18º Siglo

© 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Tom. 275

N.o 1. Beati Augustini exhortatio ad quemdam sibi Charissimum Comitem. N. 1

N.o 2. De septem donis Spiritus Sancti. N. 19.

N.o 3. De tribus castitatibus, et de tribus luxuriis et earum Camerariis. N. 21.

N.o 4. De amore, et cognitione Dei: de tribus humilitatibus, et tribus superbiis. N. 22.

N.o 5. Quatuor modis remissionum. N. 22

N.o 6. De quatuor ~~modis~~ instrumentis ad bene operandum. Quod sapientia sine gratia bonum summum non custodit. N. 23.

N.o 7. De quatuor legibus à Deo datis: et de quinta ab homine imposita. N. 24.

N.o 8. De septem donis Spiritus Sancti. N. 24.

N.o 9. Cur homo taliter sit conditus ut peccare potuerit. N. 26.

N.o 10 De trinitate. De significatione nominum gratia donum virtus. N. 27

N.o 11 De carnis duplici continentia. Ubi de aliis virtutibus. N. 27.

N.o 12. De charitate, continentia, et aliis virtutibus; nec non de modo quo vitia insidiaeque inimici vitentur. N. 47.

N.o 13. De legendi studio. De infirmitate amanda, et adversis patienter tolerandis. N. 55.

N.o 14 De speranda peccatorum venia, penitentiaque theodosii Imperatoris. N. 57

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Tom. 227.

Nº 15. De morte cujusdam sancti. ann. 606. N. 58. in dorso.

Nº 16. De vita cujusdam fabri. N. 62 in dorso.

Nº 17. De sapientia, plerisque virtutibus. N. 64.

Nº 18. De septem vitiis. Ubi hec omnia superscripta D. Augustino tribuuntur. N. 68.

Nº 19. Historia cujusdam ep immisericordi ins. in ignem Eleemosinarium conversi. N. 70.

Nº 20. De Hebreo qui vidit infantem partiri in manibus Basilii tempore Sti. Sacrificii. De negante Christum scripta. N. 71 in dorso

Nº 21. Sermo S. Augustini de Charitate 73

Nº 22. Sermo ejusdem de penitentia 74.

Nº 23. Liber S. Joannis Chrisostomi: quod nemo possit ab altero ledi nisi ab eo qui seipsum antea leserit. N. 75.

Nº 24. Homilia S. Augustini in Psalmum 50. seu superscriptione in Psalm. 50. N. 84.

Nº 25. De Vita S. Serapionis, et S. Joannis Eleemosinarii N. 87 in dorso.

Nº 26. Sermo S. Augustini de unitate trinitatis, et de incarnatione Domini. N. 89.

Nº 27. Vita sancte Castissime. N. 90 in dorso.

Nº 28. De quodam Solitario N. 94.

Nº 29. De exterminatione mali, et promotione boni, et ejusdem confirmatione. N. 92.

Nº 30. Quedam de honore, et laude Virginis Mariae N. 111.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Incipit liber exortationis beati augustini: ad quendam comitem sibi carissimum.

O mi frater si cupis scire. quamvis ego nesciam. quam perfectissima atque
plenissima sit iusticia: iusticia est deum toto corde amare. to
ta adherere voluntate: quod est summum bonum. Summum vero amare bonum,
summa est beatitudo. Qui deum amat: bonum amat. Si bonum quippe et beatus. Quem
quanto quis ardentius amat: tanto melior efficitur. Utinam in hoc beatissimo
bono habundare te faciat karissime frater. ipse qui est bonum: cotidianis preci
bus integro cordis desiderio eum et si indignus deprecari studeam. Tu vero frater
karissime intellige. quia consilio sancte trinitatis et opere maiestatis divine creatus
es: ex primo conditionis honore intellige, quantum conditori tuo debeas.
dum tantum in conditione magne dignitatis privilegium prestitit tibi conditor
etiam: ut tanto eum ardentius amares: quanto mirabiliorem te ab eo esse
conditum intelligeres. Nec hoc solum. quod consilio sancte trinitatis sic excellenter
a conditore conditus es: sed et quod ad ymaginem suam ipse creator omnium te creavit:
quod nulli ex creaturis nisi soli homini concessit. Et hec ymago unita
tis et trinitatis omnipotentis dei. quam anima tua in se habet: primum. quia secundum dei
donum vivis. ac sapis; secundum. quia ad ymaginem tui conditoris creatus es; tertium.
licet unus appelleris homo: tamen tres habes a patre et filio et spiritu sancto conces
sas dignitates: id est intellectum. voluntatem. memoriam. Quod licet ver
bis aliis in evangelio designatur: dum dicitur. Diliges dominum deum tuum ex toto cor
de tuo: et ex tota anima tua: et ex omnibus viribus tuis. In his enim tribus imagi
nem conditoris nostri mirabiliter gerit noster interior homo: ex quibus quasi excellen
tioribus anime dignitatibus iubemur diligere conditorem. ut quantum ab intelligitur
diligatur: semper in memoria quod recipitur, habeatur. Nec solum sufficit nobis deum
intelligere. nisi fiat in amore eius voluntas nostra. Immo nec hoc sufficit: nisi eum me
moria et opus cui voluntate addatur. Tuo vero capiti frater karissime. gratia spiritualis sit sapien
que mentem tuam illuminet: et adiutam etiam sic desiderio perducat. Toto enim
cordis mei affectu opto et dominum deprecor: ut semper ad interiora te extendas: do
nec pervenias ad sublimem perpetue beatitudinis coronam: et animi tui nobilitatem.
quam inter obtinere scio. nullis amicorum consiliis. nulla secularium abstinere desi

(c) 2006 Ministerio de Cultura

dior ab amore, ꝟ imitare pmittas. Noli tuā bonitate alioꝝ malig
nitate obscurare: ſ; uꝗ; quantū uales. amabilis corā dō. ⁊ omī pplo.
appareas. Nō deerit t̄ gr̄a adiuuātis di: si t̄ aderit uolūtas āmo
nitionis s̄ce. quā sepi⁹ in sc̄ptis diuinis. mgr̄ bonitatis tue attendit
s̄ tuo. queso te. quā nil laȝ⁹ ad omē op⁹ dī pmpt⁹. pī ad paupes ⁊
ad īfirmos. ꝯsolator merētiū: ꝯpaciēs miseris omīū: larg⁹ in ele
mosinis. memorās euāgelice uidue: duo minuta ꝓpt' hā dicentem.
Frāge esurienti panē tuū: ⁊ egenos uagosq; īduc ī domū tuā.
Et caue pudens discrecione elemosine. ita ut utriq; dāti ⁊ acci
pienti solatiū sit. Itaq; nō solū de salute tua. uerū ēt̄ de multoꝝ
pfectu ꝯpspitate meditare. Elige t̄ ꝯsiliarios optimos. dm̄ timē
tes. ⁊ in karitate amātes. Sepe ⁊ enī adulatores blāda facie de
cipiūt animas audiēciū se. ⁊ ppetua morte ꝯtimūt. De talib⁹ dic
psalmista. qm̄ dissipauī ossa eoꝝ q̄ hōmib⁹ placent. ꝯfusi s̄: qm̄
ds̄ spuit eos. Et aps̄ ait. Si hōmib⁹ placē: ꝟ seru⁹ nō ēēm. Vnus
qsq; amic⁹ ad edificatiōnē ⁊ nō ad destruccionē placeat pximo suo:
q̄r nō amic⁹ omīs ꝯsiliari⁹ potit ēē dicente sc̄ptā. Amici t̄ s̄ multi:
ꝯsiliari⁹ aūt un⁹. Licet enī me mutationis habit⁹ lōge tulisset a uob corpo
re. ſ; nullatenus karitate. q: karitas que deseri potest: nūq uera
fuit. Ideo intima amiciciarū caritate qntū possum dn̄o ꝟ ꝯiugam:
q: ipe ait. Vos amici mei estis: si feceritis que ego pcipio uob. Et iterū
ad disciplos s̄. Iā nō dicā uos s̄uos: ſ; amicos meos. Et si etiā uite p
ima uolum⁹ ꝑmeri. illi⁹ pcepta totis uirib⁹ satagam⁹ ꝯcodire. Scep
cepta naq; ei⁹ uolētib⁹ grauia s̄. uolētib⁹ leuia. sic ipe ait. Iugū m
mm̄ suaue ē. ⁊ on⁹ mm̄ leue. Et iterū. Sup quē requiescā: nisi sup
humilē ⁊ qetū. ⁊ timentē sermones meos. Scīt enī amicicia: aut
luc⁹ aut beneficiis. aut diuitiis honorib⁹ ꝯstat. Saluatoris amicicia:
isē ꝓximos diligēdo ꝯsistit. Sig ꝗcūꝗ bonis actib⁹ ꝟ mādā
ta faciṁ⁹: toties ꝟ amici uocamur. Ille sep nos inuitat ad amiciciā
suā: ⁊ diabolus undes nos querit mgr̄e īfernū. Saluator nos amat:
ꝓditor nos odit. Ideo nō pt̄ mittam⁹ redemptorē: ne sequam⁹ pdonē.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Carior nob' sit q̄ nos libtati restituit: quā q̄ nos captiuū. ꝛ suum
ti subdidit. Semp añ occlos cordis pone. q̄ amicoꝝ illu. nec
similic multitudo. nō auri argētiq; ꝯgestio: nō gēmarū lapilla
fulgētia. nō uīdemiarū ubtas. nō dēsitas segetū. nō iocūditas
extēsa ptoꝝ: poss aē exeūti de corpore. illū afferre psidiū. s;
pl' luget. qui ea diligit. Ideo diligd' ē uer' amic' nr' dns ī. q̄ qui
psentē felicitatē. ꝛ etne uite tribuet btitudinē. Ifl̄ ꝛ redēptor
nr' ide ē. qi redemit nos adiabolica captiuitate ꝛ saluator. saluā
do nos apccīs nrīs: adiutor. adiuuādo nos ī oportunitatib' nr̄ tribu
lacionē ꝓtector, ꝓtegēdo nos. ut int' inimicos ilesi maneam'. Recep
tor. recipiēdo nos ietna tabnacla. Ido caritatē ꝛ pcepta ꝛ amorē
tati amici nrī. totis uirib' adimpleam' ꝛ nobilitatē ymaginis illi'
ī nob' fuem' rememorem' sēp q̄ inclit' ꝛ glos' ē impator nr. ꝛ ami
cus. ille. ꝛ nob' nō aliud querit mun' n' spūale. Caueam' quantū
possum' ne aliquid īueniat quod occlos ei' offendat. ꝛ si forsitā ut
solet humane fragilitatis ꝯditio. aliquā negligēcie maculā ma
ligni sps nob' ifig. citi ꝯfessione ꝛ penitēciā lacrimarū abluere
eā oī studio festinem'. ne diu sine amici nrī amplexu maneam'.
q̄ parator ē nos recipe. q̄ pce; tātū simo tardam' de die idiem
reuti ad illū. Hec em duo mala omnips ds. odit omnibus
hoīb'. idē negligēciā reutēdi ꝛ despationē salutis. Tantū hec
absint acogitatnib' nrīs. ꝛ ille certam' spe erit nrīs. Ne queso
de trena felicitate glames cōfidam'. s; grās agam' ei. q̄ dū
hōines eē uoluit, rationales. nō supbia s; humilitate ꝓsequi
se rogarat. Q rego maior eē gla potit ul' sublimior honor.
q̄ ei' impatoris eē amicos. qui sup oēs impator ē. V quāto
ille sublimior ē oīpotēcia uirtute: tāto nos maioris debemus
eē diligēcie. iusticia. ꝛ scitate. ꝛ humilitate [illegible] nob
suatiue mādatoꝝ ei'. Scitas ut ꝯ iusticie opib' ꝯstat. Iusticia ūo
duob' modis implet. ut que ꝓhibita sūt abeo. nō faciam' iuxta
apli. i. Diuite amalo ꝛ fac bonū. Omīs em scoꝝ libroꝝ seri

(c) 2006 Ministerio de Cultura

est ad nram salute scripta e. Et h maxime aurib nris itonat. Et itu atq itu replicat. quid sit oi homini cauedu. quid-ue sequendu. In qb libris tua dignitas obtime exerci-ce solet. quia p illos nob loquit ipe ds et dns nr. et pie nob uoluntatis demostrat effectu. Recognoscam atq recogitam quali honore nob illi legatio sit accipienda. Quod si a rege legatio aut i dictis ad nos ueniret. nunqd no mox aliis curis pt positis p'mta uolutate et cu omi deuocione littas acciperem. et legentes implere satagerem. Et ecce de celo rex regu et dns dnatiu animo et redeptor nr. p pphas et aplos dignatus e nob dirige litteras suas. no ut aliquod seruiciu sibi necessariu nob demandet. s; q ad salute et glam nob pd ee possint; innotescat. Ro ide si aliquid i h sclo posside delectam. dm q possidet omia. q creauit oia. expedita mte possideam. et i eo ha beam quecuq; feliciter ac sce desidam. Sed qm nemo possidet dm. n q possidet ab eo; sim nos ipi sci di po-ssessio. et efficiet nob ds possessor. Oms eni ex illo. fruct pcipim i illo; et de illo sep uiuim. Qd rogo homini suffic. cui ipe coditor no suffic. Quid ult querit. cui oe gaudiu. et oia sui redeptor ee debet. Heu qua sub tilit nos ille antiqs hostis decipit. ea cecitate ante oc culos mtis nre obduc. ne discne ualeam. hui scli gau dia. et gaudia regis etni. Sla gaude quide bonu e. s; qui gaudet. si no unde gaudeat ude debet. n pot bo nu ee q gaudet. Gaudet miles tiren honores hui scli pituros. uestes pulcras. et speciosas armillas bellio ecum datas. corona capiti iposita. et tale gaudiu e pituru. Gau det raptor cu desidata rapuerit. gaudet ebriosus. cu occasione potatinis iuenit. gaudet adult. cu ad delecta cione corporis fruede meretris pueniit. gaudet piurus.

si hui' scli facultates iurido adqsierit. gaudet iracud'. si irā suā
pfecit. ⁊ multa alia. que mes bonitatis tue fr kme ophende po
tit. Et cū sit gaude bonū: de his atq; huiumodi gaude. gaude ma
li ē. ⁊ p duces ad mortē pyctini. Nec ullū quodlibet scel' corā dō
tā abhominabile fit. q ptita pecca uniuscuiq; nrm reminiscēdo
gaude. in ⁊ exultare. atq; i eis sēp iacē. Hec eni gaudia uelut
uenena dbli. repudiare debem'. q' nō solū corpa. set aīa sp̄e
tualit necare festināt. Queso fr mi. queso has sagittas dbli ad
petrā que x' ē allidēs. sume scutū fidei. i quo possis oīa tela
dbli ignea extiguere. Et gaudeam' de bonis dnī. de ɔsciētia
pura. de ɔfessione ūa. ⁊ digna penitētia. de luctu ⁊ ūa tristicia:
que n sedm mortē. s; sedm dm salutē opat etiā. Tam ū que
sedm h' sclm ē tristicia. firmit apls phibet dicēs. Nolite ɔtsta
rī spm scm dī: in quo signati estis i die redēptionis. S; omis ama
ritudo. ira. ⁊ i dignatio. ⁊ clamor ⁊ blasphemia tollat a uob cū oī
malicia. Estote inuicē benigni. misericordes. sic ⁊ x' miseri
cors ē. Et quātū possum'. sollerti studio mores nros corriga
m'. uirtutes oīū bonoꝝ adquirere festinem'. quatin' pietatē
dī ⁊ medā i tēpore oportuno. ɔseq ualeam'. Hec s arma que
aōs ɔfortāt. muniūt. atq; nobilitāt. H arma sāie duicie nre.
Nā pudicicia pudicos fac. ⁊ iusticia iustos. ⁊ pietas pios. ⁊ humi
litas humiles. ⁊ i nocētia inocētes. ⁊ simplicitas simplices.
⁊ caritas. deo ⁊ hōīb' nos fac caros. Hec omia bona a dō
creata s. Et ideo si ullo ēē uolum'. q ēē debim'. sic iohs
apls dix. quomō ille ambulau. ita ⁊ nos spialit ambulem'.
Qd ē ambulare sic x' ambulau. n ɔtēptie uanitatē. ⁊ felicita
tē hui' scli. ⁊ nō timē aduśa p nōe illi' pati. Spem' que
pmisit. ⁊ sequam quo ipē pcessit. Nō nos ullomodo ab a
more x'. separet hui' scli miserabilis dulcedo. neq; exu
lacio uxoris. aut filioꝝ gīa. aut multa auri ⁊ argēti. ⁊
possessionū delectatio. dū tribulit ɔtestat nob scs iohs

(c) 2006 Ministerio de Cultura

apls dicens. Nolite dilige mundu. neq; ea que i mudo s. quia oe
quod i mudo e ocupiscencia carnis e. 7 oculoru. 7 ambitio secli.
Hec sunt que a paradiso deliciaru in hoc miserabile exiliu ada 7 eua p
iecerunt. quia n dileccio di ab eis defecisset: nuquam dilige ce
pisset. male suadentis serpentis osiliu. immo nec credidisset. Set o
cupiscencia carnis ab eis impleta e. qd de ligno uetito gustaue
runt: 7 ocupiscencia oculoru: qs s aperire oculos cupierunt. 7 ambitio
secli: quod dii se fieri posse crediderunt. Et ideo uolens nos os
apls ab his trib; generib; mortis caue: dix. Oe qd i mudo e ocupis
cencia carnis 7 oculoru e 7 ambitio secli. 7 ut facilius fr mi bonitas
tua intelligat. si placet. qualit primi homines illi ada scilicet 7 eua.
comiserint tam grande peccm. pandam. quatinus gra dni n. i. x. te ab
his semp caue ocedat. qr illis duob; originalit totu dapnatu est
genus humanu. Illi enim n edent de ligno phibito: n cocupiscerent.
nec ocupiscent: n temptati. nec temptarent: n deserti. nec desere
rentur adeo. n p' deseruisset ipi dm. nec illi dm desereret: n supbi
ret. 7 similitudine di ad q facti fuerat neglexisset dapnabilit. Ex
quo morbida eoru corpora ouert morte. 7 iuxta sentencia dni.
eo creditur mortui. quo i eis penalit facta e necessitas moriendi.
Hec paulo ante diximus de primis homib; qs quam uis ex ada sim9 car
nalit nati. no ipm tm debim9 imitari. s; xpm dnm nrm. i quo
renati sum9 p baptismu i morte. 7 iuuim9. Qd e pcco mori. n opa
... maligna i nob dapnare. 7 hoc miserabile seclm fugere. ut sic homo
carne mortuus i sepulcro. nullu dethit. nemini iuolent existit. ne
mine calupniat. nemine opprimit. nec iuidet bonis. n isultat malis.
n luxurie carnis iuuit. n bibendo magis ac magis. i se siti accendit.
no odioru flama i ardescit. no potentes huius secli adulatur. n iquieta
curiositate tuptat. n de turba maxima s adstate curam gerit. no
auro argentoq; siue pallio cecidat distenditur. No salutacionib;
potentiu delectat. l parentu. n se iniuriis fatigat. n eu supbia in
flat. n ambitio huius secli necat. n uana gla tpit iactat. n equ

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ēssitudo amorq: invitat. n̄ pulcherrima spes futuror̄ amoru reddit.
n̄ histrionū miserabiliū uba risū excitat. n̄ detectiones hui' sc̄li p̄t
bat. Quid: imitari adā. n̄ carnalib' concupiscentiis & desideriis. p̄ que nos
morte occidit. Et quid: imitari xp̄m. n̄ carnalib' desideriis ac concupiscē
ciis in nob' mortificare & cū ipso qui nos p̄cio sui sanguinis redemit fe
liciť regnare. & sic quando in adā fuim'. oēs in morte in ipso cecidim'. itaq:
tā in xp̄o esse cepim'. oēs cū illo spūalit' resurgam'. Ut n̄ totū dicā. adā
nob' abstulit paradisū. & xp̄c donauit regna celor̄. corp' sui p nob'
peccatorib' tradendo in morte. Xp̄s enī mortu' ē p peccato. n̄ suo s; n̄ro. Unus
quisq: aūt nr̄m. nō omniū moritur peccato sed suo. Hec & alia huiusmodi eciā
mando p̄clam. n̄ intelligat dilectissima fraternitas tua. quatin' homo
carne mortu' nec potest face ista q dixi. nec pati. & n̄ in his tali
bus n̄ torpeam'. set studeam' quantū possim' cū dei adiutorio cor
pora nr̄a cū viciis & concupiscenciis mortificare & induam' nouū ho
minē q secundum deum creat' ē in iusticia & sc̄itate ūitatis. Nec hu̅a
nis laudib' delectemur. nec detractorib' libenť aurē p̄beam'. nec adula
torib' nr̄is credam'. ne discordes sim'. s; magis eos quos ualem' ad
concordiā p̄uocem'. q's secundum euangeliū bī pedes q ad pacē currit. Nec
sim' carnales ad ē michi secundo carnaliť uiuentes. q's ap̄ls dic. Si secundum
carnē vixitis morieminí. Ille s; ille secundum carnē uiuit. q secundum sensū
suū. ide p̄git quo uult. dormit quando uult. & quandiu uult loquit
que uult. & quequid uult. & ubi uult. manducat & bibit quando uult.
& quantū uult. ridet. & loquit' turpia cū quos uult. & quando uult.
Postremo quicquid narib' suaue sit querit. quicquid tactu blandū.
quicquid oculis delectabile. quicquid corpori suo iocundū exercet.
ac [illegible] quantū uult. & quando uult. quia omnia [illegible] dilecta
[illegible] delectatur. [illegible] iucundius pulcherrima [illegible]
[illegible] quantū uult. & quando uult. Sic n̄ secundum deum. s; carnaliť
uiuit & delectatur & omnia desideria carnis sue p̄ficit sicut uult. & quan
do uult. Qu[illegible] fr̄. dep[illegible] diuina [illegible] n̄
desideria carnalia. delectacio spūalis inmutat & pietas in nobis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

crudelitati resistat. et malignitatem patiencia choerceat. Ubi

castitas dinem uicat. scurrilitatem et ubositatem taciturnitas moderata compescat.

curiositatem studium spiritale in uigiliis et orationibus et elemosinis succi

dat. ebrietatem sobrietas domet. ire et furori mansuetudo dnetur.

leuitatem maturitas regat. luxuriam ita castitas excludit.

mundi cupiditatem dei et proximi caritas refrenet. iactanciam

et superbiam profunda humilitas conculcet. quia humilitas sanctis

angelis homines similes facit. et superbia ex angelis demones

fecit. Et ut euidentius ostendamus. ipsa est peccatorum omnium initium et fi

nis. et causa. quoniam non solum peccatum est ipsa superbia. set et nullum peccatum

potuit. aut potest. aut poterit esse sine superbia. Siquidem nichil

aliud omne peccatum est: nisi dei contemptus quo eius precepta contempni

mus. et hoc nulla res alia persuadet homini nisi superbia. Porro su

perbia et cupiditas. in tantum unum est malum. ut nec superbus sine cupidi

tate. nec sine superbia cupidus inueniri possit. De superbia namque

nascuntur hereses. scismata. detractiones. inuidie. ire. rixe. disse

siones. contenciones. animositates. ambitiones. elationes. presump

tiones. iactancia. ubositas. uanitas. inquietudo. mendatium. periuri

um. et cetera que dinumerare per singula longum est. Cupiditas quoque

quamque facit homines gulosos. intemperantes. ebriosos. auidos. ra

paces. fornicarios. adulteros. incestos. flagitiosos. et alia per que diabolus

genus humanum precipitare solet: per superbiam et cupiditatem. Diabolus

namque per superbiam et cupiditatem: dixit. in celum conscendam. Christus cum humi

litate dixit. humiliata est in terra anima mea. Diabolus per superbiam et cu

piditatem: dixit. ero similis altissimo. Christus per humilitatem cum esset

in forma dei. exinaniuit semetipsum. formam serui accipiens. factus obedi

ens usque ad mortem. Christus cum humilitate dicit. discite a me quia

mitis sum et humilis corde. Diabolus cupidus et superbus. per pharao

nem loquitur dicens. nescio dominum. et israel non dimittam. Christus cum

humilitate dixit. si dixero quia non noui eum: ero similis uobis mendax.

sed noui eum et mandata eius obseruo. Diabolus cupidus et superbus dicit

(c) 2006 Ministerio de Cultura

5

mea flumina. et ego feci ea. Xps cu humilitate dic. no pos
su ego a me ipo face quicq. s; pat qui i me manes ipe fac opa.
Diabol' supb' et cupid' dic. mea sut omia regna mudi. et gla
eoz. et cui uolo do ea. Xps cu diues eet. p nob paup fc' est.
ut i opia ei' nos diuites reddemur. Diabol' supb' et cupid' dic.
sic colligunt' oue que delicte s. sic uniusa tram ogrega
ui. et n fuit q moueret pena et apiret os atq; ganniret. Xps
cu humilitate dic. similis fc' su pellicano solitario. uigila
ui et fc' sum sic passer solitari' in tecto. Diabol' supb' et cupi
dus dic. exsicaui uestigio pedu meoz omis riuos aggeru.
X cu humilitate dic. nuquid posu rogare patre meu et exibe
bit m plusq duodeci legiones angloz. Vt u adultimu co
cluda. dbls cu ruina magna p supbiam et cupiditate ad
infernu pcipitatur. X cu humilitate ad celu leuat. Ido
fr kme. tb paucos dblice fraudis laqueos. et sce humili
tatis grad' de scpsi. ut facili' t subiectos ualeas doce. qm
ul qualit' hos euadat. atq; p humilitate regna celoz
possideat. Et nos si uolum' pfice nri etamunis cursu et ad
etna btitudine puenire. caueam' inp'mis cupiditate ma
lam. et supbia dblica. et cu omi humilitate xpi conemur
sequi uestigia. Vt siquis militas impatori treno. omib'
iussis ei' obedire certat. quato magis militatur' impatori
celesti. dbt custodire pcepta celestia. fr mi. fr mi. aima
tua ad euigiladu excita. et nullus ea pguet sopn'. Mi
les tren' quocuq; loco mittit. parat ac pmpt' e. neq; se
uxoris gra. aut filioz. excusare potit. multomagis mile
x sine impedimto hui' scli. impatori suo dno ihu xpo dbt
obedire. qui ipm pcioso suo sanguine redemit. Tu mile
tren'. cont' hoste uisibile ad pugna pgis. cu illo uero
hostis iuisibilis cotidie dimicare non cessat. Tu cotra cor
pora inimici tui pugnare decertis. armis utes enalib'.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

illi u aduS diabolu e ɔluctacio cu armis spualib. Tu ipso galea ferrea gestas icapite: s illi galea xps e. Tu ne uulnereri lorica idut es: s ille plorica x caritate indut est. Tu cont inimicu tuu lanceas 7 sagittas emittis: ille cont inimicu suum humilitate 7 salubria uba dirige studet. Tuus hostis ad temp dimicat. illi u hostis quadiu icorpore ɔsistit. cu illo pugnare no cessat. Tua u arma laboriosa s 7 grauia adportandum. illi u suauia ac leuia s. Tu p labore terreno. terrenu accipis dona tquis: ille u p spuali labore. celeste accipiet p̄miu. Tu ornamtis armillaru brachia decoras: ille u uirtutu ornamtis. aīe sue a xpo decore accip. Semp eni celeste donu a x expectat. qui terrena hui sc̄li pompa p̄icit. Ve nob si iugu x suaue a nob repellam 7 quicquid honosu e aīe nre. sub portam 7 du diligim piculu: incidam in morte. Ido fr̄ kmi ɔsiderem quis sit. qui nos p̄cioso sāguine redemit. 7 quid ei debeam. qui nos cu tata penuria redemit. Si terrenos parentes cu tanto affectu diligim. qui paruo tp̄re p nob sustinuerut labores. none magis nb celestis pat nr amand e. qui p nob crucifix est. Na quicquid paretu nror erga nos fuit obsequiu. ei e beneficiu. q 7 anteq nasceremur in sc̄lo sua puidencia paretes nob p̄parauit. quor obseqo nutriremur: g magis omib diligam redēptore nrm: qui 7 nos 7 paretes nros p pris manib finx. 7 cuncta bona que erga nos gerunt: cotidie ei inice. no nris uirib ad scribam. Iubet eni scriptura paretes nros u p pa uisca dilige. si tn acce de nos ad suiciu x no phibeat. Si aute phibuerit. nec sepultura anob illis debetur. X dilugend e sup paretes nros. qs no nb tribuit paretes. ea que x. Ipe eni dix in eugelo. Q amat patre aut matre. aut filios. aut agros pl quā me. no e me dign. Quato qs eu pl amat. tato felicior 7 beatior efficit. Inatu eni nos amau u 7 p nob mori dignat est 7

(c) 2006 Ministerio de Cultura

man⁹ ei⁹ q̄ uirtutes plurimas faciebāt. claui p̄ nr̄a redēptiōe
affixe sunt. & ori mellifluo. quo salutaris doctrina pfluxit. fel p ci
bo impii dederit. & qui neminē lesit. lesus ē. & qui nullū ma
ledixit: obprobria & maledicta pro nob ptulit. Hec omia ppessus ē ut
& nob uitā etiā donaret. Et cū nob tāta beneficia pstet.
nichilq: querit a nob nisi ut diligam⁹ eū: & aīas nr̄as & corpora
ipolluta ei seruem⁹. ut ille sēp habitet i nob. & nos illo pma
neam⁹. Nō eni postulat a nob aurū. neq: argētū. neq: pallia.
neq: uestes p̄ciosas. neq: agros. & cetā huiusmodi. Nos ipsos que
rit: s; i nob requiescē cupit. Accedam⁹ ḡ ad eū ut uitā etiā
habeam⁹. Habeam⁹ in nob dileccionē: di & pximi. Qui diligit
pximū. legē impleuit; qui autē econtrario odit. omicida ē. Vir
mitis. benign⁹: & si patitur mala p nichilo ducit. iniq autē: & par
uū ūbū audies a pximo. cōtumeliā arbitrat. Tu autē fr̄ kme
ne moueas cuiq scādalū i uita tua: & quod nō tibi utile. s; quod
illi placitū sit: facias. & quod tibi nō uis fieri: ne pximo tuo cupi
as euenire. Si eni uidis i bonis actib⁹ conusantē. congtulare ei:
illi⁹ gaudiū tuū dicito. Et si aliquid aduisi patitur. illi tristiciā.
tuā deputa. Ne simulato corde ūquā diligas pximū tuū. q
in his ds ad iracūdiā puocatur. Qui eni amplectitur pacē i mē
tis sue ospitio. māsionē pparat xp̄o: q xp̄s pax ē. & i pace requie
scē uult. Virū autē iracūdū. inuidū. detrctore. mēdacē. supbū.
omib⁹ modi execrat ds. Inuid⁹ autē uir: similis ē naui que iac
tatur in fluctib⁹ maris. in pturbatione ē semp. ut lup⁹ rapax isanit.
i anūt i miseria detinetur. & tabesces ad nichilū redigitur:
semp furore plen⁹. particeps demoniorū efficitur. Homo
pacific⁹ securā possidet uitā ac mētē. uoc est ab angelorū
agmine nuntio⁹. & fructu iocūditatis replet⁹. gaudens & de
lectans i dn̄o. Discordiā fugat. secreta mētis sue illuminat
Ne queso fr̄ mi fabulosa arbitreris dei pcepta aut ipta s[illegible]
edita. dū ex fonte saluatoris nr̄i sit emanata. Ne frāgit

(c) 2006 Ministerio de Cultura

animũ tuũ ulla aduersitas. uł ꝓsperitas mũdi a pceptis dĩ ⁊ a
karitate que est ĩ xp̃o ihu dño nr̃o. Nã uirtus ẽ aĩe tue
dm̃ diligẽ. ⁊ odio habẽ ea que nõ diligit ds. Vtus ẽ aĩe
tue. castitatẽ tã corporis quã aĩe custodire. Vt' ẽ aĩe tue.
uanã hui' sc̃li glãm contẽpnẽ. ⁊ oĩa caduca calcare.
⁊ pulli' amore qui te redemit. dũ uiuis incorpore laborare.
Vtus ẽ aĩe tue. ĩ humilitate studere. ⁊ sup̃biã abhomina
ri. Vt' ẽ aĩe tue oẽm delectacionẽ carnis subicẽ. ⁊
mentẽ tuã ad xp̃m erigẽ. Omĩ fr̃. extota mẽte dilige
deũ. ũ ĩ omĩb' actib' tuis placeas illi. Q̃ eni cõiugio copu
latur. festinat placẽ uxori sue. multomagis aĩa xpi san
guine redẽpta. debet placẽ xp̃o sponso suo. Ds̃ eni nõ
se uult uerbis tãtũmodo diligi. set corde puro. ⁊ opibus
iustis. quia nõ ũboꝝ set cordis ẽ auditor ⁊ inspector.
Nuquã queso fr̃ mi. carnalis amor amore celeste ate ex
cludat. nũquã queso te. hui' sc̃li fluctuagi ... miserabi
lis dulcedo decipiat. nulla te seducat corporis pulcritu
do. ne intret mors in aĩam tuã ꝑ fenestras ocloꝝ tuoꝝ.
Dic m̃ fr̃ mi. qualis ꝓfect' ẽ in pulcritudine carnis? Nõne
sic fenũ inestatis ardore ꝑcussũ. arescit. ⁊ paulatĩ pristi
nũ decorẽ amittit? Et quando mors euenit. dic m̃ quan
ta remanebit remanebit incorpore pulcritudo? Tunc
recognosces quia uanũ ẽ. quod antea inaniter dilige
bas. cũ uidis corp' intumescẽ. ⁊ infetorẽ esse conuersũ.
nõne claudes nares tuas. ne sustineas fetorẽ. ⁊ ubi q̃so
tũc erit suauitas luxurie? ⁊ cõuiuioꝝ epulacie? ubi blãda
uba. que corda molliebãt sua ũꝝ audientiũ? ubi sermones
dulces. qui amaritudinẽ amãtib'. infundebãt? Vbi in
modat' ris'. ⁊ ioc' turpis? Vbi inefrenata ⁊ inutilis leticia?
Iste ẽ finis pulcritudinis. ⁊ oblectacionis. Mund' eni ꝑib.
⁊ cõcupiscencia ei'. O quã felicissimũ bonũ ẽ. pulcritudi

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ne r̄ amare: ⁊ oēm obscuritatē a[illegible] expelle. Nō acō

modes aures tuas ad ꝑcipienda u̾ba detrahēciū. ne con

cipias mortē in aīa tua. Detrahēti enī ⁊ audiēti: utriq;

ē esca, mors aē est detractio. Et ut breuit̾ cōcludā. detctor

⁊ libens auditor: diabolū portat in lingua. Postula tibi

a dn̄o cor prudēs. ⁊ ꝓpugilem sensū. ut discernīe ualeas u̾

ba detrahenciū. Non ignores fraudes ⁊ insidias eoꝝ. ⁊

in tetia eoꝝ nō ueniat pes tuus. Jdo quia incerti sum⁹

de talib⁹. ꝓstnamus nos humilit̾ i conspectu patris nr̄i.

⁊ pccā nr̄a ponam⁹ cito in mediū. ut deleat ea ipē pat̾ nr̄

celestis. Et cū cōfessi fuerim⁹. nō nos iustificem⁹ orantes. ne

sic pharise⁹ ille discedam⁹ condēpnati: memorem⁹ pub

licanū illū ⁊ ita orem⁹. ut ueniā delictoꝝ cōseq̄ mereām.

Oēm malicīā cordis ꝓiciam⁹ a nob̄. ⁊ remittam⁹ in nob̄ pec

cantib⁹. Est deniq; gen⁹ serpētis quod cū cepit ire ad bibē

dum aquā anteq̄ ueniat ad fontē: euomit oē uenenū. Jmi

tare ⁊ tu hūc serpentē in hac parte. scd̄m euāglicū dn̄i p̄

ceptū. ut ait. Estote prudētes sic̄ serpentes. ⁊ oē uenenū

ire euome. ⁊ remitte conseruis tuis sic̄ eugliū p̄cepit. Dimi

tite ⁊ dimittet̄ uob̄: date ⁊ dabitur uob̄. Et qualē cupis ḡ

te eē deū: talis esto ipē cōseruo tuo. Et ad oē op⁹ quodcūq;

incohauis facē. p̄mū inuoca dn̄m. ⁊ grās ei age ⁊ cū cōsum

ueris illud. simult̾ fac. Jnuoca dn̄m ex toto corde tuo: ⁊ i

uenies eū. ⁊ cū inueris eū ne dimittas. ut coniungat mēs

tua in amore ei⁹. Vigilant̾ ḡ ⁊ assidue ad siste in cōspectu

dei. in tpr̄e oīonis. ait inmīente dbli t̄ptacione. facilius

possis effuge. Si enī cogitatiōes hui⁹ scl̄i male. turbant

cor tuū: ⁊ cogunt illicitū aliquod ꝑpetrare. p̄ oīones pa

⁊ uigilias scās. depellantur ab aīā t̄. Orō naq; grandis ē ae

municio. Et ut ne diuti⁹ de hac dispute. ut in more sic

ex e'nalib⁹ esets caro alitur. ita e x diuinis eloquiis ⁊ oīonib⁹

(c) 2006 Ministerio de Cultura

interior h'o nutritur. 7 pascit'. Pasce queso aīā tuā spūalib' cibis.
fide. spe. 7 caritate. cetisq; uirtutib'. ut cū extrema dies tb
uenit. angli te suscipiant pacis: 7 de potestate diabli te eri
piat. 7 i consorcio scōꝝ. couenire merearis. Ideo mi fr. qeso oib'
tb subiectis amaiore usq; adminimū. amorem 7 dulcedinē
celestis regni: amaritudinē 7 timorē gehēne annuncies. 7
de eoꝝ salute sollicit' ac uigil existas. quia pro omnib' tb sub
iectis. qui indomo tua s. rationē dō reddes. Annūcia. p̄ci
pe. suade eis. ut caueāt se asupbia. adetractione. abebrietate.
afornicatione. aluxuria. abira. aperiurio. acupiditate. que ē
radix omniū maloꝝ. Cupid' enī uir. aīā uenalē habet. Sin
uenit temp' ut concupiscat alicui' aurū. aut argentū. 7 cetā.
pro nichilo perpetrat homicidiū. Sicut qui effundit aquā in tirā.
ita ē effundere ei sanguinē proximi sui. Plures ac ppt cupidi
tatē in mortē ceciderint. 7 multi dn̄o iubente ob h' lapidati
sunt. Saul enī alien' adō fc' ē ppt auariciā. 7 adulterinū
de culmine regali expulsus. abinimicis suis peremptus ē. Nā
dn̄s 7 illū diuitē quē ad regna celoꝝ prouocauit. amor pecuniarū
eū ingredi nō pmisit. Sed 7 iude pectus auaricie flāma ex
arsit. ut dn̄m cunctoꝝ bonoꝝ largitorē. in man' impioꝝ
traderet. Auar' enī uir. inferno ē similis. Infernus nūquam
dic satis ē. Sic 7 si omis thesauri confluxerint iauarū. nūq
saciabitur. Ideo fr mi omnib' qui indomo tua sunt. pcipe abh'
uicio cauere. 7 unusquisq; iuxta quod ht porrigat. Tantum
enī expetit abuno quoq; quantū ei ds dedit. Neq; enī
pl' abeo exigit. q̄ quod ipe dedit. Elemosina cū iniquita
te adquisita. abhominabilis ē corā dō. 7 acceptū ē ei q̄d fide
liter fuerit adquisitū. Multoꝝ aūt tpoꝝ labores. 7 orōes.
7 elemosine. 7 ieiunia. si cū supbia finē habuerit. pro nichilo
apud dn̄m computant. Accept' ē dō uir humilis. 7 ipse dn̄m

(c) 2006 Ministerio de Cultura

gestat. Superbus autem diabolo est similis. humilis licet habitu uilis
sit. gloriosus tamen est in uirtutibus apud deum. Superbus autem et si decorus
et clarus uideatur aspectu. tamen apud dominum operibus uilis est. Cupit se
semper laudari ab hominibus. non se patitur cuiquam esse subiectum.
sed semper inter suos pares primatum cupit tenere. et quod uirtutis ob
tinere non potest. adulando. detrahendo uult inuadere. Et sicut na
uis est absque gubernatore cum iactatur in fluctibus. ita et superbus leuis
circumfertur et instabilis ponitur inter suos. humilis autem ultimum se
iudicat. et blando uultu intuens et coram deo eminens apparet
et cum omnia fecerit. dicit seruum se inutilem. et nichil se fecisse tes
tatur. et deus diuulgat opera ipsius. et profert in medium et exaltat. et
quod postulat apud dominum impetrat. humilis est sessio et cubi
le domini qui ait. Super quem requiescam. nisi super humilem et quietum.
et trementem sermones meos. Discite a me quia mitis sum et
humilis corde. Annuntia queso tuis et dicito eis quia deus super
bis resistit. Fornicatores et adulteros deus iudicabit [illegible]

Vir multum iurans non effugiet De periuris [illegible] iudicii.
peccatum nec recedet plaga de domo eius. Discordiam in sa
lomon ait. dominus detestatur. Septimum est quod detestatur
anima mea. id est qui seminat inter fratres discordiam. hii sunt cibi
et pocula ad inferni mortis. Detractio fornicatio est anime. Et
psalmista. Detrahentem secreto proximo suo hunc persequebar.
Ab his pietas domini nostri ihesu christi nos liberet. et ad ipsum nos emendatos
perducat qui dixit. Ego sum panis uiuus qui de celo descendi. Sed
unusquisque antequam corpus et sanguinem domini nostri ihesu christi accipiat se
ipsum probet. et secundum apostolicum preceptum sic de pane illo edat. et de
calice bibat. quia qui indigne manducat corpus et sanguinem domini
iudicium sibi manducat et bibit. non diiudicans corpus domini. Quando autem
accipere debemus. antea ad confessionem et penitentiam recurramus et pec
cata obnoxia. curiosi si in nobis senserimus. cito penitentiam ab

(c) 2006 Ministerio de Cultura

luere festinem⁹. ne cū iuda traditore dolum int̄ nos celātes peccatū⁹. ꝑhibentes ⁊ celantes pc̄cm nr̄m. de die in diē. Et ne uelim⁹ dicē nō ē hī grande pc̄cm. quod cogitaui. q̄r in cōspectu dn̄i cogitacio nes nr̄e antequā in op⁹ ꝓcedant: manifeste sunt. Dic̄ enī psalmi ta. Scrutās corda ⁊ renes d̄s. Et itm̄. Dn̄s scit cogitaciones hōi num. Ne queso ꝑmittam⁹ in nob̄ cogitatiōnes p̄uas. neq: tanq̄ minima negligam⁹. q̄r qui sp̄nit minima ꝑaulatī defluit. Nō sp̄nam⁹ morsū serpētis. ne uenenū ei⁹ cōspargatur i corda nr̄a. quia q̄uis uenenū uita sit serpentis. tn̄ mors ē hominis. Absci dam⁹ uirgulta spin arū de agro cordis nr̄i. ne diffigāt in nob̄ altas radices. Scim⁹ enī q̄d cor nr̄m ager ē dn̄i nr̄i ihu x̄. Excolam⁹ ḡ celestib⁹ disciplinis. ⁊ nō sinam⁹ in agro tanti imꝑatoris seminari zizania. sed cunctis uirtutū florib⁹ decorem⁹. quia ibi delectatur d̄s omp̄s. sic̄ in canticis cāticoꝝ legit̄. Ego flos cā pi ⁊ liliū cōuallium. i. ego dec⁹ mundi uirginitas humiliū. Et sem p caro nr̄a sit subiecta a͞e: sic̄ ancilla famulet̄ dn̄e sue. ne p̄ beam⁹ arma iniquitas corpoꝝ nr̄o. ne ꝯmittat bellū aduersus

Animā ~~nr̄m~~: sed semp subiecta sit caro. ut obtēꝑet iussis ei⁹ ⁊ obsequiū mācipet. Sic̄ enī equitib⁹ frena s̄ inponēda: ita corpora nr̄a ieiuniis ⁊ orōnib⁹ sunt infrenanda. Nā queadmodū aurige si frena laxauerint ad p̄cipitia ducunt̄: ita ⁊ anima cū ipo corpore si ei frenū nō iposuerim⁹. ad infernū p̄cipitia dilabitur. Sim⁹ ḡ boni ⁊ docti aurige corpoꝝ nr̄o. ut ꝑ uiā rectā possim⁹ incedē.

Solet enī ꝑxima ciboꝝ auiditate. ⁊ poculi intēꝑantiā. frangi stomachi fortitudo: nec n̄ ⁊ habundantia sanguinis ⁊ colerū. ⁊ plurime egritudines. escarū largitate ꝯtingūt. Sic̄ enī anime ⁊ corpoꝝ s̄ ista contraria. ita medela ē utriusq: temꝑancia ieiunii.

Et si non p̄oē tp̄s. saltē sc̄tissimos dies ieiunioꝝ quātū possu mus cū dī adiutorio. delicias mundi: ⁊ ciboꝝ opulentiam fugiam⁹. ne quādo cū diuite d̄s in cruciatu flāme. queram⁹ guttā aq̄ ⁊ nullū refrigeriū consequamur. Fugiam⁹ ebrie

tatē. ne ícrimē luxurie incurram⁹. quia aps̄ dic̄. Nolite
iebriari uino. in quo ē luxuria. Vinū eni nob̄ ds̄ ad leticiā
cordis: nō ad ebrietatē donauit. Bibam⁹ ḡ nō quantū gula
exigit. sed quantū nature inbecillitas postulat. ne ḡ quod
ad medelā nr̄i corporis tributū ē. ad pnicie; depute m⁹. Amnū
cia queso tuis subiectis. quod pleriq; p uinū homicidia ⁊ for
nicationes ppetuert. ⁊ alij a demonib⁹ p uinū capti sūt. Sic
plurimi namq; hoīnes p uinū maximā debilitatē contxert.
nec potuert cōsequi p̄stinā firmitatē. quia nō tempauerūt
gule ardorē. Sic eni piscis. cū auidas fauces pfert ut glutiat es
cam. repētē hamū intra fauces recipit. ita ⁊ ebrios intra uinū in
se suscipit inimicū. qui ut eū intrauerit: mox impellit ad oē
op⁹ nefandissimū. ⁊ sic homo rationalis: ut irrationale animal capit.
Tu autē fr̄ mi. omib⁹ domesticis tuis ⁊ t̄ subiectis pcipe. ut sobri
os se exibeat. ⁊ religiose scdm̄ dī adiutoriū faciāt. quia n̄ solū
pro nob̄ clericis. sed ⁊ p omi genē humano qui p̄destinati sūt
ad uitā etnā xp̄s sanguinē suū fudit. Grandis eni confusio est
aīab⁹ laycoꝝ qui dicūt sic. Qd ptinet ad nos. legēdo librorū
scripturarū audire. ul' discē. ul' ⁊ ad sacerdotes ⁊ ecctās scōꝝ
recurrere: Dū cleric⁹ fiā. faciā ea que oportet clericis facē.
Quare nō intelligit quia panē ⁊ uinū ⁊ omīa hui⁹ t̄re bona. eq̄lit̄
uult participare. ⁊ equali labore iugū xp̄i ferre nō uult: Non
sit t̄ aliqua sollicitudo. t̄ layci habit⁹ psona. quia nō ē psona
rū acceptio apud dm̄. Similit̄ eni mandata dī seruātibus
laicis. celeste palatiū patet. ueluti clericis. ⁊ scīmonali habi
tu p̄ditis. dū nō ē iude⁹ neq; grec⁹. nō ē seruus neq; lib. s; oīa
⁊ i omib⁹ xp̄s. Quicūq; in corpore illi⁹ ē: magn⁹ ē. Insere te ipm̄
suo scō corpori. ut sis mēbrū nobilissimi capitis. Quō nā potest
man⁹ manui inimica eē. ul' pes pedē odisse. ul' cetā mēb̄ suæ
iuncture non cōgaudē: Crescē debet in uirū pfectū. ut augī

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nitū corporis x̄. Nam nichil xp̄ianū p̄de se respōdere uibis. et facti negare. dū corruptus ē mēte et sp̄u. De talib' p̄pha increpat dicens. Popls hic labys me honorat. cor aūt eoꝝ longe ē a me. Nā ciuitas si fuerit in una parte munita. et ex alia destructa. aditum ad se hostib' p̄bet. Et nauis si fuerit fortit' cōpaginib' solidata: et unā habuerit tabulā pforatā: aque fluctib' ingit̄ infundū. Sed uideam' ne de mīa dn̄i tantū securi existimus. ut pc̄cā pc̄cis augeam'. neq; dicam'. donec uigeat etas carnis nr̄e. ↄcupiscencias mālas exceam'. et postremo in senectute maloꝝ nr̄oꝝ penitēciā agam'. pi' ē eni dn̄s et misericors. nec ultra facinoꝝ nr̄oꝝ recordabitur. Ne queso talia cogitem'. cū nesciam' qua die morituri sim'. Nemo ē hoīnum q̄ nouit diē exitus sui: nō om̄s i senectute moriunt. set in diuersis etatib' de h' mūdo migrant. Semp ante oculos nr̄os u̇setur ultim' dies. et cū diluculo surrexerim' ad uespam ne nos confidam' puenire. et cū in lectulo mēbra deposuerim' de lucis nō cōfidam' aduentu. et sic facile potim' corp' nr̄m a uiciis refrenare. Semp cor nostrū p̄missa celestia meditet'. omniaq; t'rena que possidem'. in futuras celestes mansiones trāsferam'. ut cū ibi pfecti fuerim'. bonis celestib' fruamur. Nā credim'. quia cū ē mūdo isto aīa nr̄a fuerit absoluta. si bene et recte uixerim' corā dō. mox in occursū nr̄m. angloꝝ chor' occurrit: omniuq; scōꝝ agmina ad adorandū uerū iudicē nos pducēt. Et tunc erit nob pax i securitu. et sūma securitas. nec timebim' ultra. dꝫli ignita iacula: nec ullū quēlibet inimici. nō famē. non siti. nullāq; carnis egtudinē. sed leti et gaudētes. futū iudicij diē expectabimus. in quo singuloꝝ aīe p suis actib' recipiet mita: et ecōtra: pc̄core et impij pibūt. Tūc frustra rapaces et auari. supbi et adulti. et piuri. et aly amarissime flebūt. Et cū hi omēs p actib'

suis gehēne igni deputandi erūt. nos si dō dū inh' cor
pore sum' placuerim'. cū scis pmia etna accepturi erim'.
Jdō cōtempnam' cuncta que uana ⁊ caduca s. ū tantā glām
x miseratē adipisci mereām. Declinem' se a uicus. ⁊ aditu
tes tendam'. ne supflui sermones exore nro pcedāt. quia po
ciosis sermonib' redditurī sum' ratione indie iudicii. Sim' in
malicia paruuli. ⁊ uiri pfecti i sensu. Inquib'dā exibeam' nō
senes. inquib'dā iuuenes. quia paruus ē lude. pfectus autē
uiris luge. Nā psens luct'. leticiā generat sempitnā. Omē
aūt quicquid inmodatū ē. dissolutionē efficit aīe. Nullū
habebit accessū conpūctio. ū fuerit imodata iocia. ⁊ scōrū
piscētie male. Ubi ū fuerit lacme ibi spūalis ignis accedit.
qui secreta mtis illuminet. O fr̄ mi. de celestib' semp medi
tare. ū ētaminis tui curs'. aput dm̄ pfect' habeatur. Pfectus
enī dr̄ non qui inequitate. s; insensu pfect' ē. Nec nulli qui
libet obē. puerilis etas. si fuerit paruul' sensu. Nam ⁊ dd̄
cū puer eēt. pfect' erat. cor menteq; in dō defixā habebat
⁊ ob h' in regē eleuat' ē. Et saul cū insenili etate eēt. qr inse
malignā nequiciā habuit. de culmine regali expuls' ē. Nā ⁊
si multor' ānor' arbor fuerit infructuosa. exciditur. si aūt
nouella fuerit ⁊ fertilis. colitur. ū ampliorē pferat fructū
Jdō has similitudines pono. ū nec iuuenis nec senex i domo
tua desalute sua. uel decorporib' sīs confidat. s; qui gtāt indnō
glietur. Pfector' aūt uiror' consorcio fruere. ⁊ aubis cor' ne
auitas autē tuā. ⁊ uneor' consilio delectetur aīa tua. Verba ui
te sūt. uba hominū dm̄ tīmtiū incolumitas aē. his qui ea liben
ter audiūt ⁊ adtendūt. Sic sol oēs effugat caliginē. ita scōr'
doctina a sensib' nris expellit tenebras. Fuita queso uiros su
pbos. inmūdos. mēdaces. piuros. qui iā mortui sunt uitiib' ⁊
letantur uiiis uoluptatib'. ut gaudiis careāt diuinis. Nō
dico ū talē indomo tua habeas. s; ⁊ ubicūq; tales eē indis ho'

(c) 2006 Ministerio de Cultura

deuita. Nā sepe ꝑ unā ouē morbidā. totus grex polluitur.
⁊ modica pars fellis magnū dulcorē in amaritudinē uertit.
In omnibus cogitationibus tuis ⁊ actibus dō placeas. nec studeas
placere alti ɲ ad edificationē anime. Et in omni ope quod cogi
tas facere. ꝑmū cogita de dō. ⁊ si ē secdm dm quod cogitas:
diligent examina. ⁊ si ē rectū corā dō: ꝑfice illud. Si u
aduersum fuerit. amputa illud ab aīa tua: ⁊ omīa ꝑ con
silium facito sapientiū. ut opa tua ⁊ gressus tui: secdm dm
uoluntatē dirigantur. Et secdm apli ꝑceptū orate sine inter
missione. ⁊ scās manus sine ira ad dm leuate. Misericors
ē dns: ⁊ inicā in se sꝑantibus ꝑstat. Paciens ⁊ pacificus ē dns.
ut paciencia ⁊ pace sua totū mundū qui in maligno posit
erat: reconciliaret dō. Id ad omīs dico. nō ꝑ partes. nō ad
unū. t ad. iis. s; ad omīs homines. Et enī non ꝑ bonis tantū
passus ē. s; ꝑ peccatoribus ⁊ impiis. ⁊ sceleratis ascendit in crucē
⁊ passionē. oēs nos reuocauit ad uitā. Nō tantū suis dedit
deus solem ⁊ lunā. ⁊ pluuiā ⁊ omīa nascentia tre. s; omnibus
hominibus in cōmune dedit illa qui solē suū oriri fac sup bo
nos ⁊ malos: ⁊ pluit sup iustos ⁊ iniustos. Quā diu fuerimus
in hoc mundo. faciamus bonū ad omīs: maxime aūt ad domes
ticos fidei. Et oremus ꝑ inimicis nrīs ⁊ bonū ꝑ malo restitua
mus. Paupes amemus ⁊ honoremus ⁊ suscipiamus in ipsis xpm
qui dix. Quā diu fecistis uni ex his fribus mīs minimis:
michi fecistis. Et filii dei erimus ⁊ heredes dei: cohere
des u xp. ⁊ participes regni eius erimus. ubi nūq moriemur.
nunq senescemus. ubi non ē humana natura. nec ullus dolor.
nec lux solis. nec lune. nec stellarū splendor. s; dns nr
ihs xps lux erit. ⁊ sanitas. ⁊ uita. ⁊ karitas. pax ⁊ gau
diū. ⁊ omne bonū omnibus credentibus in se. ibi ē tra uiuē
cium quā ꝓpha decantat dicēs. Credo uidere bona dni
in tra uiuenciū. id ē celeste ꝑmiū futurū se significat

(c) 2006 Ministerio de Cultura

⁊ cū xp̄o inppetuū uiue ⁊ regnare. ū nec nox ulla inspi
tat. nec dies terminabitur. neq; inopia uidebitur. set ppe
ne gaudiū ⁊ sepit̄na leticia. hec sūt pmissa iustoꝝ. qui
que laborauerit ⁊ nō cessauerit currere inbonis opib; ꝗ
quandiu inh mundo fuerit. inieiuniis. ielemosinis. in
castitate. inpaciēcia. inlabore. i oronib; inpsequtionib; i
fame. ⁊ siti. infrigore ⁊ nuditate. iuigiliis multis. pro x̄
amore ⁊ ꝑ omia inutiles uigilias deuitauerit. Vigilias
dico iutiles. cū quis cogitaciones multas ⁊ ꝑ̄ eas cogita
uerit. ul facin⁹ ꝑpetrandum uigilauit. tales uigilias sci
deuitauerit. hi tales calcauerit p̄sente mundū. ū fu
turū regnū lucrētur. Vitauerit pcc̄m i uerbo. i fc̄o. i co
gitacione. iuisu. irisu. i motu. iannuēdo oculis. i manib;
i pedib;. in ira. rixa. i furore. i uana glā. i sup̄bia. i cupidita
te. custodiētes corp⁹ suū ⁊ aīas suas. Pariter eni ieiuna
uerunt duo ieiunia. uidelicet ieiunū corporis ⁊ aīe. hī ē
ab ira ⁊ detraccione. ⁊ blasphimia ⁊ rixa. abstinētes se. q̄s
sic iā sup⁹ intimauim⁹. isti sūt mortiferi cibi aē. q̄ pascūt
eā inmalū ⁊ occidūt eā morte sempit̄na. Istī cibi corpo
ris simul ⁊ aē. isti sūt. uor⁹ eitas. somnolēcia. fornicatio.
uinolēcia. securitas. suauitas. homicidiū. Isti s̄ cibi corpo
ris simul ⁊ aē. qui pascūt corp⁹ ⁊ occidūt illud. ⁊ ad ḡuat
amām. Cibaria ista deuitem⁹. escas aūt celestes appe
tam⁹. que adcelū nos t̄hant ⁊ ducāt. Sermones boni
exore nr̄o ꝑcedāt. sale diuino cōditi. adedificationē au
dienciū. Dileccione dī ⁊ ꝓximi i qua tota lex pendet ⁊
ꝓphe. semꝑ in mente meditemur. ⁊ ope ꝑficiam⁹. hec
sunt mandata x̄i que nos iubet facē. sed si fecimus ea.
erimus particepes regni ei⁹. si aūt nō fecim⁹. nō dabit
nob regnū suum. Vnde ē nob sūma uigilācia. ū nō au
diamus a x̄o judice oīum indie judicii. quod peccores au

(c) 2006 Ministerio de Cultura

dicet. ite in ignē eternū. qui ꝑparat' ē diabolo ⁊ angelis ei'. Ve
his quib' ꝑparat' dolor uiuus. ardor flāme. sine extinctu
fletus ⁊ stridor dentiū. oculorum lacrime. tenebre exteriores
sine luce. pena inextimnabilis. ubi mors optatur ⁊ nō dabi
tur. ubi nō ē senioris honor ⁊ regis. nec dñs sup seruū. nec
mater dilig' filiū. nec filiā. nec fili' honorat patrē. ubi omē
malū. ⁊ omis indignatio. ⁊ fetor. ⁊ amaritudo habundat.
Hec timuerunt iusti ⁊ fugierunt. Rogo te karme fr̄. ut ⁊ nos dm̄
amemus. ⁊ timeam'. ⁊ hec fugiam'. quia mors ꝑciosa ē aīe
nr̄e. si in his ꝑseuerauim'. Tria enī sunt in hoc mundo. deterio
ra omi malo; aīa peccoris cū in pecco ꝑseuerauit. que nigrior
coruo ē. ⁊ mali angeli qui eā rapuit. ⁊ infern' in quē ducitur.
Eadem enī aīa metu futuri iudicii expauescens. ⁊ putre
dinē suā inspiciēs: dic. Putruerunt ⁊ corrupte sunt cicatrices
mee: a facie insipientie mee. Itē tria sunt quib' in hoc mūdo nō
sunt meliora. quādo aīa sci in bonis ꝑseuerauerit. que speci
osior ē sole. ⁊ sci angeli eā suscipiunt. ⁊ paradisus in quō
ducitur. Angeli enī sci delectantur. aīe spūali cātico. sicut
scriptū ē. Beatus quē elegisti ⁊ assūpsisti dñe. habitabit
in tabernaculis tuis. replebuntur in bonis dom' tue. ⁊ scm̄ est
templū tuū mirabile in equitate. Hec fr̄ karme meditem'. hec
firmit' in aō teneam'. ⁊ caueam' ab omi pecco. custodiamq; cor
pus nr̄m ⁊ aīam. Xp̄s enī dñs nr̄. ⁊ di fili' descēdit de celo
in terram: ut nos de terra ad celū secū portaret. Pro nob peccati
bus crucē ascendit. ut nos de cruciatu diaboli libaret. Ab inimi
cis penā suscep. ut nos de pena sempiterna libaret. A mortuis re
surrexit. ut nos resurgam'. aīa ⁊ corpore in die iudicii. Dū sum'
in hoc tpre: seminare nos oportet. Tempore enī suo. id ē p't
mortē. Lue in die iudicii metem'. quod in uita eterna habe
debem'. hic enī laborem'. ⁊ uincē oīa nr̄a portem'. Quo
enī ꝑcessit caput nr̄m. ⁊ cetera membra secutura erunt.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Teneam' g' sic iā supi' dixim'. fide rectā. spe ctā. karitate p 12
fectā. quia fides tāquā sens' nr ē. & caritas tāquā nra sanita'.
Fides credit. caritas opatur. spes roborat. & q'uis diuisa meb
habeat officia diuisa. si karitatis tn unitate teneant. omia
membra. tūc merebūtur ire p't capud. Capud eni nrm
icelo ē. X' ipā uitas. de suis fidelib' ait. Siquis m' ministrat.
me sequatur. & ū sū ego. illic & minist' me' erit. Caueam'
g' ne acapite nro ihu x' pdam. Ecce iā ū dixim' aliquis
tribulationē patitur. aut dāpnū hui' sch. aut pculpis ss
icarcē retruditur. si dolem' pillo. incorpore eccle cstitu
ti sum'. si aut nō dolem. iam corpore pcisi sum'. Karitas
que collig. & uiuificat omia membra. si nos uideat de ru
na alti' gaude. stati nos pdit acorpore. Si eni ibi es
sem'. sine dubio doluissem'. Cōsidem' frs kme. & diligēt
adtēdam'. qr tādiu dolet mēbrū. quādiu manet icorpo
re. Si aut abscisum fuerit acorpore. nec dolē potit. nec
sentire. Cū eni man' aud aliquod mēbrū. abscisū fuit
acorpore. si totū corp' tūc imultis partib' diuidat'. man'
illa nō sentit. que iā ab eliquoꝝ membroꝝ societate di
uisa ē. Ido affectū caritatis incorde nō tenet. quia iā ēt
alien' acorpore. cū apls pcipiat. gaude cū gaudētibus
flere cū flentib'. id ipm iuicē sencientes. Et salomō dicit.
de ruina frm nroꝝ nō gaudeam'. Nos ū mi frs. si uā & pfec
tā uolum' caritatē. omis hoīes sicē nos metipsos dilige stu
deam'. ū cū x' gla nra apparuerit. & nos pcōcordiā carita
tis. cū ipo apparere mereām i glā. Ipē eni ait i euāglio. In h
cognoscēt omis quia mi estis dcpli. si dileccionē habūtis
ad iuicē. Omi frs. si dns & saluator nr qui nullū pccm ha
buit. nos pcores amare dignatur. ū qd nos patim. se ipm
pati testetur. quare nos qui sine pcco nō sum'. & q p carita
tem pcca nra redimie possim'. nō tā pfco amore eū dili

(c) 2006 Ministerio de Cultura

gim⁹. dū tāto nos dilex͞. ut ⁊ ꝓpriū filiū suū ꝓ nob̄ peccorib⁹
morti traderet. ⁊ dū tantā benignitatē erga nos exibuit.
uigilem⁹ ne ꝑdam⁹ bonū quod nob̄ dedit. ⁊ sacmētū bap
tismi nr̄i. ī quo iurauim⁹ abrenūciare diabło ⁊ pompis eius.
Et si trāsgredimur ī aliquo p̄t baptismū. pi⁹ d̄s dedit se
cundū baptismū. i. fonte lacrimarū. ⁊ ordinauī nob̄ pe
nitēciā ꝓ fragilitate nr̄am. Jdo debem⁹ nr̄as ↄfessiones
ueracit̄ ↄfiti. ⁊ fruct⁹ dignos penitēcie facē. id ē̄ ꝑtita
ne reiterem⁹. sed iussione sacerdotis dm̄ timitis. Hos sequa
mur. ⁊ cū talib⁹ ↄsiliū salutis nr̄e ieam⁹. clamātes cum
ap̄lo. Quis nos separab̄ a caritate x̄ⁱ. tribulatio. an ang
tia. an ꝑsequtio. an fames. an gladi⁹. ⁊ cetā que sequitur
Dictū ē̄ neq; mors. neq; uita. neq; angli. neq; p̄ncipatus
neq; instancia. neq; futura. neq; aliqua creatura potit
nos separare a caritate x̄ⁱ. que est in x̄ ihu dn̄o nr̄o. Dic
tū ē̄ enī de eccl̄a p̄mitiua. quod erat illis cor unū ⁊ aīā
una in dn̄o. ⁊ erat illis unū uelle ac nolle. quia ī unū eos
x̄ caritas copulauerat. E contrio. amatores hui⁹ s͞cli contr
se inuicem separantur. ⁊ disiunguntur. mouētes scādala
malt̄utrū. dicens unusquisq; in corde suo. faciā quod
uolo ⁊ possū. implebo cogitaciones meas ⁊ delectacōes
corporis. Ad ē̄ michi aurū. sup habundat argētū. ad s͞
m̄ fuī. ⁊ ancille. ag͞. ⁊ possessiones. ūde me redimē possū.
d̄s dab̄ m̄ spaciū uite ⁊ penitēcie. Heu quare nō time
mus q̄ eugl̄iū tribilit̄ insonat dicēs. Stulte hac nocte
ex poscēt a te aīā. que ꝑparasti cui⁹ erūt. Q̄re n̄ itel
ligim⁹. dū sic audacter peccam⁹. estimātes dm̄ muneribus
placari. quod tūc multo pl⁹ eū adirā quā ad mīcā ꝑuo
cam⁹. quia d̄s non delectatur auro. ut argēto. nec aliud
querit quā aīas nr̄as. Nec enī se ↄsiliis impiorꝫ īmis
cet. set ex salute nr̄a nos semꝑ admonet. ⁊ salubre dat

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ꝯsiliū. quia cōsiliari⁹ ipē ē salutis nrē. sic ꝓpha ait. Et uo
cabitur nomen ei⁹ admirabilis ꝯsiliari⁹. 7 cetā. Et itum dic
tum ē de eo ī psalmo. bs uir q nō habiit ī consilio impiorum
Et itm. Quia nō est iniquitas meo. Et forte ipām quā puta
mus ꝓ nob facē elemosinā de pdis mortuorum. siue de rapi
nis paupū: non uidet eē elemosina. Qualis ē elemosina.
ū un⁹ iuste uestiatur. 7 ali⁹ iniuste expolietur. 7 un⁹ iīte
pascatur. 7 ali⁹ iniuste fame torqueatur. Nō querit ista
ds a nob. audio dicē. audit ista omps ds. Ipm audi ꝓ
pham. qui dic. Qui offert sacficiū ex rapina. siue ex sub
tancia paupū. quasi ē qui uictimat filiū in ꝯspectu
patris sui. Non accipiam inquid de manib⁹ urīs. manus
eni urē sanguine plene sūt. Et ali⁹ ꝓpha ait. Panis egē
cium uita paupū ē. qui fraudat illum: uir sanguinū ē
Contēpnamus facē iniustas elemosinas. qui uolumus facē
iustas. Studeam⁹ iustas 7 spūales elemosinas. ū de iusti
laborib⁹ faciam⁹ non de rapinis. aut de ineptis negociis.
ne forte in hi multa sacmenta incurrantur. ul 7 quod
pei⁹ ē ꝓ cupiditate. ul ebetate sanguis effundaitur.
clamentq; uoces eorum ad dnm. Unde psalmista ait. Qui pec
cuniam suam non dedit ad usurā: 7 munā sup inocetē
non accep. 7 cetā. que supi⁹ in eodē psalmo. audientem
credentem 7 pauentē. beatū efficē possunt. 7 idem psal
mus ꝯcludit. Qui fac h. nō mouebitur in etnū. Et qr talia
7 his similia creator omniū creature sue rationali īsinu
at ānūciando. credim⁹. quia qui diligit quod creauit
creator. neminē ꝑsequitur. si ipē hō se nō ꝑsequat.
A nullo quolibet homine recedit ds. nī p⁹ ipē homo
ab eo recedat. Nec naturā ī nob sed uicium quod ꝯt
xim⁹. odit. Ideo cogitem⁹ 7 recogitem⁹. quod non
ꝓ felicitatem tīenā xpiani effecti sum⁹. nō ꝓpter

(c) 2006 Ministerio de Cultura

diuicias huius seculi. ut per istam uitam istam xpm colimus. sic ait
apostolus. Si in hac uita tantum sperantes in domino: miserabiliores sumus
omnibus hominibus. Xpc enim ne aurum diligeremus oblata munia contemp
nere docuit. Ne famem timeremus. xl. diebus ieiunauit. ne nudi
tatem pertimesceremus. preter unam tunicam. aliam suis discipulis uetuit.
ne tribulacionem expauesceremus: omnia ipse sustinuit. ne mortem
formidaremus: et hanc ipse sustinuit. Et cum ista omnia nos do
cuerit. non tantum uerbo: uerum et exemplo ipse precessit. lugendum
nobis est si regnum promissum perdamus: et subito dicatur nobis. Uos
amatores mundi exite obuiam sponso: et ad illum uenite.
quem uidere non uultis: quia precepta eius post posuistis. Videbi
tis enim plagas ipsas. quas in corpore suo pro nobis pertulit. Quid
tunc gementes et dolentes dicemus: et quid mitis nostris exi
gentibus responsuri erimus. dum frequenter audimus: et negli
gimus quod psalmista ait: Quid retribuam domino pro omnibus que
retribuit mihi. calicem salutaris accipiam: et nomen domini inuo
cabo. Et ipsa ueritas alloquitur dicens. Ve: quod amabatis. Ve:
quod pro magno gaudio tenebatis. Omni frater. nisi quid ferree
sunt carnis uestre in non contremiscat. ut et sensus noster ada
mantinus in non mollescat. aut et euigilet ad talia uerba di.
Quare non dicimus cum propheta. quis dabit capiti meo. capiti nostro
aquam: et oculis nostris fontem lacrimarum. et ploremus die ac noc
te uulneratos filios plebis nostre. Defitiunt flendo oculi
eorum. qui considerat non solum mortes corporum: uerum et animarum
xpianorum. Quis luctus in domino. quis planctus cercior in
ueniri potest. quando unusquisque nostrum de aliena penitus lu
get: et dolet cum apostolo qui dixit. Quis infirmatur. et ego
non infirmor: Quis scandalizatur. et ego non uror: atque
tamen in alio loco de dileccione proximorum idem paulus dicit
Optabam esse anathema pro fratribus in xpo. Discamus in tanto. xpi
apostolo. tantam flagrare xpi caritatem. dum sciebat quod unico fi

(c) 2006 Ministerio de Cultura

lio suo non pepercisset. sed pro nobis omnibus eum tradidisset. Sic
omnibus nobis dicit. Ideo nulli layci. nulli clerici. nulle sacre
uirgines. nulle uidue. debent negligere salutem animarum suarum
dum tanti sanguinis precium pro nobis effusum esse manifestum est. Ideo
nos omnes peccata nostra agnoscamus. ne cum impiis pereamus. Quam ue
lociter iram eius placauit qui dixit. Peccatum meum cognitum tibi fe
ci. et iniusticiam meam non operui. Dixi pronunciabo aduersum me in
iusticias meas domino. Et quid secutum est. et tu dimisisti impieta
tem peccati mei. Paratus est deus semper peccata nostra indulgere. si non
tardauimus ad eum reuerti. Si enim tardauimus. timeamus
ne inferat in nobis iram suam. quia quibusdam magnum benefici
um prestitit. nec tamen hiis iniuste. sed in alto suo iudicio. Nam
chayn post fecit homicidium. et iob uulneratus est. diuque amice effec
tus est. et abel innocens a fratre suo occisus est. tamen nec iob diutius
passus est cruciatum. nec cayn ille locum donauit ad ignoscendum. nec
paulum deseruit colaphizatum. quem sua gratia fecit robustum.
nec iudam suscepit penitentem. nec petrum deseruit
flentem. et sic sic pius et misericors dominus alto suo iudicio sepa
rat uasa ire. et uasis misericordie. O si attendamus miseriam iude. uas
olim perfectum in perdicionem perductum; sed pertimescentes conuerta
mur dum tempus est. Ait enim propheta. Inquirite dominum dum tempus
et confirmamini. querite faciem eius semper. Ipse enim ait. Sicut
lutum figuli. ita uos estis in manu mea. Ideo humiliemus
nos sub manu dei. ut nos exaltet in tempore uisitacionis. Cogi
temus nos in conspectu dei stare. agnoscamus quod sumus. quia
terra et cinis sumus. dum propheta contra nos dicit. Quid superbis terra
et cinis. Quod si agnoscamus frustra exaltare uolumus
ceruices nostras. dum deus superbis resistit. humilibus autem dat
graciam. Consolamini humiles. dicit deus uester. consolamini pu
sillanimes. et nolite timere. ecce deus noster retribuet iudicium.
ipse ueniet et saluos nos faciet. Dominus in proximo est. nichil solli

(c) 2006 Ministerio de Cultura

eni sitis: nec nos mundi infelicitas terreat. quia si in is-
ta infelicitate mundana sci di timuissent. ppetuā fe-
licitatem non haberent. Si felicitas hui9 mundi tran-
sitoria diligitur: ppetua nō invenitur. Si u felicitas
ppetua queritur: qm hic nō invenitur. ad ppetuā feli-
citatē tendam9. Pacientissime omnia hui9 mundi p xpi
nomini tolerem9. Qd rogo ē quod toleretur contra illud. qd
nob pmittitur: Aps inquid. Non sunt condigne pas-
siones hui9 tpis: ad futuram glam que revelabitur in
nob. Nulla g nos pssura terreat: nulla calamitas frangat
Dns in pximo est. pastor nr ecca nos ē. quid timemus: et
si metuimus. clamem9 ad pastorē nrm. ut nos audiat:
clamem9 in conpunccione cordis dicentes. Erravi sicut ovis q
periit. require servū tuū dne. Clamem9 et dicam9. periit fuga
a me. et non ē qui requirat aīam meam. Clamem9 et dicam9
libera a framea aīā meā. et de manu canis unicā meā. et salva
me ex ore leonis. Considero ad sinistrā: ecce diabls ut lupus
rugit. fremit sicut leo. Ecce lupus ē. contra quē canis latrat. Clama-
vi ad te dne dixi tues spes mea: portio mea in terra viventiū.
Libera me de manib9 inimicor meor. et eor q me psequitur.
Nunquid pastor nr bon9. q animam suā posuit p ovib9 suis.
ad quē si clamem9. dimittet nos diuti9 errare. aut a feris
aut a bestiis dilaniari. atq; consumi: Absit. Quin ymo
relictis. xc. viiii. pfex querere unā ovē pditā. nec quia
clamantē audiuit. ideo pfex: sz anteqm clamaret. Ait enim
euglista. xc. viiii. reliquid. et habiit querere unā ovem
que perierat. qm inventā et lassatā. impositā humeris suis repor-
tavit ad gregē. Deprecamur dne et summe pastor. ne pereat
ovis. Porta et refice. rege et custodi: imple officiū summi pas-
toris. Persequere leonē. qui rapuit ovē de grege tuo. leo
interficiatur. et ovis de faucib9 ei9 eruatur. Tues enim pastor

(c) 2006 Ministerio de Cultura

omnium rex potens. contere sathanam sub pedibus nostris. et nunc domine noster
pastor. rex noster. tot de grege tuo rapiuntur oves. et quare tamen
tu taces? Responde quare taces. Ecce per precipitia rapiuntur
oves tue. et inimici tui qui te oderunt. levant caput con-
tra te. et tu taces? O domine deus. quare tamdiu taces? Ad hec dominus
per prophetam clamat et dicit. Tacui. tacui. sed non semper tacebo. auget
iudicium manus mea. O domine ihesu christe pastor noster: accipe arma
tua et progredere. ut pugnes contra leonem adversarium nostrum: qui
circuit querens nos devorare. esto nobis domine turris fortitudi-
nis a facie inimici. Petimus ergo ut liberes nos. Mundus enim in
maligno positus est. ecce seminat mala. blasphemat. et
perdit mundi dilectores. insanit. et adversus te murmurat.
Cuius in eis talia operatur ut auctor mali. angelus superbus et perditus
et omnes perdere cupiens? Libera nos ab omni malo. Quia tunc ab omni
malo liberamur. quando a diabolo et angelis eius separamur.
Non sit nobis pars cum talibus. sed cum illo qui dixit. Si quis fecerit
voluntatem patris mei. ipse meus frater. soror et mater est. Sum-
mo bono inhereamus. illi serviamus. ut simus et nos angeli dei.
De quibus propheta dicit. Benedicite domino omnes angeli eius minis-
tri eius qui facitis voluntatem eius. quia voluntas patris nostri
est sicut evangelium ait. ut non pereat unus ex pusillis istis. In noc-
te. non opera noctis. sed opera diei peragamus. quia filii dei ap-
pellati sumus. Neque enim delectatione somni sensus noster
torpeat. nec vanis fantasmatibus animas nostras inludat. nec
ipsa corpora stratorum calore depressa: in alto sopore
requies inclinet. sed vigilando. orando. ieiunando. psallendo
contra diabolum adversarium nostrum dimicemus. et in nocte opera diei
peragamus. Quod agendum nobis est in hac noctis cecitate. ut capti-
vatorem captivare. et liberatorem sequi. Quod agendum nobis in
nocte ut principem omnium vitiorum a nobis expellere. et fontem
omnium bonorum suscipere. Suscipiamus eum fratres karissime. ut et

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nos suscipiam abeo qui nos cotidie uocat. qui sarcinā
pccoꝝ nroꝝ releuat. Deponam' opa tenebrarū. ꝛ īdua
mus arma lucis. Qd ē deponē opa tenebrarū. n̄ renū
ciare dbli pōpis ꝛ angłis ei'. ꝛ quidē nos armis lucis in
dui. n̄ credē in dm̄ omīpotētē qui illuminat oēm hoī
nem uenietē in hūc mundū. q̄ ħ dix. Dū lucē habetis
credite ī lucē. ū filij lucis sitis. Īri' tm̄ dilectissime fi
lijs. ymmo quia uis discuciam' quis sit. ꝛ quid sit dbls
Diabol' enī ē angłs. ꝑ supbiā separat' a dō. q̄ ī ūitate nō
stetit. ꝛ pat' mendacij. q̄ ab ipso p̄mū īuentū mēdaci
um ē. Et ipse ē mendatiū. sic ūitas ī eūglio loquit'. q̄
ipse ē caput ꝛ finis mēdatij. Ipse ē inuentor mortis. sup
bie institutor. radix malitie. scelerū capud. p̄ncepſ oī
um uitioꝝ. Hīc ḡ cū adā p̄mū hoīnē a deo fcm̄ intuere
tur. ꝛ uidet eū ex limo t̄re ad imaginē dī fcm̄. pudici
cia ornatū. tēpantia compositū. caritate ēcīdatū. ī
mortalitate uestitū. emul'. atq; īuid'. tātam bītudinē
t̄renū hoīnē accepisse. q̄ ipse dum eēt angłs ꝑ supbiā
cognoscitur amisisse. inuidit stati insanabilis homicida
p̄mū parētē nr̄m. nos nrosq; parentes. ꝛ tātis hac talib'
bonis expoliauit nos. insup ꝛ ꝑemit. Expoliauī nos pu
dicicia. ꝛ accīx ī pudicicia. expoliauī nos tempātia. ꝛ fec̄
intempatos. expoliauī nos in mortalitate. ꝛ ꝑpinauī mor
tem. His ꝛ turpissimis pannis nos nrosq; postōs īuoluit.
ꝛ semi uiuos nos reliquid. Et quia sic miserabilit' atroci
sim' hostis ē ca nos egit. ymo quia sic eḡ. eia fr̄ kmē.
eia renūciem' huic dāpnose h̄editati. Siquis itaq; huic
h̄editati in qua panni st̄ dbli. pōpe scilicet ꝛ angłi ei'
renūciare neglexit. cū iudex uenit. sic eūglio loquitur.
tradet exactori debitor. exactor aūt debitorē trudet
ī carcēm. Am̄ dico uob' dic̄ dn̄s nō exēas inde donec

tu reddas nouissimu quadrantē. Omne itaq; gen' humanū tanquā paupē & pupillum. diuina scriptura comdat dō. dicēs. Tibi derelictus ē paup: pupillo tu eris adiutor. Adsit dūs nr̄ ihs. xp̄s & misericors. qui aliquā medam huic pupillo & paupi exhibebat. & brachiū peccoris & maligni cōtrat. Obtime nosti hui' paupis & pupilli. gnis scilicet humani causā. quæ ex patno cyrographo debetur. Inuent' ē reus. ab aduersario detinet'. Nō est aliud. quo nob subueniatur. n̄ ex tuo cōsilio p necessariū adiutoriū. Iudica causam meā dn̄e: defende quia potēs es ... Omni fr̄ kr̄ quā felix ē illa aīa. que tā potentē ht̄ defēsorē. Ido quesо uigilet. unusquisq; nr̄m: ne aput eū dbls ī die iudicij suos pannos agnoscat. & icipiat reus semp detini q̄ x̄ sua gr̄a noluit liberari. Expectat' dies iudicij. & aderit ille equissimus iudex. qui nulli' potētis psonā accipiet. cui palatiū auro argētoq; nullusq; eps. neq; albas. nec comes corrūpe potit. Adstabūt om̄s an̄te eū ut referat unaqueq; sed illud quod ī corpore gessit. siue bonū siue malū. Presto enī erit & dbls aduersari'. & recitabūt ūba pfessionis nr̄e & obiciet nob in facie quicqd fecim'. & in qua die peccauim'. & ī quo loco. & quid boni opis tc̄ face debem'. Et si tales inuenti fuerim'. exultab ille aduersari' in ꝯspectu pyssimi iudicis. supiore se nob declamās. agens talē causā. aput talē iudicē. Habet enī dice tc̄ ipe dbls. Equissime iudex iudica istū meū ēē p culpā: q̄ tuus noluit ēē p grām. Tuus ē p naturā. m̄s: p miseriā. tuus ē ob passionē. me' ē ob suasionē. t̄ ī obediēs. m̄ obediēs: āte accep̄ imortalitatis stolā. āme hāc pannosā qua īdutus ē tunicā: tuā uestē amisit. cū mea ueste huc aduenit. Equissime iudex inquio. qua iusticia & iudiciū p̄paratio sedis tue. Iudica illū meū ēē. & mecū dāpnandū ēē. Hec om̄ia que h' attulit. mea ēē

(c) 2006 Ministerio de Cultura

cognosco: nisi esse uoluit. et mea concupiui. mecum puniri de
bet. quoniam quem tu tanto precio dignatus es liberare ipse se in
uoluit postmodum obligare. Heu heu fratres karissimi. potius ne
talis appareat os: qui talis ibi inuenietur. ut iuste cum diabolo
dampnetur. aut deputetur. Videamus et caueamus. ne inua
cuum gratiam dei recepissemus. sed integro corde perfectaque fi
de renunciemus diabolice hereditati. ne pupilli et pau
peres remaneamus. Recitetur nobis sententia beati pauli apostoli.
tribulis. tribulitque prolata. Voluntarie peccantibus nobis post accep
tam noticiam ueritatis. iam non relinquitur pro peccatis hostia. Terribi
lis autem expectatio iudicii. et ignis emulatio. que consump
tura est aduersarios. Irritam quis faciens legem moysi. sine ulla
miseratione duobus uel tribus testibus moritur. quanto magis pu
tatis deteriora mereri supplicia. qui filium dei conculcauit. et spiritui
gratie. contumeliam fecerit. Scimus enim qui dixit. mihi uindictam. et ego
retribuam. Et iterum. quia iudicabit dominus populum suum. Horrendum est
incidere in manus dei uiuentis. Et paulo post. Nolite itaque amit
tere confidentiam uestram: que magnam habet remunerationem. Adhuc
enim modicum aliquantulum. qui uenturus est ueniet. et non tarda
bit. reddere unicuique secundum opus suum. Hec enim uerba non ex me.
sed ex ipso qui dixit. An experimentum eius queritis: qui in me loquitur
christus. profluxerunt. Extendamus aciem oculis cordis. et uideamus sen
tenciam tribuere. et inuestigandam. Ait enim. Beati mundo corde
quoniam ipsi deum uidebunt. Non sit nobis hic labor inutilis ad perditionem.
sed utilis ad salutem. Curramus dum lucem habemus. ne tenebre nos
comprehendant. Et iterum apostolus hortatur nos instantissime dicens. Re
missas manus. et soluta genua erigite. et gressus rectos facite pedibus
uestris. ut non claudicans erret pes. magis autem sanetur. Pacem
sequimini cum omnibus. et sanctimoniam. sine qua nemo uidebit deum.
Itaque regnum inmobile suscipientes. habemus gratiam per quam ser
uiamus placentes deo. cum metu et reuerentia. Et enim deus noster ig

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nis cosumenes e adusarios. Accedam' ad dnm anteq 9suma
mur ab illo. postulantes urere cor nrm 7 renes nros. Vetu
ē m pbasti nos ds. igne nos examinasti. sic examinat' ar
gentu. Aptissime eni patet. quia si h' ab illo no urimur
illic uelut adusarii 9sumem. Ait eni apls. Nemo se ecir
ueniat. nemo seducat ianib' ubis: quia quecuq; semi
nauit ho. hec 7 metet. No aliud lingua loquam' 7 ali
ud corde. ne sim' iuda 7 herodiani. alii in pditione alii
in9fusionem. Ideo eum u corde iplenitudine fidi expem'.
teneamus spei nre confessione indeclinabile. 7 bonoz opu
inchoatione no deseram'. s; quātomagis die iudicii appi
quam'. tantomagis trām' carnis nre supbia. quia caro
est que aiam pdit. 7 q carne seminat. sic apls ait. de
carne metet corruptione. Caro e quis recipit dblm. Dia
abolus eni seminat icarne nra semina sua. i. homicidi
um. fornicatione. 9cupiscēcia. libidine. ira. rixa. ebrie
tate. supbia. furtu 7 omem suggestione mala. aplo di
cente. No e nob 9luctatio aduers' carne 7 sangne. sed
aduers' sps aeris hui'. 7 adus' spualia in celestib'. De
dblo dic. qui sps mal' e 7 no uidetur. 7 ipse sps nequis
sim' piectus e de celo cu anglis suis. de quib' dr in a
pocalipsi. Ecce piectus e accusator frm nroz. qui
accusabat eos die ac nocte. 7 ipsi uicerut eu pt sang
nem agni de quo apls dicit. Dat' e m stimul' carnis mee
angls sathane. qui me colaphizet. pt qd t dnm roga
ui ut discedet a me. 7 dix m. Suffic tb paule gra mea.
Na uirtus in ifirmitate pficitur. Ite ipse repetes dic. Video
alia lege in membris meis. repugnante legi metis mee
7 captiuu me ducente in lege pcci que e in mebris me
is. Itu; ipse ego mente siruo legi di. carne aut pcci.
Caro e que recip dblm. 7 cne dbls ht in potestate: ii aa

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Jdō dic̄ apl̄s. dat᷒ est m̄ stimul᷒ carnis mee. nō dic̄ aē mee.
Denique iob. inc̄ne temptatus ē. a dblō. dicente dn̄o. ⁊ data
est potestas ei in facultate ei᷒. Et itū. Dabo t̄ illū in potes
tate p̄t aīā ei᷒. Caro ē misera bestia. que grauat aīam
dicēte aplō. qui in c̄ne sunt. dō place non possunt. Jtum
ip̄a ūitas dic̄ de se ip̄o. Sp̄s quidem p̄mpt᷒ ē. caro aūt
infirma. Caro aūt data ē nob̄ quasi aīe bellū. que si
mortificetur ad duc̄ uitā. si nutriatur. p̄parat se ꝯtra aā
ad bellū. ve ue misere aē. quā p̄sequitur caro. Oēm sug
gestionē malā caro ꝯcupisc̄ ⁊ demonstrat. caro portat oē
ꝯcupiscēciā hui᷒ sc̄li. O caro misera. nō solū te ip̄a occidis. sed
⁊ aām. Nō suffic̄ p̄ditio tua t̄b. s; ad huc aīām uis inin
fernū diriḡe. Non uis laborē sustin̄e. nō uis inquieta ꝯ
quiesc̄e. suffocas aām. ū ūsa uice tu sis dn̄a. ⁊ illa ancilla.
Rogo q̄ te. quare ḡuas aām. que molesta non ē t̄b. nec
tu effugies penā dū ip̄a patitur gehēnā. Nec enī sine te
potit iudicari in die iudicii. Q̄re non ꝯsentis sp̄ū ⁊ aīe
nr̄e. sic̄ euuāgliū dic̄. Esto ꝯsenciēs adūsario tuo dū es
cū ip̄o in uia h̄ ē in sc̄lo. ne forte tradat te iudici. i. x̄. ⁊ iu
dex tradat te ministris. h̄ ē angl̄is malis. ⁊ minist̄ [illegible] mit
tant te in carc̄e. i. in gehēnā; nō ex̄ies inde donec reddā
nouissimū quadrāte. i. minimū p̄cēm. Et quid plura. sic̄ ti
nea lanā deuorat. ⁊ sic̄ ignis ligna. fenū ⁊ stipulā ꝯsumit.
ita caro rebellis ad malū p̄na ⁊ bellicata ꝯsumit ⁊ ꝯcre
mat. Q̄d tu ad h̄ aā respondes. Dicā inquid redēptori mō
anteq̄ carne ex̄uar. quid ad h̄ respōdeā ⁊ quod ad bonū.
corp᷒ cū quo inhabito. īcitare noluissē. Nō sit in me obsec̄
dn̄e ꝯcupiscēcia libidinis. s; amor castitatis inhabitet.
sim ad malū audiēdū tarda. ad ūbū tuū festina. sim in
tuo amore sollicita. in timore p̄fc̄a. in fide ꝯstās. in spe nul
latenꝰ dubitās. dileccionē p̄ximi ferā semp̄ scīn op᷒ inin

(c) 2006 Ministerio de Cultura

inspira ut cogitē. cōpelle ut faciā. Suade m̄ ut te diligā. cō
firma me ut teneā te. custodi me ne pdā te. Non ingrediatur
tur nec requiescat in domicilio meo. ut debet ēē tua mā
sio. pes supbie. nec gule. nec fornicationis cōcupiscētia. nec
auaritia. nec uana glā. ⁊ c̄. s; pfundā humilitatē poscoate.
qui dixisti. sup quē requiescā. n̄ sup humilē ⁊ quietū? Da
m̄ humilitatē. qua depmatur altitudo c̄ius supbie. Da m̄
abstinenciā. q̄ supflua uentris refrenetur edacitasq; me
punit. da castitatē cordis. que me inpollutā reddat. da
manꝰ largiflua. ad erogandas helemosinas. qua tenax
auaricia respuatur. da amorē dileccionis. quo zelꝰ inui
die extinguatur. Dona ē m̄ in omībꝰ tenē iusticiā. tēpātiā.
⁊ fac me cū simplicitate ēē prudētē. ut bātā uitā sinciter
agā. ⁊ prudent malū refugiā. atq; fraudulentā astuciā
absi intelligē ualeā. ne me p spem boni fallat. ⁊ disc
ne rationabilit ualeā. Fac me p̄t h̄ mitem. beniuolā. pa
cificā. mansuetum. ēē omībꝰ cōcordē bonis. inuigilus. in
ieiuniis. in orōnibꝰ cōstant strenuā. Da ē i masuetudine s
monem modatū. adipisci silentiū. ut loquar quod cō decet.
taceā quod loqui nō oportet. Fac me queso. in scō cōsilio
pposito sequi iusticiā. diligē mīcā. amare uitatē. refuta
re mēdatiū. falsū nich meditari. uel loq. pacē cū omībꝰ sine
dolo retinē. nullū scandalizare. nulli me pferre. s; omibus
inferiorē judicare. reuentiā ⁊ honorē. nō ppt timorē potē
ciū. s; ob altissimū exibē seniorībꝰ obediēciā. malū p malo
nequaq̄ repēdē. inimicū ut amicū diligē. cōtumelias
as ualcēciū sustinē. Fac me ppt te q̄ redemisti me. retinē
esuriētē. deide reficē. sitientē potare. hospitē colligē. nu
dū opire. uisitare languidū. requirere carcatū. cōsolari ti
tem afflictis ⁊ lugentibꝰ cōpati. uictū ⁊ uestitū diuidē cū
egeno. tueri pupillū. uidue subuenire. oppsso pstare au

xiiii. hec om̄ia uelle facē. s; caro cū qua habito. sēp
ducē uult me ad pccm̄. Mecum uult coronari. s; nō
mecū decertare. Nullū pessimiorē patior ōstē. quam
corp᷒ in quo habito. Est eni quasi leo subuersor in do
mo. undiq; pestifero morsu ꝯsumens. Ido longa t̄hes
suspiria: clamitando dicā. infelix ego homo quis m̄
ł quē: libabit de corpore mortis h᷒. Grā di. per ihm xpm do
minū nr̄m. hec uelim que nunc supplicando dep
cata sum: quia pciosissimo sangne tuo redēpta sū:
ut ꝑpt carnis corruptionē non peam ineternum. hec
uox mā in aurib᷒ mice tue sonet. ut tuā. non carnis
faciam uolūtatē. ⁊ omis mēs mā te meditet᷑. te delec
tet . te sequatur. te ꝯfiteat᷑. qui redemisti me. Leta
tā inde nūc. ⁊ semp̄ inumās grās refero. quia ū inue
nire te. tu pri᷒ quesisti me. ut redire ate. Tu sic pi
pat respexisti. ut ꝯfiterer tb. Pone dn̄e lacrimas meas
in conspectu tuo. ⁊ puenat adte in celū depcatio
mea. Liba me dn̄e de ore draconis seuissimi. ⁊ d̄ma
nu inferni cū acceꝑis me. Colloca me in caulis tu
tissimis gregum tuoꝝ. quia tu es pastor bon᷒. qui
requiris ⁊ reducis pdita. qui sꝑantes inte nō ꝯfun
dis. requirentes te non derelinquis. reuertentes adte
non respuis. s; exultando ⁊ laudando suscipis. atq;
i etna btitudine. unā cū scis ⁊ electis tuis etnalit̄ reg
nare ꝯcedis. Quia ē tb cū etno patre ⁊ spū scō. una di
tas. glā uit᷒. imꝑii. ⁊ potestas inicta sctoꝝ a. c.
Contra morbum supbie dat᷑ d spū scō ⁊ donis ei᷒. vii.
est medicina. sps timoris. ut sanet corruptionem
elationis. ⁊ restauret sanitatē. ⁊ humilitatē. Sic sin
gła uitia. singłas medicinas habent. Septē uicia. vii.
sps. Qt morbi: tot medicine. Jnd ē. vii. sps: vii. dona

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sp̄s. & dona ē sp̄s. ⁊ sp̄s sc̄i. Donū eni sp̄s: sp̄s. Se ip
sum dat sp̄s. Unus sp̄s septiformiter se tribuit. Ap̄tea
unus sp̄s: vii. sp̄s. quia septiformit̄ datus. ⁊ septiformi
ter aspiratus. Septem aspirationes. ⁊ sp̄s un᷒. Una me
dicina. vii. morbos curat. Ap̄tea una: vii. Una natura:
op̄a. vii. Subā una: septiformis effectus. Prim᷒ sp̄s. est
sp̄s timoris. Sc̄ds: sp̄s pietatis. Terci᷒: sp̄s scie. Quar
tus: sp̄s fortitudinis. Quint᷒: sp̄s ꝯsilii. Sext᷒: sp̄s in
tellectus. Septim᷒: ē sp̄s sapie. Hec oīa op̄at unus atq;
id sp̄s. Ip̄e ē timor. ip̄e est pietas. ip̄e: scientia. ip̄e ē
fortitudo. ip̄e ꝯsiliū. ipse intellect᷒. ip̄e sapia. Omia h
tb fit. q̄ ē un᷒: Accipiendo illū. q̄ diūs᷒ nō ē: tu ad di
ūsa formaris. Propt̄ea multiplicatur inte: qui ipse un᷒ est
⁊ semp idē. Q̄ eni amor tu᷒: ip̄e ē timor tu᷒. Iurauit ia
cob labān. p timore patris sui ysaach. Q̄ eni ꝯsūmat:
ip̄e ⁊ in cōat. Primum adte ueñ. ū faciat timēte. nouissi
me. ū faciat diligentē. Idē lumē ē qui occlos lippietes
pungit. ⁊ claros demulcet. Diūsa fac: q̄ diūsa inueñ.
⁊ ñ ipm in se unū: ⁊ inte q̄ unū eēt: si unū in eē
inueniret. Si sanū occlm hs: p̄cipis lumē sine pena. Si
aūt eg̃ ē occls: molest᷒ fit aduent᷒ illi᷒. Expedit tn̄.
ū ul' sic ueniat. q̄ sine cruciaris: ñ illuminaris. Pugnāt
ū. ꝯtra. medicina. ⁊ morb᷒. Medicina pte. morb᷒ ꝯtra te.
Si morbo nō resistetur: sanitas nō sequeret̄. Si medici
ne non resistē͡itur: pena nō sentiretur. Pugna cont̄
rioꝝ. ē pena tua. Nō tn̄ causeris medicinā. s; morbū;
dolore quē. ū. inferit: uni inputa. Medicina pro esse
uult. morb᷒ ledē intendit. Propt̄ea sol᷒ morb᷒ hr̄ pe
nam. non sanitatē. Sola medicina salutē hr̄. penā
non hr̄. Quando aūt simul sunt: pena ē ⁊ luctacio
ꝯtrarioꝝ. alt᷒ qui uenire uult. ū ꝯferat: alt᷒ q̄ abire

(c) 2006 Ministerio de Cultura

uult ut noceat. In hac autem pena morbus accusandus est. non me
dicina. quia quod cruciat ex morbo est. Nam si non esset: sa
lus esset et pena nulla esset. Sic itaque puerum spiritus et aspirans
infundit se tibi. Tu autem ex eo quod ostiarius illi portas: non
statim adquiescis ad illum. sed facis contradictionem illi. ne pacifi
ce ingrediatur ad te. Venit tamen et illuminat te. ut uideas iterum
quod et prius habebas. sed non uidebas. Illo ueniente. illuminaris
et uiuificaris. Illuminaris ut uideas. uiuificaris ut sentias. Sen
tis et presentis. uides. prouides. Aliud — uides. aliud prouides.
Aliud sentis. aliud presentis. Vides malum: prouides malum. Ma
lum presens uides. malum futurum prouides. Culpam sentis. pe
nam presentis. Prius autem quam spiritus sanctus ad te ueniret: nec uidebas
cecus. nec sentiebas mortuus. et pena non uidebas, quia non res
piciebas. nec sentiebas, quia non attendebas. Nusquam ut bo
num rediit ex eius gustu. Excitatus es et illuminatus. ut malum
agnosceres. prius malum quod faciebaris. i. culpam. Deinde et malum quod
ex illo et pro illo merebaris. i. penam. Vtrumque docuit bonum
adueniens. ut malum presens sentiret et malum futurum prouideret.
Ex tunc pena illa medicinalis exoritur. cum sensificatur de malo quod
patitur: dolere incipis. ut corrigatur et illuminatur de malo quod meretur.
timere incipias ut caueas. Nisi enim doleres, non corrigeres. et nisi timeres:
non caueres. Prius ergo illuminaris ad culpam. ut eam uideas. deinde ad
penam: ut eam timeas. ut postremo timore sensificatus pro culpa
doleas. et eam corrigas. quia forte non doleres nisi eam timeres. Nisi
enim pena uideretur que timetur: nemo doleret pro culpa que
placet. Ideo ostenditur tibi pena secutura post culpam: ut ipsa
culpa que in experientia placet. saltem in retributione displiceat:
ut attendere incipias quam malum est id quod in ea dulce uidetur. cum tam ma
lum sit quod ex ea et post eam amarum percipitur. Illuminaris ergo et afficeris. quia
uides quod tenet et habes quod dolet. Si non illuminaris: non crucia
ris. quia non uides quid times. Rursus si non esset uite quod flammis de

(c) 2006 Ministerio de Cultura

peret. Ignis sine pena uidetur: et recipes illuminationem et non
sentires afflictionem. Pena terret. culpa timet. Quod totum fit ex lu
mine superueniente. quo pena demonstratur. culpa sensificatur:
ut agnoscatur. Tamen aliud est quod uides. aliud quod uides. Aliud est quo
illuminaris. aliud ad quod illuminaris. Illud quo illuminaris fo
uet. illud ad quod illuminaris terret. Tamen terror quasi lumini imputatur.
quia priusquam illuminabaris: non terrebaris. Expedit tamen ut terror ueniat.
quia nisi terreat pena: non corrigitur culpa. Propterea lumen terrorem bene
facit: dum ostendit quod cruciat. quia per illud corrigitur quod male delectat.
Sic ergo illuminaris ut terrearis. Primum lumen. quia non potest uideri sine
terrore. quod sentiri non potest sine dolore. Perterritus a bullo quia se mise
rum agnoscit. ut sentiat quod intrinsecus uidet. et uitare non ualet. Hinc
ergo timor nascitur. cum peccatum pudet. quia penam non habet malum. in hoc
quod liberatur. Malum inquam non malam. Omnis enim pena malum est. sed omnis
pena non mala. Quod enim confert et ipsum est. ad aliquid bonum est: cum in
semetipso non est. Quapropter uenit pena minor: ut maior pena uite
tur. et hoc bonum: tamen ex eo quod bonum non est: per penam enim liberatio ape
na. et expedit ad tempus sentire quod molestum est: ne semper sentire opor
teat. quod intolerabile sit. Hoc autem bonum tuum operatur: ex eo quod non est
bonum tuum. operatur postmodum aliud bonum tuum. quod non solum propter ipsum
fit. sed ex ipso. Primum enim ex pena tua liberationem tuam operatur:
postmodum ex dulcedine tua operatur gaudium tuum. Tamen utrobique unus
et idem ipse hinc quem operatur. illinc qui operatur Christus quo operatur. De

Multis in locis diuinarum scripturarum spiritus sanctus. spiritu sancto.
uel spiritus domini nominatur: nec per hoc minus intelligentibus quid
spiritus sit. satis ostenditur. Est autem spiritus sanctus. quedam inenarrabilis dul
cedo suauitatis. quam nullius explicare potest sermo oris. Hic ut spiritus sanctus.
id est quedam benignitas ineffabilis. a patre et filio procedere dicitur. non
quia hec processio in communione unius substantie faciat diuisionem. sed unius
persone. i. spiritus sancti in unitate facit discretionem. Spiritus itaque sanctus a patre
procedit: sicut innata unitas in euangelio dicitur. Spiritus qui a patre procedit.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

a filio autem procedit. sicut in euangelio apostolis insufflans dicit. Ac
cipite spiritum sanctum. Sed ex hoc nullus fidelium credere debet. quod
hec processio faciat minorationem. que nullam in procedendo fa
ciat diuisionem. Sunt enim equales in essentia. equales in
potentia. qui procedit. et a quo procedit. quia processio. persone tan
tum proprietatem. non substantie diuisionem hostendit. Sed si spiritus
processio. de patre ad filium. de filio ad patrem tantummodo
fieret. nulla creaturarum beata esse potuisset. Solus namque deus
bonum sibi sufficiens est. quia nullius bono indiget. sicut per
psalmistam dicitur. Deus meus es tu. quoniam bonorum meorum non eges. Cre
atura autem omnis. quia minus ipso est. non est bonum sibi sufficiens. quia per se.
sine summo bono bona esse non potest. Unde scriptum est. Fiduciam
talem habemus. per xpistum ad deum. non quod sufficientes simus.
habere aliquid a nobis. quasi ex nobis. sed sufficientia nostra ex deo
est. *Procedit etiam spiritus sanctus ad creaturas. sed hec* processio missio dicitur.
sicut ipsa ueritas in euangelio testatur. Cum uenerit paraclitus
quem ego mittam uobis a patre. Est et alia tertia spiritus processio. non
quia procedit. sed quia affectum procedere facit. que processio dicitur. postu
latio. Unde in epistolis legitur. Ipse spiritus postulat pro nobis gemi
tibus inenarrabilibus. Spiritus namque postulare dicitur. quia per eum
anima deum diligens. postulare conatur. Sed in his animad
uertere debemus. quia aliud est spiritus in proprietate essentie sue. Ali
ud facit in dono gratie. aliud in inspiratione gratie operatione. In proprieta
te essentie sue est ineffabilis. in dono gratie ammirabilis. in
operatione insuperabilis. Essentie magnitudo est super hominem.
donum gratie in hominem descendit. operatio gratie hominem ascendere
facit. De essentia dicitur. spiritus est deus. De dono. Unicuique datur ma
nifestatio spiritus. De operatione. cooperante gratia spiritus sancti. Essen
cia hominem creat. gratia confirmat. operatio iustificat. Per essentiam
homines esse. per gratiam bene esse. per operationem bonos esse. Ab essen
cia habemus gratiam. ex gratia operationem. ex operatione beatitudi

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ne. Est aut gra donu essentie. Operatio. effect[us] gre. Opa
tionis effect[us]. beatitudo vite etne. Illud g[itur] q[uo]d creat exn
cia. ad bene operandu excitat gra. u[t] in etnu coronet ius
De trib[us] castitatib[us] et trib[us] luxuriis et ear[um] camerariis. ticia.

Tres castitates arbitror ee. quas
unusquisq[ue] in se ipso deb[et] observare. Castitas cor
poris. i. inviolata integritas cnis. de qua dr. bonu e hoim
mulierem n tangere. Et castitas smonis. utatem ostendes sce
loqutionis. sic dic in psalmo. eloquia dni. eloquia casta.
Atq[ue] castitas mtis. q iusticia fac. et q salomo nob custodire
pcip dicens. Oi custodia serua tuu cor. Hee enim tres dne
tres pedissecas habe dicunt. q cu eis simul ambulant
et comitant. Est aut pedissecа castitatis corporee. disci
plina. Et castitatis q in sermone e. modestia. Castitatis q
in corde consistit. vigilancia. Castitas g[itur] corporis. p disciplи
na conseruat. et castitas smonis. p modestia tempatur.
castitas mtis. p vigilantia custoditur. Sunt u tres luxurie.
his trib[us] castitatib[us] contrarie. Et sic ille castitates hoie
iustificat. ita et ille luxurie sordidant. Luxuria corpis
e. q quato potior habetur. tanto peior ee credit. et tan
to amplius sordidat. quatomag se se ostentat. De qua p
pphã dr. et ad uxore pximi sui hinniebat. et fci s sicut
equs emissari[us]. Et luxuria smonis. un itm dr. corrupit
mores bonos colloquia mala. atq[ue] luxuria mtis. sicut
scptu legitur. cor eor vanu e. Sz et iste tres. habent
pedissequas tres osimiles s. Carnis luxuria. ht dissolu
tione. et luxuria smonis. inhonestate. luxuria mtis
uanitate. Luxuria g[itur] corpis. p dissolutine fedatur. et lu
xuria smonis. p inhonestate distrahitur. luxuria mtis.
p vanitate uagatur. Sunt itaq[ue] vi. hinc. et vi. inde. et
ita q[ue] castitas unicuiq[ue] luxurie opponitur. atq[ue] pedis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sequa pedissece 9tria efficit'. Enuat g corpus castitas lu
xuriam ẽnis. ⁊ castitas s'monis. contumacẽ luxuriã ũbosita
tis. castitas mẽtis. instabilẽ luxuriã cordis. Simult' aũt dis
ciplina: restrigit dissolutionẽ. ⁊ modestia. i onestatẽ. uigilã
cia: uanitatem. De amore ⁊ de cognitione di.

Duo sũt i aĩa. amor. ⁊ cognitio. Cognitio ad fidẽ ptin3.
amor ad caritatẽ. Fides incoat. caritas cõsũmat. Fi
des cognoscit: amor cognita dilig'. S3 h duo qsi sopita
tacẽt: si alia duo ñ supuenĩãt q ea excitẽt. Excitant
igit' a duob' pcepto uidelicet ⁊ gra. Preceptũ itaq3 ex
citat cognitionẽ: grã amorẽ. Preceptũ ũ in duob' subsis
tit. iussionẽ ⁊ phibitionẽ. Null' nãq3 p' pccm cognoscẽt
quid faciẽdũ eẽt: sin ei aliquid pcipetur. aut quid uitã
dũ eẽt. sinul phibetur. Grã aũt in septẽ donis distri
buitur. ũn spc septiformis grẽ uocatur. S3 ⁊ h duo.
ab aliis duob' ueniũt. iusticia scilicet ⁊ mcda. Ex iusti
cia: pceptũ impatur: ex mcda: grã nob donatur. Sũt
g uniũse uie dñi mcda ⁊ ũitas. p quas usq3 ad cogni
tionẽ ñrã ⁊ amorẽ. in pcepto ⁊ grã: se inclinat diuini
tas.

De trib' humilitatib' ⁊ tribus supbiis

Tres s' humilitates. una bona ⁊ sufficiens. alia
melior ⁊ habundãs. tcia optima ⁊ sup habũdãs. Bo
na ⁊ sufficiẽs: ex obedientia subici maiorib'. ⁊ cõferi
ri equalib'. Melior ⁊ habundãs. ex diligentia subici
eq̃lib'. ⁊ cõferri minorib'. Optima ⁊ sup habundans.
ppt dñi uelle subici ⁊ minorib'. Prima si cõpleta
fuit salutaris. Scda laudabilis. Tercia uenabilis. Pri
ma g pmetur salt. Scda grã. Tercia coronã. S3
sunt econt' tres supbie. istis trib' humilitatib' cõtrie.
Prima. nolle subici maiorib'. Scda. nũq conferri equa
lib'. Tercia. p eẽ. uelle supiorib'. Primã comitat' in

(c) 2006 Ministerio de Cultura

obedientia. Secundam de dignatio. Tercia stulticia. Prima ne
gligit disciplinam. Secunda habiet graciam. Tercia metuit penam.
Prima torporem inducit. Secunda calorem [?] ducit. Tercia mali
cie frigus adducit. De iiii. modis remissionum.

Quatuor modis donat deus ecclesie sue remissionem. post humi
lem filii sui incarnationem. Scilicet per sacramenta reco
ciliationis. per penitenciam confessionis. per sanctam orationem.
et per helemosinarum largitionem. Per sacramenta reconciliatio
nis peccata dimittitur. sicut in baptismo fit ubi peccatum origi
nale destruitur. et actuale si super additum repitur. Unde
in ueteri testamento. sub figura peccatorum. egiptii in mari rubro
submerguntur quod baptismum figurauit. per ruborem sanguinis
christi. a quo uirtutem accepit. et sic in ceteris sacramentis. per que et in quibus
sancta ecclesia maculam abluit sue tortuositatis. Per penitencie
conpunccionem. dat dominus ecclesie sue remissionem. sicut in euangelio
ostenditur. quando marie magdalene flenti et penitenti.
peccata condonantur. et item gaudium est in celis super uno pecca
tore penitenciam agente dicitur. Et sub amonitione prophete. Con
uertimini ad dominum deum uestrum. quia benignus et misericors est.
patiens et multum misericors est. et prestabilis super maliciam. Mise
ricors ideo replicauit. ne quis pro magnitudine sceleris de uenia
diffidet. et sic medicem largitorem implorare non audeat. Oratione
autem remissio impetratur. sicut in oratione declaratur dominica.
quando ecclesie ore cotidie depromitur. dimitte nobis debita nostra.
Et sicut in euangelio demonstratur. quando pro importunam chananee
orationem filia eius male a demonio uexata liberatur. et puer
centurionis qui erat paraliticus. et torquebatur male. sa
natur. Per elemosinarum largitionem remissio fit. sicut in li
bro sapientie scriptura dicens ostendit. Redemptio anime uiri
diuicie sue. Et item dicitur. Sicut aqua extinguit ignem. ita
helemosina extinguit peccatum. Sed notandum quod peccata di

(c) 2006 Ministerio de Cultura

6

mittantur: p(er)missione ul' deleantur. Venialia pecca & iuo
luntarie co(n)fessa. nec n(on) & ea q(ue) a memoria p(er) infirmitate(m) ex
ciderunt q(ue) si ad memoria(m) reduceret. & confiteant(ur) tantu(m)modo ut
puto p(er)missione co(n)donantur. Voluntarie co(n)fessa io dixi:
quia sunt no(n) nulli qui sic co(n)fitentur suor(um) offensas sceler(um) i(n)
aurib(us) ho(m)i(nu)m: ut no(n) du(m) co(m)pungantur p(er) penitenciam i(n) affectib(us)
cordium. Illa u(er)o pecca q(ue) p(er) malicia(m) s(unt) obtecta. ul' p(er) negligencia(m)
non (con)fessa. si t(ame)n fuerint in memoria: q(uo)modo condonari po(s)
sint no(n) uideo. q(uonia)m ea adhuc sub uolu(n)tate peccandi e(ss)e po
sita (con)spicio. hinc & eni(m) ap(osto)l(u)s dicit. Volu(n)tarie peccantib(us):
no(n) remanet hostia p(ro) pecc(at)o. Volu(n)tarie aut(em) peccat. qui in uo
lu(n)tate peccandi. aut i(n) penitencia p(er)seuerat. S(ed) i(n) pecc(at)o p(er)seuerare
cognoscit(ur): quisquis quolib(et) in pecc(at)um co(n)fiteri uetat. Igitur (con)
donari no(n) puto pecca: q(ue) quoq(ue) modo nolunt (con)fiteri. Surge
p(ro)p(er)a amica mea. colu(m)ba mea formosa mea & ueni. Videns
(christu)s q(uo)d eccl(esi)a nimiu(m) pigre dormiret. du(m) ip(s)e ad ei(us) auxiliu(m)
p(os)t pariete(m). i. in humana carne q(ua)m assu(m)pserat latet: ea(m) doc
trina & exe(m)plo excitat. ut s(e) (con)fessione(m) assumat. P(ro)p(ter) q(uo)d u(er)o surre
x(er)it planita (con)fessionis: p(ro)perat p(er) gressu(m) bone op(er)ationis. accede(n)
do ad eu(m) p(er) pura(m) s(an)c(t)e intencionis. H(oc) e(st) eni(m) q(uo)d dic(itur). Surge scil(icet)
co(n)fitendo. p(ro)p(er)a recte op(er)ando. & ueni s(an)c(t)e cogitando. q(uonia)m (con)fitendo
pecca: recup(er)abis amicicia(m). recte op(er)ando. colu(m)be innocencia(m).
s(an)c(t)e cogitando. formosa(m) a(n)i(m)e mundicia(m). De iiii. instrumentis ad bn opandu.

Quatuor nob(is) ad b(e)n(e) op(er)andu(m) su(n)t necessaria. Ra
tio uidelicet. & uolu(n)tas. gr(ati)a. & possibilitas. Ratio quid
op(er)andu(m) sit: discernit. uolu(n)tas (con)sentit. gr(ati)a (con)firmat. possi
bilitas. foris op(us) demonstrat. Ideo eni(m) uolu(n)tas p(ro) eligendo (con)se(n)
tit. q(ui)a r(ati)o discernat: quippe cu(m) uolu(n)tas. de his scil(icet) quib(us) r(ati)o di
cernit eligat. Gr(ati)a aut(em) uolu(n)tate(m) p(re)cedit. & sequit(ur): sic sc(ri)ptu(m)
inuenit(ur). Meda ei(us) p(re)cedet me: & subsequitur m(e) ei(us) meda.
Et notandu(m) e(st). q(uo)d gr(ati)a q(ue) de iusticie (con)sortio descendit: uiolencia(m)

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ifetre nō possit. qīn si uiolēcia uolūtatis. libtati inferatur:
iniusticia eē cōpbatur. s; sufficiēs uolūtas nō erit. uł pfcā.
n̄ p⁹ sup ueniat grā. Uolūtas itaq; simplex. p se nō sequit
mitū. s; si grē coēreat: pmiū. si u᷒ abea dissenciat. metur
suppliciū. Unde ambrosi⁹. Pfca uolūtas faciēdi: cōputatur
p ope fcī. Grā q̄ uolūtatē pcedit: q̄ desup ueniens. illā
pfectā ostēdit. Atq; ipā uolūtatē seqr: q̄ ex mito cohesionis.
recōpēsat pmiū retributionis. Hec aūt tā scit; ꝗ. uolūtas ⁊ grā
sufficiūt hoī: si desit possibilitas opandi. Si u᷒ habūit pos
sibilitatē: necēē ē. u᷒ opib⁹ ostēdat. cōsentigētē grē uolūtatē.
Si aūt nō opatur: ⁊ de negligēcia dāpnat. ⁊ contēptu. Qđ

Miratur sepissime sapiētia sine grā boñ sui n̄ custodit.

quāplurimi. nō solū inpti. uerū eē sapiētes. ⁊ docti: quod
hij qui legis mandata intelligūt. ⁊ quid faciēdū quid ue
uitādū sit. tū sēptuarū auctoritate. tū scōꝝ pcedēciū exē
plis didicerīt. ⁊ nec. n̄ ⁊ beñ opantiū coronā. negligētiū u᷒
penā. inoticiā tenuerīt: tā stulte atq; horribilit. corā dō pᵒ
cupiscēcia. ⁊ corā hoīb⁹ p opatnē. in pccis. ⁊ crīminib⁹ decidūt.
⁊ dīn quē q̄ meli⁹ nouūt. meli⁹ uenari debeāt. scient cō
tēpnit. S; hij tales h̄ iloco min⁹ intelligūt. qđ sit corrup
tio. quid nāta. qđ grā. quid culpa. Auctor naq; natarū.
rōnalē natam. hoīnē uidelic; int grām ⁊ culpā posuit. eiq;
arbitiū uolūtatis libm dedit: u᷒ si illud dirigēt ad grām.
coronā mereretur. si aūt ad culpā flecteret. penā ōsequeret.
S; quia iuditiū. ex ignorātia pcede nō potuit: eidē natē.
ad iuditiū faciendū. discretionē sapīe dedit. u᷒ p eā discēet.
quid appete. aut quid uitare debet. uł ē. qđ pt lapsum
amisisset. Est q̄ sciētia inata. n̄ idē ē [illegible] s; aliud. Itaq; mar⁹
aliquid ī se ē natura. q̄ q̄ in ipa ē sciēcia. Cū aūt hō pccm
fac: peccādo grām amittit. n̄ tn̄ sciētiā pdit. u᷒ p hanc.
eū uehemēti⁹ supna iusticia puniat. cū se cognouīt pdidī

ad sapiētia sin grā boni sui n̄ custodit

(c) 2006 Ministerio de Cultura

se. quod p9 habebat. Multu naq; minor pena eet. si ignorasset quid amisisset. Est & alia causa. cur ds hoi sciecia no aufert. cu abeo gra subtrahit. uno ipe subtrahendo sese gram deserit. q si ignoracia oi cognitione ablata semp pdurass; resipiscedi aditu nuq inuenire potuisset. Sz q sciencia pt lapsu no amisit. uia recupadi gra iuenit. Natura naq; pcem ita corrupit. ut & ipa corruptio qi natura seciat. q pt puaricatione natura incorrupta ee n potuit. qin incorruptione. donec ipa corruptio asup ueniente incorruptione p gram absorbeat. sep existit. Vn magn9 ille dei apls. que totu diuina gra repleuiat. corruptionis sue uiciis ad huc sese ligatu uides dicebat. Si dixerim9 qin pccm n habem9 nos ipsos seducim9. & ueritas in nb n e. Scia naq; i aia. minor q ipa aa gra sup ueniat. p se eadem aiam cu suo arbitrio ad dm n ualet dirige. corruptio u q p9 lapsu qi i natura cosutuitur; sola sine adiutorio adculpa pot. deice. Jn est quod sapietes relicta gra deti9 cadut. atq; p9 lapsum si penituerint forti9 resurgut. Salomon eni p sapientie supbiam dets9 cecidit. & ad p penitecie humilitate forci9 surrex. Jdo pt q sapia q minor e. ipm hoine retine. si relicta gra cadat. potit tn incitare ad meli9 tenedu gra si resurgat. Jtaq; null9 miretur si aliquis sapies cadat cu gram deserit; quia id quod non e. h quod e absq; eo gra adiutrice retine non potit. De .iiii. legib9 a do datis & una ab homine inposita.

In homine sunt duo. anima & caro. Hec duo an pccm i pmo homine; lege una regebantur. & una lege ad eand uolutate restringebantur. Sz qin legi dei subici noluit; lege alia i membris suis. legi dei repugnate. inuisit. Sz quia homo peccau; lege peccando pturbau. Si eni inobediecia pcepti pstitisset; & lex inpturbata remasisset. Lex itaq; q ds homini dedit.

est discretio rationis. Que si eius uoluntas dei gratie coheret:
animam ad cognitionem et ad amorem sui creatoris eriget. et ad amorem
libitum sine repugnantie uel molestia corpus mouet. Lex uero
hominis. que sibi constituit: debilitas est corruptionis. que per cu-
piditatem et animam ab amore retrahit: et carnem multis molestiis
ad peccandum impellit. Unde apostolus paulus. Video aliam legem
in membris meis repugnantem legi mentis mee. et captiuum
me ducentem in legem peccati. In membris itaque est lex. ab homine in-
posita. In anima est lex. a deo constituta. Et notandum quod ante
peccatum in paradiso deus homini tamquam fideli et amanti: legem unam
dedit. ut per hanc ipse cognosceret. quod a uoluntate dei participa-
tione uel unione non recedere debet. Post peccatum uero eidem quasi
deuianti et dissencienti. tres leges diuersis temporibus. quas more pe-
dagogi ne in puteum foueam incideret obseruaret. et ad bene
operandum rudem et indoctum inuitaret: apposuit. ut sine
ambiguitate sciret. qui sic deum quem tamen est offenderat: ita per
tantum legum obseruantiam. ad ipsius dilectionem redire oportebat.
Data est quod lex in paradiso homini ad conseruationem dati. et ut per hanc
maiora quam non dum habebat reciperet: tres apposite sunt
post peccatum ad recuperationem amissi. et ne ad peiora per ignoran-
ciam uel negligenciam corrueret. Has iiii. leges ut a pena
seruaret mediator deus homini dedit. ut non in penam corrueret.
quintam in membris suis insipienter infixit. que sola in homine
tamen preualet. ut semper relicta gratia. iiii. leges que dei sunt
subiciat. et ipsum ad peccandum impellat. De septem donis spiritus sancti.

Septem sunt dona spiritus sancti. uidelicet spiritus
sapientie. et intellectus. spiritus consilii et fortitudinis. spiritus scientie.
et pietatis. et spiritus timoris. De quibus duo animam ad deum diri-
gunt. alia duo eam in se ipsa perfectam faciunt. alia duo fo-
ris perfectam ostendunt. Sed septimum uero quasi extremum dei: ad alia
sollicita efficitur. Sapientia namque et intellectus animam in ea

(c) 2006 Ministerio de Cultura

torem dirigit. qīn sapientia amorē. intellect9 ꝯfert
cognitionē. Amor ḡ ꝑ cognitionē ad aīam descēdens.
sapientē reddit. eāq; ꝑ sapiētiā cātori cōiungit. Qui
eni amat quod itellig non ēē amand: uecors ⁊ demēs
ēē cognoscitur. Q̄ u̇ nō amat quod amand ēē intellig.
ingtus ⁊ insipiēs fore ꝓhibet. Qui aūt amat quod aman
dum ēē intellig: sapiēs ēē dinoscitur. Sic nāq; ꝑ intel
ligentiā amore mediāte ꝑuenit ad sapiētiā. Est ḡ sa
piens. c9 cor sagitta amoris ꝑ fenestrā cognitionis pene
trat: cui boni quod cognouit. saporē amoris ꝑbuit. He
aūt due u̇tutes ita cōiunguntur insimul ⁊ copulātur.
ut una sine alia noceat. altā u̇ sine altā minus utilis fiat.
Amor namq; sine cognitione minus utilis habetur. cognitio sine
amore inutilis ēē ꝓhibetur. hinc ⁊ eni dr. Demones cre
dunt ⁊ cōtremiscunt. Ad cumulū itaq; dāpnationis: cō
seruatur ī eis cognitionis sciētia. Cognitio u̇ q̄ ꝑ amorē
aīam ad sapiā excitat. suo cātori eādē cōsociat. ut sicut
ipse un9 ē ei ⁊ ipsa unū cū ipso ⁊ in ipso fiat. Duo aūt dona
que sequuntur: cōsiliū ⁊ fortitudo sunt. e quib9 cōsiliū
ad ꝓsperitatē. fortitudo u̇ ꝑtinet ad adūsitatē. Cū ei
q̄s ꝑ ꝓsperitatē extollit: spū cōsilii necesse ē regatur.
ne tanto ei9 ꝓsperitas ē ⁊ alijs fiat grauior. q̄to ꝑ icon
sultū aīa sapiā lōge deiect9 fit inferior. Si aūt
nītē potentis cōsiliū deserit: turpit statī in elationē
cadit. ⁊ cū excellit ꝑ potētiā: uehemēs efficitur ad uiolētiā.
Fortitudo u̇ q̄ adūsitate se erig. atq; ad sufferēdū mo
lestias. paciencie clipeū oppon̄ ⁊ q̄to uehementi9 ꝑ dolo
re atitur: uirtute tolerantie felici9 sublimat. Ex quo fit
ut tāto magis fiat alcior: quāto fuit ad paciēdū ꝓmci
or. He ḡ due u̇tutes hinc uel inde hoīem ꝑfectū
faciunt. quādo si in ꝓsperitate sublimatur ꝑ cōsiliū sese

(c) 2006 Ministerio de Cultura

regit. et si per adversitatem atteritur: fortitudinis propugnacula circum
quaque apponit. Alia duo videlicet scientia et pietas. ad ea que extra
nos sunt pertinent. Nam per scientiam his que in mundo sunt scimus bene uti. et
per pietatem proximis compati. Est autem scientia perfecta rerum cognitio.
an res immutabilitatem habeant an possidentibus conferant. Quam
qui sapienter inquirit. facillime potest comprehendere. res nec immuta
biles in se habere: nec possidentibus eas posse conferre. Et dum res
mutabiles per scientiam esse cognoscit. dum ab amore earum animam retrahat.
atque ad immutabilitatem per hanc virtutum scalam ascendat. Pietas
vero cordis contritio. ex affectione proximi descendens. que si in exterio
ribus habundaverit: manum pacienti ad sublevandum extendit. Ne
mo namque bene proximo miseretur: qui ex habundancia con
ferre subsidium vetatur. Per has igitur virtutes quisque rebus bene
utitur. et in exterioribus perfectus ostenditur. Et notandum est quod
scientia differt a sapientia. quoniam sapientia hominis mentem ad sui creato
ris perfectam adhesionem sublevat. Scientia vero quomodo rebus
bene utatur demonstrat. Differt autem a consilio quoniam per con
silium discit. quomodo uti debeat se ipso. Porro per timo
rem quod ultimum esse dicitur ad omnes superdictas virtutes animus sol
licitatur. et quanto magis fit timidus. tanto amplius contra
illud quod timet. querere subsidium curiosus. Timor itaque
sollicitat ad pietatem. pietas provocat ad scientiam. scientia dis
currit ad fortitudinem. fortitudo per consilium regitur. per in
tellectum consilium augmentatur. intellectus perficitur per amorem.
amor plenariam facit adhesionem. adhesio confert beatitu
dinem. Cum hic timor mentem excutit: mox eam ad pietatem
impellit. quoniam qui viderit deum timet: et pietate mediante proxi
mi necessitati occurrit. Porro pietas ad scienciam

(c) 2006 Ministerio de Cultura

9

ꝓuocat. qm̄ recte miseratiuū cor uiti⁹ monet. ne res q cō
munis ꝓomnib⁹ ćate ł medā denegādo .s̄ puati usurpet.
S; sepe ɔtig. ũ dū aliquis. reb⁹ bn̄ uti desid̄at. exearū
mobilitate. molestiā q̄ ꝑtur ferat. sentiat. Cū ũ anis
p̄rer instabilitatē atitur. nece ē. ũ pfortitudinē se
erigat. ne tribulatinis magnitudine pstratus ornat⁹ oio deiect⁹
taceat. S; dū cont̄ adusitatē se pfortitudinē erig. opor
tet uti ɔsilio. neq; pl⁹ aliq̄d aut mīn⁹ q̄ debt. fatiat
iusto. ꝑ ɔsiliū namq; hō se utit̄ ipo. atq; ꝑ illud erigi
tur aditelligēdū boñ. quod optatur. Cū eni ꝑ ɔsiliū
aīm⁹ aditellectū se erigit. sp̄c sapie. i. amor diuin⁹ q̄
sol radi⁹ pfenestrā intelligētie sese infundit. 7 domū
cordis quā possidet. totā replet. Sic ḡ aīa detimore
phas ũtutes ḡdati ascēdēdo. usq; ad amorē puenit. atq;
iamore pficiēs. dilecti sui amplexib⁹ se ɔiung̃. Duo si
quidē pma ostēdunt. quomodo uti debeāt deo. Duo
scd̄a. quom̄ uti debeat se ipo. Duo tcia. quom̄ uti
debeat p̄ximo. Septimū ũ qi stimul⁹ 7 icitamtū
est ad alia supdicta. Cur hō tal' sit. qui ɔdit⁹ peccare
Interrogāt sepe q̄ plimi. cur ds hōiem potuit.
talē fec qui peccare potuit. nōne quia omps ē. 7 sēq;
uoluit fec. hōiem talē face potuisset. qui nūquā
peccass;. At ũ si talē face nō potuit. omps nō fuit.
si aūt potuit 7 noluit. nate q̄ cāu iuidit. His obiect
nib⁹ ita respōde possum⁹. De⁹ hōiē cāu. eiq; libū ar
bitiū dedit. ũ si uellet ibono pseūass;. si ũ pseuiare no
luiss;. ad malū nullo ipellēte. quippe ē ppa uolūtate h
iacet. corruere posset. Tal' naq; ɔdit⁹ fuit. ũ habet i

(c) 2006 Ministerio de Cultura

se uīn q̄ mēnd habebat pimeri potuit. ⁊ e9t. qd
ad peccādū ulla uiolēcia ipelli potuit. Fuit g bene
ćatus. itaq; bene sub ćatore disposit9. S; dic aliq̄s.
dictis q̄ tal' ćat9 fuit. ⁊ ego ćdo. s; cur ds q̄ omps
talem ćau. si meliorē ćare potuit: n̄ uideo. Ad qd
respōdem9. q̄ ćari alit potuiss; si ds uoluiss; De' n̄
noluit. quia ordo nāte nō expetiū. Ordo nāq; ita
tuit ē n̄ una q̄ res sui9 oteta legib9 discurrit ⁊ ćata
ćatoris arbitrio subposita osistat. Si eni homo tal' fie
ret qui peccare nō posset: ⁊ ćatori suo in h' par ⁊ e
qual' extitiss; qm sic ipē ćator bon habet ex nata:
quod habe debet ex gra. Si aut bon h' sclz; nō
posse peccare ex nata habet. ⁊ n̄ ex gra: pcul dubio
eēt deus. ⁊ ab illo qui eū ćauit lōge alien9. Essēt g
duo dii. multū dispares ⁊ diuisi. S; quia hominem
sic ćari natal' ordo pati nō potat: sic ćat9 ē. ćari
oportebat. eiq; dari libū arbitriū. si bon uoluiss; ⁊ ad
grām duxitiss; in adiutoriū. si n̄ ad malū decidisset:
in testimoniū. Igr ho ćari alit n̄ debuit q̄ ćat9 ex
titit: n̄ quia sit in deo impotēcia. s; q̄ h' minime
patitur naturalis ordinis excellēcia. Ho tn ab aliquo
estimandū n̄ ordo disposit9 ordini disponēti pmi
neat. s; ad ei9 arbitriū necess discurrat. Qui . si deus
ait in pronali ćata peēm dr: in pnatnali n̄ pēci pena

Parere ćanda De opibus trinitatis. nominatur
Pater disposuit: Fili9 disposita ćauit: Sp̄c scs disposita
ficata sustinuit. Ad patrē ptinet dispositio. sic filio
prestat meugio dicēs. sic disposuit m̄ pat' m̄s regnū.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

10

Ad filium uero pertinet creatio. sicut scriptum est. In principio id est in filio qui est principium creauit deus celum et terram. Et in psalmo. In principio domine terram fundasti. Unde et recreatio que per misterium incarnationis operata est. filio attribuitur. uel per illum recreatio tota constat. per quem prima creatio facta fuit. sicut in oratione dicitur. Deus qui mirabiliter mundum creasti. et mirabilius reformasti. Ad spiritum sanctum pertinet sustinentia. sicut paulus de caritate loquens ostendit. omnia sustinet. et numquam excidit. Hec uero tria opera licet unumquodque opus unicuique persone attribuatur. tota tamen trinitas operata esse cognoscitur. Tota namque trinitas disposuit. tota creauit. tota sustinuit. Sed unumquodque opus unicuique persone ideo attribuitur. ut per hoc in una simplici essentia tres persone a fidelibus esse cognoscantur. sicut mater ecclesia ueraciter confitetur. ita tamen ut personarum proprietas. non diuidat substantie unitatem. nec substantie unitas personarum auferat proprietatem. uel sicut quidam heretici uoluerunt. non transmutetur per personarum alternationem. Dicunt enim. Quando uult pater est. quando uult filius est. Hec igitur trinitas simplex. et trina simplicitas. sicut est inseparabilis in substantia. ita inseparabilis est in operibus. quia quecumque pater fecit. hec scilicet et non alia filius similiter facit. De trinitate.

PATER potentia. filius potentie uirtus. potentie et uirtutis bonitas spiritus sanctus. Pater potentia dicitur quia cuncta creat. et quia facere potest quecumque uult. et uoluntati eius non est qui resistat. Filius uero potentie uirtus intelligitur. quia per eum facit omnia quecumque operatur. Spiritus sanctus utriusque bonitas ideo dicitur. quia et potentia uirtute operari credidit. quedam benignitati bonitas ab utroque procedere perspicitur. ut uni placeat simplici caritate. quicquid alii placere conspicit. Hec est enim illius summe essentie ineffabilis lex et regula. que illam gloriosam personarum trinitatem. sine lege et regula ad inuiolabile reuocat. et quodammodo restringit.

GRatia. donum. Ab gratia. donum. dicitur. idem significat. unitatem. dicitur. in nobis idem significant. Significant autem quandam ad inuicem

dã ⁊ serenã pacẽ. q̄ eã. de multis affectib⁹. ad deũ ⁊ pximũ ex diligẽdũ
citat. atq; ad cognoscẽdũ ea q̄ in se sentit. ut ⁊ ext̃ se ↄspic̃. in
uitat. S; g̃ra dr̃ p se inuisibil̃ aspiratio diuinitatis. nullo hoīb⁹ 27
collata merito. s; g̃tis. Donũ ũ dr̃. cũ ab ea aīa suscipiẽtis decora
ta donatur. Vt̃ aũt uocat̃. qñ nata debil̃. adiuta p g̃ra. ad pa
ciẽdũ adũsa p fortitudinẽ. ul' ad mo dandũ ꝓspa p temanciam
roboratur. Vt⁹ g̃ aīm habit⁹ g̃ra adiuuante. bn̄ informat.
S; multi s̄. qui ũtutes habe uident. nec tñ hñt. qm eas n̄ ũ pu
re placeant d̃o. s; s̄. ul' sct̃o. exibẽt. Q̄ si aliqñ ul' ab exibitio
ne deficiūt. op⁹ q̄d foris apparebat. dimittit. n̄ ũtutẽ q̄ nunq̄
habuerit dimittit. Vt̃ ũ tranquillitas illa dr̃. q̄ hoīẽ ab eternis
natis morb⁹ restrīgit. ⁊ uirilit̃ ad dm̄ diligẽdũ extendit. H est
sũme ymago trinitatis. q̄ in nob ũt⁹ diuina formã do cãu. ⁊ p⁹ a nob
pc̃ci fuligine denigr̃tã sui sanguinis colorẽ sup inducẽdo refor
Due sunt carnis De carnis duplici continẽtia. mauit.
ↄtinẽcie. una añ lapsũ. alia p⁹ lapsũ. Vna q̄ uirginitas dr̃.
alia q̄ ↄtinẽcia noīatur. Vna integ̃tas. alia sanitas. Integ̃tas
añ uiolatinem. sanitas p⁹ infirmitatẽ. Integ̃tas p ũtutẽ ↄser
uatur. sanitas p g̃ram reparatur. Integ̃tas cum deo regnat.
sanitas p egritudinẽ ad regnũ festinat. Est eni uirginitas. ↄ
nis integ̃tas. inuiolata mẽte ↄseruata. Cõtinẽcia ũ carnis ẽ p dm̄
petulãcia refrenata. He due ↄtinẽcie in maria matre dñi.
⁊ in anna filia samuel. nob ita ꝓponũtur. ũ q̄ uirgineã integ̃tatẽ
habuerit. matrẽ dñi imitãdo illã custodiat. ⁊ q̄ pdidit eam
ãnã sequẽdo. ieiuniis ⁊ orõnib⁹ a tẽplo nõ desistat. Illa ↄuenit
puellis. ista matronis. Si puella es. ↄserua integ̃tatẽ. si ma
trona es. receptã custodi sanitatẽ. Huic necessaria ẽ custodia.
huic disciplina. Matrona g̃ disciplinã patris audiat. puella
legẽ matris sue non dimittat. Illa disciplinã patris austeritatẽ.
ista legis matris ↄsuet suauitatẽ. Illa q̄ ↄ̃uit pc̃caũ. pat p

(c) 2006 Ministerio de Cultura

disciplinam cum timore puniat. Ista que sese a peccato custodiunt, per suauitatem
legis aliqui maritos sentiunt. Illi puniunt, mater nutrix. Et noluerint se-
cum matres pro caritate, patris per modum sentiunt crudelitatem. Puella ergo si
custodiam recusauerit, in corruptionem cadit. Matrona si disciplinam ne-
glexerit, in casum adulterii ruit. Puella itaque custodia lateat ne cor-
ruat. Matrona disciplinam teneat, ne virum suum lugens requirat. Audi-
te virgines, audite continentes. Audite quid de virginibus dicitur. Sequun-
tur agnum quocumque ierit. Agnus iste dominus Iesus Christus est, qui sue carnis
pabulo nos reficit, et sue doctrine poculo sitim mentis extinguit, et
sue innocentie lana nos vestit. Virgines sequuntur agnum: quia imitantur
assidue ipsum Christum. Et ubique quocumque ierit. Quo ergo vadit? audite quod
de eo in canticis sponsa dicat. Dilectus meus descendit in hortum ad areo-
lam aromatum, ut lilia colligat. Lilium virginitatis gerit signum. Lilium col-
ligit: qui de omnibus aliis virtutibus precipue illam est eligit. Hinc enim ipse
dicit. Sicut lilium inter spinas, sic amica mea. Sicut enim lilium dum spinis
pungitur, colorem odoremque non amittit: sic anima virginitatis quoque colore
exterius refulgens, sapore sese interius reficiens, dum anxiis atteritur et con-
cutitur, ad sensum lasciuum discurrere non concupiscit. Hec autem virginitas
lilium esse perhibetur, in quo agnus noster pascitur donec dies veniat et um-
bre noctis inclinentur. Sequuntur ergo agnum quocumque ierit. Sunt
itaque virtutes quasi thalamum in quibus agnus quiescit. Si nos eum sequi-
mur, sed eum imitando perfectum gradum peregimus. Unde non quocumque ierit
sequi non possumus, si virginitatis integritatem non habemus. Hec
namque sola post destructionem recipere non valet restitutionem.
Alie possunt reparari: sed non potest rehedificari: quia non potest
fieri quod factum est. Hec itaque est thalamus solis virginibus aptus, in quo ma-
ter dei virgo maria virginitatis fundamentum choreas induxit virgi-
num ad decantandum canticum agni nouum. Et bene nouum quia insoli-
tum. Vetus enim lex indicat prohibitum filios procreare, ut propagaret; sed a co-
niugis commixtione per castitatem abstinere. Non autem nouum est canticum, ut
caro id quod ipsa est deserat et super sese extollat. Inconveniens enim est

ēnem uiue . si aut obliuimur . angelica uita ē . si humana .
Magni q ē uirtuti ad quirere . p̄utute ex gra: q hīt angls
ex natura . Vos itaq: uirgines lilii uri colorē seruate ne
marcescat . ꝯsiderate ꝯtinētes ne sanitas recepta corrupi
cat . Inuocate dnm̄ ⁊ ipse uob̄ dabit uiribus suis ꝯ fringerui .
In una quaq: accione : tria
considanda sūt . Causa . uoluntas . Motus . Causa namq:
demonstrat . utrum accio bona an mala sit . Voluntas in
pellit . Motꝰ pag . In causa duo attenduntur . Ds . uł mūdꝰ .
In uoluntate similr̄ duo . Caritas uł cupiditas . In motu
ū unum . Caritatis uł cupiditatis . obediencio . Cū aut h̄ tā
in omībꝰ accionibꝰ ꝯsiderentur : uideamꝰ quid in p̄ua accone
apperet . qd īperet . Scimꝰ naq: quod omīs motus nē ī adē
ē . dicēte aplō paulo . In q uiuimꝰ mouemr̄ ⁊ sumꝰ . Si itaq:
in eo uiuimꝰ . mouem̄ ⁊ sumꝰ . p̄cul dubio ī ipo ⁊ ab ipo ē
uita nr̄a ⁊ motꝰ nr̄ ⁊ eē nr̄m . Sꝫ ħ alcīꝰ ꝯsideranda sunt .
In omībꝰ q s̄ duo in eē uidētur . Creator . aut catura . Crea
tor in tribꝰ diffinitur . Creata in duobꝰ diuiditur . Intbꝰ
cator diffinitur : ī patre scl̄ꝫ ⁊ ī filio ⁊ spū scō . Creatura
in duobꝰ diuiditur . ī ronali uidelic: ⁊ ī macnali . Racnat
itm̄ sub diuidr̄ : ī anglis ⁊ hoībꝰ . Angli ū in corporei
sūt . ⁊ ī natā simplices . hoīes aut ꝯstāt ē duobꝰ . aīa uide
lic: ⁊ corpe . Creaturarū ⁊ iterū alie corpee . alie incorpee .
Corporee cature hūt motū p loca . incorpee p tempora .
Motus naq: corpee cāte ē . de loco ad locū recede uł accede .
Motus icorpee cature . ē modo scire . m̄ obliuisci . m̄ irasci .
m̄ pacificari . H ħ ē motū p tēpa . Sꝫ hos omīs motus
ab illo eē . nullus fideliū dubitat . qui nec ploē . nec
p tp̄s mouet : cum et habeamꝰ . q ois motꝰ adeo sit :
mirū uidet q fornicatio uł adulteriū uł aliquod tale quod
p motū animi motu fit . peccm̄ dicat . Sꝫ h mirū n ē . q h

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nomine fornicationis et cupiditatis et delectationis. que in motu est.
et ipse motus nomine est: quo cupiditas illicite facit. Motus enim
per cupiditatem illicitus dicitur: quia cupiditas corpus movere non
debet. sed caritas. Datur namque motus corpori ad caritatem: non ad cu
piditatem. Sed cum in actione principatum tenet cupiditas: corpus
abutitur motu. quia motus non datur corpori ut obediat
cupiditati. sed caritati. Motus itaque omnis bonus est. licet hoc abu
tamur quique per cupiditatem. Non enim malum esse potest quod a bo
no deo datum est. Sed ex hac questione quidam ad tantam de
venire dementiam. ut summo creatori exprobrare non formidet. dicen
tes cum aliquis adulterium perpetrat: quod ipse conditor clunes ex
agitat. Et licet verbum hoc fidelium auditus inhorrescat: intel
ligi tamen fideliter potest. Sepe enim intellectus dilatatur: ut au
ditus coartatur. Animus enim maiorem habet licentiam quam lingua. Nam
et beatus augustinus de deo loquens: dicit. Verius cogitatur deus quam
dicitur: et verius est quam cogitatur. Sic et paulus apostolus raptus ad tercium
celum. audivit archana verba que non licet homini loqui. Et ex
hoc namque sciendum quod verba non sunt inventa ad dignitatem omnipo
tentis dei demonstrandam. sed ad hominis miseriam sublevandam.
ut alterutrum sui cordis posset archana revelare. et per hoc
huius seculi doloris et laboris tedium relevare. Verba itaque
quamdiu de temporalibus agitur. secundum propria inventionem ab omnibus profe
runtur. quando non directius. qui abutuntur. quando quedam est abusio.
pro temporalia loqui de eterno. Sed quia in humana miseria tanta est
debilitas. ut non habeat verba eterna quibus loqui de eterno possit:
cum de deo loquitur. per honestiora loqui debet. Nam cum dicit
aliquis quod omnis motus a deo est non reprehenditur. Cum vero dicit
quod adulterantium exagitat clunes verbum lapidatur. quando fideli
um aures a deo suo hoc audire renuunt. Hinc et enim
paulus apostolus prohibet dicens. Sermo malus ex ore vestro non
procedat. Et iterum. Nec nominetur in vobis turpitudo

(c) 2006 Ministerio de Cultura

aut stulti loquuntur. Ergo ubi hec absurditas est abicienda: ne per auditum illius ad inhonestatem compellatur alicuius intelligencia. Ex hoc tamen sciendum quod iaccione non displicet deo mocio: sed voluntas nequam et delectatio et ipsius motus abusio.

Multi de divinis scripturis loquentes querunt. utrum parvuli qui non dum in christo renati moriuntur. pereunt. Sed cum hoc certum sit et a pluribus manifestatum et fidem habeat catholica: inquirere conantur racionem. cur deus omnipotens animas eorum cum corporibus dampnat. cum anime non sit traducte ex anima ade. sicuti caro ex carne. Novis enim corporibus ut dicit augustinus novas animas creat deus: non ut quidam delirantes philosophi dicunt. eas a compari stella descendere: et pacto in corporibus temporis spacio ad eandem rursum ascendere. Nam si anime ex ade anima propagarentur. aut ex ipsa crearentur: profecto iuste dampnarentur. quia in radice sua commiserant unde puniuntur. Sed quoniam ut dictum est: ex ipsa non descendunt. subtile dei occultumque iudicium prout ipse donaverit qui dicit aperi os tuum et ego implebo illud: nobis investigandum est. Non enim ut beatus papa gregorius dicit. quod pie et mediante facit: inpie et crudeliter affligit. Deus itaque omnipotens. qui sicut leo papa dicit non potest benignitate sua privari. in quibuscumque secretis in quibuscumque criminibus corpora generentur: tamen ut pius et misericors. nimos tunc non respiciens actus. mediantes facere quod suum est .i. animas creare non dedignatur. Et quia ipse liber est. ac omnibus supereminet: racionabili creature sue .i. homini liberum tribuit libertatis arbitrium .i. dignitatem eligendi quod vult. sive bonum sive malum. Que itaque libera non erit. si derelicto bono ad malum se inclinavit. Quia qui facit peccatum: servus est peccati. Porro si ad eum qui est summum bonum se ipsam erexerit. et ei firmiter adheserit: libera erit. quoniam adhesio libertatem confirmabit. Sed et sicut deus naturarum auctor est. ita et eorum que naturis naturaliter conveniunt. moderator est. Naturaliter itaque convenit anime ut se per ...

(c) 2006 Ministerio de Cultura

iusta omnipotecia. corpi oferat. et illud appetat. Nam si con
iungi corpi natale ei non esset. numquam incorpore vata esse potu
isset. Cum vero corpus appetit bonum facit: quia natale ei est corpus appetere.
Itaque cum corpus appetit. non errat. At si appetendo non errat.
omnimodo licet. quia si non appeteret erraret. quoniam quod ei natale est
non faceret. Sed potest michi opponi. quod si anima corpus appetit cor
ruptionem appetit: quia corpus corruptum est. Si vero cor
ruptionem appetit: malum facit. Igitur si corpus appetit. errat.
quia malum facere est errare. Ad hoc respondeo. quoniam aliud est
natura: aliud nature corruptio. Sed corruptio non nisi in natura
esse potest. natura vero absque corruptione potest esse. sicut ipse deus qui
est summa natura. et auctor nature. et angeli confirmati. et homo ante
peccatum. qui et absque corruptione erat. et per gratiam corruptio incor
ruptionem induerit. Nam si natura non esset aliud quam corruptio:
absque corruptione nature esse non posset: quia idem quod corrupto
esset. quod erroneum est credere. Quoniam autem natura. naturam appetit.
quod ei natale est facit. Cum enim quod ei natale est facit: non errat.
Ergo cum anima corpus appetit: non errat. Sed in questione dicit apostolus
paulus. Corpus quod corrumpitur. adgravat animam. Cum enim anima se offert
corpori perfusionem: iure divini iudicium vero sic corruptum est. et ipsa
corrumpatur perdicionem. In decretis namque patrum legimus quod si
quis cupiam excommunicato se offert. similiter excommuni
cari debet. Itaque cum anima corpori excommunicato sociatur:
iustum est vero et ipsa excommunicetur. Ergo non est iniustus deus si animas
parvulorum dampnat: cum per infusionem corporibus corruptis se offe
rat. Sed adhuc michi obici potest. Dicis quod appeticio anime bona est.
et eius mala executio. sed quemadmodum hoc sit non video. Si
enim bona sit appeticio. et appeticionis mala sit executio:
certe in hoc temetipsum non intelligis. quoniam et illa tunc filii dei se
tencia destruitur. quam ipse dixit. Si oculus tuus simplex fuerit:

totū corp⁹ tuū lucidū erit. Si aūt neq̄ fuit. tot corpus
tuū tenebrosū erit. Si ǂ sētēciā istā ƒ scōꝝ patrū auc
toricā exposit͡ne tenuis. ū intelligas ꝑ oculū intēcionē
siue affectū accipi. ꝑ corp⁹ ū accionē q̄ de intēcioē uł
affeccioē descēdit. omē eni op⁹ ꝑcedit uolūtas. si h' q̄
ita intelligis: uideo qd dicas. Sic ǂ op⁹ boū. bona uolū
tas ꝑcedit: sic mala mal. Si aūt h' ē: aū ꝑetit⁹ iste h' pre
cedēs op⁹. malū erit. aut si appetit⁹ bon⁹ ē. op⁹ q̄ sequit.
.i. cōiugi corruptiū boū erit. Ad h' ego respōdeo. qd
dixi. iste bene ū itellig. Appeticō bona ē. Si bona est
appeticio: bona ē ipi⁹ appeticōis executio. i quātū ap
peticioni ꝯcordat. Igr̄ si bona ē appeticio ⁊ appeticiōis
bona ē executio: filij dei sētēcie non contdico. S; expec
ta paulisꝑ: ⁊ uidebis queadmodū ego intelligo h'. Nō
ǂ quia coniugitur: s; quia tali ꝯiungit. iuste dāpnat.
Bona ē g̃ executio. i quātū appetit⁹ seqr̄: mala. inquātū cor
ruptioni copulat. Nō eni debem⁹ boū uituꝑare ꝑ malo.
nec malū approbare ꝑ bono. ne in illā ysaie incidam⁹ sen
tenciā. Ue q̄ dicūt malū bonū ⁊ boū malū. Bona ē inq̄
executio. i quātū appetit⁹ seqr̄: s; in executione aliquod
āpli⁹ agit. q̄ appetitu appetit. Nō ǂ appetit aīa se iūge
corruptibili: s; corpori. Corpi ū ꝯiugi ū pot. ū corruptiū
ꝯiugat⁹ q̄ ⁊ corrupt⁹ ē. Itaq; i executīne aliqd āpli⁹ fac
q̄ appetitū ⁊ istud amplius peccm ē. unde ⁊ ipa iste ū di gra
sup ueniat i baptismo: dāpnat. Et h' ē q̄ apls dic. corp⁹
q̄ corrūpit aggrauat aīā. i. corpis corruptio ē aīe ꝑditio.
Notādū ū q̄ sic aīa di potēcia ⁊ uirtute efficit. ita ipi⁹ uo
lūtate ⁊ ordinatīne corp⁹ ingredit. Q' eni ꝑ se fieri nō
potuit: ꝑse corpis uasculū habitare ū ꝑsūmit. Q'd aūt
infusa iste dāpnari possit. manifestū ē. Cur aūt tali in

fundat'. penes ipm ē. cui' iudicia sic' dic' aug'. aliqn apta.
aliqn occulta: nq. tn iniusta. Oportet g' nos sub ipo hu
miliari. abissuqz iudicioꝝ ei' debito ē honore ueñari. n̄
psūptuose incognita pferam'. ⁊ p h' q iā clemti gra
ipi' cognouim' amitamus.

Maria: ūgineū pudorē. Xpc: ūtatis designat
ūtutē. Parentes ei'. dona ipi'. ⁊ grē. Templū:
consciēciā boni hoīs cuiqz. Symeon: cordis cōtcionē
Anna uidua: aīā fidelē. Parētes nāqz xpm itplō indu
xerūt: qīn dona ipi'. ⁊ grē ūtatē in mēte cōstituūt. Sz
his ūgo maria adiūgitur: quia necēe ē ū hoīs oīb' ū
ginēs pudor apponatur. Quem symeō iulnas suscip ⁊
anna cognosc: ē aīa pecīs porib'. qī marito orbata. p
cōfusione sese affligens. in ɔtcione spc. qī iulnis sy
meonis. q̄ tīticia intpretat' scipiēs cōdit. dicēs. Fasciculꝰ

Cum moises dño loqueret'. myrr. dicet' nīs in. ic
filij isrl' in hostijs papilionū suoꝝ stabāt. P filios
Lubā mīa / Symozabi
isrl'. exercicij intelligit bonoꝝ opm. papilionū hostia
v. sensꝰ corpm. Filij nāqz isrl' in hostijs papilionum
stat. qn opa ūtutū intrīnsecū. v. sensuū obseruāt. Cū
eni uisꝰ p discipline cōtodiā. ne aīa se exti' effundat
restrigitur: filij isrl'. i. ūt' dm uidē laborāś. in hostio
papilionis recte stare phibet'. Si aūt disciplina uisū
deserit: ɔfesti aīa de abditis egrediēs. ad ɔcupiscēda
extiora exit. atqz se furib' rapiēdā exponit. Sz ē filij
isrl' in hostijs papilionū ponunt'. statim moises ad do
minū accedit ū ē eo loquat'. qꝛ ē ūtutis exerciciū in
trīnsec'. v. sensuū cōtodit. iō q p moyse figuratur. ad
loqndū ē dño intiꝰ ɔtēplando accedit. Neqz iō. cō
templationis fastigiū ascendē potit. si intrīnsec'. v. se

(c) 2006 Ministerio de Cultura

suū custodiri apdomib⁹ nō potuūt. qm luxuria aū
unū exrucius. domū ingrediēs. eīdē ibi occlōs clau
dit. un̄ q⁊ samson dalidā meretrē inamore suscep:
occlōs amisit. Ro itaq; nīa accedēs ad dūm. uigilā
ciam ⁊ disciplinā inforib⁹ domus sue ponat. ne mors
pfenestras nrās ingrediens. in opinata morte ysbo
sēph' nos intima[illegible]r.

In die illa erit dn̄s exercituū corona gaudij. ⁊ sertū
exultationis. ⁊ sp̄c iudicij sedenti sup tronū. ⁊ for
titudo: de bello adportam reuertētib⁹. licet h̄ de
iudeis dicant. q̄ ē magno triumphi gaudio. occiso
sub ezechia senacherib exercitu. deloco occisionis
ad portā redierūt ciuitatis: tn̄ ad nos referri po
sūt. In die illa qn̄ p⁹ resurreccionē ⁊ ascēsionem
xp̄ euglīiū in mūdo p apl'os claruit. dš oīū existētiū
q̄ ⁊ angelor̄ ⁊ hoīum exercituū dn̄s ē. residuo po
pli sui hūilib⁹ uidelicet ⁊ abiectis in seclo. corona
glīe erit. Qd' kmi pcoronā q̄ sup cap ponit ⁊ reg
nū signat. n̄ illud ineffabile gaudiū q̄ de reg
no etno. nūc iā p spē tangim⁹. sonat: Qd bene co
rona glīe dr̄. dū p illud triūphādo de terrenis ad ce
lestia. aīa subleuatur. Et tanto magis efficit iocūda.
quāto redditur de glificatione secura. Vn̄ paul⁹ q̄
illud tetigerat mēte. secur⁹ clamabat. Spe salui
fci sumus. Et bene spe saluus erat. q̄ nich terrenum
desidans. s; dissolui ⁊ ē xp̄ ēē cupiēs. quersationē suā
in celo posuerat. Ysayas q; spm qui spē tenuit sa
lutis atimore dn̄i: cōcip ⁊ parturit. S; ille q̄ coro
na gaudij bonis ē int⁹ in mēte. ē ⁊ sertū exultacō
nis exti⁹ in ope. f sertū naq; q̄ de diuisis oficitur
floib⁹. fides ostēdit. q̄ bonis pfic oīb⁹. hic ⁊ ĩt.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

iacobus ait. Fides sine operibus mortua est. Et secundum isaiam.
Altare in medio terre. positum egypti et titulus iuxta termi
num eius. quia in corde fides figitur. et per opus terminos
dilatat. Atque tanto amplius intus in corde crescit. quanto ex
terius in opere proficit. Sed ille qui interius mire pro spei fiduciam.
salutis ineffabile tribuit gaudium. pro fidei sue constanciam
donat insuperabile operum exercicium. Dicitur et ostenditur quid
omnium uirtutum species sit. prosequitur de caritate que omnes continet
propheta adiungit. Et spiritus iudicii sedenti super tronum. Ipse qui
dem spiritus caritatis. nostris inuisibiliter aspirat mentibus. qui
et iudicii dicitur. quia nos ad cognoscendum et diligendum quod
bonum est erudit. et ad cauendum quod malum est menti formiter cau
tos reddit. Mens quippe spiritu caritatis erudita. omnis thro
num conscendit. et tanquam domina a dextris utilia. inutilia a
sinistris discernit. Ex quo fit. ut quamdiu in tribono rationis. pal
lio decorata caritatis residet. se prouide circumspiciat. et
adea que multis modis extrinsecus accidunt. prouisa uirtu
tum exercicia multipliciter exhibeat. Sed quoniam uirtutum que in
caritatis fundamento consistunt mentionem fecimus. secundum sanctorum
patrum dicta. quid sit uirtus exprimamus. Virtus est habitus. uel
compositio animi bene ordinati. Bene ideo apponitur. quia sunt quidam
non gratie uirtutes; qui hanc solum tribuunt nature exercicio. Mens itaque bene ordi
nata per gratiam. mala que superueniunt de longe per prudenciam
prouidet. et imminencia per fortitudinem uiriliter sustinet. atque
etiam ne in prosperis eleuetur. sese per temperanciam deprimit. ac de
inde ubique perfectam se ostendens. gressu inoffenso per iusti
cie callem incedit. Hee ergo .iiii. uirtutes in radice carita
tis fundate. menti affiguntur. ut ex eis bonorum operum rami
pullulent et ornatur. Hee sunt illi aminadab qui sponte
se inmaculatum(?) deo optulit quadrige. Hee sunt .iiii. flumi
na que de loco deliciarum exeunt. ad irrigandam uniuersam

(c) 2006 Ministerio de Cultura

facie tir. Hec e itin rota iezechiel hans. iiii. facies. 7 h e
scdm eunde. iiii. penaru divisa spes. Et notadu e quia una
haru iututu pfce n habetur. si aliar ope n fulciat. atq; si
una defuit. aliar collectio deformis 7 par util erit. Dic
it apls iacob. Siqs tota lege ipleuit. offendat aut iuno.
fcs e oiu re. Cu ti os icaritate osistat. 7 taq. uni corpus
mbroz diusitate copoitu. sic iututu diusitas isimul re
dacta una ex se caritate ospigat: rect dici pot. qz qui
una earu caret i os offendit; ac si dicetur; totu detpat
hoie q ei occlm. ul nasu. ul unu mbroz abscidit. Ysaias
u ait. Venter ms admoab qi cithara sonab. Spual naq;
uent pphe. q mos dr qi cithara sonat: du p iututu di
usar excicia. taq. cordar offica. dulce melos ordinat. S;
si una defuit man? p ordine corda tagel. e absetis locu
iutilit apphedit. 7 sonu n excutit. audietib deformitate
p formositate reddit. Sic teste bo ironimo q una iututu
caruerit: admoab qi cithara n sonab. Dic 7 bat grego
ri. q una alia subleuat: una alti iut effectu submi
nistrat. atq; unaq; ofucir. si n ab alia. in uicario. fulciat.
Na nul pfic supba castitas: ul humilitas inquinata. Ysaia.
Vestimtu mixtu sagne erit icobustione. Virtutes naq;
uestes ae sut: qz ea ot est uicioz 7 frigora muniut.
P sangne u pcem figurat. sic psala testatur dices. Liba
me desanguinib. Et ppha. Sanguis sangne tetig. Et
apls; caro 7 sangs regni di n possidebt. Et ipe xps.
Caro 7 sangs n reuelau t s; pat ms. q. e. i. c. Vestim
tu g mixtu e sangne. erit icobtione. qz iut e uicio n
mtum. s; etia pat ocmatone. S; h de iututib suffi
ciant. Nuc u ad ea q pposuim se uba outant. Et qz
de caritate loquti sum. ei ouigine 7 pcessu inspicia
mus. De spu sco dic uitas icnata meuglo. Spc e ds

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Et in ep(isto)la sua iohs. Deus karitas e(st). Et paul(us) ad romanos.
Caritas dei difusa e(st) in cordib(us) n(ost)ris. Si g(o) sp(iritu)s e(st) d(eu)s, (et) d(eu)s e(st)
caritas. q(ue) n(ost)ris i(n)timis e(st) diffusa. iocu(n)detur (et) letet(ur) mens
humana: q(uia) p(re)sentia sui illustrare dignata e(st) benigni
tas divina. Hec naq(ue) caritas e(st) lex. n(on) in lapidib(us) ascripta:
s(ed) cordib(us) assignata. n(on) moysi. s(ed) d(omi)ni. n(on) pecudu(m) spuricia
tabefacta. s(ed) agni q(ui) sine macula e(st) sanguine mu(n)da(n)te in
maculata. n(on) mu(n)dans carne(m) p(er) fasciculu(m) ysopi. s(ed) co(n)u(er)tens a(n)i(m)as p(er) hu
militate(m) (Christi). Hec it(em) e(st) co(n)sumatio ad breuiata. q(ua)m p(ro)pheta p(ro)mi
sit. h(ec) e(st) mandatu(m) noui q(uo)d fidelib(us) in eu(an)g(e)lio p(er) se ip(su)m uita(m)
indix(it). Hec q(ue) i(n)t(er) o(mn)ib(us) e(st) maior (et) nu(m)q(uam) excidit. (et) sertu(m) g(o) ex(ul)
tacionis (et) corona(m) gaudii. atq(ue) sp(iritu)m iudicii. deus i(n) nobis
habitat. q(ui) p(er) fide(m). spe(m). (et) caritate(m). in p(re)senti iustificat. (et) i(n) fu
turo merc(e)de iusticie reco(m)pe(n)sat. Et nota(n)du(m). q(uod) sp(iritu)s iudicii
sup(er) thronu(m) sedenti n(on) a throno decide(n)ti t(ri)buit(ur). quia i(de)o
dileccio d(e)i ueracit(er) e(ss)e co(m)p(ro)batur. q(uia) relicto s(e)c(u)li tumultu
(et) sp(re)ta laude p(o)p(u)lari. i(n) me(n)tis secreto quiesce(re) conat(ur). Qu(i)cu(m)q(ue)
(er)go th(ro)n(u)m deserit. (et) ad ea q(ue) foris s(unt) p(re)sidiu(m) cu(rr)it: sp(iritu)m
iudicii qui i(n) caritate t(ri)buitur amittit. atq(ue) uacu(us) o(mn)i o(ra)tio(n)e adi
ectione efficit(ur). qui p(er) o(mn)is co(n)siliu(m) i(n)cede(re) nolle p(ro)bat(ur). Un(de) psal
mista patent(er) ait. Homo c(um) in honore e(ss)et n(on) i(ntellexit). c(om)p(ar)atus e(st) i(u)m(en)tis i(n)sipie(n)tib(us).
In honore quippe th(ro)n(us) h(om)o co(n)stitit? ea(m) q(ue) p(er) discretione(m) tenere
noluit n(on) intellex(it): (et) n(on) q(ui) sp(on)te th(ro)n(u)m deseruit. bestiis insipi
entib(us) similis extitit. Karitas (er)go q(ue) p(er) sp(iritu)m t(ri)buit(ur). th(ro)n(u)m regit
(et) co(n)firmat. th(ronus) co(n)firmata p(er) caritate(m). co(n)siliu(m) subministrat. co(n)
siliu(m) th(ro)nis a(n)i(m)alis. bona disce(r)nit. discretio u(er)o h(ec) in electione bo
ni (et) abieccione mali. sciu(m) (et) iustu(m) ho(m)i(n)em reddit. Justicia
au(tem) in p(ro)sp(er)is p(re)te(m)pancia(m) cor humiliat. (et) i(n) adu(er)sis p(er) fortitudi
nem erig(it) (et) co(n)fortat. Qu(em) eni(m) i(n) p(ro)sp(er)is ad sup(er)bie t(u)more(m) ex
tollit(ur). ut in adu(er)sis ad i(m)paciencie uicium declinat(ur). iust(us) n(on)
e(st). (et) fortitudinis brachiis n(on) sustinet(ur). q(ue) iusticie necessaria

(c) 2006 Ministerio de Cultura

est. Sed ab ipso fortitudinem supradictam nos accipere iacete cognoscamus.
a quo virtutem pugnandi in fide. spe. caritate. iam suscepisse non du-
bitamus. Unde et apte subditur. Et fortitudo de bello ad portam reverten-
tibus. Ille namque vincentibus in templo suo columne fortitudinem donat. qui
pugnantibus virtutem constancie subministrat. Hinc et illud psalmista letus decantat
dicens. Fortitudo mea et laus mea dominus. Et quoniam fortitudo mea et re-
fugium meum es tu. Quibus autem sit fortitudo patenter aperte est subiun-
git. Revertentibus de bello ad portam. Que enim est porta nisi illa de qua dicitur.
Hec porta domini. Et per portam ingredientur in civitatem. De hac item dicit
ipse in evangelio. Ego sum hostium. Ad hanc autem portam revertentibus est dominus
fortitudo. qui nichil de se presumit. qui non suis viribus sed in domino confidit.
qui et pugne constanciam et victorie coronam. non sibi sed deo attribuit. Unde in
apocalipsin iohannis dicitur. quod coronas suas ante thronum dei mittunt. Coro-
nas ante thronum dei mittere est. omnia que in se viderit homo bona deo attribuere.
et laudi eius omnia computare. Hinc psalmista ait. Non nobis domine non nobis sed
nomini tuo da gloriam. Et ysaias. Omnia enim opera nostra. operatus es in nobis. Quasi omnia
dixit. michi non retinui. sed totum deo assignavi. Nos igitur ad eum qui porta
est de conflictu viciorum per desiderium redeamus. et humiles existendo in protec-
cione alarum eius iugiter maneamus. donec post finem laboris eterni dei
ipsius visione gaudeamus. Amen.

Gracia. donum. et virtus. licet ab uno in nobis unius rei .i. participat-
ionis dei sint efficientes causa. tamen quia inter se divisa sunt. diviso modo
id est in nobis operantur. Et est quedam anime provectio. abunda instar ad aliam. ita ut
que unam non habuit. alia autem minus aut minime utilis erit. Gracia namque est
quedam spiritus sancti infusio. que munere gratuito animam rationalem purgat. Donum est
eiusdem spiritus sancti interna aspiratio. que post purgationem carismata multipli-
cat. Virtus est ipsius anime spontaneus consensus vel ad deum conversio. vel poti-
us cohesio. que per gracie auxilium eadem roborat et confirmat. Gracia igitur prestat au-
xilii et remissionem. donum multiplicat bonorum spiritualium largitionem.
Virtus exhibet perseverantie pacienciam et exercitationem. Gracia tribuit libertatem.
Donum reformat familiaritatem. Virtus gloriam regni optinet et honorem.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

p gr̃a itaq; libam̃. p doñ recōciliam̃. p uirtutē regie potestatis cēsurā in
uite seruam?. p gr̃a sanitas reddit̃. p doñ pulcrītudo reformat̃. p uirtutē sa
nitas ⁊ pulcrītudinis decor̃ seruat̃. p gr̃a d̃s aīa respic̃. p doñ ſ copulat ⁊ cō
iūg̃. p uirtutē ɔfirmat ⁊ retodit. Sc̄dm ɔsidatnē ū harū triū: uidem̃ ta
ēē genia hoīu. Sūt ēt. q̄dā q̄ p gr̃a remissiois. sacm̃tū acceperūt re
ɔciliacōis. s; q̄ amari sūt ⁊ lubrici. bonoꝝ sp̄ialiū multiplicatīe
ū merent̃ honorari. hii nimirū portāt gr̃e sacramtū. ad sue dāpnat
onis augmtū. Et sūt nnulli. q̄ sacm̄tū hn̄t remissionis ⁊ decorāt
plurib; donis diuine largitionis. s; q̄ dona b̄ eadē q̄ acceperūt ad
iusticiā. ad desidioꝝ suoꝝ flectūt ɔcupiscēciā. ⁊ talētū q̄d ad nego
ciū acceperūt. intra fodiēdo absc̄ōdūt. ideo eoꝝ utilitate caret ⁊ pe
riit. ⁊ talentū q̄d habe uidebant amittūt. Et ſ nnulli quoꝝ cor
d̃s p gr̃a molliēdo exarat. ⁊ ū sp̄ialis agricola. fertilis sem̄ caris
matis iactat. q̄ q̄ opi spōte p uirtutē sui respōdēt cultoris. i paciē
ciā multiplicatīe afferūt fructificatīs. Primi s mali ⁊ neglīgētes.
Sc̄di pessimi ⁊ ɔtēpnētes. Tercii iti. pii. boni ⁊ obediētes. Int̃ neglī
gēciā aūt ⁊ ɔtēptū. h distare puto. q̄d neglīgēcia p pigicia aīam
opp̄rimit. ū ad bonū ɔsurge nō possit. ɔtēpt⁹ p maliciā calcādo re
tinet. ū ñ uelit. Est ḡ comes neglīgēcie pigicia. i ɔtēptu ū dānū
exercet malicia.

Se se religiosi fieri. qui uitā suā ū solū carnalis actib; ūer̃ ⁊ auanis cogitatinb;
seruare sollicitī s. multo studio querūt. utr̃ p cēn⁹ sunt moui aliq̄n ɔt̃
uoluntatē. int̃ p infirmitatē in uite. ul̃ exti⁹ p sensualitatē mēne.
Et s plimi exaltā parte de sua infirmitate p timorē sollicitī. ex
altā de sua salute p amorē curiosi. aū nimia simplicitate igna
ri. q se reos iudicat. ē in se sūnt p infirmitatē aliqd ɔspexit. ⁊ si
rōnis cēsura ɔdicat. hii nimirū multū ifirmāt in se. q̄ ɔsidare
nesciūt q̄ sit ifirmitas. ul̃ quid agat ⁊ ɔt̃ uoluntatē aliq̄n pe
nes se. Et pot ɔtinge ū q̄ se uidet ilabore plassitudinē iam
defficē. ⁊ ad sūmā iusticē pfeccōne q̄ fruct⁹ laboris. scd̃ suā exi
timationē nūq̄ pficē: a salute q̄. i ipseti p spē ɔphēde debuerāt.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

per desperationem longe fiat. Sed sciendum quod voluntas gratie in herendo infir-
mitatem non timet. et auget meritum. est et deserenda et inexcusabilem in-
firmitatem patitur. et penam pro desidia ipsius metit. Gratia que super veniens vo-
luntati. infirmitatem excusat. voluntas auxilio gratie resistens infirmitati.
coronam multiplicat. Infirmitatem vero humana natura ex primis parentis con-
traxit peccato. sed dum eam contra suam voluntatem tolerat. quid aliud agit quam contra hostem
pugnat? Hic enim paulus dicit. Vanitati creatura subiecta est non volens. Creature
namque nomine homo intelligitur. quia et propter ipsum omnis creatura facta est. et secundum aliquid omnis crea-
tura ipse est. Habet namque sicut beatus ait gregorius. commune esse cum lapidibus. vivere
cum arboribus et herbis. sentire cum animalibus. discernere cum angelis. Ista quoque vanitas cui
subicitur nolens. mutabilitas mortalitatis est. que scilicet peccatum et pena peccati
est. quia ex peccato superbie quod in primo parente precessit redditur. et quia nos ex dupli-
ci natura constamus. duplicem in nobis operatur passionem. Obscurat siquidem mentem. ut veri-
tatem clare videre non possit. sed quasi lippientibus oculis et quasi interposito pal-
lio erroris. sola existimatione eam respiciat. carnem vero innumerabilium passionum
necessitatibus subicit. ita scilicet ut eam gravem et quasi intolerabilem sibi ipsi reddat. Ex
altero itaque istorum. id est mentis cecitate. oriuntur altercationes. dissensiones. hereses.
Ex altero. id est carnis mortalitate. prava desideria. adulteria et fornicationes. Hec ergo
vanitas. est tunica illa pellicea. quam dominus ade et uxori sue vestivit. quando post
peccatum de eden. id est loco deliciarum eiecit. Et notandum quod dicit nolens. Ac si di-
ceret. Nolens penam subiit. qui volens culpam commisit. Quamvis enim sponte et
sine ratione peccasset. tamen mortalitati subiacere noluit. quam scilicet mortalitatem
vitare non potuit. quia preceptum domini quod dictum est de ligno scientie boni et ma-
li n. c. in quacumque die c. e. e. m. m. tenere contempsit. Elatio que contemptus causa ex-
titit: mortalitas effectus. Superbia radix. Mortalitas ramus. Peccatorum mul-
tiplex operatio fructus. Vanitati itaque creatura nolens subicitur. ut ex peccati pe-
na quam contra voluntatem sustinet. discat. obedientie quanti existimanda est excel-
lentia. quam quoque fugienda contra prohibitionem voluntas propria. Cor ergo humanum dum bo-
num quod tenere debuit propria voluntate dimisit. et malum quod vitare debuit commi-
sit. se et sui potestatem iusto dei iudicio amisit. et quia in se noluit remanere.
et super se voluit nimis ambitiose. et non potuit ascendere. lapsu miserrimo in-

(c) 2006 Ministerio de Cultura

fita se conatu suo ruinā inuit. Dein ꝑ multa desidia multiplici di
tract⁹ miseria seruus efficit. & uictis peccatorum constrict⁹ exiliū amar
cep ꝑpata. ac duro pharaonis demū mācipat⁹ imperio. oppssionis ꝑ
ue ꝯsuetudinis egipcias ciuitates hedificare. & iumentis īsipientib⁹ si
mil' fact⁹ uoluntaria q̄dā assiduitate peccandi. p̄t sordes abire cep;
ꝓptea manifestū fit. q̄ dī magna ē mīa. q̄ de tā grādi peccorum
fouea nos reuocat. & ad ereptionē nrā grē sue auxiliū subminis
trat. S; q̄ plures s̄ aduśarij q̄ nos ꝑturbāt. & laq̄i innumabiles
qb⁹ parāt ruinā: utile putam⁹. & ipos aduśarios demōstrar. & eorum
multiplices insidias. breuitatis grā induo tm̄ genā distribuere.
No Sūt g° tres aduśarij: & teptatiōn duo genā. Diabol⁹ naq; nr̄ ē adū
sari⁹. & mūd⁹. & caro. sic ꝑ aptm̄ dr̄. Aduśari⁹ nr̄ dbls tāquā leo ru
giēs. c. q. deuoret. Mund⁹ nr̄ ē aduśari⁹. sic dn̄s in euglo ait.
Cā n̄ estis de mūdo. ꝑ. o. u. m. Caro nr̄ ē aduśari⁹. sic ait paulus.
Caro eni cōcupiscit aduś⁹ spm̄. s. a. c. H̄ n̄ s̄ aduśantur. Porro duo
genā teptatiōnū s̄. unū q̄ fit int̄i⁹. altū q̄ ext̄i⁹. S; illud q̄ ē ext̄i⁹
facil⁹ uitari pot̄. si tamē uoluntas n̄ ꝑbeat assēsū. illud ū q̄ sētit
int̄i⁹ uoluntati sepi⁹ repugnās. quāto uicini⁹ pugnat: tāto diffi
cili⁹ supari pot̄. Et nūc q̄; uidēdū ē a qb⁹ foris. & a qb⁹ teptamur
int⁹. A dblo siq̄dē & a mūdo foris: a carne aūt int⁹ teptam̄. A dblo fo
ris ꝑ suggestionē. a mūdo simil'r ꝑ sue pulc̄tudinis ostensionē. a
carne it' ꝑ mortalitatis debilitatē. Illud ū n̄ ignorādū. q̄ dbls
aliqn̄ teptādo inuisibilit' aliq̄d opponit. aliqn̄ se ingerēdo spūi
nr̄o aliq̄d suggit. mūdus ū ꝑ appositas spēs rer' tm̄ corrūpit.
In h̄ aūt differt teptatio dbli & mūdi: q̄ dbls q̄nq; suggit ta
m̄ & īpellit. mūd⁹ q̄; possessione spērū cor ꝓuocādo decipit. Dia
bol⁹ bonis suggit mala quib⁹ n̄ dū ꝯsēsert ū cadat. malos ū q̄bus
īpietas possēsū placet īpellit ū sēp indeti⁹ corruāt. mūd⁹ aūt ꝑ
rer' pulc̄tudinē taq̄. ꝑ cātū sirenar' cor emollit ac cū suauitatis
dulcedine emollitū. int̄ saxa & scoplos suor' fluctuū obruit. Et
sciedū q̄ alt' altm̄ aliqn̄ p̄cedit ī teptatiōne. aliqn̄ seqr. q̄ ille q̄ ꝑ⁹

(c) 2006 Ministerio de Cultura

mte decip. ad eā ōino subito dā socium acsit. Si eni dol' decip p
suggestione. md' ei ilico subministrat auxiliū per delectatiōne. & si
mund' p cōcupiscēciā subitt. statī dolis p adductas pecor occa
siones ul' oportunitates seductū corrūp. Tota g peci moles ab ip
so hoie sumit nocēdi exordiū. q' si ab intima rectitudine foras nō
egredit. ad formosā rer pulcritudinē p desidiū. aut suggestioni nūq.
n pbet assensū: nec ad pccm trahit captiuus. nec osuetudine pccādi
detinii potest. ligat'. Sz q' uolūtas suo uitio corrupta. deserit c'
todiā sui & adinā discurrēs mīpi' desidiū se effūdit: ecce a leone
q cecunt querēs quē deuoret. cito diripit. & p occasiōes pcco q's of
fert ul' ingit. pcipitat. Vn in genesi dū dina filia iacob egssa ē
ū mulieres regiōis ospicet: a siche pncipe rapta ē: & uiolēt oppssa
sit. Dyna q' aia dr. q iacob filia ee phibet. Jacob ū subplātator i
tptat. & dm sugiat. q eā p' pcātiōe genat. & pcca p gr̃ā aselari cō
uersatiōne subplantat. Hec dū bona intiora pamore. sub cēstodia possi
det: qi idomo manet. At p q. sui cēstodiā p torpore ul' otēptū neglig.
& neglecta sui cēstodia ad ocupiscēdas rer pulcritudines. foras p desidiū
curit. statī pnceps regiōis. i. mdi isti' tenebrarū hās eā dirip. & pccor
occasiōes inducēdo. usq: ad pui opis osensū ipellit. Cū aut spūm neq.
aia ouigr inti' amittit cogitatiuis puritatē: & exti' opū bonor ite
gritatē. Ex amissa pulcritudine tpis efficit: ex amissa integritate in
firma. Pulcritudinis amissio p puā uolūtate. int' aiā corrūp. debili
tas ifirmitatis. ēne foris insuo ope ofūdit. hic ē itū q'lle hō q in
iericho ab ihrlm descēdit. a latinib' sauciat': & semiuiuus relinqt.
Jericho quippe luna intptat'. & mutabilitatē designat mortalita
tis. ihrlm uisio ______ ul' cōteplatio intnē pacis aū qetis. Tuc aut hō de
serint ihrlm. qn intus itnā otēplatiōe seruare otēpsit. Et tc ilat
nes incidit. qn p' neglīgēciā qetis ad osensū puē delectatiōis de
cēdit. Ql. s. latnes eū despoliatū sauciatūq: dimisert. qn puē
delectatiōes ueste inocētie & imortalitatis ul' scil caritatis q induptas
dr. subtcta. uitia & pcca tāq. plagas crudelissimas intulert. Abicia

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ptitit cordis uolūtate. pecca delectat cūus sēsualitatē. Inde ū ad mor
talitatē hō descēdit. q̄ sic dyrim̄ therico designaui. Sic ḡ mūd' p
suā pulcritudinē decip̄ & exhibit. & deceptos dbl's dirip̄ & inpellit. he
aūt due tēptatiōes dbli. s. & mūdi. exteriores s. q̄s tēptādi & nocēdi
exordiū extinsec' sumūt. Tcia ū q̄ cūus ē īterior dr̄. q̄ ab infirmitate
q̄ inseparabilit̄ ꝯiūcta ē natē mortali. intiū tēptādi & nocēdi sumit.
Caro ḡ mortalitate pcussa ꝑpt pccm̄ p̄mi parētis: in se portat radicē
infirmitatis. Et dū ab ea alia caro ꝓcreatur p delectatiōē ꝯcupiscēcie.
illa q̄ gignit̄ eādē infirmitatē ū amittit ꝑ trāsfusiōē. s; in ea rema
net ꝑ illā q̄. reseruat in se corruptiōē. & q̄ sine dāpno habuit
q̄diu fuit in baptizato patre. in se p̄q. in aliā sepata ē psoā habe
ū pot̄ sine macla originalis culpe. Et ū gra sup ueniēs p sacm̄tū
baptismi deleat culpā. nata xpo ligata uicio ad etnā uadit ge
henā. Est ḡ h̄ infirmitas pccm̄ & pena pcci. set pccm̄ delet̄ p sac
mtū. pena ū remanet ad exercitatiuus usū. Vn̄ sc̄ptū ē. Isti s̄ ꝑpli quos
dereliq in medio tui ū in eis exercē isrl̄m. Si ḡ ī baptismo oīs eēt pena
deleta. ū remanet ūn nat' hō ad qrere intēū potuisset. eēnt q; plures q̄
mag̃ quererēt baptizari desidio uitāde īfirmitatis. q̄ etnē amore
salutis. Id eco ū pcco deleto. pena reliquit̄. ū p eā mēs erudita ad mi
tū exceat. H̄ siquidē pena q̄ mēbris insita ē. & dr̄ lex mēbror ul̄ fomes
pcci. si ex uolūtate p rōnē cohoerceat̄ ū noc;. atq; ei regione tāq. ho
tis ꝯtius efficit̄. & oīa deuastat si ū disphe;. Ab h̄ ū ꝯcupiscēcia
inuiabil' nascitur delectatiuū multitudo. q̄ & cōnē turpit̄ maclat.
& spm̄ crudelit̄ necat. hīc & enī iacob' ait. Vnusquisq; tēptatur a
ꝯcupiscēcia sua abstract' & illect'. Dein ꝯcupiscēcia ē ꝯcepit:
parit pccm̄. Pccm̄ ē ꝯsumat fuit. gen̄at mortē. Concupiscēcia lā
gor & corrupc natē deint' ēt nos singēs. & i nob sēp existēs. aduiū
nos quoq; erig̃ se: q̄ & si aliqn calcari pot̄. extigui tn̄ oīno dū ui
uim' ū pot̄. Ad eā ū ꝯculcādā nob necessaria ē tōis sollicitudo. q̄
illā ex quo surrexit ꝯpmat. & p disciplinae rigorē castigādo coho
erceat. Si enī in tēptatiōe cūus disciplina negligit̄ tōius: statim

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ho boni sui desertr. ⁊ pecco mācipat⁹ subebit. sic subseqūt dic. Abs
tract⁹ ⁊ illect⁹. Abstract⁹ a bono ē. illect⁹ in malo. Abstāct⁹ p desidiū:
illect⁹ p supliciū. Abstāct⁹ p delectatiōne uanitatis: illect⁹ p ɔsēsū iniq
tatis. Abstract⁹ q̄ facē desiit q̄d debuit. illect⁹ q̄ q̄d facē n̄ debuit fec̄.
Sequit̄. Deīn. c. c. p. p. De h̄ naq; ɔceptiōne loq̄tur ysaias. In tra iḡt
tribulatiōnis ⁊ angustie. leena ⁊ leo: ⁊ ex his pcedet regul⁹. T̄ra tribu
latiōnis ⁊ angustie ē caro n̄ra. tra solitudinis ⁊ amaritudinis. de q̄ hōi
dr̄. ē opat⁹ fuīs trā. n. d. f. s. s̄. s. ⁊ t̄. g. t̄. Ex de q̄ dic̄ apl̄s paulus. q̄
seminat ī carne. de cāne metet corruptiōnē; ⁊ itm; manifesta aūt s̄ opa c̄
nis. q̄ s̄ fornicatio. imunditia. auaritia. ipudicicia. luxuria. idolor̄ ser
uit⁹. ueneficia. inimicicie. ɔtēciones. emulatiōnes. ire. rixe. dissēsiones. he
reses. secte. inuidie. homicidia. ebrietates. comessatiōnes. ⁊ his similia. Ec
ce qualē fructū tra n̄ra fac̄. ecce q̄ pestiferū gm̄n pduc̄. Iste s̄ spine
isti tribuli. Vtilior eēt oīno steril̄. q̄ tali fruge fertil̄. In h̄ ū tra leē
na ē ⁊ leo. leena q̄ culpa mortalitatis. leo ɔsens⁹ iniq̄tatis. Si leene
leo n̄ rugit̄ ipa n̄ parit. q̄ si ɔsēs⁹ pcci n̄ supueni īfirmitati. caro pe
tiferos fruct⁹ n̄ pduc̄. Ex leone g̃ ⁊ leena regul⁹ orit̄. q̄ ex fragi
litate ⁊ ɔsēsu. pūsū op⁹ gēnat̄. Ideo ū p leenā ɔcupiscēciā. p leonē ɔse
sū figari diximus. q̄ sic leena catulos mortuos parit. sic ɔcupiscēcia
ire ⁊ mortis filios fac̄. quēadmodū apl̄s ait. Nati sum⁹ filij ire. Ex
sic aduocē leonis catuli reuiuiscēt. sic p ɔsēsū opa pūtatis. ~~fineē ee~~
q̄ mortua ad malū surgūt. sic dn̄s in eugl̄io ait. Si ocl̄s tuus. i. i
tēcio ul̄ uolūtas tua fuīt neq̄. totū corp⁹ tuū. i. opatio tua. tenebro
sū erit. i. iaugmītū pcci se extēdit. Sequit̄. Pccm ē ɔsumat̄ fuīt. gēnat
mortē. Ecce mors. pcci fruct⁹ ē ⁊ merces. Stipēdia eni pcci. mors est.
Quanta ē miseria humane fragilitatis. q̄ dū p̄ sup̄biā intumuit. pcca
q̄ p g̃d⁹ ad mortē descēdit. P̄ dbl̄m naq; pccm intrū īmdū. i. igen⁹
hūanū. ⁊ p pccm mors. Pccm g̃ porta ē. ū deportis filie syō. in q̄b⁹
laus dī ānūciat̄. s; deportis mortis de q̄b⁹ pphā dc̄. Q̄ exaltas me ī
quid deportis mortis. Duo q̄ppe s̄ gēna portar̄. Vnū q̄ ingredit̄ ad ui
tā. aliud q̄ egredit̄ ad mortē. Vn̄ dnī: aliud dbl̄i. Vnū caritatis:

(c) 2006 Ministerio de Cultura

aliud cupiditatis. Vn̄ sublevat ad celū. altū deprimit ad infernū.
Int̄ has q̄ portas hō posit' ē. ū p̄ sensū uolūtatis q̄ uoluerit eat. De isto
nāq; ɔsensu p̄cedit oē iudiciū hoīs. 7 q̄c q̄d i ipo ē p̄illū ut ap
batur ut improbat. ac p̄ta nō nocet si aliq̄n i mte sentit moles
tia uana ut p̄ue cogitationis. aut icne mot' ineuitabilis fragilitatis.
q̄n ab utroq; ipse discordat ɔsens' uolūtatis. Verū q̄ tū teptatorū mēcione
fecim'. utile ē ū eorū insidias clari' breuit' explanam'. Mund' itaq; p
subrectionē decip. diabolus p suggestioēm seduc. caro p delectatinem
corrūp. Sic eni institor mcē suā emeui oculis ex pādēdo eos attrahit.
sic mūd' exti' ostēsa pulcritudine sua aīā de abditis latent' subripi
ēdo trahit. dein ū diabolus eā importa sēsuū otiosā 7 q̄si attonitā stare ui
dēs. p ɔcupiscēciā suggerendo allic. ad ultimū aut a se ipā lōge ab
tractā. caro p̄ptitudinē delectationū fedat 7 deic. Et notādū q̄
aliq̄n mūd'. res mūdi sigāt. aliq̄n rer̄ amatores. Res mūdi mūd'
sigāt. ū ē illud. Mund' p ipm . s. p filiū fact' ē. Amatores mūdi.
ū ē illud. Mūd' eū n cognouit. Cū g̃ res p illecebrā pulcritudinis
decipuit. mūd' teptare dr. cū ū amatores mūdi tibus ut factis. ad p
bationē bonorū. aū malorū dāpnatiōnē mala ifert. diabolus p eos p hi
bet teptare. Teptatio itaq; mūdi. i curiositate uidēdi ē amore pos
sidēdi. Teptat eni ē ad diligēdū se curiositatē nr̄a p pulcritudinē
suā p uocat. supat ē amor illi' ex rōne a corde respuitur. Ab amo
re nāq; mūdi cor nr̄m ɔpesce sc̄ptā q̄ dic. Nolite diligere mūdū. Et ne
forte p mūdū. amatores mūdi itelligem' p̄ta subiūxit. Neq; ea q̄
i mūdo s. Duo q̄ppe s. amor mūdi 7 amor di. Amor di trahit ad sū
ma. Amor mūdi demergit ad ima. Ds g̃ sursū ē. mūd' deorsū. 7 trahit
unusquisq; pōd' suū. Qui ex deo s. q̄ sursū s̄ querr̄. q̄ ex mūdo s. que
deorsū sūt sapiūt. In amore g̃ mūdi ɔgnoscē possum'. si tēpto illi'
supat a nob. Nā si n diligis uicis. si uero diligis uicis. Porro diaboli
tēptatio subtilis ē. 7 c magna discrecōne uix supari pot. Aliq̄n n
p se teptat. aliq̄n p aliū. Cetm q̄n p se teptat. aliq̄n occulte.
aliq̄n manifeste. Qn ū p se occulte teptat. spiu nr̄o latent' se

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ingerit. et occulte ac subtiliter se coniungit. non ita s. ut duo indiuidua
sint pariter una substantia: sed potius ita ut duo diuisa omnino in una pariter conueni
ant malicia. Quos enim natura per creationem separat. et diuidit per suggestionem:
unius et alterius sensum malicia in unum redigit. Diabolus namque natura et perspi
cax ingenio. ac semper ad maliciam promptus: spiritui nostro appropiat per naturę
subtilitatem. atque nostris cogitationibus se ingerit per ingenii facilitatem.
Quippe diuturnus ipse et antiquus. multa iam et per experimentum didicit ut potenter artis
prefice peritissimus. et in nobis incognita subtiliter per scientiam comprehendit. ita s. ut
quamque subtiliter cognoscat per aliquod inditium quod in natura latet. uel et apparet
ea que in nobis sunt uel cogitantur a nobis. Nec ideo eius presentia quamque minime sen
titur. sed tamen ab his qui sese custodiunt cum studio. per iniquitatem que semper comes il
lius est adesse prepeditur. Aliquando non nec natura nostra. nec scientia sua que in nobis sunt in
telligit. sed qui maliciosus est et semper impietatem cogitat. que adesse possunt opinio
ne quadam conicit. et donec aliquo inditio cognoscat que uera esse nos sunt
fraudulenter circumuenit. Occulta enim eius temptatio triplex est. per naturę s. com
parationem. per scientie cognitionem: per opinionis existimationem. Quando non per se autem ma
nifeste temptat. sicut supra dictum est peccatorum occasiones inuisibiliter adducit:
et oportunitates ostendit. Carnis quippe temptatio. tota in delectatione
ipsius uersatur: quod s. delectatur in nimium. cognoscitur esse. Delectatur namque caro
aliquando per luxuriam. aliquando per uentris ingluuiem. aliquando preciosarum uestium
suauitatem. aliquando per odorum dulcedinem. Luxuria itaque et uentris ingluuies
animam intimum: uestium suauitas. et odorum dulcedo corrumpit. Sed precio
sarum uestium uel usus odorum aliquando nocet: aliquando non nocet. Nocet quando qui seruit
uoluptati. non nocet quando seruit fige aut utilitati. Legimus nempe quod in
ueteri lege precepit dominus moysi ut summus pontifex ad peragendum offitium sac
rificiorum preciosis indueretur uestibus. et thus atque timiama boni odoris
in ipsis sacrificiis poneret. Unde et in ecclesia mos inoleuit. ut adhuc minis
tri ecclesie parietes coopertant cortinis et tapetibus. et ipsi ad officium
diuinum sericis induantur uestibus. Si enim hic usus uestium preciosarum
noxius esset: nec dominus moysi precepisset. nec adhuc ecclesia insigniter
obseruasset. At contra si libido uel uestium suauitas peccatum non esset:

subat

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nec iohannes de uestimentorum asperitate a domino laudatur. nec diues purpuratus reprehenditur. Porro luxuria et uentris ingluuies non solum animam sed et corpus perimit et quod fouere debuerat occidit. Cum enim uenter ciborum honore grauatus distenditur: extra ingenti epula quae sic oportet cibus naturaliter non coquitur: indigeries oriri multociens prohibet. Ex quo dicam decetero? Nonne epula somnolentos facit. et pigros. et interius ad omne bonum inpotentem reddit: Ipsa alienat enim sensum. rationem obnubilat. uisum abscidit. uisum tenebrescit et totum corpus inquietum. ac tremulum. animam uero tocius boni ignaram. et ad omne malum promptam facit. Hanc autem prohibet dominus in euangelio. Videte inquit ne grauentur. c. u. i. c. et apostolus paulus nos precipit ambulare. id est bene operari. non in comessationibus uel ebrietatibus. Similiter corpus et luxuria affligit: et animam occidit. Nam cum ardor luxurie occupat cor hominis tenebroso igne amoris: statim eneruat animus dissolutus. et de profunda abisso uoluptatis. per alta suspiria procedens. in uultu pallorem ostendit. et in cene tenuitatem. Sed quia omnis fere scriptura sacrorum eam reprehendit: satis superfluum estimamus si de ea sermone longius proferamus. uel si ea contra aliqua scripturarum auctoritatem in hoc opere inferamus. Hec igitur breuiter dicta sufficiant. et sermoni huic finem facientes illum qui finis est legis exoramus. ut usque ad finem sicut ipse promisit nobiscum maneat. ac precepta sua ab insidiis inimicorum omnium nos securos reddat amen.

Dilectus meus misit manum suam per foramen. et uenter meus intremuit ad tactum eius. Considerandum est dilectissimi. quis sit quem tantum diligit. uel quis sit cui sic per caritatis affectum sese sponsa diligens extendit. Ista namque sponsa est ad quam loquitur apostolus dicens. despondi uos uni uiro uirginem castam exhibere christo. quae et macula aut ruga non habens. quanto in se hospitem sponso suo preparat: atque pessulum hostii sui eidem aperit. id est ignorantie cecitatem fidei claritate excludit. hec itaque sponsa. multis in locis diuinarum scripturarum est figurata: multis in ueteri lege enigmatibus est assignata. Vnde et in deserto. x. cortinis tabernaculum moyses constituit: easdemque cortinas. xi sagis ciliciniis. ne pulcritudinis coronam amitteret operuit. Decem cortine que tabernaculum conficiunt. decem preceptorum legis obseruantiam ostendunt. quae bonarum uirtutum pulcritudinem tribuunt. et scitatis arce indesi-

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nec apphendit. S; decē cortine. xi. sagis co opiuntur quia nullus
ipsē ti eccl'a fidelui tā sēs tāq; iust⁹ inuenit. q ab oī culpa mūd⁹
sit: ac sine culpa possit eē dū uiuī. Vn̄ apl's. In multis offēdim⁹ oēs.
Et si dixim⁹ quia pc̄c̄m n̄ habem⁹. nos ipōs seducim⁹. 7 ūitas in nob.
nō ē. Et in psalō. Omīs hō mēdax. Si enī hō oīs mēdax ē. nullus
amēdatio absoluit. Si aūt oīs sub mēdatio includit: xi. sagis. x.
cortine recte co opiunt. Vndenari⁹ nāq; num⁹. t'nsgressionē sigat.
t'gr̄atio ade. p chaim descēdens demonstrat. Cilicium u' uestis est
penitēciū. 7 corrcionē sigicat aiarū. Sc̄a ḡ eccl'a q se plerua cōma
cl'at. p penitēcie ciliciū sese leuat. ū nūq; sine maclā. aut rugā sui
spōsi amplexib⁹ se iungat. Spons⁹ isti⁹ eccl'e. x'ē ēē phibet: quia q̄
bus p fidei opatioē 7 salutiferi sacm̄ti participatioē in ipsē ti se co
pulat. eos in futur̄o p̄ritudinis glo'a remuniatnē sociat. Ipē 7 enī
dilect⁹ uir qui a nob diligi iuut. qr p̄or nos dilex'. Vn̄ ioh's nos amo
net ū diligam⁹ eū. qr p̄or nos dilex'. Magnā utiq; grām nob ipendit
q̄n nos q̄ eram⁹ adūsarij. dilige uoluit. Hic 7 enī scp'tū dic̄. Q di
lex' nos 7 lau̇ nos a pccīs nr̄is in sanguine suo. Oq; clarificāda cari
tatis exhibitio. 7 oq; magna dileccionis affectio. qr p nob nō obtu
lit pat' sanguinē pecoris: s; effundē pmisit sāguinē assūpte mor
talitatis. Sanguinē sue carnis effudit. ū nos a pccīs lauaret. atq; p'
pccōr ablutnē scificaū ū i nob regnaret. Hui⁹ itaq; dilecti p̄sēcia
minime sentitur. n̄ p' odor suauissime dileccioīs illi⁹. int⁹ in aīam
p amoris affectū introgdiat. 7 fiat ibi ~~mendax~~ magna q̄etis serenī
tas. in q loē possit ienarrabilē inuenire. i mēsa dei diuinitatis. Vn̄ cū
in libris regū legētur. qr sp̄s grādis 7 fortis pcedet dnm̄ s̄tens mon
tes. et cōfringēs petrās an eū. statī suggr . nō enī in sp̄u dn̄s. Et p' sp̄m
cōmocō. Nō in cōmotioē dn̄s. Et p' comotioē ignis. Nō in igne dn̄s.
Et p' ignē sibil⁹ aure tenuis. Sp̄c iste qui grādis 7 fortis an dn̄m am
bulare dr̄. sp̄ualis grā. don̄ ēē phibet. q̄ dū cor penetrat. ab omi
sclarū amore euacuat. Illi⁹ 7 enī magnitudo. dep̄mi i aīa sup
bie altitudinē. illi⁹ fortitudo. destruit obstinat'nis durissimā solidi

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tate. Sed cum superba obstinatio gratia cooperante destruitur. nõ dum tñ dei presentia adesse prohibetur: cui locus in pace fieri cognoscitur. Vñ et mox subditur. Nõ in spũ dñs. In spũ dñs non erit. quia dum anima exteriora deserit peccata que cõmisit: nõ dum tñ ad bona facienda sese extendens. interne dulcedinis saporem plenarie percipere ualet. At postquam superbie altitudo per gratiam confringitur. statim ad cognoscendũ et inquirendũ liberatorẽ suũ animus excitatur. et tanto magis eum inquirit. quãto a dampnabiliori colligatiõne sese liberius absolui cõspicit. Vnde protinus. subinfertur. Et post spm cõmocio. Post spm enĩ cõmotio animam excitat. que post eliminatiõnẽ uitiorum. inquisitio desiderium prouocat. Sed quia nõ dum adipisci potest quod desiderat: uideamus quod protinus scriptura dicat. Non in cõmotiõne dñs. In cõmotiõne dñs nõ erit. quia quamdiu anima dñm querendo laborauit: in ennarrabilem illius claritatẽ uidere nõ potuit. Vñ in canticis dicitur. Quesiui eũ et nõ inueni. Queritur dilectus et nõ quesitus inuenitur: quia se ipsum querentibus ex dilectiõne sepius abscõdit: ut nõ inuentus feruentius queratur. Post cõmotiõnẽ uero ignis sequitur. quia quanto in amore quis proficit. tanto amplius accenditur. Hic etenĩ per psalmistam dicitur. Accedite ad eũ et illuminamini. et cetera. Ad dñm namque accedere est eius amoris desiderio flagrare. Amor dei cũ in cor hominis descendit. ignem copiosũ accendit. et quanto magis ibi accenditur. tanto amplius ab eo cognitiõne maiori illuminatur. Et notandũ est quia alia est uirtus caritatis. que in anima fundatur. alia operatio uirtutis que tantummodo sentitur interius per affectiõnẽ: ut ex affectiõne progrediatur exterius per operatiõnẽ. Virtutẽ caritatis quasi instrumẽtũ ad operandũ unusquisque fidelis suscipit. si opus ex se per instrumẽtũ uirtutis cõponit. Vtrumque enĩ caritas recte nominari potest. sed licet uirtus absque exteriori operatiõne esse possit. opus tñ exterius sine uirtute uero perficiat fieri nõ ualebit. Apostolis dñs uirtutẽ caritatis dedit. quando eorum corda in ignis specie perlustrauit. uel cum adhuc in terra corporaliter cõsistens. insufflauit. et dixit eis. Accipite spm scm. Nobis autem spm cotidie donat. quando in baptismo per aquam et spm nos regenerat. Sed nos per hoc instrumẽtũ opus facimus. et per gratiam que nobis collata est.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

inimicis etiā bn̄ facere satagim⁹. Vn̄ in eugł̄io dr̄. Diligite inimicos uros.
Ecce h' ₚpendit' op⁹ affectiuū. Bn̄ facite his q̄ oderūt uos. ecce labor exterioris
opatiu. Bn̄ facere his q̄ nos oderūt. op⁹ ē caritatis. et tn̄ caritas dr̄. quia
ₚ h' q̄d foris uisibilit' ostendit' in ope. uirt' ēē caritatis inuisibilit' cōp
bat' in mte. H' ē sibi⁹ aure tenuis. in q̄ nō negauit dn̄m adēē maies
tatis. Ex h' ut' assit omē op⁹ destruit'. q̄m eo ipō ptt. q̄ nō recte fieri
cōpbat'. Virtus ū caritas ē. et dr̄. q̄ cū ab ea aīns informat'. in amorem
sui cōditoris dirigit'. et ad pximi dilectiōē dilatat'. Quāto magis itaq;
aīns ₚ amorē informat'. tanto meli⁹ īprimit' i se sui cōditoris ima
ginē inpssam retinet. et q̄nto meli⁹ inpmit'. tāto magis accēdit'
suauit' et ardet. Ex q̄ fit. ut exinde nascat' in aīa q̄dam suauis
iocūditas. et iocūda suauitas. ut ꝫ nūq̄m mala sentiat q̄ foris patit'.
dū q̄ī insensibilit' ex interiorib⁹ habet'. q̄ sēp cū sponsā interiori gtu
lat'. Vn̄ ꝫ alibi dr̄. Ego dormio. et cor meū uigilat. Dormit. qui
mala mūdi p̄sentia nō sentit. Multi ū dormiūt. q̄ sompno dormi
ūt cupiditatis nō caritatis. De q̄b⁹ ₚ psalmistā dr̄. Dormier' sompnū suū
et n. inuener'. dormiūt sompnū n̄ dī. s; suū. q̄ sic ₚ cupiditatē possi
dēt t'palia. ut nūq̄m ex eis uelīt mcari etna. Et ideo nich' iuenūt.
q̄ sōpno dī nō dormier'. Sed dormiēs uigilat. quē ab amore cōditoris
p̄sentiū delectat' nō retardat. Dormiēs etiā uigilat. q̄ sic gaudet int⁹
de p̄sencia cōditoris. ut iā n̄ sentiat exti⁹ corporei uim doloris. Sūt
g' male dormiētes. sūt bn̄ dormiētes. Bn̄ dormiūt q̄ ₚ caritatē p̄sen
tia cōtēpnūt. mal' dormiūt q̄ ea q̄ possidēt. ₚ cupiditatē retinēt.
et q̄ nō habēt auide cōcupiscūt. De male dormiētib⁹ erat h' sponsa
an̄ q̄m spōs ei⁹ ut gigas ad currendā uiā egdiēs. eā uisitaret. ut
manū ad excitādū eā ₚ foramē mitter'. H' itaq; nimio amore reducit
ad memoriā. p⁹ tam desiderosi sompni excitatiōē. tam magnum
mcdē largitorē. dicēs. Dilect' m. m. m. f. p. f. ꝫ c. Man⁹ dī inmissio.
ē ubi ipi⁹ incarnatio. Manū nāq; suā dn̄s ₚ foramē misit. q̄n diui
nitatis sue potēciā ₚ humanitatis assūptiōē nob̄ patefec'. P foramē
enī sol domū ingdiēs illuminat. oīmemq; thenebrarū caliginem

(c) 2006 Ministerio de Cultura

cecam expellens eliminat. ita xpc per humanitatis formam quam assumpsit. et aspectibus
cordium nostrorum fidei sue lumen ostendit. atque infidelitatis et ignorantie tenebras
illustrauit. Unde per zachariam dicitur. Visitauit nos oriens ex alto. illuminare his qui in tene
bris et in umbra mortis sedent. Et item per prophetam. Habitantibus in regione umbre mor
tis. lux orta est eis. Lucis namque nomine xpc significatur est. qui cognitionis sue radios. fidelium intel
lectibus infundit. atque per fidei cognitionem usque ad amoris sui ueritatem
eos inducit. Per umbram uero mortis. peccatum intelligitur. quod solummodo
causa extitit ut homo moriatur. Hinc per apostolum dicitur. Per peccatum mors. Per peccatum
mors uenit quia si homo non peccasset. numquam mori potuisset. Sed quoniam pecca
uit. mortem et ceteras necessitates peccando sibi comparauit. Regio autem umbre
mortis superbiam significat. quia sicut ab ea omne peccatum initium sumpsit. sic in
ea et per eam quisque in regione sua extollit se se. Initium omnis peccati superbia.
Tocius itaque peccati superbia regio fit. quoniam ab ea originis sue initium trahit.
Habitantibus igitur in regione umbre mortis lux oritur. quoniam superbis peccatoribus
fidei claritas ostenditur. et eorum caligo tenebrosa abicitur. Ut certe per
foramen timor significatur. per manum uero domini compunctio declaratur. quia per foramen
timoris. ingreditur in anima compunctio perpetrate iniquitatis. Cum enim timor pene
sequentis peccatoris mentem concutit. sese statim compunctio induit. et tanto seuerius torquet
et punit. quanto delectabilius exterius in peccato perseuerauit. Hic enim dicitur. Qui appo
nit scientiam. apponit dolorem. Scientiam namque apponere est. transacte iniquitatis
culpam ante mentis oculos reuocare. Sed qui apponit scientiam. apponit dolorem. quia
quanto amplius scelera que commisit conspicit. tanto profundius doloris suspiria educit.
Ex quo fit ut uehementi ardore compunctionis anima sese quoque torqueat. que oblec
tatione dissolutione se prius in peccato effuderat. Hinc est quod per amonitionem
iohannes dicitur. Facite fructus dignos penitentie. Ille enim fructus penitentie facit.
qui tantum amaritudinis in recompensatione ponit. quantum humana fragilitas in perpe
tratione peccati delectando commisit. Sed ille dignos fructus facit. qui grauius
in se punit quod peccauit. Per foramen igitur dominus manum suam immittit. cum per timorem
future districtionis. induit in anima uim acerrime compunctionis. Vel foramen istud
sacre scripture paginam significat. quia nobis ueritatis cognitio intelligitur. quia per intellec
tum diuinarum scripturarum nobis aperitur. Per foramen itaque sponsus manum mittit. cum

[margin note:] ...intelligentiam uiam monstrat. Per manum autem domini ... [illegible]tatis

eccle siue fideliu p uissimā sacre scpt̃e intelligētiā. qd sequndū. quid
ue respuēdū sit ostendit. Sed cū man⁹ dn̄i uētrē tangit: eū ilico
intremiscē fac. qe cū uitatis cognicio mīte instruit. om̄e carnalis
uoluptatis molliciē. ptin⁹ ab ea expellit. Vn̄ ⁊ apte sub dr̄. Et uenter
m̄s intremuit. ad tactū ei⁹. Ventr̄ enī mollior pars ē corpis ⁊ sigficat
fluxū mtis. Ventr̄ itaq; tangit̄ ⁊ itremiscit. dū uitatis cognicio sus
cipit̄. ⁊ p hoc om̄is dissolutio carnal̄ fluxus solidat̄. Vn̄ cū mulier
q̄ fluebat. uestimti dn̄i fimbriā tetigit. ab illa infirmitate stati sana
ri meruit. Mulier nāq; q̄ fluxū patiebat̄ aiā q̄mlibet significat.
q̄ in carnis delectatiōe tota mouit̄. P uestimtū u̾ dn̄i humanitas ipi⁹
declarat̄. q̄ diuinitas sese ad nos humiliās uelat̄. Fimbria aū uestimti
dn̄i q̄ pars inferior erat: fidē incarnationis ei⁹. q̄ in p̄senti uita q̄i infe
riori habi debet. figat. Mulier g̃ dū fimbriā tangit a fluxu lib'at̄.
qr dū aiā pc̄is dissoluta. fidē incarnationis firmit̄ suscip̄. atq; in ea opari
satagit. ab om̄i dissolutiōe sanat̄. Hinc ẽ alibi dr̄. Fide mūdās corda
eoꝝ. Fide enī dn̄s corda mūdat. qr dū cogniciōe uitatis illuminat. ad se
cōspiciēdū ...dū mutat. Vos g̃ frs kmī corda ur̄a mūdat̄. ut de eoꝝ
cōsorcio ēē possitis. de qb⁹ dr̄. Bti mūdo corde. q. i. d. u. Metit̄ de his
q̄ ub habūdat. fim uroꝝ necessitatib⁹ subueniēdo. inpendite. om̄sq; act⁹ ⁊ ser
mones in di. fuitio expēdite. et sic p septām dn̄s op̄s iubet. pacē ⁊ uitā
tē diligite. Qd ub p̄stare dignet̄. ihs x̄. d. n. q. ē. p. ⁊. f. s. u. ⁊. r. ds̄. p om̄ia

Trib⁹ ititutib⁹ q̄i fundamito pariete tecto: di dom⁹ p̄ncipalit̄ cōstruit̄.
i. spe. fide. ⁊ caritate. qb⁹ in trib⁹ uirib⁹ aie. memoria. intelligentia.
uoluntate spāl̄ locus p̄sat̄. Per crucē scilicet uie penitētie: fidei. per
paupṫatē sps: spei. p obediētiā: caritati. H obediētia. iiii. rotis fert̄.
q̄r necessaria ē una alti. qb⁹ etiā totū di edificiū int̄ uentos ⁊ fluct⁹
maris. stabile ⁊ firmū cōsistit. scilicet cōtemptu mundi. spe etiā
p̄mii. humilitate. et patiētia. Et cōtēpt⁹ q̄dē mundi ad humilitatē.
ad spē u̾ patiētia ē necessaria. Et qr hāc patiētiā ab his trib⁹ modis inpug
nat. scil̄ cōtumelia ūboꝝ. dampno reꝝ. cruciatu corpoꝝ: id necc̄
ē ista. p̄cedit patiētiā ⁊ munit illā. tā. scil̄ humilitas. q̄ tēp̄ p̄r

mūdi. spes etn̄n p̄mu. Sꝫ aū alia tā q̄ edifitio dī locū aufert. ⁊ in
solitudinē redigit. ū crescente silua uitioꝝ. bestie cubēt. ⁊ uolu
cres nidificēt. scīl. cōcupiscētia carnis. cōcupiscētia oculoꝝ. supbia
uite. Cōcupiscētia aū carnis ⁊ maxime fornicat̄. q̄ fac̄ mēbrū meretcis.
destruit fūdamtū fidei. Vn̄ apls. Tollā mēbrū x̄. ⁊ faciā mēbrū meret
cis. Absit. Cōcupiscētia ū oculoꝝ. i. amor mūdi. aufert locū caritati.
Vn̄ iohs eugłista. Q̄ dilig̃ mūdū n̄ ē caritas pr̄is in eo. Supbia uite.
elatio mētis. spē euacuat. Vn̄ dn̄s. Videbā sathanā q̄i fulg̃. d̄ celo
cadētē. Ista supbia ē p̄ma ⁊ maxima cā toci͛ inobediētie. Hāc ū
inobediētiā q̄i q̄dā rote p̄iuctis cōtīre. iiii. aīalia ferūt. ⁊ totū dꝑli
edificiū sustinēt. q̄ in p̄ncipio iohł p̄phe legūt. scīl. eruca. locusta. bruc͛.
et erugo. Sꝫ tm̄ tā q̄ nos mouēt. ⁊ excitāt. ut destructo dꝑli edifi
tio. domū dī releuem͛. ⁊ repem͛. scīl. cas͛ hōis. cōminat̄ gehēne. p̄mis
sio celestis glē. Sꝫ alia tā q̄ releuāt. firmāt. ⁊ custodiūt. scīl. ieiu
niū. elemosina. orō. q̄ sola in exequitūe stīcie dn̄s cōmemorauit
dicēs. Tu aūt cū ieiunas. unge capud tuū. ⁊ c̄. Inde cū facis elemosinā.
n. s. q. f. ⁊ c̄. Itē. Sic aūt orabitis. Pat̄ nr̄ q̄ es in cel. Ieiuniū
aūt ad utrāq; crucē uē penitētie ptinet. tā ad extiorē quā ad
intiorē. Elemosina ū ad eminētiā mētis q̄ ē crux i capite. Puri
tas orōnis q̄ ieiunio et elemosina comitib͛ suis q̄i alis uolat ad
alta. ⁊ intuitū pagit. ad sublimitatē ptinet. aq̄le uolantis. q̄
ē crux in frōte. Sūt demq; tā q̄ in hac domo. regnū dī q̄dem
nc̄ tp̄alit̄ cōstituūt. i futo ū etn̄alit̄ cōsūmabūt. scīl. iusticia
pax. ⁊ gaudiū i sp̄u scō.

Memoria	Intelligentia	Volūtas	Cōtumilia aū ber	Humilitas
Fides	Spes	Caritas	Dāpnū rez	cōtēpt͛
Crux penitētie	Paupts spūal	Obediētia	Cruciatus	mūdi. Spes
Humilitas	Cōtēptus mūdi	Patiētia	corporum	etn̄u p̄miu

Qui fidē trinitatis n̄ hꝫ tplicit̄ peccat. Q̄a ⁊ si dm̄ creatorē: tn̄
nec patrē. nec filiū n̄ spm̄ scm̄ credit. Q̄ ū fidē assūpte hu
manitatis n̄ hꝫ: q̄druplicit̄. q̄a n̄ hōiē. n̄ uitulū. nec leonem.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nec aq̄lā credit dm̄ filiū. Bn̄ ḡ de talib; p̄ p̄phām dr̄. Sup̄ trib; scelerib;
moab. ⁊ sup̄ .iiii. nō cōūtā eū. q̄ nec sine trip̄tita fide deitatis. n̄ sine
q̄dripartita assūpte humanitatis cōūtit̄ ad dn̄m aliq̄s. ¶ Q̄cūq; etiā est
serpēs. Scorpio. lapis. t̄plicit̄ peccat. q̄s cōt̄ piscē. ouū. ⁊ panē in quib;
aīa gerit trinitatis similitudinē. Vn̄ dn̄s specialit̄ dr̄ ds̄. abraam.
ysaac. ⁊ iacob. ¶ Q̄cumq; u̾ ē. eruca. locusta. bruc̄. ⁊ erugo. q̄ sūt q̄dri
ga inobediētie. q̄druplicit̄ peccat. q̄ cōt̄ q̄drigā obediētie. hōiem.
uitulū. leonē. ⁊ aq̄lam. Bene ḡ de talib; dr̄. Sup̄ trib; scelerib; ⁊ sup̄ .iiii.
n̄ cōūtā eū. q̄ nec sine p̄dicta trinitatis similitudine. n̄ sine q̄dri
ga obediētie. aliq̄s ad dn̄m conuertitur.

Duplex pugna īminet xp̄ianis. p̄ma cōt̄ gladios ⁊ stimulos
delectationū. q̄ de p̄pe [...]. Sc̄da cōt̄ lāceas sp̄ualiū neq̄tiaꝝ. feriūt
q̄ delonge ueniūt. Illi cōflāt̄. i. flatu sp̄s sc̄i cōūtit̄ i uomeres
ūe penitēcie et cōtritiōis. isti i falces q̄ctionū collectiōis. Extirpatis
ꝑ radicib; uitioꝝ. extinctis iaculis sp̄ualiū neq̄tiaꝝ. mittūt̄ falces
ad colligēdā segetē uirtutū. ¶ Agar se cōcepisse uidēs cōtēpnebat
dn̄am. Q̄ hoc p̄sentiēs cepit eā uehemēt̄ affligere. ita ut fugeret. cui
angl̄s ueniēs obuiā dix̄. Reūtē ⁊ esto subdita dn̄e tue. Agar
carnē signat. q̄ cōcipiēs feda ⁊ illicita desidia. cōtēpnit rōnē. Car
nales eni sēp cōtēpnūt sp̄uales. S; rō ad dn̄m cōūsa. eā uehement̄
affligit. ieiuniis. uigiliis. laborib; et aliis ut a debito officio ul'
seruitio deficiat. q̄d ē q̄si fuge. Cui sp̄c discretiōis q̄si angl̄s cōsulit.
dicēs. ne ult̄ ita fugiat. ¶ Come ei' sic elate palmaꝝ. nigre sic
coruus. Come capitis x̄ s; illi. q̄ ꝓpinq̄' ei adherēt. Ex hi capilli
de capite nō ꝑeūt. q̄ dnr̄ elate palmaꝝ. q̄ fortitudinē occultam
q̄ ms̄. ex. vii. cīnib; ⁊. vii. gratiis celāt. Vn̄ auctores exultāt. Mere
trici eni celanda ē. Hi tn̄ q̄s uidēt cōformes fieri reuelāt. Vn̄
seq̄t̄. Nigre sic coru'. Vn̄ et coru' pascebat. helyam similit̄ ni
grescēt. ¶ Puer uidue moriēs clamabat. caput meum doleo. Ieremias.
uētrē meū doleo. Cox eni q̄ in peccatis moriūt̄ mens dolet. et istir
mat̄. nō uent̄. q̄ carnal' cōcupiscētia dulcis ē et placet. Q̄ū inte

(c) 2006 Ministerio de Cultura

suā sanā habēt. dolēt uentrē. q̄ carnat cōcupiscētia gīus ē ei ⁊ displicet.
Umbra iunipi in q̄ helyas obdormiuit. sigtat delectatiōē pēci q̄ pungit.
Subcinēc panis quē surgēs ad capd inueñ et comedit. sigtat panē agloꝝ.
q̄ fact hō pēca nr̄a portauit. q̄ comedit. q̄ p̄ p penitēciā surḡ. 2d itm
querit obdormisse. s; nō in umbra iunipi. sigtat delectatiōē illı̄ cibi.
q̄ d in fortitudine illı̄ cibi usq; ad mōtē di oreb p̄rex. sigtat aliam cō
mestionē eıdē cibi q̄ excitat hōiē ⁊ accingi fac̄ ad laborē ꝑpt aliοꝝ
utilitatē. donec ꝑueniat ad supni mōtis uisionē. q̄ dr̄ mons coagulat
mons pinguis. ¶ lex. In tr̄a tribulatiōis et angustie leena ⁊ leo. In
p̄senti uita q̄ ē tr̄a tribulatiōis ⁊ angustie ex cōiūctiōe leonis ⁊ leene. i.
dyli ⁊ aīe ei subdite. nascit̄ uipa ⁊ regul. i. uipea cogitatio ⁊ liuor. por
tantq; diuitias suas sup̄ dorsū iumtoꝝ ⁊ sup̄ gibū cameloꝝ. q̄ ad terē
da pēca sua inclināt rōnē stultoꝝ ⁊ ea sup̄ ponūt pēcis aliοꝝ. Ex crea
tione natali. tr̄a ꝑtinēt ad lıbtatē humani arbitrij. rō. uoluntas. et
sensualitas. Duo cōsistit cōstituit ⁊ tciū obseqt̄. Uni discernit.
altū frugit. tciū implet. ut cōsentit. Hoꝝ et tr̄a cōsistit. ꝑspicax
iudiciū rōnis. q̄ natalit hō boū uoluit. rectitudo uoluntatis. pia
seruitus sensualitatis. media uolūtate cū utrq; cōueniēte ⁊ utrūq; cō
iūgēte. scilt rōnis iudiciū ⁊ sensualitatis obsequiū. Sūt itm in his
ut ex his alia tr̄a. In iudicio rōnis. cognitio boni. In recta uoluntate.
obediētia p̄cepti. q̄ ē cōcupiscētia boni. ex pia seruitute sensualitatis.
licētia bene opandi. In his ḡ an̄ pēcm s̄ inuicē cōueniētib. lıbtas arbi
trij sic natalit uigebat. ut in his ⁊ apposita gr̄a firmaret ⁊ cresceret.
si uolūtas in sua rectitudine ꝑsistet. 2m ū hāc sponte deseruit.
mox tot ordo et cōcordia natal cūtit. rō tbat. sensualitas refragat.
ignorācia boni ⁊ cōcupiscētia mali. inpotēcia bene opandi subseqt̄.
quib ⁊ affect. erroris. doloris. et laboris adiungit̄. Sic ḡ p̄ pēcm
lıbtas humani arbitrij dep̄mit. nec ad p̄orē statū ampli in hac
uita reuıt. Ꝑ tr̄a tñ. s. sacmta eccle doctrinē caritatis. et studiū boni
opis. in sēis restituit̄. In resurrectiōe ū ut amplius dep̄mi nō possit.
bene et ꝑfecte cōfirmabit. Lıbtas ḡ humani arbitrij. alia natal

(c) 2006 Ministerio de Cultura

creatiuus. alia gratie adiutricis. alia gratie confirmatiuus. libertas gratie adiutricis. 42
alia ante depressionem. alia post depressionem. ¶ Liberum arbitrium circa rationem
et uoluntatem consistit. Arbitrium est interius iudicium. i. discretio que fit ratio
que inter bonum et malum discernit. et etiam inter maius bonum et minus. liberum
dicitur illud arbitrium. i. uoluntarium et spontaneum. quoniam libertatem uoluntas
facit. et ita in his duobus consistit. et de illis procedit. liberum arbitrium. i.
cum ratione et uoluntate. Actus interior est ex sensualitate. Item consensus est
rationis. delectatio uoluntatis. Si autem ratio non consentit. nec uoluntas delec-
tatur: tamen peccatum non imputatur. secundum illud iam non ego operor. sed peccatum quod
habitat in me. Motus sensualitatis ineuitabiles ex pena peccati et ideo
necessarii. quia non imputantur. sed per sacramentum excusantur. quod dum peccatum delectat
pena peccati excusatur. et sic quod non est uoluntarium quantum ad delectationem
uel consensum. non iudicatur peccatum. ¶ In coniugio figura et uestigium trinitatis
multipliciter inuenitur. Est enim uir principium. unde mulier. utrumque uero
principium unde procedit. fetus. Item tres sunt institutiones coniugii. iii. cau-
se. tria bona. et ad ea tria pertinentia. tria que obsistunt ad contrahendum coniugium.
tria que faciunt. tria que contractum dissoluunt. et eorum unum ex aliis tribus procedit.
¶ Prima institutio in paradiso sancita est auctoritate domini dicentis. relin-
quet homo patrem et matrem. et. a. u. s. Item. Crescite et multiplicamini etc.
Hec uero que naturalis est. nec post peccatum deficit. Secunda institutio preceptum apostoli
dicentis. unusquisque suam uxorem habeat. propter fornicationem. Tercia institucio.
preceptum sanctorum. patrum modernorum. quo sancitum est. ne consanguinei iun-
gantur. Non sunt tamen diuerse instituciones iste quantum ad naturam coniugii. sed
quantum ad diuersitatem temporis. et diuersos status hominis. ¶ Prima causa est
filiorum propagatio. Secunda: fornicationis euitatio. Tercia maioris dilec-
tionis occasio. Prima que causa que naturalis est: ad omnes institutiones generalis.
sed sola in prima necessaria est. reliquae uero cause ad reliquas solas commouitas
pertinent institutiones. Tercia tamen maxime inicia attenditur. ¶ Tria bona
sunt. proles. fides. sacramentum. Tria ad hec pertinentia. fecunditas. pudicitia. insepara-
bilis Christi et ecclesie coniunctio. proles fructus fecunditatis. fides uinculum pudici-
tie. Sacramentum signum et figura coniunctionis Christi et ecclesie. ¶ Tria que obsistunt

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ad cōtrahendū sunt: uoti. ordo. generatio. Tria q̄ faciunt: cōsensus manifest⁹ legitimarū psonarū. Amor ꝑplis. nec malo. uł uoto. uł ope euitet̃. etiā si nō queratur. Intentio inuicē seruande fidei usq; ad mortē alt̃i⁹. Tria q̄ cōtractū dissoluunt: fides cōsens⁹ q̄ ē de p̄senti. nō pactiōis. q̄ de futō. Fornicatio. In potentia reddendi carnalis debiti. Hec ū ex tib⁹ p̄cedunt infirmitate. defectu mēbrorū. et frigiditate.

Quod aūt sup̄dicte institutiones nō s̄ diuise q̄nt ad naturam cōiugii: testat̃ augustin⁹ dicēs. Cōiugia q̄ nūc agunt̃. ꝑrīs ipse sunt nuptie quas dn̄s instituit. ab initio. Hoc eni bonū ad bōnū institutiōnē cōstitutū: etiā dāpnatis hōib⁹ nō detraxit. Sic nec sens⁹ nec mēbra q̄ sunt

muña sua. Tm obrē ꝛ si dr̄ nūc alias ēē nuptias. alias ū si nemo peccasset. nō sedm earū naturā. s; sedm quandā indecent⁹ mutatā dr̄ qualitatem. Sic alr̄ et alr̄ dr̄ q̄muis idē fit hō q̄ mutauit uitā siue i melius siue indecent⁹. Alius est eni iust⁹. alius peccor. quāuis ipse idem sit hō. Sic alie nuptie sine pudenda libidine. alie cū pudenda libidine. cū eędē tn̄ sit nuptie quas dn̄s instituit.

Quod etiā amor ꝑplis intētio seruande fidei ad cōiugium necc̄a sit. idem augustin⁹ q̄m nuptias appellare possim?

Vtus et p̄sencia trinitatis q̄ baptismū ꝑ cōsecūnt: ad ē ꝛ inuisibilit̃ opat̃. inuisibili sacmto baptismi. In quo. vii. attēdēda s̄. Institutio. causa institutiōis. sacmtū. res sacmti. forma. modus. administrati⁹. Vn efficaciā h̄t. Institucio: ite docete eos. Que in nōie trinitatis fieri p̄cipit̃. Ambrosi⁹. Aqua ꝑtiē. ad lauacrum. Sangs̄ spectat ad p̄ciū. Sp̄s p̄ ad obtionē filios dei nos facē. Sac fontis unda nos abluit. Sangs̄ ꝑ nos redemit. Causa istitutiōis triplex. q̄r in triplici remissiōe cōsistit. scił pcti originał. ignorātie. ꝛ infirmitatis. Sacmtū triplex. q̄r in aqua. oleo et igne. Res sacmti scificatio ē hōis. tā exterioris q̄ in triplici p̄dictorū remissiōe. q̄ interioris q̄ in triplici cōstat ūtutū susceptiōe. scił fidei spei. et caritatis. ꝛ ill⁹ q̄dē inuisibile sacmt̃ ē causa. isti⁹ ū signum ē

(c) 2006 Ministerio de Cultura

suscipiendū qđ ē in paruulꝭ. iā ū susceptū i adultis. sic circūcisio
abrahe. signaculū erat iusticie iā ex fide suscepte. Aq̄ enī signū
ē fidei. oleū spei. ignis caritatis. Fides enī sic piscis in aquis
nutr̄ baptismi. et sordes purgat aīe. sic aq̄ corporis. Spes ad supna
uolat. et cōsciētiā letificat. sic oleū supenatat ⁊ faciē exhylarat.
Caritas sic ignis accendit. Q in ḡ res signi suū pcede debet. ita et ista
iustificatio causā suā hr̄. inuisibile sacm̄ pcedentē q̄ fit p penitēciā
instructionē fidei. ⁊ exorcismū. ¶ Forma. sūt ista ūba i noīe patris. et
filij. ⁊ s. s. uł sua eq̄ pollēcia. ¶ Modꝰ administrationis tplex. Aliꝰ enī
secdm baptismi institutionē. q̄ ad solos sacerdotes. aliꝰ secdm necessitatē.
et hic pmo ad eos q̄ ad altare ministrant sacdotib. ūn ad ceteros oms
ptinet. ¶ A morte xp̄i et sanguis effusiōe hr̄ baptismꝰ ūtutē ⁊ efficaciā.
sic alia sacm̄ta. siue an legē. siue in lege. Phuc enī xp̄ q̄ facta sunt
dimittit. adiuuat ne amplꝰ fiat. pauca ū omnino nō possūt. tac ut
lex impleat̄. ut natā libet̄. nec pcm dñet̄.

In sacm̄to ū altaris. vij. attendenda s̄. Institucio. causa istitutionis.
Sacm̄tū. Res sacm̄ti. Modus cōsecrādi. Modꝰ sumādi in quo minis
tiū trinitatis simulꝰ cōtinet̄. ¶ Institucio. hoc facite in meā cōmemo
ratiōnē. ¶ Causa institutionis tplex ē. scił ut memoria dñice passionis
habeat̄. ut spūs hōis purget̄. et reficiat̄. ut infirmitas humana cōt
psentes lapsꝰ roboret̄ et muniat̄. ¶ Sacm̄tū tplex. q̄a in pane uino
et aqua. Et panis sacm̄tū dñici corporis. uinū sanguis. i quo ⁊ aīa
intelligit̄. Aqua uł illiꝰ aque q̄ fluxit de late eiꝰ. uł fidei ecctē. ut
neq; xp̄s sine eccta. nec eccta sit sine xp̄o. sed eiꝰ carni et aīe uniat̄. et
cōformet̄. Est etiā panis sacm̄tū caritatis. aqua fidei. uinū spei.
Sine quibꝰ scił fide. spe. caritate. unitas uł cōformitas xp̄i nō potest ēe. Est
ḡ res sacm̄ti hic tptita. xp̄i cōformitas. ⁊ ipse xp̄s q̄ simulꝰ tptita rōne
cōphendit̄. secdm natā humanā. ex aīa rōnali et humana carne
subsistēs. secdm diuinā. ex ūbo utiq; in unitatē psone cōiūcto. Est
tn̄ xp̄s et sacramētū. et res sacm̄ti. Corpꝰ enī eiꝰ q̄d diuisis respectibꝰ
uisibile et inuisibile dr̄. res ē uisibilis sacm̄ti et sacramētū panis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

celestis et inuisibilis quo uiuunt angeli. Hic uero panis res est sui corporis. Vnde augustinus. Illud corpus inuisibile et palpabile est sacramentum inuisibilis forme .i. panis celestis. Hic tamen panis dicitur. alibi sacramentum corporis christi. quia uirtus et causa est illius sacramenti. Sacramentum igitur aliud est uisibile. aliud inuisibile. Visibile quantum ad elementorum. uisibilem speciem. Inuisibile quantum ad inuisibilem carnem christi et sanguinem. Similiter res sacramenti. alia uisibilis. alia inuisibilis. Visibilis quantum ad naturam panis celestis. Modus conse crandi ad tria pertinet. scilicet sacerdotium. locum uero sacrificii. quod non est extra catholicam ecclesiam. ipsum sermonem domini. Modus sumendi. tripliciter diuiditur. Comestio enim alia sacramentalis tantum. alia tantum realis. alia sacramentalis et realis.

Sola sacramentalis malorum est tantum. qui quamuis et inuisibili specie elementorum corpus christi accipiant. tamen qui nec uere credunt nec diligunt. pani celesti counire non possunt. Sola realis bonorum est tantum. qui et si sub inuisibili sacramento carnem christi non sumant. tamen tamen fide et dilectione. panem celestem manducant. et ei couniuntur. Vnde augustinus. Quid paras uentrem et dentem. Crede et manducasti.

Que uero utraque est. bonis conuenit et malis. sed respectu diuersis. Realis uero bonorum. etiam ad panis celestis communionem. Comestio igitur alia est ad mortem. que scilicet panem uite non potest contingere. alia ad uitam. que facit unum cum uerbo uite.

[margin: Realis enim malorum ad solam corporis christi susceptionem pertinet.]

Illa fit tantum dupliciter. scilicet quantum ad sacramentum uisibile. et solum corpus christi inuisibile et ideo imperfecta. Hec uero tripliciter. quantum ad sacramentum uisibile. et corpus christi inuisibile et uerbum uite et ideo perfecta. In comestione spirituali .vii. debent considerari. Fides. cogitatio. intelligentia. memoria. amor. imitatio. adhesio. Homo quippe comedit. prius bucellam panis sumit. inde ponit in os. et dentibus terit. et per saliuam de capite descendentem fit cibus ille glutibilis et sic in uentrem descendit. Ideo corpus hominis roboratur et spiritus hominis sustentatur. Bucella panis. portio est fidei. quam ponit deus in ore cordis. Hanc sequitur cogitatio. que inquirit. terit. apud se frequenter reuoluit. deinde intelligentia sequitur que panem tritum glutibilem reddit. cum auxilio saliue .i. gratie descendentis a christo capite. Per intelligentiam transit et descendit in uentrem .i. memoriam. memoria nutrit amorem. amor ducit ad imitationem. Imitatio facit plenam adhesionem. Vnde. Qui adheret deo. unus spiritus est cum eo. Hoc pane confortatus homo potest bibere calicem .i. sustinere

(c) 2006 Ministerio de Cultura

passionem. Cibum potus sequitur. Calix passio in manu domini. Cito transit passio
nis imperium. sic cito potus transigitur. Predicta comestione roboratis occur
rit et proponitur calix. Huc uidentes desiderant et sitiunt. Primo est calix desiderii
sitis. Hanc sequitur potus. Sitientes enim potant. Sed quia multi sitientes potare
desinunt inebriatio sequitur potum. per quam homo a terrenis est alienatus celestibus confor
matus. Inebriationem sequitur dormitio. dormitionem quies. Multi enim dormiunt qui
non quiescunt. Rete uita eterna. ut iam in spe. ut quandoque in ipsa re.

Corpus christi tribus modis accipitur. Figura tantum. Veritas et figura. Veritas tantum. Figura
ut manna. Veritas et figura ut eucaristia. Veritas ut corpus quod est in
celo. Aliud est preteritum. aliud presens. aliud futurum. Aliud ante uiam. aliud in uia.
aliud in patria. Quod ante uiam figura. Quod in uia uiaticum. Quod in patria ueritas.
Si manna erat figura uiatici. ergo uiaticum est ueritas. quia omnis figura aliene rei uere
figura est. Sed et uiaticum est figura corporis christi. quod est in celo. et illud tantum est ueritas.
Patres uestri manducauerunt manna et mortui sunt. sed in anima. Nam qui manducant
huc panem. quandoque uiuunt. quandoque moriuntur. Sed qui incorporantur illi celesti pani.
non moriuntur in eternum. Similiter et baptismus. figura est tantum. et ueritas et figura.
Veritas tantum. Figura ut mare rubrum. Veritas et figura. ut baptismus. Veritas tantum
ut triduana christi sepultura. Nam trina pueri submissio christi sepulturam significat
triduanam. Item corpus christi diuiditur tribus modis. Pars regnat in celo. Pars est in
purgatoriis locis. Pars est in carne et sanguine. Vnde et sacerdos corpus christi frangit
in tres partes. Duas sumit siccas. Terciam madefacit in sanguine. Siccas
pro illis qui sunt in animabus sine corporibus. Terciam pro nobis qui sumus in carne et san
guine. Vnde etiam ter dicitur agnus dei. Bis miserere nobis. pro illis qui sunt in gratia.
expectantibus secundam stolam. et pro illis qui utraque stola carent. id est immortalita
te corporis et anime. Pro nobis dicitur dona nobis pacem. qui sumus in hoc mundo.
quibus est pugna cum uiciis et cum diabolo. Tercia pars corporis christi pro nobis offertur
qui inter celum et infernum sumus. Boni enim soli nusquam sunt nisi in celo.
Et mali nisi in inferno. Pro illis simplex corpus. pro nobis duplex offertur. qui permix
ti sumus in hoc mundo. boni et mali. quibus pugna est cotidiana. que quasi tribus
personis perficitur. Sed pars enim hominis contra duas personas pugnat. carnem et diabolum.
que quoque uincit. quoque uincitur. Sed ne uincatur tercia pars corporis christi pro eo

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sacrificat. Adam. Eua. Diabolus. Diabolus suggerit. Eua consentit. Vincit
adam .i. spiritus. Sed ne spiritus noster uincatur a spiritu maligno: inuocandus est
spiritus sanctus. Ne caro consentiat: caro christi pro nobis offertur. Et quia peccatores sumus:
cuius sanguine offertur. Sanguis eius christi clauis est paradisi. redemptio mundi.
Positus fuit in lance. expendatur in cruce. offertur in calice ne superemur
ab hoste.

In eo quod in scripturis intelligis: caritas patet. ~~et in eo quod non intelligis:
caritas patet.~~ et in eo quod non intelligis: caritas latet. Ille itaque tenet
et quod latet et patet in diuinis sermonibus. qui caritatem tenet in
moribus. Caritas est sine qua diues est pauper. et in qua pauper diues est. Hec
in aduersitatibus tolerat. in prosperitatibus orat. In duris passionibus fortis. In
bonis operibus hilaris. In temptatione tutissima. in hospitalitate latissima.
Inter ueros fratres letissima. inter falsos patientissima. In abel per sacrificium
grata. in noe per diluuium secura. in abrahe peregrinatione fidelissima.
In moise: inter iniurias lenissima. In tribus pueris: blandos ignes innocenter
superat. In machabeos: seuos ignes tolerat. Casta in susanna erga uirum.
in anna post uirum. in maria preter uirum. Libera in paulo ad arguendum. humilis
in petro ad obediendum. humana in christianis ad confitendum. diuina in christo ad
ignoscendum. Caritas est anima litterarum. prophetie uirtus. sacramentorum salus. scientie solidamentum.
fidei fructus. pauperum diuitie. uita morientium. Res uetus erat. ut homo moreretur.
quod ne semper ualet in homine: res noua facta est ut deus moreretur. quod contra
mortis uetustatem. attulit uite nouitatem et contra uetus peccatum. attulit nouum
mandatum. Tua propter quisquis uetus peccatum uis extinguere: mandato nouo
extingue cupiditatem. amplectere caritatem.

In hoc opusculo cum de euangelio illud quod dominus ait. diem ultimum se nescire.
ad aliquam sententiam confirmandam atque roborandam proferrem in medium. ipsum
de quodam apposui. quod in euangelio scriptum non esse deprehendi. Nam cum tertius
habeat tantummodo filius scit. ego deceptus magis quam fallere uolens. litterae quippe
immemor sed non sensus. nec ipse ingens filius hominis scit. Unde etiam totam
ordinem sequentem disputationem. ex eo quod non uacat posueram. conatus sum
approbare assertionem. Sed que talem errorem meum multo post quam a me iisdem

(c) 2006 Ministerio de Cultura

libellus editus. et a pluribus iam transcriptus fuit deprehendi. cum non possim per tot iam libellos sparsum corrigere mendacium. necessarium credidi. confugere ad confessionis remedium. Alio quoque in loco quandam de seraphin opinionem posui: quam numquam audivi. nusquam legi. Verum sane lector meus attendat. quod provide temperanter dixerim. volens videlicet non aliud quam putari. quod certum reddere non valui. Titulus quoque ipse qui de gradibus humilitatis inscribitur, pro eo fortassis quod non humilitatis sed superbie potius hic distingui. describique videntur gradus: calumniam patietur. Sed hoc a minus intelligentibus. vel attendentibus eiusdem tituli rationem. Quam tamen in fine opusculi ipse breviter intimare curavi.

Emissiones tue paradisus. Vox est illius celestis sponsi congaudentis huic. qui peregrinatur in terris. Sunt autem tres emissiones. Prima: coniugatorum penitentium in mundo. Secunda: conversorum continentium in claustro. Tercia: prelatorum predicantium et orantium pro populo. De prima emissione. id est penitencia dicunt angeli. quod gaudium est super uno peccatore penitenciam agente. Que est ista que ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus mirre et thuris. et universi pulveris pigmentarii: Ascendere autem dicitur hec anima penitens per desertum. terram scilicet inviam et inaquosam. peccatorum suorum recordando. Ascendit sicut virgula fumi: idest peccata humiliter confitendo. Que confessio recte fieri sicut virgula fumi dicitur: quia per plures peccatorum species tamquam fumus de thuribulo per plura foramina derivatur. Et notandum quod fumus numquam habeat splendorem. non numquam tamen habere possit odorem. Quod autem hic fumus confessionis habeat odorem quendam pietatis. innuitur ex his que subiunguntur. Ex aromatibus mirre et thuris. et universi pulveris pigmentarii. Confessionem debet semper comitari mirra et thus. id est mortificatio carnis et oratio cordis. Alterum enim sine altero. aut nichil aut parum valet. Nam si quis carnem mortificet. et orare dissimulet: superbus est et dicitur ei. Numquid manducabo carnes taurorum. aut sanguinem hyrcorum potabo? Item si oraverit. et carnem mortificare neglexerit: audiet. Quid vocatis me domine domine. et non facitis que dico? Et illud. Qui avertit aurem suam ne audiat legem: oratio eius erit execrabilis. Utrumque ergo alteri suffragatur. dum constet quod alterum sine altero reprobatur. Sequitur et universi pulveris pigmentarii. Post recordationem

(c) 2006 Ministerio de Cultura

et cõfessionẽ pccõꝝ. p mortificatiõẽ 7 orõnẽ. exhibendus ẽ fruct9
elemosinaꝝ. Que uñ pului dicuntur. quia de terrena sũta sũt.
pigmentarii q suauissimũ odorẽ emittũt. hinc ẽ qđ ab angło
cornelio bne agẽti dictũ ẽ. Orones tue 7 elemosine tue ascẽ
der i memoriã in cõspectu dñi. Nisi enĩ elemosine cũ orõnibus
suaue aliqđ redolerẽt. nullo mõ in cõspectu dñi ascẽdẽ ualerẽt.
Vł ideo uniũsi puluis pigmentarii dr. q nõ solũ magna ſ; etiã
minima q̃q; pccã cõterenda s̃ p cõfessionẽ. et diluenda p cõpunctio
nẽ. hec de pma emissiõẽ dicta sufficiãt.

Scđa ẽ uita cõtinẽtiũ in claustro uł heremo. In hac emissiõẽ
nulla fit mẽtio deserti. aut fumi. ſ; penitentie. ſ; lucis.
splendoris. atq; ũtutis. Deniq; in hui9 laude. angłica uoce canitur.
Que ẽ ista que ascẽdit sic aurora cõsurgẽs. pulcra ut luna. electa
ut sol. terribilis ut castroꝝ acies ordinata. In qb9 ũbis tpler eius
ũt9 ostendit. humilitas. castitas. caritas. Aurora q̃ppe finis ẽ noctis.
initiũ lucis. Nox aũt uitã pccõris. lux. signat uitã iusti. Aurora
g° q fugit tenebras. lucẽ iniciat. merito humilitatẽ designat. que sic
illa diẽ et noctẽ. ita ista diuidit iustũ et pccõrẽ. Nam hic .i. ab
humilitate uitã q̃ppe incip̃. 7 inde pfic̃. Vñ etiã aurora ipsa cõsur
gens dr. ut uidelt structã surgẽs ab humilitate tanq̃ ppo fũdamẽto
erigat. Igr ad ostendẽdã ei9 humilitatẽ dictũ ẽ. sic aurora cõsurgẽs.
Illud ũo qđ seqtur. pulcra ut luna. castitatẽ demõstrat. Porro luna
dr splendorẽ suũ nõ a se habe ſ; a sole trahe. quãtoq; sol cõspec
tui cernẽda opponit. tanto maiore sui parte ab eodẽ sol lumine
illustrat. Similit cõgregatio scã. seu queq; fidelis aĩa si ueri solis
cõtuitu9 offerat intuẽda. sine dubio ex uisione illi9 admittit ptin9
in se dec9 quodda pulcritudinis. 7 uenustatẽ castitatis. Vñ fit ut ex
ei9 lumine crescẽs et pficiẽs 7 ad pfectionẽ pueniat. ũ recte dicat.
de illa qđ sequit. electa ũ sol. Qr ũ sol. An ideo quia fulgebũt
iusti sic sol in regno patris eoꝝ. S; et ibi unde sic sol fulge
būt. ñ qđ splendore uestis nuptialis. Ipsa ẽ enĩ qua utiq; i fns

(c) 2006 Ministerio de Cultura

adhuc positi. uestiendi erant illi quibus dictum est. Vos autem sedete in ciuitate. quoadusque induamini uirtute ex alto. Hac uirtute caritatis quam uestis illa nuptialis significat quisquis indutus fuerit. eamque in se recte ordinauerit: erit procul dubio terribilis hostibus suis. ut castrorum acies ordinata. Nam de ceteris quidem uirtutibus quantascumque sine caritate habuerit: non curant demones. Cum uero caritatem et ipsam ordinatam in acie stare uiderint. illico precipites aguntur in fugam. Potest et in eo quod dicitur electa ut sol predestinatio intelligi: que tamen electorum est. In eo autem quod sequitur. terribilis. ut castrorum acies ordinata: discretio mater uirtutum. per quam terrentur et fugantur demones. adquiruntur et conseruantur uirtutes. Posset et alia multa in hac secunda emissione congrue intelligi et dici. sed hec pauca de multis dixisse sufficiat.

Tercia emissio conuenit sanctis predicatoribus. de quorum uita et doctrina etiam uox illa subadmiratiue profertur. Que est ista que ascendit de deserto. deliciis affluens. innixa super dilectum suum? In prima emissione dictum fuerat. que est ista que ascendit per desertum. in hac autem dicitur que ascendit de deserto. quia nimirum ibi penitentes compungit spine peccatorum per quas incedunt. hii uero doctores quasi de secreto subrepere pre: sublimiorem uite calcauerunt. Ideoque dictum est de deserto. Sed querendum est que sint ille delicie quibus affluere dicitur. et quis ille dilectus. autem est super eum inniti dicatur. Neque enim paruipendende sunt: que a supernis ciuibus delicie nominantur. Sunt quidem huiusmodi delicie. internis sunt non uentris. animi non corporis. rationis. non sensualitatis: interioris. non exterioris hominis. Quas uero breuiter aliquo modo describam: ipsa sunt habundantis infusio gratie spiritualis. Beata illa anima est cui talis gratia infunditur. que in benedictionibus superne dulcedinis preuenitur. ut templum dei et oraculum spiritus sancti efficiatur. Tali quippe anime deesse non possunt diuitie salutis. sapientia et scientia. et eiusdem salutis optimus thesaurus timor domini. Quibus deliciis cum habundauerit et repleta fuerit. exaltet iam in ecclesiis dominum. et in cathedra seniorum collaudet eum. Quod in aure audiuit in cubiculis. predicet iam super tecta. et sic affluet deliciis. Affluere enim dictum est. uerbo et doctrine insistens. exemplo uite lucens.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

op⁹ spūale instant ēcē. Sed necce ē. ut i his omib⁹ nō suā s; aucto-
ris sui querat glām. Ipse ē enī dilect⁹ ei᷉ de q̄ scptū ē. Ego dile-
cto mēo. ⁊ dilect⁹ mēs m̄. Et de q̄ pat̄. Hic ē fili⁹ mēs dilect⁹. ipm̄ audite.
Sup q̄ innitēdū ē. ut uidet illi⁹ grē auxilio asscīat op⁹ ei᷉. a quo
oīa. p̄ q̄ omīa ad glā referūt. Cur at sup eū inniti debeat. ip̄e dilectus
q̄ docet hoīē sciētiā plenī⁹ nos doceat. Ait ille discipulis suis
quos h⁹mōi deliciis implebat. Ego sū uitis. uos palmites. Sic
palmes nō p̄t facē fructū n̄ manserit i uite. sic et uos n̄ i me
manseritis. Et itm̄. Sine me nich̄ potestis facē. Ac si apte
dicēt. Si deliciis uultis affluere. innitimini sup me. S; iā uideam⁹
qm̄ illi affluāt et innitāt. Veniat i mediū uni⁹ p̄ oīb⁹ p̄dicator
me egg⁹. Eia beatissime paule afflue deliciis tuis. Certe ē euglīui
ab ierlm̄ p̄ circuitū. et usq; ad illiricū p̄dicasses. cū celestes thesau-
ros fideiq; sacm̄tū grecis ac barbaris. sapiētib⁹ et i sipientib⁹
ut prudens ac fidel dispensator erogasses. cū mortificatiōe ihu i
tuo mortali corpe circūtulisses. int̄ multas et admirandas ūtutes
tuas quas tu potuisti facē. nos uix possum⁹ enarrare ⁊ illud
ē omī auctoritate. sine oī arrogātia. ē cēs apłoꝝ tuo iuditio
minim⁹. aus⁹ es dicē. Grā di in me uacua nō fuit. s; habundāti⁹
illis oīb⁹ laborau. Magne ⁊ ut ita dicā delitiose delitie. S; ne illas
amittas. innitē sup dilectū tuū. innitē. Nō aūt ego iqt. s; grā di
mecū. Rursū afflue. qm̄ ut ueꝝ fatear. delectāt ualde tales delitie.
Omīa possū ait. Itm̄ innitē. In eo iqt q̄ me cōfortat. Itē dic̄ idē
apłs. Q̄ glat̄. i dn̄o glet̄. Hoc ē qui delitiis affluit. s; dilectū
suū innitatur.

Hec de tb⁹ emissioib⁹ i sugatiōe tū geneꝝ bonū q̄s i hac uita
cōtinet scā eccła. q̄s ⁊ ap̄ iezechielē designat. noe. daniel.
et iob. adiuuāte dn̄o dixim⁹. quāuis singlis q̄bq; pfectis possit
nō incōuenient̄ assignari. Et i his q̄; p̄ma emissio ē penitētia.
sc̄da iusticia. t̄cia doctina. Primo enī penitēdo cōuitit̄. scdo uō
uiuēdo iusticiā exercet. t̄tio si uō pficit ipsam iusticiā quā

(c) 2006 Ministerio de Cultura

uita tenet: uerbo docet. Sed quoniam uirtutibus insidiantur uitia. et ita sunt
iuxta posita. ut qui ab illis deuiauit. istorum laqueos incurrat. oportet
ut sit penitentia sine pudore. ne scilicet erubescat confiteri commis
sa peccata. caueat iusticia simulationem. eliminet platio elationem.
Ubi enim magnitudo gratiarum est: ibi et magnitudo discriminis est. Incipit de
laude caritatis. et quoniam cunctis preferatur uirtutibus admonitio.

Te non immemor petitionis o carissima mater.
Et ut rogasti sepe studium. Noui enim ardorem animi tui erga diui
nas scripturas. Noui et intentionem studium legendi. et implendi ea que legis.
Memor sum quoque lacrimarum tuarum. et omnis studii tui quod in te perspexi.
dum mecum de anime tue sermocinareris profectu. et iccirco non piguit
me hec. quod in tua suggerere studuit caritas adimplere. Quatinus et tu
ex hac ipsa admonitione in dei quoque dati amore proficias. et ego tue
mercedis effici merear particeps. Scio enim non mediocriter esse beatum. qui se
solummodo domino adiuuante saluat. sed noui multo beatiorem esse. qui secum
alios ad celeste regnum trahere festinat. Qua propter hortor tuam
eximiam dilectionem. ut hanc admonitionem assidue legas. et memo
rie commendes. atque opere compleas. ut aliis bonum exemplum mons
trando. et te et alios salues. ut de tuo et aliorum profectu. felicem remu
nerationem a sponso tuo immortali recipere merearis. Uenite soller
ti precepta. ne hec agas unde tuo celesti sponso displiceas. que
si bene ut cepisti perseuerauerís: inauditam leticiam et inuisum gaudium
in celis scies accipies. paulo apostolo affirmante. qui dicit. Quod oculus non
uidit. nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit. que preparauit deus diligen
tibus se. Festina ergo ad illud gaudium. ad illam leticiam. in qua multi
sanctorum requiescunt. Considera uero dilecta quanta sit felicitas dei uultum
sine defectu cernere. sanctorum angelorum choris interesse. cum sanctorum ho
minum multitudine sine fine gaudere. et ad hec gressibus uirtutum
cotidie appropinquare studere. Et ut ad hec que commemoraui recto tra
mite pergas. citoque peruenire queas: hanc tue beatitudini admo
nitionem conscripsi. per quam non de una solummodo uirtute. sed de multis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

te cupio amonere uirtutibus. Quem sermonem modo singulari numero amo
nitionem uoco. quia quamuis multe sint uirtutes et innumerabilia horta
menta. ad unam tamen pertinent uiam. et ad unam felicitatem hominem perducunt.
Cum igitur de plurimis uirtutibus te amoneam. a paulo apostolo primum hor
tor. ut caritatis uirtutem ante omnia habere studeas. Quia sicut panis omnibus
cibis est melior. ita caritas antecedit omnes alias uirtutes. Et sicut
sine pane mensa efficitur inops. ita sine caritate nulla perficitur uirtus.
Sine caritate non. nec lacrime. non uigilie. non nuditas. non castitas. non ele
mosine. non martirium hominem possunt saluare. Hanc dominus ac redemp
tor noster specialiter nobis commendat. dicens mandatum do uobis. ut uos diligatis
inuicem. Et iterum. In hoc cognoscent omnes quia mei estis discipuli. si dilectio
nem habueritis ad inuicem. Hanc iohannes apostolus laudans dicit. Qui manet
in caritate. in deo manet et deus in eo. Hanc predicator egregius cunctis
uirtutibus preferens dicit. Si distribuero in cibos pauperum omnes facultates
meas et si tradidero corpus meum ut ardeat. caritatem autem non habuero. ni
chil michi prodest. Deinde subiungit. Karitas patiens est. benigna est.
Patiens: tolerando aduersa. benigna: bona prestando. Ergo si caritas
patiens est atque benigna. stude fidelissima mater omnia patienter to
lerare aduersa. ipsaque que toleras. cura diligere. De humilitate que carita
Certissime uero te conuenit credere. ti obedientieque coniungitur.
quod caritas numquam sine humilitate et obedientia in homine
regnet. Si ueram habueris caritatem. mox eris humilis. atque obedi
ens. Humilitas namque eximia uirtus est. Hec de terrenis hominibus facit
celestes. Per hanc diabolus superatur. per hanc eius laquei uitantur. Sicut beatus anto
nius dixit abbati pastori. Vidi omnes laqueos inimici tensos in terra et inge
miscens dixi. Quis putas transiet istos laqueos? Et audiui uocem dicen
tem. Humilitas. Hoc uero beatus antonius ut puto non pro se tantum uidit et audi
uit. sed et pro nobis qui paruuli et insipientes sumus et longe ab illius meritis
distamus. ut nos hec legentes et opere complentes. diaboli laqueos
possimus euitare. qui ... semper insistit quomodo nos decipiat. Et quam magna
... sit humilitatis uirtus. marchi monachi uita insinuat. quem

(c) 2006 Ministerio de Cultura

dicunt et in iuventute valde fuisse mansuetum. humilem. ac sapientem.
et pro eius virtutibus a deo dicunt illum fuisse deo amabilem. ut cum ad dominum
cum corpus accederet. angelus ei sacramenta preberet. Alias etiam daniel. mi
raculum narrabat. per quod virtus humilitatis declaratur. Erat autem
in babilonia filia cuiusdam potentis demonium habens. pater autem eius dilige
bat monachum quendam qui dixit ei. Nemo potest curare filiam tuam.
nisi quos scio solitarios. Et si precibus ad eos. non adquiescent hoc facere propter hu
militatem. Sed hoc fac quando venerint efferentes venalia que operantur.
dic te emere velle que vendunt. et cum venerint in domo precium accep
turi. dic eis ut faciant orationem pro ea. et credo quod salvabitur filia tua.
Exiens ergo puelle pater in platea. invenit unum monachum sedentem
ubi venderet sportulas suas. et duxit eum secum in domum. qui precium sporta
rum acciperet. Et cum intrasset domum monachus. venit puella que
a demonio vexabatur et dedit alapam monacho illi. Ille autem
convertit ei et aliam maxillam. secundum divinum preceptum. Demon autem
dum torqueretur clamare cepit. O violentia mandatorum Ihesu Christi. expel
lit me hinc. et statim mundata est puella. Cum autem vidisset hoc senes
domus glorificaverunt deum esse regem seculorum. Consuetudo est diabolice superbie.
ad humilitatem mandatorum Ihesu Christi corruere. Consideremus et nos o sanctissi
mi humilitatem huius monachi felicissimi. Si ergo humilitas alterius ab
alio demonium expulit. sine dubio credere debemus firmiter. quod nostra
humilitas diabolum in cordibus nostris regnare non sinet. Tunc vero veram
humilitatem habemus. si omnibus nos inferiores esse putamus. et omnibus
venerationem deferimus. et omnia que nobis alii faciunt adversa. humiliter
toleramus propter dei amorem. De qua virtute dominus dicit. Omnis qui se exal
tat humiliabitur. et qui se humiliat exaltabitur. Ex isto ++ versiculo.
discere debemus quod superbia contraria sit humilitati. Et si vere hu
miles esse volumus. superbiam fugiamus. quia superbia deicit. humilitas
elevat. Ad hanc virtutem princeps apostolorum nos invitat dicendo. Humi
liamini sub potenti manu dei. ut vos exaltet in tempore visitationis
vel tribulationis. Iam vero supra dixi. quod caritas et humilitas. atque obe
dientia.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ab inuicem separari non possunt. De obedientia ⁊ eius laudibus. 5.

Et quia hactenus de caritate ⁊ humilitate dictum est. restat ut sollerter attendas. qualis sit obedientie uirtus. Propter inobedientiam primus homo eiectus est de paradiso. quapropter si illuc uis ascendere. obediens esse stude. Ut autem quam magna sit uirtus obedientie agnoscas. miraculum tibi ad memoriam reuocabo. Quidam secularis uite habens tres filios renuntiauit seculo. ⁊ uenit ad monasterium. relinquens suos in ciuitate. Et cum fuisset per tres annos in monasterio. ceperunt cogitationes sue. filios ad memoriam frequenter reducere. ⁊ contristabatur pro eis ualde. neque tamen dixerat abbati. filios se habere. Uidens eum abbas tristem dixit ei. Quid habes quia tristis es? Et narrauit ei. quia tres filios habet in ciuitate. ⁊ uellet eos ad monasterium eius adducere. Precepit autem abbas ut adduceret. Qui cum perrexisset ad ciuitatem. inuenit ex his duos iam fuisse defunctos. unum uero solummodo remansisse. Quem assumens. duxit ad monasterium. ⁊ regressus abbatem. non eum inuenit illic. Interrogauit autem fratres. ubi esset abbas. Qui dixerunt. quod ad pistrinum perrexisset. Ille uero tollens filium suum quem adduxerat. abiit ad pistrinum. Uidens eum abbas uenientem. salutauit eum. ⁊ dixit abbas patri eius. Amas eum? Qui respondit. Etiam. Item abbas. Omnino diligis eum? Etiam domine. Postea abbas dixit ei. Tolle ergo si amas eum. et mitte in fornacem modo dum ardet. Et tenens eum pater. iactauit eum in fornacem ardentem. Statim factus est fornax. tamquam ros. Ex qua obedientia adquisiuit gratiam. quemadmodum patriarcha abraam. Hoc ergo miraculum frater ut memorie tradas. ⁊ semper obedientie uirtutem ante oculos habeas. quia sicut monachi obedientia ignem fornacis extinxit. ita ⁊ tu si uere fueris obediens. ipsa uirtus ignem uitiorum de corde tuo extinguet. Ergo ama obedientiam. que magna uirtus est. Ut autem illius magnitudinem lucidius intelligas. sequens miraculum frequenter lege. Dicebant fratres. quia narrauit quidam patrum uidisse .iiii. ordines in celo. quorum primus erat hominum infirmorum. ⁊ gratias agentium deo. Secundus ordo. erat ospitalitatem sectantium instanter ministrantium pauperibus. Tercius ordo. in solitudine conuersantium. ⁊ non uidentium homines. Quartus ordo. erat eorum qui ad

(c) 2006 Ministerio de Cultura

obediendū spūalib⁹ patrib; se subiecit xp̄o dn̄o. Videbat āt ordo obedientiū torquē aureā habē. ⁊ multo maiorē quā alij glām habebat. Ergo āt dixi ei. q̄ m̄ ostendebat h omia. Quom̄ iste ordo q̄ paruus ē maiorē glām quā alij habet. Āt ille respondens. dic̄ m̄. Illi q̄ ospitalitatē sectant̄. sc̄dm p̄pā uolūtatē id ipsū facuīt. Similit̄ q̄ in h'emo se relegāt. arbitrio suo q̄ sc̄do recesserūt. Hic aūt ordo qui se ad obediendū dedit. omīs uolūtates suas abiciens pendet ad dn̄m. ⁊ ad iussionē spūal' patris. p̄ptea et maiorē glām h̄t. Qua p̄pt̄ o mat̄ bona ē obedientia. que xp̄o dn̄o fit. Obedientia salus ē omīū fideliū. obediētia genitrix omīū ūtutū est. obediētia ad apr̄tos celos hominē t'renū de t'ra eleuat. obedientia omīū sc̄oꝝ cibus est. Ex hac ⁊ abluti s̄t ⁊ p hāc ad p̄fectionē uener u n t. De uirtute cōtinētie seq̄r āmonitio. cl i

Sed iam temp⁹ ut post triū uirtutū instis ē necessaria reb⁹ doctinā uigilant' attēdas. quāta sit cōtinētie uirtus. ⁊ q̄ cōtinētia n̄ solū in cibo ⁊ potu. sed etiā in locutione. ⁊ in sompno. ac uestitu. ⁊ īnumābilib⁹ causis sit obseruāda. Ammoneo g̃ dilectionē tuā. ut nō delicatos cibos queras. n̄ ante horā cōgruā comedē uelis. nec dicas in corde tuo. ecce alie ita facuīt. Scito pro certo. q̄ unusq̄sq; q̄ in hac uita plus in dī seruiciū laborauerit. maiorē a dn̄o p⁹ mortē m̄cedē recipiet. Ne g̃ t̄ g̃uis uideatur cōtinētie ūtus. miraculū inferā q̄ in triptita historia legi. Dorotheus genē thebe⁹ talē uitā ducē curauit. ut cotidie lapides a mari colliget. ⁊ annis singl'is hospiciū edificaret. et ipsa ospitia dabat illis qui nō habebāt ospitia. Noctib; aūt p̄pt̄ eoꝝ cibū faciebat sportellas. Cuj⁹ cib⁹ erat panis uncie sex. ⁊ olerū minutoꝝ un⁹ fasciul⁹. et aq̄ ad bibēdū. H a iuuētute sic uiuens. n̄ i senectute defec̄. Nunq̄m uis⁹ ē in lectulo soporatus. ut pedes p rege teten disse. aut dormire p uolūtatē. n̄ quātū opando. aut comedēdo. natura cōpressos oculos claudere potuisset. ita ut sepe dū comedēdo dormiret. cib⁹ ex ei⁹ ore laberetur. Aliq̄ndo ū somno ualde

(c) 2006 Ministerio de Cultura

grauatus. c in stercore cecidisset. obdormivit. Expge factus aut et cotristatus. sub silentio dix. Ecce m ulti me no suadebis. Q3 forte dicebat ad somnu. aut ad demone q nitebat bonos ei actus impedire. Huic laboranti quida dix. Cur ita pmis corp tuu? At ille. Q'a me inqt illud occid. Hu iu scissimi monachi otinetia. o mat t scpsi. ne ipsa ut t gruis uideat. aut cognoscas quatu ab antiqs. ut modis quibda patb distem. Audivit tt nc btitudo ura tua qd dorotheus omi anno edificabat cella. 7 alijs donabat. Audisti 7 qd in lecto n iacebat. 7 de pane. et aq. et herbis vivebat. No ideo hoc dico. ut tu facias. sed ut te humilies. 7 nequaqm cibos delicatos qras. pserti cu in pfato libro d moyse scptu sit q p multos annos pane tantu comedit 7 multu op fecit. Sex annis p tota nocte stans orauit. neq genib iclinatis. neq; oculis in somnu sponte clausis. Insup 7 noctat ccuibat cellulas monachor. 7 lagenas singlor aqua implebat. cu loge aut dece. aut uiginti. aut triginta stadijs aq manaret. Qui licet ita domaret corp. pore tn ualitudine n amisit. Hec miracula assidue lege scissima mat. 7 p hec cu di ad uitoria in abstinetia pfice stude. No sim at parati ad omia cocupiscentia. recolam otinetia bti zenonis abbis. Abbas zenon abulans aliqn in palestina. cu laborasset. resedit ut manducaret iuxta cucumariu. Suadebat at ei anim suus dicedo. Tolle t unum de cucumis. et manduca. Q increpans cogitatione sua. dix sibi ipsi. Fures ad tormenta uadut. Proba g te ipsu i h. si potes ferre tormenta. Et osurgens. stetit in ardore solis dieb. v. 7 dix. Si ardore sol n possu sufferre. qm sufferre potero igne etnu? Et dix ad animu suu. Si no potes portare tormenta. n rapias cucumere u manduces.
Verba g tanti uiri osidrare nos amonet. qntu ab ipi couersatione loge distam. Qpt nos peccores ppendam i opatione scor uiror. u nos ipsos ex illor mitis aspitientes. p dnu mercam pra eor osortia habe possimus. De continetia que etia in visu sit necessaria.

Quod aut n tm in cibo. s; 7 in uisu sit otinetia. seqns miracl'm

apte insinuat. Prior autem cum de domo patris ad philosophiam exiret.
promisit denuo nullum propinquorum de cetero fore visurum. Post .l. vero annos
dum ei soror eius vivere et habitare in heremo cognovisset. non cessabat donec
eum inspiceret. Quam dum episcopus eiusdem loci iam grandevam propter eum videret affligi. scrip-
sit presulibus heremi. ut priorem dirigerent. Et ille quamvis contempnere nefas esset ius-
sionibus seniorum: obediens et assumens quemdam fratrem. venit ad eam. Cumque
ante domus sue ianuas accessisset. et suum nuntiasset adventum. venien-
te germana clausis oculis dixit. Ecce ego sum prior. quantum in aspectu meo volueris sa-
tiare. Tunc illa glorificata. laudabat dominum. At ille oratione facta. re-
meavit ad heremum. ubi fodiens aquam invenit amaram. eaque usus est usque
ad ultimum diem. Post cuius obitum. nullus illic habitare prevaluit. Ego autem
reor. quia per orationem eam ad usus suos dulcem fecit. dum et alibi non
ex tante oratione iussit emanare. Nam cum moyses et eius mona-
chi puteum aliquando foderent. et non venam aliquam reperirent. non amplius
iam fodere altitudo permitteret: medio die supervenit prior et oratione
facta descendit in foveam. Cumque tertio percussisset terram. mox emanavit
aqua. Cumque oratione facta discederet. illis eum petentibus ut vel ex aqua
biberet. ad hoc inquid directus sum et propter quod veni: peractum est. Propterea vero
o sanctissima mater hec tibi de priore monacho scripsi. ut perfecte discas quod
continentia et in visu sit necessaria. Audisti vero nunc quam cautus iste mona-
chus fuit. qui non inobediens fuit preceptis seniorum. qui illum ad sororem suam ire
iusserunt. non ipsam vidit. vel ab illa ne contra suum votum facere videretur. Et
propterea oro sanctitatem tuam. ut illum studeas imitari. Non sit tibi cura videndi
propinquos tuos. vel amicos quos in seculo reliquisti ne pro illorum cura. tua oratio ac
lacrime tibi minuantur. ne cum uxore loth retro respiciendo: in salis con-
versa statuam. Recole igitur illum evangelii versiculum. quod nemo mittens manum
suam in aratro (et respiciens retro) aptus est regno dei. De continentia locutionis sequitur valde

Hortor et ut in locutione sis continens. Salutaris admonitio.
ut assidue cum psalmista decantes. Dixi custodiam vias meas:
ut non delinquam in lingua mea. Posui ori meo custodiam. Noli igitur aliis detra-
here. memento quod maria sit percussa in heremo. quando detraxit moysi servo

di. suoq; fri. Narrat ⁊ historia q̄a p hac culpa a lepra fuit macu
lata. septēq; ext̄ castra māserit dieb; q̄ p̄mo dū p oratione moysi
sui (fri) cui detrax. fuit a lep̄ mūdata. Absit aūt ut ex lingua p quā
bndicim̄ dō. inde maledicamꝰ. aut detrahamꝰ pximo. Recolamꝰ
g̃ q̄ scriptū ē. qr omīs detractor eradicabit. Vide eradicabr omis
detractor. Sine dubio q̄ certū scōrꝝ. Et n̄ tm a detractione nos
oportet cessare. sz ⁊ ab ociosis ūbis. qe eugłiū clamat. de omni
ocioso ūbo q̄ loquti fuīnt homines. reddēt ratione de eo in die
iudicii. Ociosꝰ sermo ē. q̄ n̄ ad illiꝰ qui illū dic̄. n̄ ad illiꝰ q̄ illū
audit. ptinet pfectū. Noli g̃ pferre ūba q̄ risum ul cachinū
moueāt. sed magis que ad cōtēplatione ul ad cōpūctione ptinēt
et lacrimas. ⁊ ad amarꝝ pfectū. ptineāt. Tuus sermo sit semp
sale cōditus. Narrat istoria nāq; triptita. mōzabēnesiū p̄sulem
atq; tehonē. multorꝝ monachorꝝ p̄sulē fuisse. Ambo nāq; fuer
opatores in opinabiliū (uir) rerū. ⁊ diuina puidētia pphiaq; cōpleti.
Dicit tehonē eruditū. egiptiorꝝ. grecorꝝ latinorꝝq; studiis. et
trigita annis habuisse taciturnitatē. et cum nullo homine
irascētē. aut iurātē. aut mētientē. aut uanū aliquē ul aspum
ptulisse. s̄ monē. Horꝝ tpib; fuit ⁊ helias monachꝰ in heremo
agēs annū etatis c̄ca centesimū atq; decimū. antea tm pene
septuagita annis solꝰ uixit in solitudine. ⁊ usq; ad hāc etatē
ieiunādo multūq; silendo. ⁊ uirilit̄ cōuisando puenit. Hec mi
racula oro ut frequēnt legas. ū scias quā cautā in loquēdo eē te
oporteat. Ut g̃ t̄ uirtus taciturnitatis placeat. audi adhuc qd zacha
rias q̄ ipsa interrogatꝰ respōdit. Dix abbas pastor. q̄ interrogasset ab
bas moyses. fr̄em zachariā dicēs. Qd uides. Et ille dix. Nichil
meliꝰ quā tacē pat̄. Et dix. Verū ē fili tace. Hora aūt mortis se
dens abbas ysidorus. respex in celū. et dix. Letare fili zacharia.
qr apte sūt t̄ ianue regni celorꝝ. Vide o scīssima mat̄ qd zacha
rie p taciturnitatis maxima ūtute. apte sit ianue celi. Ut g̃ ⁊ t̄
apiant̄. ama tacere. delecta silere. Legi ⁊ de qdā s̄uo di. qd ut

(c) 2006 Ministerio de Cultura

taciturnitatē disceret. per plures annos lapidē in suo ore portauerit.
Cogita quam breuis sit hec uita. et quam misera. in comparatione eterne uite.
Hec cogitando et linguam tuam refrenando. imitando scilicet eorum actus qui
supius facta est mentio. sine dubio ad eorum consortium et ad eorum gloriam peruenies. Sed autem in animo tuo multum taciturnitatē inculcare uolo. adhuc unam sententiam de taciturnitate subiungam. Venit in itinere conuersionis sue abbas euagrius ad quendam senem. et dicit ei. Dic michi abba sermonem quo saluus fiam. Ille autem dixit ei. Si uis saluus fieri. quando ad aliquem uadis. non prius loquaris quam ille te interrogat. Euagrius compunctus in hoc sermone. penitentiam egit in conspectu eius. et satisfaciens ei dixit. Crede michi multos codices legi. et talem eruditionem numquam inueni. Et multum proficiens exiuit.
Ex his ~~et~~ ergo sanctissima mater lucide demonstratur. quod ~~tua~~ beata est anima illa que taciturnitatē perfectam habet. Dilige hanc uirtutem. possidē hoc donum. conserua hanc margaritam. Amandum quidem est silentium. quia per hoc humilitas nutritur. lacrime generantur. ad extremum multa mala procul declinantur. De uilium uestimentorum appetitu.

Sciat denique beatitudo tua o sanctissima mater. quod in uestimentis sit continentia necessaria. Sunt enim multi qui putant. quod appetitus preciosarum uestium non sit peccatum. Quod si peccatum non fuisset. nequaquam dominus iohannem de asperitate uestimenti sui laudasset. Quid exiistis inquid in desertum uidere. Hominem mollibus uestitum. Ecce qui mollibus uestiuntur in domibus regum sunt. Iohannes uero mollibus uestitus esse negatur. quia qui mollibus uestiuntur. magis terreno regi seruiunt. quam celesti. Iohannes uero primus noui testamenti monachus. pilis camelorum fuisse indutus legitur. Si ille qui in utero matris sanctificatus fuit. et deo multum amabilis atque dilectus extitit. qui fuit uerus propheta. et plusquam propheta. pilis erat camelorum indutus. quid nos peccatores et infirmi. quanto magis debemus uilibus uestibus esse contenti. Nemo namque ut ait beatus gregorius papa. preciosas uestes nisi ad inanem gloriam querit. Magis uero ornamentum mentis querere debemus. quam corporis.
Ornatus mentis est. caritas. fides. humilitas. bonitas. benignitas.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

⁊ ē. De his enī ūtutib⁹ mens ornat᷑. sine fine cū dō uictura. Caro
nāq; qmuis p̄ciosis uestib⁹ coopiat᷑. qmuis auro argēto q; ornet᷑.
nichil aliud ē quā caro. ⁊ puluis. ⁊ lutū. et sterc⁹. Qd̄ ppt̄ non
magnop̄e d̄ uestib⁹ p̄cura. Corp⁹ domare debem⁹. n̄ balneū req
rere. nō ornata uestimēta. q̄e si corp⁹ nr̄m delicate fouemus.
hostē nr̄m nutrim⁹. Nūqm̄ ⁊ maiorē inimicū potest homo
habe. q̄ corp⁹. Corp⁹ ēhit mētē ad peccādū. ⁊ ıdō sēp debet illo
s̄uiri dī subiugatū habe. De eo q̄d illa q̄ sup̄dicta s̄. ē discretiōe
p̄fici debeat: subinfertur āmonitio.

Debet nāq; corp⁹ p abstinētiā affligi. ⁊ p uigilias. diuersosq;
modos. ita tn̄ ut sēp suū officiū. suāq; obediētiā possit p̄fi
cere. Castigādū sēp ⁊ affligēdū ē corp⁹. ū ad malū op⁹ aīā nō de
trahat. ⁊ ad p̄agendū bonū sit sēp idoneū. Nā q̄ ita corp⁹ mace
rat. ū n̄ q̄d bonū op⁹ face ualeat. discretionis adhuc ignorat uir
tutē. Vt g̃ et corp⁹ sciat affligē. ⁊ tēpare. unū d̄ uitis patrum
dicā. s̄monē. Dicebāt d̄ qdā patre. q̄ dū sclaris eēt et cōiugem
habuisset. p⁹ea cōuis⁹ tēptabat᷑ d̄ ea a sathana. Ipse ū h narrauit
frīb⁹. Q̄ cū uidissent q̄a oparī eēt. et maiora face potuisset. quā
ei dicebāt. imposuer̄ ei maiora ū debilitaret᷑ corp⁹ ei⁹. ita ut nec
surgere posset. Dō aūt dispēsāte q̄dā p̄egrinus aduenit. ⁊ admi
rans p̄tāsiuit. q̄a nemo egressus eēt in occursū ei⁹. ⁊ reuⁿs⁹ pul
sauit dicēs. ne forte fr̄ q̄ in ea habitat ifirm⁹ sit. Qui c̄ pulsasset.
intrauit. et inuenit eū nimis infirmū. ⁊ dix ei. Qd̄ habes pat̄.
Qui narrauit ei dicens. Ego sclaris uite fui ⁊ sollicitat me ħ inimic⁹
d̄ uxore mēa. ⁊ narraui patrib⁹. q̄ imposuer̄ m onera dūsa. ⁊ c̄
adimplere uellē iussa. defeci ⁊ tn̄ stimul⁹ crescit. Audiens aūt
h senex. cōtristatus ē. et dix. Siquidē patres ū magni uiri bene tibi
imposuer̄ onera q̄b⁹ tu gr̄uaris. s; si me paruulū audire nolueris.
cito inuenies reqē. Sume parū cibi in tp̄e suo. ⁊ recollige uires
tuas. et iacta in dn̄o cogitatū tuū. q̄a tuis laborib⁹ hāc inpug
natione sup̄are nō poteris. Corp⁹ ⁊ nr̄m uiuit uestimēti ē. si cū

(c) 2006 Ministerio de Cultura

discretione illud tractauis stabit. si aūt cū discretione omīa n̄ egeris.
n̄ stabit. Qđ cū audisset infirm9: fec̄ ita ū dix̄. ⁊ infra paucos
dies simul ei9 recessit. Hāc aūt sententiā ideo uolui scribe ī isto
ordine qa q supi9 sermonū feci d silentio. d nuditate. d abstinentia.
corpisq; castigatione. c discretioē sūt agenda. De hac discretionis
uirtute: habes h̄ ⁊ iuitas patrū. Dix̄ abbas antoni9 qe qdā sūt cote
rentes corpa sua ī abstinentia ⁊ qa n̄ habuer discretionē. longe fcī
sūt a dō. Superueniēs aūt quidā uenationē faciēs ī silua ⁊ uidit abba
tē antoniū gaudentē c̄ frib;. ⁊ displicuit ei. Volens aūt ostendē ei se
nex. qa oportet aliqndo frib9 condescendē. dic̄ ei. Pone sagittā ī arcu
t. ⁊ trahe. Qui fec̄ sic. Qui iterū dic̄. Trahe. Qui traxit. Et rursū dic̄ ei. Trahe
adhuc. Cui uenator dic̄. Si sup mensurā traxero. arc9 frangetur. Cui
antoni9 dix̄. Ita ē in ope dī. Si pl9 a mensura tendim9. frs cito deficiūt.
Expedit g ut ad momentū hore relaxare uigorē eoz. Hec audiens
uenator. cōpūct9 ē. ⁊ mltū pficiēs ī sermone ei9 discessit. ⁊ frs
cōfirmati reūsi s ad loca sua. Maxime aūt ī cura fuit h t scribe
o mat. ū p9 cōtinentiā. discretionis uirtutē memorie cōmendes.

De cōpūctione q ex mortificatione nascit. ⁊ q supdictis uirtuti bus associanda ē.

Et qa cōpūctio in omi ope necessaria
ē. cōmendāda ÷ t etiā ipsa uirtus. qtin9 mortificationi iūgatr
cōpūctio. Scito tamen q uera mortificatio ab aliq possideri n̄ possit.
n̄ cū cōpūctione. Secundo tuā o mat honor caritatē ū qcqd agas.
ut silentiū teneas. t abstinentiā facias. t nuditatē ames. t uigilias
firmas migras. omīa p dī amore fac ⁊ cū lacrimis. Si lacrime n̄ occur
rūt. adsit t salutaris cōpūctio. ita dū tamen ū discretionem
facias. ut p te nō scandalizent alij. sed potius edificentur. Simus
cōpūcti ī omi ope nr̄o. ū possim9 dicē c̄ psalmista. Holocausta
medullata offerim9 t. Holocaustū ū eoz tamen incēsū dr. Holocau
stū aūt dn̄o offert. q totū se dō tradit. qđ ad monachoz spetia
lit ptinet ordinē. Per medullā ū holocausti. cōpūctio designatr.
holocaustū aūt sine medulla: ē bonū op9 sine cōpūctione. Holo

(c) 2006 Ministerio de Cultura

caustū at dn̄o medullatū offerim⁹. qn̄do bonū op⁹ c̄ cōpunctōne
pficim⁹. hāc medullā ipse psalmista alibi pinguedinē nominat.
Holocaustū meū tuū pingue fiat. Magna ē ūtus cōpunctionis. de q̄
ī uitas patrū sc̄ptū ē. Fr̄ interrogauit aliū senē dicēs. Quid ego faciam?
Dicit ei senex. Flere debem⁹ semp. Cōtigit aūt aliqn̄do senē qndā mori.
et p̄ modicū ī se ipm̄ reuti. ⁊ interrogauim⁹ eū dicētes. Quid uidisti abba?
Et narrauit nob plorans. Audiui illic uocē sine cessatione dicentem.
Ve m̄. ue m̄. Sic ⁊ nos dicē debem⁹ sēp. Aptissime in his ūb possu
m⁹ cognoscē. qr̄e nob sēp flere conueniat. scil ne p⁹ hui⁹ uite discessū.
ī luctū ueniam⁹ etnū. Utile nāq; cōsiliū ē. h ad tpus deplorare.
q̄r h uita breuis ē. misera ē. cito trāsita ē. Illa alia uita. nullū ter
minū h̄t. nūqm̄ finiet̄. Et sic sc̄i sine fine gaudebūt c̄ angelis
ī celo. sic ⁊ pc̄cores sine fine cruciabūt̄ c̄ diabolo in inferno. Sed
si lac̄mas stati ū uolum⁹ habē ñ possum⁹. ñ possum⁹. nō deficiam⁹
orando. psistam⁹ in pc̄ib;. q̄e dn̄s nob potest facile lac̄mas dare.
Multi ēn uolūt lac̄mas habē. sed ñ stati ū uolūt illas inueniunt.
Un̄ ī uitas patrū sc̄ptū ē. Interrogauit fr̄ quēdā senē dicēs. Desi
derat aīa mā lac̄mas habē. sic uideo senes lac̄mātes. ⁊ ñ ueni
unt m̄ ⁊ tribulat̄ aīa mā. Et dix̄ ei senex. Filij isrl̄. p⁹ xl.
ānos ī t̄rā repmissionis intuerūt. Lac̄me g̃ sūt t̄ra repro
missionis. ad q̄s si puenis. iā nullū timebis bellū. Ita ēn uult
ds̄ affligi aīā. ū sēp desideret ingredi ī illā t̄rā. Dicebāt ēn
⁊ d̄ bt̄o arsenio. q̄a toto tp̄e uite sue. sedens ad op⁹ manuum
suaꝝ. pānū habebat ante se ppt̄ lac̄mas. q̄ crebō cadebāt ex
oculis ei⁹. Unde o sc̄issima mat̄ pensem⁹. q̄ si illi tā sc̄i ⁊ iusti.
et dī p omia facietes uolūtatē sic se mortificabāt. qn̄to mag
nos q̄ pc̄cores sum⁹ lugē debem⁹ diē mortis nr̄e. ⁊ diē iudi
cij pensare. Audiam⁹ quid bs̄ ammon fr̄i se interroganti res
pōdit dicēdo ita. Uade fac talē cogitatōnē tuā. quē admo
dū faciūt iniq̄ q̄ sūt in carcere. Illi eni interrogāt ū sit iudex.
et qn̄do sit uentur⁹. ⁊ ipa expectatione penas suas deplorāt.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ita et homo debet semper suspectus esse et obiurgare animam suam dicendo. Ve mihi quoniam habeo adstare ante tribunal christi. aut quomodo habeo ei actuum meorum reddere rationem. Si igitur sic semper meditatus fueris. potens salvus esse. Et tu o mater hec audiens. fac sicut iste dicit. Fuvus hortatur. cogita de penis inferni; ubi vermis ibi non moritur. ignis non extinguitur. Recole semper quod abbas helias dixit. Ego tres causas timeo. Primam. quando egressura est anima de corpore. Secundam. quando occursurus sum iudici. Terciam. quando adversum me est proferenda sententia. Et tu o mater hec meditare. et cogita. ut inferni laqueos possis vitare. et ad regna celorum possis conscendere.

Lugendum hoc est. quod scriptum est. Beati qui lugent. quoniam ipsi consolabuntur. Nequaquam hoc de omni luctu dicitur. quia sunt multi qui lugent mortem parentum suorum. vel amicorum. vel quia res quas desiderant terrenas. adipisci non possunt. qui pro suo luctu non sunt beati. Solummodo illi lugentes beati. qui sua vel aliorum peccata deflent. sicut samuel deflebat saulem. et paulus deflebat eos qui non egerunt penitentiam a fornicatione et ab immundicia sua. Vides igitur quoniam bis in scripturis predicatur luctus? Vide psalmista. Euntes ibant et flebant. mittentes semina sua. Venientes autem venient cum exultatione. portantes manipulos suos. Audi adhuc quod in vitas patrum scriptum sit. Miserunt aliquando de monte nitrie ad abbatem macharium. rogantes ut veniret ad eos. alioquin scirent omnem multitudinem ad se esse venturam. eo quod desiderarent eum videre. antequam migraret ad dominum. Qui cum venisset in montem. congregata est multitudo fratrum ad eum. Rogabant autem senem ut faceret verbum ad fratres.

Ille autem lacrimans ait. Ploremus fratres et producant oculi nostri lacrimas. antequam hinc eamus. Et fleverunt omnes pronii in faciem dicentes. Pater ora pro nobis. Abbas silvanus sedens aliquando cum fratribus. factus est in excessu mentis et cecidit in faciem suam. et post modicum surgens plorabat. et interrogaverunt eum fratres dicentes. Quid habes pater? Ille autem tacebat et flebat. Compellentibus autem illis dixit. Ego ad iudicium raptus sum. et vidi multos de habitu nostro euntes ad tormenta. et multos seculares ad regnum eternum. Et lugebat senex. et nolebat exire de cella sua. Sed si exire compellebatur. operiebat de cuculla faciem suam. dicens. Quid necesse est videre lumen istud temporale. in quo nichil

(c) 2008 Ministerio de Cultura

ē utile. Nolo aūt ut ab hac uirtute. tua mens sit aliena. q̄ in pectore
pfectorū hoīum habitat. Per hanc multi dño placuer̄. per hanc diabolus uincitur.
per hanc dñs ad misericordiā puocat̄. Per ueras ħ lacrimas. ea q̄ dicta sūt cō
plent̄. Ueras nāq: lacrimas. q̄ hĭ ñ committit. q̄d defleat. ⁊ docte plā
gere. Docte plangit. q̄ plāgendo malū qđ fec̄. ñ ꝑpetrat q̄d iterū plā
gere debeat. Ubi ħ ysidorus. q̄ irrisor ē ñ penitens. q̄ adhuc agit
qđ peniteat. **Oratio qualis ipsa debeat ēē cōpunctio.**

Quapropter post lectiū āmonenda ē uirtudo ē. ut q̄d plangis emendandū:
ne iterū delectes diabolo suadente. Canū nāq: assimilat̄ omnis pe
nitens. q̄ plangendo iterū committit. q̄d plangit. Canis reu̇tit̄ ad uomitū.
et penitens ad peccatū. Multi ħ lacrimas indesinent̄ fundunt. ⁊ peccare ñ
desistunt. Et iđo o mat̄ caritate oro te tuā. ut q̄d plangis: iterū ñ iterare
uelis. Scito ğ q̄ hĭ qđ plangit. iterū cōmittit. simil̄ ē illi q̄ lauat laterē
crudū. q̄ quantomagis illū lauat: tāto mag̃ lutū fac̄. Ysaias nāq:
ortat̄ dicens. Lauamini mundi estote. auferte malū cogitationū urāȝ
ab oculis meis. Lauat̄ ⁊ mundus ñ ē: q̄ ꝑ ē peccatū plangit ⁊ iterat. Lauat̄
⁊ mundus efficit̄: q̄ iterū ñ committit. q̄d plangit. De illa anima q̄ plangit
mala sua ⁊ iterat ipsa: scriptū ē in ꝓpheta. Quam uilis facta es nimis. iterans
uias tuas. Nō iđo hĭ t̄ scribo. ut despicere talia. sȝ ut plenius ⁊ lucide
scias. qualis cōpunctio debet ēē. **Deinde pandit̄ modus orandi. quo ⁊ breuit̄**

Et q̄a manifestata ē **Significat q̄d dñs oratur̄ in monte ascendit. declarat.**
t̄ cōpunctionis uirtus. restat ut q̄ modo t̄ pandat̄ orandi. Dñs ħ osten
dit modū orandi. cū rogaret̄ a discipulis suis ut eos doceret orare: dicens.
Cū statis ad orandū. nolite multū loq̄. sȝ dicite; pat̄ nr̄ q̄ es in celis. ⁊ cetera.
Oratio ħ breuis ēē debet. ñ forte ex affectu diuine grē ꝓtendatur.
De bō ħ arsenio. in uitas patrū legi. q̄d nc̄ narrabo. Dicebāt d̄ beato
arsenio q̄ uespe sabbi illucescente in dñica. relinquebat post se solem.
orās extensis manib; ad celū: donec mane die dñica ascendens sol
illustraret faciē eī. ⁊ sic residebat. Nō iđo hĭ t̄ scripsi. ut tu ita facias.
sȝ ut affectū ⁊ studiū q̄d ille ꝑ totā noctē. uł ⁊ ꝑ totū tēpꝰ habebat.
tu t̄ in regularib; horis habere studeas. ⁊ sic stes in oratione. ut mens

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tua cōcordet uoci tue. Audiat g dilectio tua adhuc modū orādi. Narra
uit abbas [illegible] ul' q fuit discipls abbis besarionis. dicēs. Veni aliqn̄do
i cellā abbis mi. 7 inueni stātē eū ad oratione. 7 man' erāt extētē ad
celū. & mansit ait faciēs. iiii. dies. X p' h uocauit m dicēs. Sequere m.
Et exeuntes pexim' i heremū. 7 cū sitirē dixi. Abba sitio. Ille aū tollens
peri. discessit aū m qnt' iact' lapidis. 7 fca orōne. attulit eā plenā
aq̄. 7 iuim' i ciuitatē i. lico. et uenim' ad abbem iohm. dein sedētes
cepim' loq̄ d' uisione q uidat. Dicebāt aū d' abbe sysoi. qa n cito
deponēt man' suas qn̄do stabat ad orōnē: rapiebat' mēs ei' ad su
periora. Si g cōtigebat aliqs frs cū eo orare: festinabat cito de
ponē man' suas. ne rapet' mēs ei'. Dicebat 7 ali' senex. qa assidua
orō corrigit mētē. Dicebat qda patrū. qa sic impossibile ē. u ui
deat qs i aq̄ turbida faciē suā. sic 7 aīa n sit purgata a cogita
tionib' alienis: cōtēplari n p dm. Audisti d' abbas sisoius. n cito
dimittet man' suas: rapiebat' in cōtēplatione. Qre? Qa mortifi
cat' erat. Audiat etiā dilectio tua qle studiū paul' mnachus
orādi habuit. q in ecclastica ystoria scptū ē. Fuit paul' d' libia
i scithia n min' qm qngētos mnachos habens. nich aū opabatur.
neq; pcipiebat. n qd comederet tātū. Orabat solūm. 7 ueluti qda
huis tributū impositū. trecētas orationes dō unaq; die reddebat.
7 ne unā forte relinqret. trecētos lapides ponebat. 7 singlis orōnib;
lapidē in sinu mittebat. Expēsis u lapidib': orōnes sciebat esse
cōpletas. Multū g nos debem' humiliari. q 7 lōge ab alioz mitas
oq; supi' mitio fca ē distam'. 7 sic pmti ad orōne faciēdā n sum'
u illi. Volo qs; u h sollert' attēdas. q ihc x 7 saluator nr uolens ora
re ascēdit i mōtē. Ido ihc oratur' ascēdit i mōtē. ut orando
mōtē cōscēdas. Neqq qz omis q orat. i mōtē ascēdit. Ille u q in
orōnē. mortē inimici sui qrit. aut res mūdi h'. u honorabilior in
h mūdo ee possit. n in mōte orādo ascēdit. At qd q in orōne pro
remedio aīe sue. siue p alioz pccis dnm depcat. iste absq; dubio
i mōtē oratur' ascēdit. Unde si h legas attēde q dō dicta. u ordinati

(c) 2006 Ministerio de Cultura

cũ mortificatãe uenias ad cõpunctionẽ. cõpunctĩne habẽdo. nosse modũ q̃as orandi. De pugnã uitior̃ adũs uirtutes dat cõsiliũ. q̃lit̃ uitia insidiẽq̃. inimici uitentur.

Et q̃r lucide ĩ nullis uirtutib; instructa es.
restat ũ inte ꝑpendas. q̃nta sit lucta uitior̃ adũs uirtutes. Magnũ q̃ppe ẽ certamẽ uitior̃. adũs uirtutes. Sꝫ tñ potes omnia uĩcẽ uitia pugnãdo cũ diuino adiutorio. si contra uitia singla oposueris uirtutes. Solet tñ pugnã uitior̃ adũs uirtutes ad ꝑfectũ hõis uenire. q̃a ꝑ illud certamẽ mẽs exercitat̃. Cõtra uitia singla. uirtutes s͛ adhibẽde. Cõtra luxuriã. corois ẽ mũdicia adhibẽda; contra irã ũ. patiẽcia ẽ opponẽda. Cõtra timorẽ. intẽda ẽ fiducia; contra torporẽ. zel ẽ opponẽd. Cõtra tristiciã q̃ppe malam. adhibẽdũ ẽ gaudiũ spũale; contra acediã ũ. fortitudo ẽ assumẽda. Contra auariciã. ẽ largitas; contra sũbiã at̃. humilitas ẽ opponẽda. Cõtra odium ũ. assumẽda ẽ caritatis uirtus. De hĩs eñ paul dic̃. Caro cõcupiscit adũs spm. sps at̃ adũs carnẽ. Et tu o mat̃ dõ dicata. hęc legẽdo. 7 memorię cõmẽdãdo. stude contra hostis ãtiq̃ insidias uirilit̃ dimicare. Vitã somnolẽtia gũat. stude uĩcẽ illã amãdo uigiliã. q̃r somnolentia ꝑ uigiliã destruit̃. Si balneor̃ us uenat t̃ ad memoriã. iacobus apls fr̃ dñi. q̃ pm̃ ꝑ aplos ierosolimar̃ erex ecctã. d̃ q̃ iosephus narrat. q̃ nũq̃ carnẽ comedit. ñ balneo us ũq̃ fuit. ñ lineis uestib; fuit indut. ñ capd suũ scdm̃ cõsuetudinẽ sue gẽti oleo unxit. Si i dilectione t̃ delicie ueñint. ꝑpone añ oculos tuos iohm̃ baptistã.

Narrat tñ d̃ eo scs euglista iohs. q̃ mel siluestre 7 locustas comedebat. Si ei q̃ i te peccat. q̃ t̃ detrahit. aut maledic̃. ul̃ i aliq̃ ledit ñ potes ignoscẽ sic tu uis. uenat t̃ ad memoriã q̃nta 7 q̃lia. passus fuit ꝑ te xp̃s. ꝑ te ẽ fcs hõ mortalis. corruptibilis. passibilis. q̃ erat imortalis. ĩpassibilis. assũpsit ꝑ te carnẽ ex uirgine. ã q̃ pateẽ. 7 moreret̃.

Pro te q̃ppe fuit cesus alapis. sputis linit. spinis coronat. ad extremũ etiã crucifix. Ecce tu te hoc omnia sustinuit xp̃s. ũ te a diaboli potestate libaret.

Pendẽs ũ ꝑ te i cruce. q̃d dicebat. Pat̃ ignosce illis. q̃r nesciũt q̃d faciũt. Ille g̃ q̃ sine peccõ occidebat̃ ꝑ suis inimicis orabat. 7 tu si aliq̃m molestiã patiaris ab aliq̃. ñ potes ex toto corde dimittere.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

hec meditādo. ħ mīte discuciēdo. potīs trā uice. potīs om̄s dilige. potīs
implere di p̄cepta. Si ŧ ueñ uolūtas uagīdi. recole q̄ iā mortua es.
q̄ crucifixa es. Nuq̄d crucifixo homini ueñ uolūtas uagīdi? Non.
Q uia nich cogitat ñ q̄ morte sua. Et tu iā mortua es huic mūdo. uide
ne tu illi. aut ille ŧ renuñseat. Dic potīꝰ cū aplo. m̄ mūdus crucifi
xus ē. ⁊ ego mūdo. Tu aūt si uis uiuere ē x̄. mortifica ꝑ ūtutes om̄a
uitia. ꝑ caritatē mortifica odiū. ꝑ gaudiū occide tristiciā. ꝑ pacē
extigue dissensionē. ꝑ patiētiā mortifica sup̄biā. ꝑ castitatē occid
luxuriā. Si isto m̄ actꝰ carnis mortificauīs. sine dubio ꝑhennem
leticiā c̄ āgłis i cel' frueris. De legēdi studio sequit exortatio.

N ō est diu i his morādū. q̄a trāsmitto caritatē tuā ad latissimū
cāpū diuinarū scͥpturarū. ū q̄d h̄ ŧ de gē cēnis. ibi sollertꝰ ꝑq̄ras.
Q ua ꝑpt oro dilectionē tuā. ū studiū sēꝑ in te crescat legēdi. quia
q̄nto q̄sq; in diuinis scͥptis assiduꝰ fuerit. tāto maiorē ex his itelligē
tiā capit. sic trā q̄nto magis excolit. tāto mag fructificat. Nā q̄uis hō
tardū sensū habeat. aliq̄d disce potit ex scͥpturaꝝ misteriis. si assiduita
tē h̄t legēdi. Qui ✝ h̄ꝫ dabit illi. ⁊ q̄ ñ h̄t ⁊ h̄ q̄ uidet habe. auferet
ab eo. i. q̄ h̄t studiū legēdi. dabit. ⁊ illi itelligēdi facultas. ⁊ q̄ ñ h̄t. i.
legēdi studiū. ⁊ h̄ q̄d uidet habe. i. q̄ naturalit bonū intellexīt. ꝑpt
ignauiā eiꝰ auferet ab eo. Et sic ille q̄ tardus ē ad itellegēdū. ꝑ sua
bona itētione recipiet glām. ita ille q̄ talentū ŧ datū negligit con
dēpnabit. Qua ꝑpt āmoneo te ū studiū habeas legēdi. q̄a om̄is ꝑfectꝰ
ex lectione ꝑcedit. Que ✝ nescimꝰ ex lectione discimꝰ. Dic enī ysido
rꝰ. q̄d orōnib mūdamꝰ. lectiōb istruimꝰ. Vtrūq; bonū ē si liceat. si nō
liceat. meliꝰ ē orare q̄ lege. Q uult sēꝑ ē dō eē. freq̄nt debet orare.
freq̄nt q̄; legere. Nā cū oramꝰ cū dō loq̄m. ē ū legimꝰ ds nb̄ loq̄t.
L ectio cognitiñe di administrat. lectio tenebras ignorācie fugat.
lectio sciētiā homini ofert. lectionis studio di om̄iūq; ūtutū amor
nutrit. ꝑ lectionē cognoscere potest q̄lis sit btitudo. q̄lis glā. qualis
claritas. q̄ ꝑmittitur scīs electisq; om̄ib; ꝑ lectionē cognoscere
potest q̄lis sit pena. q̄le suppliciū minet malis. ꝑ lectionē cognosce

(c) ... Ministerio de Cultura

potes. q̄d audisti siue boni. uel mali in die iudicii. Malis autem dicet. ite in ignē eternū. bonis ū in uitā eternā. Qua ꝑpter sub iungendū ē. Haluspo de legi de patrū exēplis. q̄ infirmitates ⁊ omia aduersa ꝑ xp̄i nōine uel amore sustinuerūt. ut tua caritas h̄ legēs. h̄ multa cōmendans. illos ex totis uiribus seq studeas. Ammonitio necessaria de aduersis tolerandis patient̄.

Hortor g̃ ut si uel infirmitas uel alia cōtraria infirmitate toleranda. āmaritas tibi accidit. q̄tin̄ perfecte ualeas scire. q̄liter tribulationes omisq; infirmitates tolerare debeas. lectioni esto dedita. ibi enī inuenies scriptū. ego q̄s amo. castigo. Si quos dn̄s amat. arguit ⁊ castigat. g̃ ⁊ tu o mat̄. ama argui ⁊ castigari ab illo. q̄lisc̄q; infirmitas tibi aduenīt. gratāti aīo suscipe illā. Volo tibi unā rē de ꝑptita ystoria narrare. Q̄in sub inde uolo ut legas. ⁊ memorie cōmendes. Fuyt beniamin senior. q̄ ualde clarus habebat̄. dono di ditatus. ut sine medicamine tactu man̄. aut olei scā orōne sanaret egrotos. Sic fert̄ icidisse in ydropicā passionē. ⁊ tātū corp̄ ei̇ intumuisse. ut n̄ posset ꝑ ianuas celle sue in qua habitabat efferri. n̄ ianue ē tabulis positis sublate fuissēt. His g̃ passionis sue tp̄e pene octo mensib̄. an insellam latissimā sedens. sollēpnit̄ curabat egrtātes. Ad ꝗ̃ uiri ferēs q̄in sue egritudini n̄ ꝑdeēt. h; ⁊ sedētes cōsolabat̄. ⁊ deꝑcabat̄ ut rogarēt dn̄m ꝑ aīa ei̇. ⁊ de corpre n̄ curarēt. Qa ⁊ dū san̄ in eo ꝑ eēm nichil in ꝑfuit. Huīc beniamin imitari stude. in oīb; infirmitatib̄ tuis. dn̄o sēp grās referre stude. Audi ⁊ de stepho monacho. q̄lit̄ in infirmitate sua dō grās age studuit. Stephs at̄ cc̄a mare oceanū habitabat. pfecta degens ⁊ integra ꝯtinētia. q̄ cc̄a. lx̄. annos ꝓbatissim̄ fuit. ⁊ ātonio notissim̄. Fuyt at̄ māsuet̄ ⁊ sapiēs. locutīōe suauis. ītantū ꝯsolabat̄ aīos. ⁊ alacritate reuocabat. licet necessaria tribulatio ꝯuenīret. Denīq; dū infirmitatē incurabilē incurreret. ⁊ medici putrida mēbra ei̇ incidissēt. ille manib̄ tm̄ ꝯpalpat̄. palmarū flectēdo folia ⁊ p̄sētib̄ suadēs. ut de reb; h̄ mūdi n̄ dolerēt. n̄ de bono fine. D̄s ist̄ que facē cūcta utilia sūt. Ergo at̄ noui q̄a huius mōdi passiōēs ꝓ pc̄cis euenīūt. ⁊ meli̇ ē h̄ penā soluē. q̄ post mortē ꝑpetua supplicia

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sustinere. Considerare ergo semper debemus. si illi qui sancti et iusti erant domino pro infirmitate gratias referebant. quanto magis nos qui peccatores sumus. infirmitates et tribulationes amare debemus? Presertim cum apostolus dicat. quod per multas tribulationes nos oportet intrare in regnum dei. Peccator enim qui in hoc mundo non meretur flagellari. in inferno in eternum torquebitur. Scire namque debet dilectio tua quibus modis deus hominem flagellat. Legi namque quinque modis deus hominem flagellat.

Primo flagellat ad probationem. sicut flagellatus est iob et tobias. Ad hoc enim flagellati sunt ut probati essent. et manifestati aliis ob causam exempli imitandi. ut illorum cognoscentes patientiam illos imitari studuissemus. Secundo modo deus hominem flagellat. ne se extollat in superbia. ut in securitate ponat. quod ad sanctos spiritualiter pertinet. sicut beatus paulus apostolus. qui de semetipso dicit. Et ne magnitudo revelationum extollat me. datus est mihi stimulus carnis mee. angelus sathane. qui me colaphizet. Qui postquam cognovit quod salubre esset illi. illud flagellum dixit. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis. ut inhabitet in me virtus christi. Tercio autem modo deus temptat. propter peccata. sicut paraliticum cui dixit.

Remittuntur tibi peccata tua. deinde subiunxit. Tolle lectum tuum et vade in domum tuam. Per hoc enim quod illi prius peccata dimisit. et deinde ab infirmitate curavit. aptissime demonstratur. quod illa infirmitas ei propter peccata evenerit.

Quarto modo flagellat. ut sua virtus vel sanctorum virtutum demonstretur. sicut de ceco nato ipse in evangelio dicit. neque hic peccavit neque parentes eius ut cecus nasceretur. sed ut clarificetur filius dei per illum. His verbis aperte demonstrat quod ideo cecus natus fuit ut a deo illuminaretur. ac per hoc virtus divinitatis manifestaretur. Quinto modo deus hominem flagellat. ut hic incipiat tormentum sustinere. quod postmodum sine fine sustinebit. Quod solummodo ad malos pertinet. sicut antiochus et herodes inchoaverunt pati hic. quod postmodum in inferno passuri erant. De his enim scriptum est. duplici contritione contere eos. id est. et in presenti et in futuro. His vero quinque modis deus hominem flagellat. ut unusquisque flagellatus timeat. et emendet quod fecit. quatinus flagellum ei ad profectum veniat.

Firmiter enim debemus credere. quod nullum peccatum sine vindicta relinquitur.

Aut enim hic per penitentiam unusquisque suum peccatum purgabit. aut dominus pie per suum flagellum purgat. aut post mortem igne purgabitur purgatorio. Quod si

(c) 2006 Ministerio de Cultura

hīs mūdꝰ pēm hōīs n̄ fuīt deletꝰ. pᵒ hāc uitā ī ygnē descēdit etnū.
Hec ū audieſ neqq̄m debeſ desꝑare ꝺ tua salute. ut dicē. multa ſ mala
mea ⁊ inumābilia pcā mā. scito ꝓ cto ꝗ nullꝰ tm̄ ꝑ peccare. q̄ntū
dnī potestas ualet dimittē. tātum̄ si peniteat pcī. si ad illū ꝯũtē
studeat. Ꝑ qꝺ ſmo se intulit ꝺ uenia pcōꝝ ſꝑāda: uolo fcin theo
dosij iꝑatoris t ad memoriā reducē. ꝑ qꝺ ad ſꝑandā ueniā pcōꝝ.
mēs tua subleuet. ⁊ lacmarū fluēda ꝓferēdā. cor tuū cōpūgatur.
Cur desꝑabit aliq̄s pcōꝝ ꝺ uenia. si ad dm̄ ex toto corde ꝯuertat.
ē supdictꝰ imꝑator. vij. milia hominū occidens. lamtādo. ⁊ se reū
cognoscēdo. ueniā int paucos dies potuit ꝓmeri. Ut ḡ manifestissi
me possit cognoscē scitas tua. q̄m h gesta ē. cur uidelicet. vij. milia
hominū occidit. ⁊ q̄m se reū agnouit. ⁊ q̄m humiliauit. ⁊ q̄m ueniam
ꝓmuit. uba ystorie textit h ꝑ ordinē ſ inserēda. ꝑ que uba i multis ꝓ
ficē dno iuuāte potis uirtutibꝰ. Primū i ſꝑāda uenia pcōꝝ. q̄a tantoꝝ
hominū sangne reus existēs. facile ueniā impetuit. deinde i humilitate
q̄a cū imꝑator eēt. ꝑ ꝑdicationē bi ābrosij tātū se humiliauit. ū omib;
pcōrib se iferiorē ēē cognoscēt. deīn in lacmis. q̄a cū ecclā intrauit.
pauimtū ipi ecclie lacmis rigauit. Volo ḡ ut h tue caritati n̄ sit icog
nitū. ꝗ nemo simꝉ in se omīa ualet extiguire uitia. Nā dū q̄spiā pas
sionē libidinis effugit. i auaritiā incurrit. ⁊ ē auaritiā declinauit. in
uidie fouea illi ꝑpat. Et si inuidiā uicerit. mox uitiū furoris ⁊ alios
plurimos laqueos ponit ei inimicꝰ. ꝑ quos possit cape incautū. Non
ē facile ita hominibꝰ uitare uniūsas insidias hostis. sed mens diuino
solatio uigilās. omīa machinamta ātiq̄ hostis destruit.

De ſꝑanda uenia pcōꝝ. penitētiaq; theodosij imꝑatoris causa exēpli subifert.

Teodosiꝰ nāq; imꝑator habuit passionē furoris. s; iusto furori in
mīsā crudelitatē ꝑmiscuit. Quā rē ꝑ tua humilitate. id ē ut sup
dictis uirtutibꝰ ex eiꝰ lectione ꝓficias. narrare necessariū ē. Tessalica ci
uitas grandis ē ⁊ ꝓpsa. i qua cū orta eēt seditio. q̄dā ex iudicibꝰ eius
lapidati sūt. Hīc indignatꝰ theodosiꝰ. iracūdie n̄ refrenauit ifirmi
tatē. s; iniustos gladios iussit sup oēs euaginari. ⁊ una nocentes cū

(c) 2006 Ministerio de Cultura

innocentibus interemptis. Et .vii. milia hominum sicut fertur occisi sunt nullo precedente
te iudicio. Huius modi cladem plenam ualde gemitibus ambrosius audiuit. Cum
princeps mediolanum uenisset et sollempniter in sacrum templum uoluisset intra-
re, occurrit foras ad ianuam uir beatus ambrosius et ingredientem his sermonibus a templo
ingressu prohibuit. Nescis imperator ~~perpetrate~~ necis ~~a te~~ quanta sit magni- facinoris tui
tudo. nec post causam tanti furoris mens tua molem presumptionis agnoscit.
Sed forte cognitionem peccati prohibet potestas imperii. decet tamen ut uincat
ratio potestatem. Scienda quippe natura est et eius mortalitas. atque resolu-
tio et puluis progenitorum ex quo facti et ad quem redigendi sumus et non in
flore purpure confidentes. Non est confidendum in purpura. sed magis
considerenda est conditionis equalitas. Princeps o imperator es conseruorum.
unus est dominus omnium. rex omnium et creator. Quibus igitur oculis domini aspicies
templum. quibus palpabis pedibus sanctum illius pauimentum. Quomodo huius modi
manibus suscipies sanctum domini corpus? Qua presumptione ore tuo porrigis
poculum sanguinis domini pretiosum. dum furore sermonum tantus sanguis sit in-
iuste effusus? Recede igitur. recede. ne secundo peccato priorem nequitiam augere
contendas. Suscipe uinculum quo te dominus omnium nunc ligauit. Est enim medicina maxima
sanitatis. His quoque sermonibus imperator obediens. erat enim diui-
nis eruditionibus edoctus et aperte sciens que sunt propria sacerdotum. que regum.
gemens et deflens ad regalia remeauit. Cumque .viii. mensium continuata
transissent tempora. appropinquauit natiuitatis saluatoris nostri festiuitas.
Imperator autem lamentationibus assiduis residens in palatio. continuas lacri-
mas incessabiliter expendebat. Ingressus autem rufinus tunc magister et sin-
gularem fiduciam apud principem habens. uidensque principem in lamentationibus
prostratum. accessit ad eum ut lacrimarum causas inquireret. At ille ama-
rissime ingemiscens. et uehementius lacrimas fundens. tu inquit rufine
ludis et mea mala non sentis. Ego autem lamentor et gemo calamitatem meam.
quia serui et mendicantibus sunt aperta templa dei. et propriam domum ingredientes li-
bere exorant. mihi uero ingressus non est ad eum. insuper et celi sunt clausi. Hec
singula uerba dicens. singultibus interrumpebat. Rufinus uero ait. Curro si tibi
placet. et pontificem precibus persuadeo. ut soluat uinculum. quo te ligauit.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

At imperator non inquit suadebis ambrosio. Novi enim decretum illius esse iustum. Neque enim reverebitur imperialem potentiam, ut legem possit praevaricare divinam. Cumque rufinus verbis plurimis uteretur, et promitteret ambrosium esse flectendum, imperator eum pergere cum festinatione praecepit. Ipse vero spe data post paululum est secutus, credens rufini promissionibus. Tertio vir mirabilis ambrosius mox ut vidit rufinum ait. O rufine imitatus es canum impudentiam. tantae videlicet necis auctor existens. pudorem ex fronte detergens. nec erubescis nec metuis contra divinam imaginem latrare? Cumque supplicaret et imperatorem diceret esse venturum, superno zelo accensus ambrosius ait. Ego inquit rufine praedico. quoniam eum ingredi ecclesiam prohibeo. Si vero imperium in tyrannidem mutaverit, necem et ego libenter suscipio. Hec et alia plurima rufinus audiens. nuntiavit imperatori. notum antistitis. monens ne de palatio procederet. At imperator hoc in media via cognoscens. pergo inquit et iustas in faciem suscipio contumelias. Cumque ad sacra limina pervenisset. in sanctam quidem basilicam non praesumpsit intrare. sed veniens ad antistitem et inveniens eum in salutatorio residentem. supplicabat ut eius vincula solveret. At ille crudelem dicebat eius esse praesentiam et contra deum vesanire theodosium eiusque contempnere leges. Verum inquit imperator non insurgo adversus ecclesiasticas sanctiones. neque in sacra limina contendendo. sed te solvere mea vincula deposco et dei clementiam pro me exorare studeas. ne mihi ianuam claudi percipias. quam dominus noster cunctis agentibus penitentiam aperuit. Tunc ait antistes. Quam inquit penitentiam ostendisti post tantas iniquitates tuas? Quibus medicaminibus incurabilia vulnera plagasque curasti? At imperator tuum est inquit edocere et medicamina temperare. meum vero oblata suscipere. Tunc sanctus ambrosius dixit. Quoniam in furore tuo iudicium commisisti et non ratio protulit sententiam. sed potius iracundia. scribe legem que decreta furoris evacuet. ut triginta diebus sententia necis atque proscriptionibus in litteris tantummodo maneat. et iudicium rationis expectet. Quibus transactis diebus ira videlicet iam cessante. ratio causam iudicans apud se metipsam que cognoverit sub veritate disponat. In his enim diebus agnoscet si iusta sit sententia quam protulerit an iniusta. Si iusta fuerit permaneat. sin autem iniusta destruatur. Numerus vero .xxx. dierum ad hec examinanda

(c) 2006 Ministerio de Cultura

proficiet. Hanc ammonitionem imperator libenti animo suscipiens. et optimam
esse efficiens. legem conscribi repente precepit. et propria manu litteras confirmauit. Quo
facto uinculum ei absoluit ambrosius. quam lex hactenus obseruat. In tali tenore
facta fuit descriptio illa. ut si quos imperator morti dampnasset. usque trigin
ta seruarentur illesi. quos regis ira iudicasset. ne uerum sententia esset sus
pensa. quatinus in spatio triginta dierum ira quiescente probasset. utrum iu
dicasset iustum an iniustum. et quod iustum probasset hoc agere studuisset. Sic ergo
imperator ingredi limina presumens. non stans domino supplicabat. sed pronus
in pauimento dauiticam uocem proclamabat. Adhesit pauimento anima mea.
uiuifica me secundum uerbum tuum. Manibus autem capillos euellens. frontem percu
tiens. pauimentum lacrimarum guttis aspergens. ueniam impetrari poscebat.
Cumque tempus accederet quo munus ad altare solebat offerre. surgens cum lacrimis
ingressus. Cumque obtulisset sicut solitus erat. intra cancellos stetit. Rursus
ambrosius non quieuit. sed differentiam locorum edocuit. et primum quesiuit quid ibi
demum expectaret. Imperatore dicente sustinere se sacrorum misteriorum perceptionem.
per archidiaconum remandauit. O imperator interiora loca tantum sacerdotibus
sunt collocata. que ceteri nec ingredi nec contingi permittuntur. Egredere ergo et hanc
expectationem cum ceteris habe communem. Purpura namque imperatores non sacerdotes
facit. Tunc fidelissimus imperator et hanc traditionem animo gratanti suscipiens.
remandauit. Non audatie causa intra cancellos mansi. sed in constantinopoli
tana urbe hanc consuetudinem esse cognoui. unde ago gratias pro huiusmodi
medicina. Tali ergo et tanta uirtute. et presul et imperator clarebat. Ego namque
utroque opus admiror. illius fiduciam. huius autem obedientiam. illius autem zeli feruorem.
huius fidei puritatem. Hec ergo eximium opus tibi narratum est. quod te per exercitare o sanctis
sima mater deoque dicata. in custodia multarum uirtutum. Hec est theodosii
christianissimi principis. et beatissimi ambrosii pontificis contentio sancta. prouocat ho
minem. ad sperandam ueniam peccatorum. Si itaque que tue sanctitati scripsi. prudentis
sima mater perficere potueris opere. et que in hac ammonitione narrantur
bona custodire uolueris. scito quod tuis uiribus hoc non facias. sed illo inspiran
te et adiuuante. qui dicit in euuangelio. Sine me nichil potestis facere. Sed nec
cogitare quidem aliquid ualemus nisi illo operante. a quo omne bonum procedit.

15 Audi quoque quod dominus de hac causa per Ieremiam prophetam dicat: Non glorietur sapiens in sapientia sua, et fortis in fortitudine sua, et non glorietur dives in divitiis suis, sed in eo glorietur qui gloriatur scire et intelligere et nosse me. Haec enim verba omnium auferunt superbiam, quia sapientia et fortitudo et omnes opes reputantur in nihilum. Et ista est sola gloriatio, ut sciat et intelligat quod ipse sit dominus, qui facit misericordiam et iudicium et iustitiam in terra. Ex isto quoque loco sumpsit apostolus Paulus illud exemplum quod ad Corinthios scripsit: Fratres, qui gloriatur in domino glorietur. Ubi sunt illi qui dicunt hominem proprio arbitrio regi? Ubi sunt illi qui dicunt quod a nobis bonum inchoare possumus? Nequaquam illis credere debemus, quia nec cogitare quidem omnino nisi per se ipsi vere bonum valemus, nisi ipso domino donante.

De morte cuiusdam sancti.

Anno ab incarnatione domini sexcentesimo sexto, sedi apostolice preerat Sergius papa. His temporibus miraculum mirabile et antiquorum simile in Britannia factum est. Namque ad excitationem viventium de morte animae quidam aliquandiu mortuus ad vitam surrexit corporis, et multa memoratu digna quae viderat narravit. Erat enim paterfamilias in regione Nordanhymbrorum quae vocatur in Cuningum, religiosam cum sua domo gerens vitam. Qui infirmitate corporis tactus et hac crescente per dies ad extrema perductus, primo tempore noctis defunctus est. Sed diluculo reviviscens ac repente residens, omnes qui corpori eius flentes residebant timore immenso perculsos in fugam convertit. Uxor tamen quae amplius amabat quamvis multum tremens remansit. Quam ille consolatus: Noli, inquit, timere, quia vere surrexi a morte qua tenebar, et apud homines sum iterum vivere permissus; non tamen ea mihi qua antea consueveram conversatione, sed multum dissimili ex hoc tempore vivendum est. Statimque surgens abiit ad villule oratorium et usque ad diem in oratione persistens, mox omnem quam possederat substantiam in tres divisit portiones, e quibus unam coniugi, alteram filiis tradidit, tertiam sibi retinens statim pauperibus distribuit. Nec multo post seculi curis absolutus ad monasterium Mailros pervenit, acceptaque tonsura locum secrete mansionis quam praeviderat abbas intravit, et ibi usque ad diem mortis in tanta mentis et corporis contritione duravit, ut multa illum quae alios laterent.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ut horrenda uidisse. et si lingua sileret. uita loqueretur. Narrabat
autem hoc modo quid uiderat. Lucidus inquiens aspectu et clarus erat indumento. qui me
ducebat. Incedebamus autem tacentes. ut mihi uidebatur contra ortum solsticialem solis.
Cumque ambularemus. deuenimus ad uallem multe altitudinis. ac profunditatis.
infinite autem longitudinis. que ad leuam nobis sita unum latus flammis feruen
tibus nimium terribile. alterum feruenti grandine. ac frigore niuium omnia
perflante atque urente. non minus intolerabile preferebat. Utrumque autem erat
animabus hominum plenum. que uicissim hic inde uidebantur quasi tempes
tatis impetu iactari. Cum enim uim feruoris immensi tolerare non possent.
prosiliebant misere in medium frigoris infesti. et cum neque ibi quippiam requiei
inuenire ualerent. resiliebant rursus urende in medium flammarum inextin
guibilium. Cumque hac infelici uicissitudine longe lateque prout aspicere
poteram. sine ulla quietis intercapedine innumerabilis spirituum deformium
multitudo torqueretur. cogitare cepi quod hic fortasse esset infernus de cuius
tormentis inenarrabilibus sepius narrare audiui. Respondit cogitationi mee
ductor qui me precedebat. non hoc inquiens suspiceris. non enim hic infernus est quem
tu putas. At cum me hoc spectaculo tam horrendo perterritum paulatim in ulteriora
duceret. uidi subito ante nos obscurari loca incipere. et tenebris omnia
repleri. Quas cum intraremus in tantum paulisper condensate sunt. ut nichil
preter ipsas aspicerem. excepta dumtaxat ueste. et specie eius qui me ducebat.
Et cum progrederemur sola sub nocte per umbras. ecce subito apparent ante nos
crebri flammarum tetrarum globi. ascendentes quasi de puteo magno rursusque
decidentes in eundem. Quo cum perducti essemus. repente ductor meus disparuit. ac
me solum in medio tenebrarum et horride uisionis dereliquit. At cum idem
globi ignei sine intermissione modo alta peterent. modo ima barathri repete
rent. cerno omnia que ascendebant fastigia flammarum. plena esse spiritibus ho
minum. que instar fauillarum cum fumo ascendentium. nunc ad sublimiora pro
icerentur. nunc retractis ignium uaporibus relaberentur in profunda. Sed et
fetor intolerabilis cum eisdem uaporibus ebulliens. omnia illa loca tenebrarum
replebat. Et cum diutius ibi pauidus consisterem. ut pote incertus quid
agerem. quo uerterem gressus. qui me finis maneret. audio subito post terga

sonitum immanissimi fletus. ac miserrimi. et chachinnum crepitantem.
quasi uulgi indocti. captis hostibus insultantis. Ut autem sonitus idem clarior
redditus ad me usque peruenit. considero turbam malignorum spirituum quae animas
hominum merentes eiulantesque ipsa multum exultans et chachinnans me
dias illas trahebat in tenebras. E quibus uidelicet hominibus ut dinoscere
potui. quidam erat attonsus ut clerichus. quidam laicus. quaedam femina. trahentes autem
eos maligni spiritus. descenderunt in medium barathri illius ardentis. Factum est autem
ut cum longius fletum hominum et derisum demonum clare discernere nequirem.
sonitum tamen adhuc permixtum in auribus haberem. Interea ascenderunt quidam spirituum
obscurorum de abysso illa flammiuoma. et accurrentes circumdederunt me. atque flam-
mantibus oculis et de ore ac naribus ignem putidum efflantes. angebant. Forci
pibus quoque igneis quos tenebant in manibus minitabantur me comprehendere. nec tamen
ullatenus contingere. tametsi terrere praesumebant. Qui cum undique uersum hostibus.
et caecitate tenebrarum conclusus huc illucque oculos circumferrem. si forte alicunde
quid auxilii quo saluarer adueniret. apparuit retro uiam qua ueneram
quasi fulgor stellae micantis in tenebras. Qui paulatim crescens et ad festinans
ocius ubi appropinquauit dispersi sunt et aufugerunt omnes qui me forcipibus rapere
querebant spiritus infesti. Ille autem qui adueniens eos fugauit. erat ipse. qui
me ante ducebat. Qui mox conuersus ad dextrum iter. quasi contra ortum solis bruma
lem me ducere coepit. Nec mora exemptum tenebris in auras me serenae lucis eduxit.
Cumque me in aperta in luce duceret. uidi ante nos murum permaximum. cuius neque
longitudini hinc uel inde. neque altitudini ullus esse terminus uideretur. Coepi autem
mirari quare ad murum accederemus. cum in eo nullam ianuam uel fenestram. seu ascen
sum alicubi conspicerem. Cum ergo peruenissemus ad murum. statim nescio quo ordine
fuimus in summitate eius. Et ecce ibi campus erat latissimus. ac laetissimus. tantaque
fragrantia uernantium flosculorum plenus. ut omnem mox fetorem tenebrosi for
nacis qui me peruaserat. effugaret. Admirandi huius suauitas odoris. Tantum
lux ea loca cuncta perfuderat. ut omni splendore diei siue solis meridiani
radiis uideretur esse praeclarior. Erant et in hoc campo innumera hominum albatorum
conuenticula sedesque plurimae agminum laetantium. Cumque inter choros felicium
incolarum medios me duceret. cogitare coepi quod hoc esset regnum caelorum. de

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quo p̄dicari sepꝰ audiui. Respōdit ille. cogitatu mō. ñ inq̄ēs non
h̄ ē regnū celoꝝ q̄d autumas. Cūq; ꝓcedentes t̄nsissem᷒ 7 has btoꝝ
māsiones sp̄uū. aspicio an̄ nos multo maiorē luminis grām. q̄m p̄ꝰ
i q̄ etiā uocē cātātiū. dulcissimā audiui. Sed 7 odoris fraglantia
miri tāta de loco effūdebat̄. ut hic quē antea degustās quasi
maximū rebar. iā p̄ modicꝰ m̄ odor uidet̄. sic lux illa campi
florētis eximia. i cōpatione eiꝰ tenuissima ꝓrsus uidebat̄. 7 par
ua. i cuiꝰ amenitatē loci ē nos itraturos sp̄arē. repēte ductor sub
sistit. ñ mora gressū retorq̄ns. ipsa me q̄ uenim᷒ uia reduxit.
Cūq; reuersi ꝑuenirem᷒ ad māsiones illas letas sp̄uū cādidatoꝝ.
dix̄ m̄. Scis q̄ sūt ista oīa q̄ uidisti? Respōdi ego. Nō. Et ait.
Vallis illa q̄m aspexisti flāmis feruētibꝰ 7 frigoribꝰ horridis rigidā:
ipse ē locus i quo examināde sūt aīe illoꝝ. q̄ differētes cōfitē 7 emē
dare scelera que fecer̄. i ip̄o tādē mortis articulo. ad penitētiā cōfu
giūt. 7 sic d̄ corpore exeūt. q̄ tn̄ q̄a cōfessionē 7 penitētiā ul̄ i morte
habuer̄. oms i die iudicii ad regnū celoꝝ ꝑuenīūt. Multos aūt p̄ces
uiuētiū 7 helemosine 7 maxime celebratio missar̄. ut 7 an̄ diē iudicii
liberent̄ adiuuāt. Porro puteꝰ ille flāmiuomꝰ ac putidꝰ q̄ uidisti. ipse
ē os gehēne. i q̄ q̄cūq; semel inciderit. nūq̄ īn liberabit̄ i eūū. Locus u̇
ille florifer i q̄ pulcherrimā hāc iuuētutē iocūdari ac fulgē cōspi
cis. ipse ē i q̄ recipiūt̄ aīe eoꝝ. q̄ in bonis q̄dē opibꝰ d̄ corpe exeunt.
ñ tn̄ sūt tāte ꝑfectionis ut i regnū celoꝝ statī mereāt̄ introduci. q̄
tn̄ oms i diē iudicii. ad uisionē xp̄i. 7 gaudia regni celestis intrabūt.
Nā q̄cūq; i oī u̇bo 7 ope 7 cogitatione. ꝑfecti sūt. mox d̄ corpe egressi.
ad regnū celeste ꝑueniūt. ad cuiꝰ uicinia ꝑtinet locꝰ ille ubi sonitū
cātilene dulcis cū odore suauitatis. ac splēdore lucis audisti. Tu aūt
q̄a ad corpꝰ nūc reuti 7 rursꝰ int̄ hoīes uiuē debes. si actus tuos cu
riosiꝰ discute 7 mores 7 sermones tuos i rectitudine ac simplicita
te. suare studueris. accipies 7 ipse p̄ꝰ mortē locū māsionis int̄ hec
q̄ c̄nis agmina letabūda. sp̄uū btoꝝ. Hec 7 alia q̄ uiderat uir dn̄i. ñ
oīnbꝰ isipiētibꝰ. ac uite sue icuriosis. referre uolebat. s; illꝭ solūmodo

(c) 2006 Ministerio de Cultura

que uel tormentorum metu perterrita uel spe gaudiorum perhennium delectata, profectum pietatis ex eius uerbis audire uolebat. Monasterium autem in quo ipse uir habitabat, qui uisiones has uiderat, mailros uocabatur. Accepit autem in eodem monasterio locum mansionis secretiorem, ubi liberius continuis orationibus famulatui sui conditoris uacaret. Et quia locus ipse super ripam fluminis erat situs, solebat hic crebro ob magnum castigationis corporis effectum ingredi, ac sepius in eo supermeantibus undis immergi. Sicque ibidem quamdiu sustinere posse uidebatur, psalmis uel precibus insistere, fixusque manere, ascendente aqua fluminis usque ad lumbos, aliquando usque ad collum. atque inde egrediens usque ad terram, nunquam nuda atque algida deponere curabat, donec ex suo corpore calefieret et sicaretur. Cumque tempore hiemali defluentibus circa eum semifractarum crustis glaciarum, quas et ipse aliquando contriuerat, quo haberet locum standi siue immergendi fluuio, dicerent: o frater dextrelme (hoc enim nomen illi erat) quomodo tantam frigoris asperitatem tolerare preuales? Respondebat ille simpliciter. Erat namque simplicis ingenii ac moderate nature. Frigidiora ego uidi. Et cum dicerent: Mirum quod tam austeram tenere continentiam uelis, respondit: Austeriora ego uidi. Sicque ad diem uocationis sue infatigabili celestium bonorum desiderio corpus senile cotidie domabat. multisque uerbo et exemplo causa salutis erat. De uita cuiusdam fabri.

Noui autem ipse fratrem quem utinam non nossem. cuius etiam nomen si hoc aliquid prodesset dicere possem. positum in monasterio nobili, sed ipsum ignobiliter uiuentem. Corripiebatur quidem sedulo a fratribus ac maioribus loci, et quamuis eos audire noluisset, tolerabatur tamen ab eis longanimiter ob necessitatem operis ipsius exteriorem. Erat autem fabrili arte singularis. Seruiebat autem multum ebrietati et ceteris uite remissioris illecebris, magisque in officina sua die noctuque residere quam ad psallendum atque orandum in ecclesia audiendumque cum fratribus uerbum uite concurrere consueuerat. Unde accidit illi quod dicere quidam, quia qui non uult ecclesie ianuam sponte humiliatus ingredi, necesse habet ianuam inferni non sponte dampnatus introduci. Percussus enim langore atque ad extrema perductus, uocauit fratres, et multum merens ac dampnato similis cepit narrare quia uideret inferos apertos, et sathan demersum in profundo tartari, cayphanque cum ceteris qui occiderunt dominum. in quorum uicinio inquit heu mihi misero locum aspicio eterne

(c) 2006 Ministerio de Cultura

64

pditus ee ꝑpatu. Audientes h̄ fr̄s. cepit diligent̄ exhortari .ut uł posi
t' adhuc i corpe penitentia faceret. Respondit ille despans. Nō ē m̄ in temp'
uitā mutandi. ē ip̄ iudicium iudiciū m̄m ia ee cōpletu. Talia dicens. sine
uiatico salutis obyt. neq; aliqs p eo missas dicere. uł psalmos cātare. t̄
saltē orare p̄sumebat. O q̄m grandi distancia. diuisit ds̄ iter lucē 7 tenebras.
H ec p xpo mir stephan' passur' mortē p ueritate. uidit celos apertos. 7 ihm sta
tē ad dextrā dī. 7 ū erat futurus p' mortē. ibi oculos mentis an̄ mortē quo
letior occūberet misit. At ēt̄ frāt iste tenebrose mentis 7 actuus. imminente mor
te uidit apta tartara uidit dāpnatiōne diaboli 7 sequtiū eī. uidit ī suū
ifelix. iter tales carcerē. q̄ miser ip̄e desperata salute periret. De sapientia.

P rimū omniū querendū ē hōi. q̄ sit uā sciētia. ueraq; sapīa. quia
sapīa h' sc̄li stulticia ē ap dm̄. Sciētia uā ē. a diaboli laqueis
q̄ sūt pecca recedere. Et sapīa pfecta ē dm̄ colere sedm̄ ūitatē mādatoꝶ
ei'. q̄a i his d̄ (duob') mādatis. uita bt̄a adq̄rit̄. sic psalmista dic̄. Diuerte
a malo. 7 fac bonū. Nec ē suffic̄ cuiq̄m mala n̄ facere. n̄ ē et bona fa
ciat. n̄ bona facere. n̄ 7 mala āmittat. Omis ḡ q̄ sic sapiens ē procul dubio
bs̄ erit i etnū. Hā siqd̄ ē uita. cognitio diuinitatis. Cognitio diuini
tatis. ūt' opis ē boni. Fruct' boni opis. ē fruct' etne btitudinis. De fi
S eo h' cognitio diuinitatis. 7 sciētia ūitatis. p fidē discenda ē de.
catholicā. q̄a sine fide ip̄ossibile ē placere dō. Uere bs̄ ē hō. q̄ et
recte credendo bn̄ uiui. 7 bn̄ uiuendo fidē rectā custodit. S; sic ociosa ē
fides sn̄ opib' bonis. ita nich pficiunt. opa bona sine fide recta. Vnde
7 bs̄ iacob' apls̄ dix̄. Qd̄ pdit fr̄s mī. si fidē qs̄ dicat se habere. opa aūt
n̄ habeat. Nūqd̄ potit fides saluare eū. Fides sine opib' ociosa est.
Sic eñ corp' sine spū mortuū ē. ita fides sine opib' mortua ē. De cari
I n p̄ceptis n̄ caritas optinet p̄ncipatū. sine e' pfectione tate dei.
nich dō placere potest. Paul' apls̄ testat̄ dicens. q' n̄ martiriū. nec sc̄li
cōtēptū. n̄ elemosinariū largitatē. sine caritatis officio. q̄cq̄. pficere
posse ostendit. Vn̄ 7 ip̄e dn̄s a q̄dā scriba itrogat' q̄ eēt maximū man
datū; respondit. Dilige' dm̄ dm̄ tuū ex toto corde tuo. 7 ex tota aīa
t̄. 7 ex tota mēte tua. Addidit q; sedm̄ huic. Diliges pximū tuū sic

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sicut te ipsum. In his duobus mandatis tota lex pendet et prophete. Ubi uero dilectio
in obseruatione mandatorum est, tota consistit. Sicut alibi dicit: Si quis diligit me, sermo
nes meos seruabit. Unde ipsa ueritas alibi dicit: In hoc cognoscent omnes quia mei estis
discipuli, si dilectionem habueritis ad inuicem. Item apostolus: Plenitudo enim legis est
dilectio. Item Iohannes euangelista: Hoc mandatum habemus a deo, ut qui diligit deum dili
gat et fratrem suum et proximum. Si forte aliquis querat quis sit proximus, omnem christianum
recte proximum dici, quia omnes in baptismo filii dei sanctificamur, ut fratres simus spiritualiter
in caritate perfecta. Nobilior est generatio spiritualis quam carnalis. De qua in euangelio ipsa
ueritas dicit: Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto, non potest intrare in regnum dei.

De spe.

Tria quae proposuit anime nostre necessaria egregius gentium doctor
dicens: spes, fides, caritas, tria hec sunt, maior autem his est caritas. Nemo quamuis
quamuis ingenti peccatorum pondere premeretur desperare debet, sed spe certa misericordie dei indul
gentiam cottidianis lacrimis deprecando, quam recte sperare potest, si ab actione praui operis ces
sauerit. Ideo non per spem uenie perseuerantes peccare debemus, neque quia iustus deus peccata
punit ueniam desperare debemus, sed utroque periculo euitato et a malo declinemus
et de pietate dei ueniam speremus. Similiter et in omni tribulatione angustia spe ad
solatium superne pietatis currendum est, que in illo solo omnis spes et salus sine dubio
consistit dicente propheta: In deo salutare meum et gloria mea deus auxilii mei et spes

De studio orandi [legendi]

Sacrarum lectio scripturarum diuine est mea in deo est.
cognitio beatitudinis. In his enim quasi in quodam speculo homo se ipsum considerare potest,
qualis sit uel quo tendat. Lectio assidua purificat animam, timorem incutit gehenne,
ad gaudia superna cor instigat legentis. Qui uult cum deo semper esse, frequenter debet orare
et legere. Nam cum oramus, ipsi cum deo loquimur; cum autem legimus, deus nobiscum loquitur. Geminum confert
donum lectio sanctarum scripturarum, siue quia intellectum mentis erudit, siue quia a mundi ua
nitatibus abstractum hominem ad amorem dei perducit. Labor est honestus lectionis et
multum ad emundationem anime proficiens. Sicut enim ex carnalibus escis alitur caro, ita ex di
uinis eloquiis interior homo nutritur ac pascitur, sicut psalmista dicit: Quam dulcia
faucibus meis eloquia tua, domine, super mel et fauum ori meo. Sed ille beatissimus est qui diuinas
scripturas legens uerba uertit in opera. Omnis plane scriptura sacra ad nostram scripta est sa
lutem, ut proficiamus in ueritatis cognitione. Sepius cecus offendit quam uidens, sic ig
norans legem dei sepius ignoranter peccat quam ille qui scit.

De pace

Saluator ad patrē rediens: q̄i speciale mun⁹ discipłis dedit p̄cepta
pacis dicēs. Pacē meā reliq̄ uob. In pace uos dimisi. i pace uos inueniā.
Cuius pacis ornam̄ta i alio loco ostēdit dicēs. Bi pacifici qm̄ filij dī uo
cabunt̄. Cum filii dī seip̄ uocari. q̄ incep̄ tā ēē pacifici. Nō filii uult dici.
q̄ pacē noluerint ām̄plecti. Negat s̄ patrē dm̄. q̄ pacific⁹ ēē ɔtēpnit. Sȝ hec
pax ē bonis. ⁊ dī p̄cepta seruātib⁹ custodiēda ē. n̄ cū iniq̄s. ⁊ sceleratis
q̄ pacē int̄ se hn̄t in p̄cis suis. Pax x̄ ad salutē xp̄ic̄ sempitn̄ā. pax que
i mūdo ē. ad ppetuā puenit et pditionē. Pax ē bonis. ⁊ bellū ē uicijs semp
habendū ē. Mala siq̄dē impioꝝ hominū. odio habēda s̄. Pax xp̄m dī spe
cialit̄ p̄mēt. Pax dilectionis mat̄ ē. Pax iudiciū ē scitatis. ut q̄ dn̄s p pp̄hā
ait. Pacē ⁊ ūitatē dilite. pax plebis ɡ̄tiā sanitas. glā sacēdotis ⁊ patrie
leticia. ⁊ tror hostiū. siue uisibiliū siue inuisibiliū. Sacēdotis ē i pace ppłm
āmonē. q̄ debeat agē. ppłi ē i humilitate audire monitionē. Qđ q̄o n̄ licet
pastoris ē phibē ne fiat. plebis ē audire ne faciat. De misericordia.

Precipuū ē mīa bonū. de qua ip̄e ait saluator. Bi misericordes. qm̄ ipi
misericordiā ɔseq̄nt̄. Nō ē mīā peccōr a dō sꝑare. q̄ mīā n̄ fac̄ peccātib⁹
in se. Cū dimittat hō tp̄ale debitū. ū meat̄ recipē etn̄ale bonū. Si aīas nr̄as
cupim⁹ peccōꝝ sordib⁹ emūdari. mīā i nos peccātib⁹ n̄ negem⁹. ū i die retributio
nis ad p̄mendā dn̄i mīā. mīe opib⁹ adiuuem̄. Quō a dō mīā expectat. qui
crudel' ē i ɔseruos suos? Sic quis cup̄ dn̄m s̄ misereri. ita ⁊ misereat̄ debito
rib⁹ suis. Ad mīe op⁹. dn̄s i eūglio nos exēplo roborauit. ū ait. Estote miss
cordes. sic ⁊ pat̄ ur̄ celestis misericors ē. Omis mīa faciet locū unicuiq̄
scd̄ m̄ītū opm suoꝝ. Q̄ fac̄ mīā. dō offert sacrificiū. Bn̄ misericors ē. qui
ipso a se ip̄. ⁊ se diligent̄ custodit. ne puniat̄ ē diablo. ⁊ sic alijs p̄stat q̄o sibi

Dn̄s dic̄ i eūglio. Dimittite et De indulgentia. ___ ēē precip̄.
dimittet̄ uob. Si dimiseritis hoīb⁹ pcā eoꝝ. dimittet uob pat̄ celestis pcā
ur̄a. Si n̄ dimiseritis. n̄ pat̄ ur̄ celestis uob dimittet pcā ur̄a. Cū ex nr̄o iudi
cio. iudicat nos dš. ⁊ ɔdēnāt i potestate nr̄a ē. q̄m iudicem̄ a iudice. Si
medic̄ iudicam⁹ i nos delinq̄ntib⁹. medic̄ iudicat dš de nob. i se peccātib⁹. Itē
dam⁹ exēplū ill'. sic doctor ɡ̄ntiū de uob m̄tipsis dic̄. siq̄s adu̾s aliquē hȝ
q̄relā. sic dš i x̄ nob donauit. ita ⁊ uos facite. Itē nulli malū p malo reddētes.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

et in alio loco. Noli uinci a malo. sed uince in bono malum. Qui peccatibus cle-
menter ignoscit nouit clementiam diuine pietatis certissime accipiet. Sic enim
remittitur nobis. ut nos remiserimus eis. qui nos quoque malignitate nocuerint.
In patientia dicit dominus in euangelio possidebitis animas uestras. **De patientia.**

In omni enim uita humana patientia necessaria est. Sicut itaque patienter suffer-
re debemus iniurias ab aliis in nos delatas. ita et tribulationes que nobis
eueniunt sufferre necesse est. Sepissime in hoc seculo boni ac reprobi tribulatio-
nes patiuntur. ideo quisquis liber per bona opera tribulationes patitur. non debet
in cogitatione dicere. perdidi opera bona que faciebam. Qui enim hoc dixerit non pro amo-
re dei sed pro mercede felicitatis huius uite. aut pro laude humana opus bonum fecis-
se cognoscitur. Probabitur enim homo flagellis dei. quia animo bene faciat. qui fortitudine suf-
ferat temptationes sibi superuenientes. Temptat enim nos deus dicit apostolus. ut sciat si
diligimus eum. Rursus tribulatio patientiam operatur. patientia autem opus est
perfectum. Beatus uir qui suffert temptationem. quoniam cum probatus fuerit accipiet coronam
uite. quam repromisit deus diligentibus se. Nemo bene sapiens est. qui patientiam non habet.
Fortior est dominator anime sue. expugnatore urbium. Patientia uera est in facie
fortiter sustinere iniurias. et in futuro uindictam non querere. sed ex toto corde ignos-
cere. Sine ferro ut flammis martires esse possumus. si patientiam ueraciter seruamus
in animo et proximis nostris. Laudabile est iniuriam tacendo declinare. quam respon-
do tolerare mala. Nam in futuro coronam merebitur sempiternam. **De humilitate.**

Quanta sit uirtus humilitatis dicitur. facile ex uerbis domini agnoscitur. qui in superbiam
phariseorum dampnaret. dixit. Omnis qui se exaltat humiliabitur. Nam et psal-
mista dicit. Excelsus dominus humilia respicit et alta a longe cognoscit. Alta po-
sint pro superbia. humilia uero respicit. ut attollat ad alta. superba cognoscit ut
deiciat. Discamus humilitatem. per quam deo appropinquare potimus. sicut ipse dominus
in euangelio dicit. Discite a me quia mitis sum et humilis corde. et inuenietis requiem
animabus uestris. Per superbiam mirabilis angelorum creatura cecidit de celo. per humi-
litatem dei. fragilitas humane nature ascendit in celum. Et ita est inter homines
humilitatis consuetudo. sicut salomon ait. Ubi fuit superbia. ibi et contume-
lia erit. Ubi autem humilitas. ibi et sapientia. deus per prophetam ait. Ad quem respi- ait
ciam nisi ad humilem et quietum. et trementem uerba mea? Qui ergo humilis et

quietus non fuerit, non potest habitaculum (ideo) gratia sancti spiritus. Deus humilis factus est (nostre) salutis cau
sa. erubescat homo superbus esse. Quantum humilitate inclinatur cor ad ima, tantum
proficit in excelso. Qui humilis erit, exaltabitur in gloria. Primus humilitatis gradus
est veritatis sermonem humiliter audire, memoriter retinere, libenter perficere. Ea quippe
quam non invenerit humilem veritas fugit mentem. Quanto quisque humilior erit apud se ipso,
tanto maior erit in conspectu Domini. Superbus vero quanto gloriosior erit apparet inter
homines, tanto deiectior erit ante Deum. Qui sine humilitate bona opera agit,
in vento pulverem portat. Noli homo in virtutibus gloriari tuis, quia altum habiturus
eris iudicem. non te ipsum, in cuius conspectu te ipsum in corde tuo humiliare,
quatinus ille te exaltet in tempore tribulationis tue. Descende ut ascendas, humi
liare ut exalteris, ne exaltatus humilieris. Qui vilis est sibi, ante Deum pulcher
est. Esto ergo parvus in oculis tuis, ut sis magnus in oculis Dei. In summo honore,
summa sit tibi humilitas laus est honoris. De compunctione cordis.

Compunctio cordis ex humilitatis virtute nascitur. De compunctione confes
sio peccatorum; de confessione penitentia; ex penitentia vera provenit de
lictorum indulgentia. Compunctio cordis est humilitas mentis cum lacrimis et recordatio
ne peccatorum et timore iudicii. Ex gemino fonte compunctionis solent profluere
lacrime, id est dum mens operum suorum diligenter mala considerat, aliter dum desiderio eterne
vite suspirat. unde et propheta ait. Sitivit anima mea ad Deum vivum. q. u. v. a. a. f. d.
f. u. m. l. m. p. d. a. n. Item concupiscit et deficit a. m. in a. d. Cor meum et caro mea
e. i. d. u. Quattuor sunt qualitates affectuum quibus cogitatio sancti tedio salubri compun
gitur. id est memoria preteritorum facinorum, recordatio futurarum penarum, consideratio
peregrinationis sue in huius vite miseria, desiderium superne patrie ut quantocius ad eam quantocius
valeat pervenire. Quando ergo ista in corde hominis fiunt, sciendum est tunc esse Dominum
per gratiam cordi humano presentem. unde et in psalmo dicitur. Deus vitam meam nuntiavi tibi.
posuisti l. m. i. c. t. sicut et in promissione tua. Anima hominis que in oratione compungitur,
valde illi proficit ut ad salutem cum potiore compunctio effunditur. spiritus sancti presentiam
cordibus nostris non dubium est adesse. De confessione.

Ortatur nos sancta scriptura sepius ad medicamenta confessionis fugere.
Non quod Deus indigeat confessione nostra, cui presto omnia sunt que cogitamus
aut loquimur aut agimus. Sed nos aliter salvi fieri non possumus nisi confiteamur

(c) 2006 Ministerio de Cultura

penitētes q̄ nunq; gessim⁹ negligētes. Q̄ se ipm̄ accusat ī peccis suis. hunc
diabol⁹ n̄ hȳt ītm̄ accusare. in die iudicii. si tn̄ cōfitēdo ⁊ penitēdo diluit
que fec̄. nec itū reuocat q̄ egit. Cōfitemini dic̄ iacob⁹ ap̄ls alterutrum
pecc̄a uīa. ⁊ orate ꝓ inuicē ŭ saluemini. Ide b̄s ap̄ls. ore aū cōfes
sio fit ad salutē. S; ⁊ salomō dic̄. Q̄ abscōdit scelera sua. n̄ diri
get̄. Q̄ aūt cōfess⁹ fuit ⁊ reliqrit ea. mīām cōsequet̄. Magnū ē
salutis medicamtū n̄ reitare que ipie egim⁹. n̄ post cicatrices uul
nerū resauciare. Sic psalmista ait. Dixi cōfitebor adūsū me iniusti
ciā mā dn̄o. ⁊. t. r. i. p. m. Viuēs cōfiteat̄ pecc̄or q̄ fec̄. qe n̄ ē fructuo
sa cōfessio ap̄ inferos. Ecce nūc tēp⁹ acceptabile dō. ecce nc̄ dies salu
tis. Tēp⁹ ē nc̄ remissionis penitētib⁹. s; tēp⁹ erit p⁹ mortē uindicte
negligētib⁹ cōfiti pecc̄a sua. Om̄s eni ipij aīam habēt ul̄ habebūt
ī tormītis penitētiā. s; nō pficit ŭ n̄ pficiet penitētia ad remissio
nē. sed cōsciētia torquet eos ad augmītū penarū q̄s patiuntur.
Potuer̄t ꝑ cōfessionē ꝑeaue tormitū. s; neglexer̄. ido sic fo tis flam
ma. ita int⁹ cōsciētia ꝓpa torquet̄. Q̄m potest medic⁹ uulnus
sanare q̄d egrotus erubesc̄ ostendēe. ds̄ ꝯ cōfessionē nr̄a desid̄at.
ŭ iustā habeat causā ignoscēdi. Q̄ pecc̄a sua occultat. ⁊ salubrit̄
nō uult ea ipm cōfiti dō. quē ~~teste~~ hȳt ~~ipm~~ habebit ultorē. Optime se iudicet
hō in hac uita. ne iudicet̄ a dō dāpnatione ꝑpetua. Dupplicē
habe debet fletū ī penitēcia om̄is pecc̄or. siue q̄ p negligentiā
bonū n̄ fec̄. seu q̄a ꝑauitatā mali ꝑpetrauit. Q̄d eni oportuit
n̄ egit. ⁊ q̄d n̄ oportuit egit. Cōfessio iustificat. cōfessio ueniam
pecc̄is donat. Om̄is spes in cōfessione cōsistit. Cōfessio op⁹ ē mēe.
sal⁹ egroti. unicū ē iurib⁹ nr̄is medicamtū. ē penitētia.

De nō tardando cōūti ad dnm̄.

Legit̄ in litteris diuinit⁹ īspiratis.
Fili ne tardes cōūti ad dnm̄. q̄a nescis q̄d futa pariet dies. Q̄
tardat cōūti. piculū fac̄ aīe sue. q̄a mors n̄ tardat. q̄ si tardā
te cōūti inuenit ad tormita eū deducet. Q̄d tu pecc̄or cōūti dissimu
las. ⁊ n̄ metuis ne t̄ mors repētina subripiat die cōūsionis. Si
bonū ē pecc̄a dimitte. ⁊ ad dn̄m cōūti. cito fiat. Ds̄ eni ꝑ̄ ꝓmisit

(c) 2006 Ministerio de Cultura

remissionē cōuti a pccīs. securitatē t ū pmisit diu uiuendi. Ideo cōuertat se citi unusquisq; ad dm̄. & cū iuenit eū. delinquat impius uiā suā.

Si subito irruat dies extremus. perit dilatio restat dapnatio. Puer nō uis. redi ad dm̄ & iuuenis. Noli desperare de uenia peccatorū. nō de uita lōgiore cōfide. Cōuerte g. et penitētiā age. Cras inquies cōuertar. Quare nō hodie? Quod mali si hodie? Forte dicis. longa erit uita mea. Dicā si lōga erit bona sit. si breuis. & ipsa bona sit. S; quis ferat malū longū?

Villā emis. bonā desideras. Vxorē uis ducere. bonā queris. Filios t uis nasci. bonos optas. Et ut & de uilissimis rebus loquar. Caligas emis. & nō uis malas. & uitā amas malā. Quod te offendit uita tua. quia solā uis malā. ut int omia bona tua solus sis malus? Ne tardes cōuti ad dnm̄. & ne differas de die i diē. Verba dī sūt nō mea. nō a me hec audis dicta. sed ego tecū audio. a dnō. Forte respōdes. cras. cras. O uox coruina. coruus nō redit ad archā. columba ū redit. Si tu uis penitētiā agere. quando peccare nō potes. pccā te dimiserunt nō tu illa. Satis alienus a fide ē. ad agendā penitētiā. qui tēpus senectutis expectat. Neq; enī tūc ueniā iueniet. qui in aptū tēpus perdit. Ibi iā adō nō potest mereri. qd petit. qui hic noluit audire quod iussit. Qui tēpus penitētie datū neglegit. frustra ante tribunal xpi preces effūdit. Festinare debet cōuti ad dm̄ unusquisq; dū potest. ne si cū pot noluit. omnino cū tarde uoluerit nō possit. De timore dei.

Initiū sapie timor dnī. Magna cautela peccati. dī psentiā timere. Qui pfecte dm̄ timet. diligenter se a peccatis custodit. Timenti dm̄ i nouissimo die bn̄ erit. & merces eius in eternū pmanet. Qui erubescit in cōspectu hominis peccare. quanto magis erubescat in cōspectu dī iniquitatē agere. qui nō solū opa sz & corda cōsiderat. Qui timore sco dm̄ metuit. inquirit quibus placita sūt illi. Alius ē timor filiorū. alius suorū. Seruus enī ppter tormēta dnōs timet. filii ū ppter amorē patres timēt. Si filii dei sumus. timeamus eū ex caritatis dulcedine. nō de timoris amaritudine.

Homo sapiēs in omnibus opibus suis dm̄ metuit. sciēs se nusquam eius psentiā effugere posse. sicut psalmista dō dicēs. Quo ibo a spū tuo. & a facie tua quo fugiā? Id est neq; ab oriēte. neq; ab occidēte subaudit patet

(c) 2006 Ministerio de Cultura

locus fugiendi dominum. Timentis dominum uera est anima. et a temptatione diabolica
tuta permanet. Beatus homo qui semper est pauidus. et cui donatum est dei timorem
semper ante oculos habere. Qui timet dominum. recedit ab itinere prauo. et ad uirtutum
semitam uias suas diriget. Timor repellit peccata. et adficit uirtutes.
Timor facit cautum hominem. et sollicitum ut non peccet. Ubi autem timor domini non
est. ibi dissolutio uite est. Qui dominum in prosperis uel in aduersis timet. refugit ad
illum. qui flagellat ut sanet. Beatus uir qui timet dominum. in mandatis eius uolet
nimis. Timorem expellit gehenne. timor dei. Sic timeamus dominum. ut
diligamus eum. quia perfecta caritas foras mittit timorem. Isidorus. De

Perfectum ieiunium est quod elemosinis et oratione celum transit. ieiunio.
et ad thronum altissimi dei peruenit. Tunc enim homo spiritualis efficitur. angelis coniun-
gitur. Deoque liberius copulatur. si abstinentia carnis orationibus exaltetur. Per
ieiunium et orationes occulta misteriorum celestium reuelantur. diuinique sacra-
menti archana panduntur. Quandiu adam abstinuit. mansit in paradiso.
manducauit et expulsus est. Ieiunia. fortia tela sunt aduersus temptamenta de-
monum. cito enim per abstinentiam uincuntur. Unde et dominus et saluator noster. eorum incur-
sus. ieiuniis et orationibus premonuit superare dicens. Hoc genus non eicitur. nisi per
orationem et ieiunium. Inmundus enim spiritus ibi se fiducialius inmittit. ubi uiderit fre-
quentes comessationes et ebrietates. exerceri. Abstinentia corpus macerat.
sed cor impinguescit. Carnem debilitat. sed animam confortat. Sed sciendum est quod
ieiunia cum bonis operibus deo optime sunt acceptabilia. Nam qui a cibis abs-
tinent. et praue agunt. demones agunt imitantur. quibus esca carnalis non est. et
nequitia spiritualis semper inest. Ille enim bene abstinet se a cibis. qui et a malicie actibus.
et a mundi ieiunat ambitionibus. Melius est predicationum sanctarum conuiuio uictu-
ram saciare spiritum mentem. quam mortiferam carnem delitiosis saturari epulis.

Sciendum est enim esse pietatis opus. ut de his De mercede uel pietate.
que nobis celestis pater mercede contulit. nos quoque alios adiuuemus. Sunt enim
plurimi qui nullam in agris. nullam in uineis. nullam habent in seculi diuitiis
portionem. quorum inopiam de ea quam dominus dedit nobis copia consolari debemus.
ut ipsi nobiscum deo christo fecunditatem uindicant. gaudeant possidentibus donata.
que et pauperibus et peregrinis facta sunt communia. Felix est ille ortus et omni

(c) 2006 Ministerio de Cultura

fructuū multiplicatione dignissim9. de quo egētiū. 7 debiliū. 7 pegrinoꝝ
saturarꝰ esuries. Quos ideo sub diuisis molestiis. iusticia dī laborare
ꝑmitt. ut 7 miseros ꝑ penuria. et medēs ꝑ beniuolētiā coronaret. Effi
cacissima ē enī ꝓ peccīs deꝑcatio. in elemosinis atq; ieiuniis. 7 uelociter
diuinas cōscēdit aures. Talibꝰ ḡ ē oro deuota suffragiis. qm̄ sēptū ē anīe
sue uiri factē misericors. Pars enī corꝑaliū facultatū. que indigētibꝰ minis
trat. trāsit in diuitias etnas. ita ut medā dī. 7 idulgētiā pccoꝝ nroꝝ.
pauꝑū miseratione 7 elemosinarū largitate mearet. qm qui suū ab inope
n̄ auertit anim̄. cito ad se dnī cōuertit auditū. dicēte dn̄o. Estote ḡ mise
ricordes. sic 7 pr ur misericors ē. Quod rodiēm se ꝑmittit ūitas. secura
expectat humanitas. Constāt ḡ erane. largit da qd accipias. sere qd metas.
sparge q colligas. noli metuere dispēdiū. noli de dubio suspirare
ꝓuentu. substācia cū erogat. augetur. Remunerator tuus uult te ēē
munificū. 7 qd dat ut habeas. mādat ut tribuas. dicēs. date 7 dabitur
uob. O auare si aurū diligis. ut diuitias sciri. da ne ꝑdas. Si seruaūis.
sine dubio ꝑdes. Si erogaūis. omnino habebis eas etnalit. dicēte ipa
ūitate. Thesaurizate uob thesauros i celo. ubi nec erugo nec tinea
demolitur. nec fures effodiunt. nec furant. Ubi ē thesaurꝰ tuus. ibi et
cor tuū. Utiq; bn̄ dispēsātes tēporalia. adquiretis etna. Noli timidus
ēē i largiēdo. ne sis egenꝰ i tribulatione. qa qui parce seminat. par
ce 7 metet. Qui aut miserebitur paupi. bs erit. Redēptio itaq; anīe uiri.
diuitie eius. Abscōde elemosinā i sinu pauꝑis dicē scēpta. 7 ipa orat ꝓ
te. Sic aq extinguit ignē. ita elemosina extinguit pccm̄. Anīā esuriē
tē ne despexis. 7 ne exaspes pauꝑē i clamore suo. Qui auertit aurē suā
a clamore pauꝑis. illiꝰ oro clemētiā dī n̄ merebitur. In uita tua bn̄ fac
anīe tue. elemosinas dans miseris. qa ꝑ mortē n̄ habes potestatē
bn̄ faciēdi. In cōuiuiis tuis pauꝑes uescant. 7 xp̄c in illis. Tria s̄ gna
elemosinaꝝ. una corꝑalis egēti dare qcqd potueris. Alta spūalis.
dimittē a quo lesus fueris. Tercia. delīquētē corrigē. 7 errātes i uia
ūitatis reducere. De castitate

Castitas āglica ē uita; castitas cū humilitate. ips s̄ merebr

(c) 2006 Ministerio de Cultura

habitationem: que expellat immundiciam ubi domini. dicente scriptura. Cor
pus peccato subditum: spiritus sanctus effugiet. Membra nostra deo debent esse dicata:
non fornicationi. Apponat homo desiderio sue carnis: eternorum flammas tormentorum.
Assuescat iuuenis castitatem. ubi sit domicilium sapientia dei. Ubi immunditia cor
poris. ibi habitatio diaboli: qui maxime gaudet in inquinatione carnis nostre.
Omnis immunditie deo displicet: et maxime que non est secundum naturales. Amonet itaque
sancta nos scriptura dicens; post concupiscentias tuas non eas: et a uoluntate tua auertere.
Si prestas anime tue concupiscentias: faciet te in gaudium inimicis tuis uenire.
Et mundi quoque salomon proferebat sententias de cauenda immunditia carnis dicens.
Fauus enim distillans labia meretricis: et nitidius oleo guttur eius. Nouissima autem illius
amara. quasi absinthium. et acuta quasi gladius biceps; pedes eius descendunt ad
mortem. et inferos gressus illius penetrant. per semitam uite non ambulant. Nunc ergo fili
mi audi me: et ne recedas a uerbis oris mei. Longe fac ab ea uiam tuam: et ne
appropinques foribus domus eius. Hic sapiens non solum de meretricum immunditia dixit.
sed et de omni carnis concupiscentia: que sollicitat animam suam consentire desi
deriis; sed ratio mentis prohibere debet impetus carnis: et refrenare uolupta
tes eius iniquas. Item salomon. Numquid ignem abscondere potest homo in sinu suo:
ut uestimenta illius non ardeant: aut ambulare super prunas. ut non comburantur
plante eius? Sic qui ingreditur ad mulierem proximi sui: non erit mundus cum tetigerit
eam. Simulque et beatus paulus apostolus amonet nos; bonum est inquiens mulierem
non tangere. quasi statim in tactu periculum esset. Pulcra est enim casta iuuenum pudicitia.
et deo amabilis: et ad omne bonum utilis. Qui filios habet spirituales uel carnales.
nutriat illos in castitate deo. non in fornicatione diabolo. Quid prodest homini filium
habere. nutrire. amare. si eternis eum nutriat tormentis? Qui in castitate uiuunt:
angelicam habent in terris conuersationem. Castitas hominem celo coniungit. angelis facit
ciuem. Qui mulierem habet legitimam. legitime utatur ea temporibus oportunis. ut
secundum apostolum possit uacare orationi. et benedictionem mereatur filiorum a deo recipere.
Nemo dicat se a fornicatione continere non posse; fidelis enim deus est. dicit apostolus. qui
non permittit nos temptari super id quod portare possumus: sed faciet cum temptatione
prouentum. Datur unicuique homini temptatio. siue in carnis desiderio. siue in
ambitione seculi. ut [illegible] in unaquaque temptatione: siue cum laude uincere. aut cum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

opprobrio subiacere potuit. Omnibus enim castitas necessaria est: sed maxime ministris
Christi altaris. quorum uita aliorum debet esse eruditio. et assidua salutis predicatio.
Tales enim decet dominum habere ministros. qui nulla contagione carnis corrumpantur:
sed potius continentia castitatis splendeant. et totius honestatis fulgeant in ipso

Qui nos benigne amonet de fraude cauenda. exemplis.

Quia substantia pauperes et miseros esse prohibet nos ab omni auaritia
et iniusta pecunie adquisitione abstinere. Quia non autem de laboribus tuis iustis
fac elemosinam: ipse per apostolum suum hortatur nos dicens; nolite facere fraudem
ad inuicem. Qui fraude quilibet adquisierit aliquid. perdit iusticie equitatem. Dic
auare. dic cupide. dic scelerate; quid adquisisti: Forte dicis aurum adquisiui
per fraudem; et si fidem inuenires uenalem: si bona esset. quomodo compares eam: Quare
non times perdere eam: quam te deus uult habere in corde: Aurum habes uel argentum.
uel aliquid preciosum in archa: sed dampnum in corde. Hiis omnibus meliores diuitias
perdidisti. id est fidem. et iusticiam. dilectionem dei et proximi. Lucrum tuum cogitas: damp
num tuum non consideras: Si hunc lucro gaudes: quare illa perdita non plangis:
Plus perdidisti: quam adquisisti. O diues. rapis per potentiam: quam te deus uult habere
sempiternam beatitudinem. Si omnis fur. uel raptor oculum perdidisset in furto. uel
rapina. numquam postea furtum fecisset uel rapinam: et nescis quod in huiusmodi peccato.
lumen amittis cordis quod melius est omni lumine corporis: Magis auare da
pauperibus quod habes. ut inuenias in celo. quod dedisti in terra. Quod times pecuniam
perdere: et non times ut totus pereas: Pro adquisitione pecunie falsum testimonium
dicis. mentiris. rapis aliena. iuras. periuras. quod lex uetat. Pro ratione eius omnia
facis: quare non times. ut totus ardeas in eternum: Quare auare plus amas aurum
quam animam: Quid prodest homini si uniuersum mundum lucretur. anime autem sue detrimentum
patiatur: Et ipse dominus in euangelio dicit. Cauete ab omni auaritia. quia enim non
in habundantia cuiusquam uita eius est. quam possidet. Numquid non diuites similiter mo
riuntur. sicut et pauperes: Nam post diuitie ultionem non liberabunt male
utentes eis. a penis sempiternis. Nichil est auaro sceleratius. qui animam suam habet ue
nalem. per cupiditatem diuitiarum. Auaritia modum ignorat: et omnia de
uorat. nescit penitus saturari: esuriens semper et inops est. Auarus uero infer
no similis est. qui numquam impletur. De iudicibus.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Omnis qui recte iudicat, stateram in manu gestat; in utroque penso iustitiam et misericordiam portat. Sed per iustitiam reddit peccati sententiam, per misericordiam peccati temperat penam. Quedam sunt a iudice bono per equitatem corrigenda, quedam vero per misericordiam indulgenda. Sine personarum acceptione debent esse iuditia. Nichil est iniquius est quam munera accipere in iudiciis, quia munera excecant corda prudentium et subvertunt verba iustorum. In quo enim iudicio, dicit dominus, iudicabitis, iudicabimini de vobis. Quapropter iudex dominum iudicem timeat, ne forte illo iudicante dampnetur. Qui innocentes dampnat, vel impios iustificat, per munera vel cuiuslibet persone amore vel odio, hic iudex est iniustus.

Nemo principum stultos vel improbos iudices ponere debet. Quia stultus per ignaviam ignorat iustitiam, improbus autem per cupiditatem subvertit ipsam quam didicerit veritatem. Bene igitur lacerantur pauperes a pravis iudicibus quam a cruentis simis hostibus. Nullus est predo tam cupidus in alienis, quam iudex iniquus in suis. Leviores sunt hostibus iudices iniqui; hostes sepe fuga vitantur, iudices autem propter potentiam effugi non possunt, qui divitias ex eorum oppressione congregare student. Aliquotiens iudices boni ministros habent rapaces, quorum sceleribus commaculantur, si non prohibent rapacitatem illorum. Hii in alienis pereunt peccatis, quia non solum, ut egregius mundi doctor ait, qui faciunt, sed qui consentiunt facientibus, digni efficiuntur morte perpetua. Sepe iudices pravi cupiditatis causa pervertunt iudicia, nec finiuntur cause quousque sacculos suos impleant. Quando iudicant, non causam sed dona considerant. Iudices pravi iuxta prophete verbum quasi lupi comedentes vespere, nichil relinquentes in mane; hoc est de presentis vite tantum cogitantes, de futuro autem nichil. Luporum more cuncta rapientes, et vix pauca pauperibus relinquentes. Iracundus iudex iudicii examen plene contueri non valet, quia caligine furoris non videt claritatem iustitie. Non est persona in iuditio consideranda. Acceptio autem munerum in iudiciis prevaricatio veritatis est. Qui dominum timentes recte iudicant, etiam a deo accepti sunt.

De falsis testibus.

Falsus testis, dicit Salomon, non erit impunitus. Qui falsum testimonium profert contra proximum suum, extinguetur lucerna eius in die ultimo. Qui metu cuiuslibet potestatis veritatem occultat, iracundiam dei super se provocat, quia magis timet hominem quam

(c) 2006 Ministerio de Cultura

dum. Falsidicus testis tribus est personis obnoxius. Primum deo cuius presentiam
contempnit. Deinde iudici quem mentiendo fallit. Postremo innocenti quem
falso testimonio ledit. Si falsi testes separantur mox mendaces inveniuntur.
Utrique reus est et qui veritatem occultat et qui mendacium dicit. Quia ille prodesse non vult
et iste nocere desiderat. Hic cuius testimonium in conspectu dei probabile inve
nitur. Quatuor modis iusticia in iudiciis subvertitur. timore. cupiditate.
amore. odio. Timore dum metu potestatis alicuius dicere veritatem vel iudicare
quislibet pavescit; cupiditate dum premio muneris alicuius corrumpitur iudex.
Odio dum cuiuslibet inimicitie causa nocere alteri desiderat. Amore dum ami
cos vel propinquos contra iusticiam defendit potentior. His iiii modis sepe equitas
subvertitur et innocentia leditur. Magis dolendum est de his qui opprimunt pauperes quam
de his qui patiuntur iniuriam. Illi enim qui opprimuntur temporalem miseriam cito finiunt. Illi
vero qui opprimunt eos per iniusticiam eternis flammis deputantur. Hic vero sepe a malis
boni iudicantur in futura superne vita mali iudicabuntur a bonis. Sepe enim et hic
boni infelices sunt et miseri coram hominibus et mali felices. In illa itaque eterna
retributione semper boni felices erunt et mali semper miseri erunt. Quibus bonum est in hoc
seculo contendat maxime ne bona perdat perpetua. Et qui molestiam patiuntur
fortiter vel eam sufferat ut in eterna beatitudine dignus inveniatur. De invidia.

Invidia diaboli subintravit mors in orbem terrarum. Dum invideret homini terreno quere
bat quomodo eum perderet per transgressionem illius mandati quod creator statuit. Absque
neque potest esse invidia qui alienis torquetur bonis quod ipse non habet alio invidet
habere. Omnibus bonis inimica est invidia. Ubi est invidia caritas esse non potest;
et ubi caritas non est ibi nichil boni esse potest. Qui invidet diabolo similis est.
qui per invidiam hominem de paradisi felicitate deiecit. Magne virtutis est qui
invidiam humilitate superat. discordiam caritate destruit. Quam infelix est
homo qui de alterius bono dolere. Sicque fit ut unde bonus proficit inde iniquus contabescat
Melius bonorum imitari exempla quam eos invidie stimulis agitare. Invidia mor
det. pectus ... mentem affligit. Nullus de alterius cuiuslibet doleat bono vel
felicitate aliena contineatur; potest itaque homo alterius bonum suum facere dum
amat in alio quod ipse non facit. De superbia.

Superbis deus resistit humilibus autem dat gratiam. Maximum autem peccatum

(c) 2008 Ministerio de Cultura

dicti fuit superbia; quia apostolus omni initio delicti est superbia. que sepe et de bonis operibus superbit. et illud perdit per superbiam. quod habuit per caritatem. Omnium uitiorum nouissimum est superbia. dum homo uirtutibus ornatur. et in his subire incipit. Omnis quoque peccati initium est superbia. dum anima precepta contempnit creatoris. mox in cuius libet peccati corruit foueam. Omnis superbia tanto imo iacet. quanto se in altum erigit; tanto quoque profundius labitur. quanto eleuatur. Nichil magis christiano nocet. quam superbia. Superbia; ex angelis demones fecit. humilitas autem. homines sanctis angelis similes reddit. Superbi cupiunt in se predicari quod non faciunt. humiles refugiunt quod ipsi operantur agnosci. Non eleuetur homo in bono suo. non laudem sibi querat. Quamuis aliquid boni faciat. sed deum laudari cupiat in donis suis. qui nichil boni facere non quod deus donauit ei facere. De iracundia.

Egregius mundi predicator dicit. Omnis amaritudo et ira et indignatio. et clamor. et blasphemia. tollatur a uobis; nec ira uiri iusticiam dei operari poterit. Ira sine temperamento. expers est rationis. Responsio mollis mitigat iram; sermo durus suscitat furorem. Vir iracundus ut ait salomon. prouocat rixas; sed qui patiens est. mitigat suscitatas. Spiritum non ad irascendum facilem quis sustinere poterit. Ira non habet misericordiam. nec erumpens furor. finem uidicte nouit. Si te homo preoccupauerit ira. mitiga eam. Illa ira mala est. que mentem turbat. ut rectum consilium perdat. Illa ira est iusta. quando homo contra peccata irascitur. dum male agit. Dicit apostolus; irascimini et nolite peccare. Concessit quod nature est. tulit quod culpe est. Ira alterius tua uincatur patientia. Noli uinci a malo. sed uince in bono malum. Alterius peccatum. sit tuum premium. Noli tranquillitatem mentis tue. alterius perturbatione maculare. Noli estimare te facere stulto. que ira in sinu stulti requiescit; si tu irasceris contra eum. erunt duo mali tu et ille. Melius est te esse bonum. quam ille sit malus. Cur tu ex alterius malitia malus effici. ceris? De humana laude.

Dominus dicit in euangelio. Attendite ne iusticiam uestram faciatis coram hominibus. ne uidea[m]ini ab eis. id est ea intentione non faciatis bona. ut ab hominibus uanam laudem habeatis; sed quicquid homo faciat bonum. pro dei amore. et salute anime sue. et sincera caritate faciat. Nam ipse dominus dixit. de quibusdam qui elemosinas faciunt. uel orationes. et ieiunia. ut ab omnibus laudem accipiant. Amen dico uobis. receperunt mercedem suam. Quapropter quolibet bonum facit. ut ab omnibus laudetur. hic merces illius quod

qsiuit. ⁊ nullã a dõ spare hr retributionẽ. qa p er amore n̄ fec̃ s; p hu
mane laudis iactãcia. sic ypocite faciūt. Qð uitiū hoīb; placēdi i bonis
opib; ds multū detestat. et sepi9 fariseos q tales fuer i iudea. tribili p
cutit maledictiõe dicēs. Ve uob ypocite. Qð ẽ ypõe hominis. malo si bon9
pdicet. Te ñacit h q agit hõ boni ẽ. qñdo place desidat dõ. a q hr qcqd
boni hr ul fac. q bona age uidet. ⁊ p h nõ dõ s; hoīb; place cup. i uanū
laborat. ⁊ i uētū seminat. Magnū se. un qsq; studeat in suis opib; s; mag
nitudine sua humanū n̄ qrat fauorẽ. ne pdat q habuit. ⁊ sit paruus
fcs. Increpat eos bs paul9 apls. q in suis gliat bn factis dicēs. Qð habes hõ
q nõ accepisti. Si si accepisti q gliaris. Qi aliqd donū di q inuit. i suā
laudē cõuit. pculdubio ũtutẽ i uitiū transfert. ⁊ bonū q fec in pccm.
Cū ẽ causa iactãcie paup pascit. ⁊ iã ipi9 mēe op9 i pccm cõuit. Qcqd
hõ boni agit. dõ qrat laudẽ n̄ sibi. sic ipe dñs i eugłio ait. Sic luceat
lux ura corã hoīb; ut uideat opa ura bona. ⁊ glificet patrẽ urm q i celis ẽ.

De pseuerãtia.

Non qrit in xpiano initiū boni opis s; finis. qa de
suo fine unqsq; iudicabit. Sut ẽ q bn icipuit. ⁊ male finiunt.
sic iudas. Primo apls. ⁊ p ea pditor dñi. ⁊ fci sui cõscii laqo se suspendit.
Paul9 male cep. s; bn finiuit. Primo psequutor. p ea pdicator. Virtus
boni opis ẽ pseuãntia. ipo dicẽte; q pseuãuit usq; i finẽ h saluus erit.
Tũc eni placet dõ nra cõuisatio. qñdo bonū qd icohamus. pseuãti fine cõple
mus. Bonū g n̄ cepisse. s; pfecisse ũr ẽ; n̄ inchoãtib; pmiū pmittitur.
s; pseuãntib; datur. Sẽp i uita hominis finis qrit. qa q fine suo un
qsq; aut iustificat. aut cõdẽpnat. Vñ unqsq; istãtissime bona q fecit
pfice cõtẽdat. ut ppetuã a dño mcedẽ accipe mereatur.

De septẽ uitiis.

Octo s uitia pncipalia. ul originalia oīu uitiorum. ex qb; qsi radici
b;. omia uitia pullulat. d qb; pauca dicẽ tacti duxim9. ut ex qb;
radicib; q rami uitiose gminatis crescẽ uideãt. ut sciat unqsq; ra
dicib; extirpatis. facil9 ramos pcidẽ. Primũ uitiũ ẽ spuale supbia.
d q dr. Initiū omis pcci ẽ supbia. q regina ẽ omiū malorum. p q ãgli
ceciderunt d celo. q fit ex cõtẽptu mãdatorum di. Fit ⁊ qñdo attollitur mẽs
d bonis opib; suis. ⁊ si meliorẽ extimat aliis dū i eo ipso peior aliis ẽ

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quo se meliorem putat. Fit et per contumaciam superbia: quando despicit homines senioribus obedire suis. Ex ipsa vero nascitur omnis inobedientia et omnis presumptio. contentiones. hereses: que omnia una humilitas filii dei per facile vincere potest.

De gula.

Primum vero est corporale peccatum gula. idest intemperans cibi potusque voluptas. per quam primi parentes humani generis. paradisi felicitatem perdiderunt. et in huius vite miseriam deiecti sunt: unde omnis homo per peccatum nascitur. per laborem vivit. per dolorem moritur; que tria regnare videntur in homine idest dum homo contra canonica et statuta. gule causa anticipare cupit: aut exquisitiores cibos sibi preparare iubet. quam necessitas corporis vel sue qualitas persone exigitur. vel si plus accipiat in edendo vel bibendo. propter desiderium intemperantie sue. quam sue proficiat saluti. De qua videlicet gula nascitur inepta leticia: scurrilitas: levitas: vanitas: vaniloquium: inmunditia corporis: instabilitas mentis: hebetas. libido: que ex sacietate ventris. libido corporis congeritur. Que per abstinentiam et ieiunia et operis cuiuslibet assiduitatem, optime v i n c u n t u r.

De fornicatione.

Fornicatio est omnis corporalis inmunditia: que solet fieri ex incontinentia libidinis. et mollitie anime. que consentit sue carni peccare. Que fornicatio fit per commixtionem carnis et feminae. vel et alia quecumque inmunditia: ad explendum libidinis ardorem. Nam anima domina debet esse. et imperare carni. et caro famula. et obedire domine sue. idest rationali anime. De qua fornicatione nascitur cecitas mentis. incontinentia oculorum vel totius corporis. amor inmoderatus. sepe periculum vite. lascivia ioca et omnis incontinentia. odium mandatorum dei. mentis enervatio. negligentia vite future. et presentis delectatio. que vincitur per castitatem et continentiam consuetam. et recordationem ignis eterni. et timorem eterni dei.

De avaritia.

Avaritia est nimia divitiarum adquirendi vel tenendi cupiditas. que inexplebilis est. sicut ydropicus: qui quanto plus bibit. tanto plus sitit. Sic avaritia quanto magis habet. tanto plus cupit. et modus illi non est in desiderando. Cuius genera sunt invidie: furta: violentie: inquietudo: iniusta iudicia. contemptus veritatis. future beatitudinis oblivio. cordis obduratio. Que fit misericordie contraria et elemosinis in pauperes. et totius pietatis in miseros. Que vincitur per timorem dei et fraternam caritatem et per opera misericordie. et per spem future beatitudinis.

De ira.

Ira vero est de .viii. viciis principalibus. que si sine ratione regitur. in

(c) 2006 Ministerio de Cultura

furore ĩtic̃. ita ut hõ sui aĩ ĩpotẽs sit. faciẽs q̃ ñ cõueñ. Hec ++ si corde ĩsidit. om̃e exuuit ꝓuidẽtiã ab eo. nec uidituũ recte discretıuıs ĩq̃rere. ñ honeste cõtẽplationis ĩtutẽ. nec cõsilii maturitatẽ habe potit. s; oĩa p̃ p̃cipitiũ q̃odã face uidet̃. De q̃ ĩdẽ ira pullulat timor mentis. rixe. cõtumelie. clamor. idignatio. sanguis effusio. homicidia. ulciscẽdi cupiditas. iurie memoria. Que uicit̃ p̃ patiẽtiã. lõganimitatẽ. ⁊ p̃ ratione intellectualẽ. q̃ d̃s ĩser. ẽ mẽtib' huminis. ⁊ p̃ recordationẽ orõnis dñice ĩ q̃ d̃o dr̃. Dimitte nob debita nr̃a. sic̃ ⁊ nos dimittim' debitorib' nr̃is.

Acceidia ẽ pestis q̃ d̃o fistãntib'. multũ nocẽ ꝓbat̃. De accidia.
Adũ ociosꝰ hõ torpescit. i desidiis aĩe sue . . . carnalib'. nec ope gaudet sp̃uali. nec i salute aĩe sue letat̃. ñ in adiutorio fr̃m laboris ꝯlarescit. Hec ẽ q̃ maxime m̃nachos exeuttit d̃ cella i sc̃lo ⁊ d̃ regl̃ari cõũsatione eicit eos ĩ abrupta uitior̃. q̃ cũ miserabilẽ obsidet mẽtẽ. mltis ei cõfic̃ miseriis. mltaq; docet mala. De q̃ nascit̃ sõnolẽtia. pig̃tia opis boni. ĩstabilitas loci. p̃uagatio d̃ loco ĩ locũ. tepiditas laborãdi. tedium. cordis m̃muratio ⁊ ianiloq̃a. Que uicit̃ p̃ studiũ l̃ctionis. p̃ assiduitatẽ opis boni. p̃ desidiũ fut̃e p̃mior̃ btitudinis. p̃ cõfessionem tẽptationis q̃ i mẽte h̃t. p̃ stabilitatẽ loci. ⁊ ꝓpositi sui. atq; exercitia eius liber artis ⁊ laboris. ul orõni. ⁊ uigiliar̃ instantiã. ũ nũq̃ ociosꝰ iueniat̃ fuus dĩ. Difficile' iueñ diabolꝰ tẽptãdi locũ ĩ hoĩe. q̃ in ope iueñ bono. q̃ quem ociosũ repit ⁊ nichil boni agentem. De tristicia.

Tristicie duo sũt gñia. unũ salutiferũ. altũ pestiferũ. Tristicia salutaris ẽ q̃ndo d̃ pc̃is suis aĩꝰ cõtristat̃ pc̃oris. ⁊ ita cõtristat̃. ut cõfessionẽ et penitẽtiã agẽ q̃rat. et cõũti ad dñm se desiderat. Alia ẽ tristicia h'sc̃li. q̃ mortẽ opat̃ aĩe. q̃ nil i bono ope ꝓficẽ ualet. q̃ aĩmũ ꝑturbat. ⁊ sepe i desp̃ationẽ mittit. ⁊ futur̃ spẽ abstulit bonor̃. Ex ip̃a nascit̃ malitia. rancor aĩ. pusillanimitas. amaritudo. desp̃atio. sepe ⁊ et p̃sentis uite nulla delectatio q̃ uicit̃ leticia sp̃uali. ⁊ spe futur̃ ⁊ cõsolatiue scẽptar̃. ul fr̃no i sp̃uali iocũditate colloquio. De cenodoxia. i. uanagl̃a.

Uana gl̃a ẽ dũ hõ appetit in boni usuis laudari. et ñ dat d̃o honorẽ. ñ diuine ĩputat gl̃e. q̃cq̃d boni

fecerit. sive quasi ex se habeat. vel sanitatis dignitatem. vel honoris. vel spiritalis
decorem sapientie. dum homo absque dei gratia nichil. vel adiutorio. habere potuerit
boni. sicut ipsa veritas dicit. Sine me nichil potestis facere. Quapropter qui gloriatur in domino
glorietur. Quia nichil sine donante deo boni habere poterit. ex cuius utique radice multi
malicie germinare videntur ramusculi. id est contentio. iactancia. arrogantia. discordia.
inanis glorie cupido. et ypocrisis. id est simulatio boni operis. aut etiam de se quod agat
nescit. cuius morbi medicina est recordatio divine bonitatis. Hi sunt octo totius
impietatis duces cum exercitibus suis. et fortissimi contra humanum genus diabolice frau
dis bellatores. qui deo auxiliante facillime vincuntur a bellatoribus christi per virtutes
sanctas. Prima superbia per humilitatem. Gula per abstinentiam. Fornicatio per casti
tatem. Avaritia per largitatem. Ira per patientiam. Accidia per instantiam boni operis
Tristicia mala. per leticiam spiritalem. Cenodoxia. id est vana gloria. per caritatem dei.
Sed et in his christiane religionis ductoribus. quos opposuimus diabolice impietatis bella
toribus. quattuor presunt duces gloriosissimi. quorum nomina hec sunt. Prudentia. iusticia.
fortitudo. temperantia. Primo sciendum est quid sit virtus. Virtus est animi habitus. nature
decus. vite ratio. morum pietas. cultus divinitatis. honor hominis. eterne beatitudinis
meritum. cuius partes sunt ut diximus. quattuor principales. Prudentia. iusticia. forti
prudentia — tudo. temperantia. Prudentia est rerum divinarum humanarumque. quantum homini datum
est scientia. in qua intelligendum est quid cavendum sit homini. vel quid faciendum. et hoc est quod
iusticia — in psalmo legitur. Diverte a malo et fac bonum. Iusticia est enim animi nobili
tas. unicuique rei propriam tribuens dignitatem. In hac divinitatis cultus. et hu
fortitudo — manitatis honor. et equa iudicia. et equitas totius vite conservatur. Fortitudo est
magna animi patientia. et longanimitas. et perseverantia in bonis operibus. et victo
temperantia — ria contra omnia viciorum genera. Temperantia est totius vite modus. ne quid nimis homo
vel amet. vel odio habeat. sed omnes vite huius varietates considerata temperet dilige
ntia. Hec sunt in fide et virtutum caritate observantibus eterne glorie ab ipsa veritate per
christum premia pollicita. Nulla melior est sapientia quam ea qua deus secundum modulum
mentis humane intelligitur. et timetur. et futurum eius creditur iudicium. vel quid est iustius
quam deum diligere. eiusque mandata custodire. per quem nondum fuimus creati sumus.
et cum perditi fuimus recreati sumus. et a servitute diabolica liberati. Qui deus omnia
bona nobisque habemus donavit. Et quid hac fortitudine melius est quam diabolum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

uitę. & eius omnes superare suggestiones. & omnia aduersa mundi, pro dei nomine fortiter tolerare. Nobilis uirtus est ualde temperantia, per quam omnis honor uite huius & uirtus hominis constat. ut omnia in quacumque causa homo temperanter cogitet, loquatur, & agat cum consilio salutis sue. Hec sunt leuia et suauia monita. domini diligendi. qui ait. Discite a me, quia mitis sum & humilis corde. & inuenietis requiem animabus uestris. Iugum enim meum suaue est. & onus meum leue. Nonne melius est & beatius deum diligere. qui est eterna pulcritudo. eterna dulcedo. eterna suauitas. eterna fragrantia. eterna iocunditas. perpetuus honor. indeficiens felicitas. quam huius seculi amare species pulcras. & dulces sapores. suaues odores, et felicitates seculi transitorias. que omnia uelut uolatiles umbre recedunt. transeunt. & decipiunt amantem se. & in eternam eum mittunt miseriam. Qui uero deum et dominum fideliter amat. et indesinenter colit. & eius mandata perseueranter adimplet. eternam cum angelis dei gloriam perpetualiter possidere dignus efficietur. Hec omnia supradicta o carissime comes Guido. & o mi uir breui sermone sicut petistis. ego augustinus dictaui. ut habeatis ea cotidie quasi manualem in conspectu uestro libellum. in quo possitis uos ipsos considerare. quid cauere uel quid agere debeatis. atque per singulas uite huius prosperitates. alios ad bonum exortari. & quomodo ad culmen perfectionis ascendere debeatis. Non uos layci habitus. uel conuersationis secularis terreant qualitates. quasi in eo habitu uite celestis ianuas intrare non ualeatis. Igitur sicut omnibus equaliter regnum dei predicata est beatitudo. ita omni sexui, etati & persone. equaliter secundum meritorum dignitatem regni patet introitus. Ubi non est distinctio. quis esse debeat in seculo laycus. uel diues. aut pauper. iunior uel senior. seruus aut dominus. Sed unusquisque secundum meritum boni operis perpetualiter coronabitur dei gratia. Explicit augustini exortatio. ad comitem sibi carissimum. & ad fratrem; De petro teolonario.

augu

Dignum & congruum memorantes elemosinis patriarcha dicens. Habebam inquid quendam ministrum in apotheca mea. i. cellario fidelem ualde & uirginem usque ad obitum suum. Sic igitur narrabat mihi dicens. Cum manebam hic aut cum quondam theolonario ditissimo & immisericorde. Semel igitur pauperibus in hyeme sedentibus ad solem. seque calefacientibus, ceperunt singuli domos elemosinariorum collaudare. & pro eis orare. Similiter et domos elemosinam non facientium uituperare. Uenit igitur in medium eorum. & nomen senioris nominat theolonarii. & cepit singulos interrogare per ordinem. Uere tu frater accepisti aliquando de domo illa benedictionem? Ab omnibus interrogantibus

© 2006 Ministerio de Cultura

invicem. nullus invenitur esse qui acceperit. Dicit eis unus ex eis. Quid mihi dabitis. si accepero
hodie ab eo benedictionem? Et illis facientibus cum eo pactum. venit stans ante por
tam. expectans quando dominus domum rediret. mox ex dispensatione dei simul perve
nerunt. Ipse ingrediens portam. et animal portans panes a mancipio. causa pistrini ipsius.
Videns igitur egenum. non inveniens lapidem. pro furore arripuit panem siligineum de cophi
no. et iactavit in faciem eius. Ille igitur suscepit. et habiit. ut satisfaceret fratribus suis.
dicens quod ex eiusdem manibus panem accepisset. Itaque post duos dies in infirmitatem
usque ad mortem cecidit. et videbatur in somnis se ipsum rationem ponentem. et suos acti
onis super stateram appendere. in una quidem parte congregabant quidam mauri de
formes. altera autem acies aliorum quorundam erat candidatorum et terribilium specie.
Qui nichil invenientes boni. dicebant. Nichil habemus hic. Tunc dicit unus eorum. Vere
nichil nisi unum panem quem ante duos dies dedit Christo. et ipsum non libenter. Et im
mittentibus in statera panem. facta est equalitas. Tunc dicunt thelonario hi qui apparuerunt
ei candidi. Vade et auge ad panem hunc. nam vere mauri isti te apprehendent.
Evigilans igitur agnovit quia visio sibi ab eo non esset mendacia. sed veratia. Omnia enim que
a iuventute sua et quorum ipse erat oblitus. videbat ethiopes illos congregare. et
deportare ad libram et dicebat. Quia si panis. id est quem iactavi pro furore. ita
profuit. a quantis malis liberat se qui dat in simplicitate sua bona indigentibus. Et
de cetero ita modestus et prudens. atque summus elemosinarius factus est ut etiam
corpori proprio non parceret. Contigit autem aliquando secundum consuetudinem eum ad theloneum
ire. et obviavit ei nauta. qui a naufragio nudus ut fuerat natus evaserat. qui
cecidit ante eum rogans ut aliquod tegimen aut [?] ipsi impenderet. Ille igitur putans quod egenus
esset. exuit esophorum quod illi melius erat. et dedit ei. rogavitque eum ut hoc
ipse vestiretur. Ille vero pergens erubescens vestiri hoc vendidit. Cum autem rediret
thelonarius vidit suspensum esophorum. et contristatus est valde. ascendens domum
suam. non comedens neque bibens. sed claudens hostium cenaculi sui. sedebat plorans
et cogitans. quia non fui idoneus [?] dignus ut mei memoriam haberet egenus. Cum igitur anxia
retur. obdormivit et ecce vidit quendam speciosum tanquam solem. ferentem crucem
super caput suum et veste quam dederat naute indutum. dicentem sibi. Quid ploras pe
tre? Ille vero dixit. ut dominum esse putans. Quia domine ex quibus largiris nobis. damus alicui.
et in turpe lucrum deducunt accipientes. Tunc dicit unus [?]. Cognoscis hec est

ostendit ei quia dederat eius uestitus ex sophorio eius. dicens ei. Ecce ego uestior illo 75
ex quo dedisti mihi et gratias ago uoluntati tue bone. quoniam frigore affligebar et
cooperuisti me. Ad se autem ipse reuersus cepit egenos beneficare. et dicere. Uiuit dominus si non
opes meas xpisto dedero. si non dispersero que mee sunt. non moriar donec fiam tamquam unus ex eis. Accer
sito igitur notario suo quem emerat. dicens ei. Secretum uolo dicere tibi. et crede si
propalaueris me. barbaris uendam te. Dat itaque ei decem libras auri. et dicit
ei. Uade et eme tibi negotium et sume me et duc in sanctam ciuitatem. et uende me
cuilibet xpistiano. et precium pauperibus da. Notario autem recusante. dicens ei iterum. Quoniam
si me non uendideris. ego uendam te barbaris. ut perdaris uidetur. Obaudiuit igitur ei nota
rius. et peruenientibus eis ad sancta loca. uendidit eum cuidam amico suo. qui zoilus uoca
batur. xxx. numismatibus. Reliquens eum notarius habiit constantinopolim.
satisfaciens quod nulli hoc manifestaret. et quod de precio non defraudaret. Et aliquando
quidem coquinabat domino suo. aliquando lauabat pannos suos. Afflixit autem se ip
sum ieiunio multo. Cum uero uidisset se benedici hic dominus super omnem benedictionem. dicens ei
ueneratus enormem eius uirtutem et humilitatem. Volo humilis petre liberare te.
et non sis de reliquo quasi meus frater. Ille uero noluit. Uidebant autem eum frequenter contumelia perfer
re. et puniri a conseruis suis. Habebant eum tamquam amentem. ita ut et nomen ei
imponerent amentis. Recedensque igitur eum tribulabant conserui eius et dormiebat in tribula
tione. apparuit ei qui prius apparuerat. uestitus ex sofforio eius. tenens et illa
numismata xxx. in manu dicens ei. Noli mestus esse frater petre. ego et precium
tuum suscepi sed sustenta usque dum cognoscaris. Post aliquantum uero tempus uenerunt
a patria quidam argenti uenditores. ad domum eius qui petrum emerat. Qui cum prandissent
ceperunt afigurare eum et inuicem dicentes. Quoniam simulat iste puer domino petro
thelonario. Ille uero occultabat uultum suum quantum poterat. Iterum comedentibus
eis. dixerunt hospiti. Vere non putamus res ita euenit. domine zoile. Neque tamen
sciebant certius quia erat de coquina et de ieiunio commutatus uultus eius. Diu igitur
considerantibus eum. dixit unus ex eis. Vere dominus petrus est. surgam et tenebo eum.
Foris itaque stans audiuit hec. et catinum relinquens non est ingressus. sed recto
cursu ad portam cucurrit. Erat ibi quidam qui ministerium habebat hostiarii,
mutus et surdus a natiuitate. qui per nutum tantum aperiebat et claudebat. Fes
tinans igitur famulus dei exire. dicens surdo et muto. In nomine ihesu xpisti tibi dico

(c) 2006 Ministerio de Cultura

api in portā. Ille n̄ audiuit statī ⁊ dix̄. Etiā dn̄e. Surrex̄ g̊ statī ⁊ apuit.
ei. Exeunte eo. dix̄ hostiari⁹. Dn̄e dn̄e. ille q̄ coq̄nabat erat. eum rēs. dicēs
m̄. O surde ⁊ mute. i nōie dn̄i api m̄. q̄ mox uidi ex ore ei⁹ flammā
exeuntē. ⁊ tāgētē aures meās ⁊ statī audiui ⁊ loqut⁹ sū. Exhilerātes ⁊ psequentes
eū cuncti. ulti⁹ n̄ uiderūt eū. Hec sunt bi iohis patriarche uba. Et dicebat
sēp h̄ audientib⁹. Si x̄po sāguinē n̄ pepcer. q̄pā hominū ⁊ huc dederūt i mīn
frm̄. imo x̄. q̄nto mag⁹ cū alacritate. ⁊ humilitate debem⁹ d̄ facultatib⁹
x̄ dare. ac egenis ⁊ paupib⁹. ut recōpēsatnē a dō recipiam⁹ i illa tremēda
⁊ horrēda retributionis die. De ebreo q̄ uidit īfātē partiri i mānib⁹
basilii. tēpore sci sacficii.

Diuino q̄pē ministerio illo agēte.
Debre⁹ q̄dā se sic x̄ian⁹ ppto cōmiscuit officii misterii ⁊ munus explo
rare uolēs. uidit īfantē partiri i manib⁹ basilii ⁊ cōmunicātib⁹ omib⁹
ueniē datāq; ē ei uē caro scā. Vn̄ accessit ad calicē sāguine repletū. ut uere
ē. ⁊ ipi⁹ scs ē particeps. atq; d̄ utrisq; seruās reliquias. abiēs in domum
suā. ostēdit uxori sue. ⁊ narrauit q̄ ppriis oculis uidisset. credēs g̊ ut
uere. q̄a hor[...] ⁊ admirabile ē x̄ianor̄ misteriū. statī cū familia sua
ad basiliū uenit. postulās se sine dilatione accipe d̄ i x̄ ē signaculū. Ba
sili⁹ aūt scs n̄ differēs. s; cōsuetā eucharistiā illi offerēs. baptizauit eū
cū omī domo sua credētē dn̄o. De negante x̄pm scripto.

Elladi⁹ successor sedis aplice basilii uir mirabilis ⁊ i omi ūtute decora
tus. enarrauit q̄a senator q̄dā fidelis. nōie p̄terr⁹. filiā suā uolens
i una d̄ b̄ndictinib⁹ domib⁹ mittē. ac sacre. ⁊ dō redde. S; ab initio homi
cida diabls sēp diuine uolūtati iuidēs. mouit unū d̄ famil suis. ⁊ incēdit
ad puelle amorē. His aūt cū fuisset idignus ⁊ n̄ audēs appiq̄re ad ppositū.
alloq̄t unū abhominādor̄ icātator̄. pmittēs ei tribuere pecuniam
auri innumabilē si mēte puelle domare potuerit. Malefic⁹ dix̄ ad eū. O hō ego
i istuo n̄ p̄ualeo. s; si uis mito te ad meū pcuratorē diabolm̄. ⁊ ip̄ pficiet tuā
uolūtatē. Q⁹ ait ad eū. Q̄cq; dix̄is m̄ faciā. Abrenūcias x̄ i cōscripto.
Dix̄ ei. Etiā. Tūc dix̄ ei iniq̄tatis opator. Si i isto parat⁹ extitis. cooperator
t̄ sū. Q⁹ ait ad eū. Parat⁹ sū. tātū cōsequi desideriū. Tūc minister maligni
tatis faciēs ad diablm̄ eplām hec sensū hntē. Qm̄ mi dn̄e m̄ festinare oporteat

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quoniam te adiuvem et christianos a lege sua retro ducam et tue voluntati adducam, ut
multiplicetur pars tua mecum. Hunc quem mitto litteras defferentem cupiditate in puellam
exarsit. Et postulo ut in isto quaeras et cum multa alacritate congreges placito
res tuos. Et dans ei epistolam dixit ei: Vade secundum talem horam noctis, et sta super
monumentum gentilis, et exalta cartam in aere, et stabunt tibi qui te debent ducere
ad diabolum. Qui alacriter hoc faciens, iactavit miseram vocem invocans diaboli auxilium. Et
continuo astiterunt principes et potestates tenebrarum spiritualia nequitie. Qui appre-
hendentes eum erant cum gaudio magno, duxerunt eum ubi erat diabolus et ostenderunt eum
sedentem in sede alta et in circuitu eius malignos spiritus stantes. Et suscipiens missas
a malefico litteras, dixit ad miserum: Credis in me? Qui ait: Credo. Et abnegas Christum
[illegible] tuum? Abnego. Dicit ei diabolus: Et infideles estis vos christiani, et quando quidem consequimini
desiderium vestrum, negatis me et acceditis ad Christum vestrum qui benignus est ac clementissimus,
et suscipit vos. Sed fac mihi manu scriptam Christi tui et baptismatis abrenuntiationem
voluntariam, et quia mecum sis in die iudicii condelectans mihi in preparatis eternis tormen-
tis, et ego desiderium tuum adimplebo. Qui disposuit ipsa manu scriptam sicut conquisitus fuit.
Statim autem animarum corruptor misit qui sunt super fornicationem demones, qui inflammave-
runt puellam in amorem iuvenis. Que proiciens se in terram cepit clamare dicens ad
patrem: Miserere pater mei, quia dure torqueor propter puerum nostrum mecum. Coniunge me
puero quem amo. Si autem hoc non vis facere, videbis me post modicum morientem et ama-
ra morte, et sermonem dabis pro me in die iudicii deo. Pater autem eius cum lacrimis dice-
bat: Heu mihi peccatori, quid convenit misere mee filie. Quis meum thesaurum fu-
ratus est? Quis meam ignavit filiam? Quis dulce occulorum meorum lumen extinxit?
Ego te celesti sponso volebam Christo et angelorum cohabitatricem constituere, et per te
salvari sperabam. Tu autem in amorem lascivietatis insanisti. Sine me sicut volo
desponsare te deo, ne ducas senectutem meam cum tribulatione ad inferos, neque
nobilitatem parentum tuorum confusione optas. Illa autem ad nichilum reputans
que a patre dicebantur, instabat clamans: Pater mi, fac desiderium meum, aut mortem
meam inspicias. Pater vero in magna defectione factus et amicorum consiliis credulus,
precepit fieri desiderium puelle, et adduxit conquisitum puerum ad ipsam filiam, dans quoque
eis omnem substantiam suam, dixit filie sue: Vade filia, vere misera, tu plan-
ges. Longo quoque coniugio facto, diabolica facinorositate completa, modico tempore

(c) 2006 Ministerio de Cultura

designatus est a quibusdam puer non introire ecclesiam neque accedere divino sacrificio. Tunc
dicunt miserae coniugi eius: Scis quia vir tuus quem elegisti non christianus sed peregrinus
est fidei et alienus? Illa autem audiens dolore repleta prostravit se in humum
et discerpere se ipsam unguibus coepit et pectus percutere ac clamare. Nemo obe
dientibus parentibus non potest salvari. Quis annunciabit patri meo confusio
nem meam? Heu mihi misere, in quanta profunditatem perditionis descendi. Cur
nata sum et nata continuo rapta non fui? Vir autem eius audiens haec accur
rit statim ad eam, contendens non habere ita veritatem. Illa vero dixit ad eum: Si vis mihi
satisfacere et miserae animae meae, crastina die ego et tu unanimiter eamus
ad ecclesiam et coram me participa christi misteria et satisfacta ero. Tunc coactus dixit ei
sententiam capituli. Mox illa deponens muliebrem infirmitatem et consilium
bonum ei consilians exiit ad pastorem et discipulum christi basilium adversus impietatem
clamans: Miserere mihi miserere sancte dei, discipule domini, quae cum demonibus causam
egi. Et docet ei rerum gestarum ordinem. Sanctus autem dei vocans puerum sciscitatus
est ab eo si ita esset. Qui cum lacrimis ait: Etiam sancte dei, si ego siluero opera mea
clamabunt; et narrat ei a principio usque ad finem diaboli operationem. Tunc dicit
ei sanctus: Vis reverti ad dominum deum nostrum? Ad quem puer: Utique volo, sed non
valeo. Quare? Respondit puer: Scripto abnegavi christum et professus sum diabolo.
Dicit sanctus ei: Non sit tibi curae. Benignus est … deus noster et re
cipiet te penitentem. Compatitur namque malitiis nostris. Et puella iactans se
ad pedes sancti deprecata est eum dicens: Discipule christi domini nostri, quantum potes adiu
va nos. Dicit item ad puerum sanctus: Credis salvari? Qui ait: Credo domine,
adiuva incredulitatem meam. Et continuo apprehendens manum eius faciensque
christi signum in ipso et orans, reclusit eum in uno loco interioris sacri periboli,
et dans ei regulam collaborante eum per tres dies. Post quos visitavit eum
et dixit ei: Quomodo habes te fili? Qui dixit ei: In magna sum defectione.
Sancte dei, non ferre queo clamores eorum et terrores seu lapidationes eorum. Te
nentes manu scriptum meum, ita dicendo: Tu venisti ad nos, non nos ad te.
Et dicit ei sanctus: Noli timere fili, tantum crede. Et dans ei modicam escam faciensque
iterum super eum crucis signum et orans, reclusit eum et post paucos dies item visita
vit eum et dicit: Quomodo te habes fili? Dicit ei: Pater sancte, a longe clamores eorum

(c) 2006 Ministerio da Cultura

audio et minas. sed non video eos. Et tamen dans ei escam ac orans. claudensque
ostium abiit. Post iiii. die rediit. et dicit ei. Quomodo habes te frater? Respondit. Bene habeo
sancte dei. uidi enim te hodie in uisu pugnantem pro me. et uincentem diabolum. Mox ergo sanctus
secundum consuetudinem faciens orationem eduxit eum. et adduxit in dormitorium suum.
Mane autem facto uocauit sacrum clerum in monasterio. et omnem plebem. et dixit eis. Filio
li mei dilectissimi. omnes gratias agamus deo. ecce enim ouem perditam pastor bonus debet
in humeris reportare. et offerre ecclesie. Quapropter debitum est. et nos facere uigiliam
nocte. ac postulare eius benignitatem. ut non uincat corruptor animarum. Quod et in hoc
facto. Et tali alacriter populo congregato. per omnem noctem postulauerunt dominum cum bono pas
tore. cum lacrimis clamantes pro eo. kyrieleison. Et mane cum populo accepit sanctus puerum.
et tenens dexteram manum eius. ducens eum in sanctam ecclesiam dei cum psalmis et ym
nis. et ecce diabolus omnium fascinans: in istam uitam cum omni perniciosa uirtute aduenit.
et inuisibiliter apprehendens puerum. uolens eum rapere de manu sancti. cepit clamare
puer. Sancte dei adiuua me. Et tanta populus constancia aggressus est ut et memorabilem
uirum duceret cum puero. Conuersus ergo sanctus ad diabolum dixit. Improbissime et amarum
corruptor. non sufficit tua perditio tibi. nisi et dei mei temptes plasma? Sathan. Respondit.
Preiudicas mihi basili? Ita ut plures ex nobis audirent. uoces demonis ut hec dicentium.
populo clamante. kyrieleison. Sanctus autem dixit ei. Increpet te dominus diabole. Qui respondit ad
eum. Basili. preiudicas mihi. non habui ego ad eum. sed ipse uenit ad me. Abnegauit christum.
et professus est mihi. et ecce manu scriptum habeo. et in die iudicii ad communem iudicem
eum ducam. Basilius dixit. Benedictus deus meus. non deflectet populus iste manus de altitu
dine celi. donec reddas manu scriptum. Et conuertens se dixit populo. Erigite ma
nus uestras in celum. clamantes cum lacrimis. Kyrieleison. Et stante populo extensas habente
manus in celum. ecce manu scripta pueri. per aerem delata. et ab omnibus uisa uenit
et inposita est manibus memorabilis nostri pastoris. Ipse autem gratias agens deo. coram
omni populo dixit ad puerum. Cognoscis litteras has frater? Qui ait ad eum. Etiam sancte dei.
manu scripta mea est. Et disrumpens manu scriptum basilius. perduxit eum ad ecclesiam
ad eucharistiam percipiendum. Postea uero dans ei regulam. ac instruens. reddidit eum
mulieri glorificantem dominum. Sermo sancti augustini de caritate.

Hanc uobis capiti nostro domino ihesu christo. conuenire nouimus. Quanta autem ipse
pro uobis sustinuerit. puto caritatem uestram ignorare non posse. tamen

(c) 2006 Ministerio de Cultura

exim aliqd dicā: Si tn̄ de tāto aliqd digne dicā. p' illud q' ds̄ hō. q'd
ūbū caro fcm̄ ē. q' m̄lta bonā fec. ⁊ m̄la p̄pess' ē. q' mortuos suscitauit.
⁊ mortuus ē. q' singlārit illa patiētia ptulit dn̄m tēptatorē. disciplm̄
t̄ditorē. q' ip̄m iudā p' q' ostēdet t̄ditorē. ptulit fure. ⁊ an̄ exp̄imētū
uictoř crucis ac mortis. labiis ei' dolosis. nō negauit osculū pacis. In ip
sa aū morte q̄nta sustinuit. ptulit odioř flāmas. ministroř pessimū
cordis liguas. Clamauer iudei. crucifige. crucifige. ⁊ ū rei remanerent
iudei. inocēs ab eis crucifix' ē fili' di. Ad crucē ducit. ex palmat. q' est
ūa palma uictorie. Spinis coronat. q' spinas pccōř uen cōfrīgē. Ligat.
q' soluit cōpeditos. ligno suspēdit. q' erigit elisos. Aceto potat fōs uite.
disciplinā cedit. sal' uulnat. uita morit. occidit ad tēp' uita morte. ut
i p̄pet a uita occidet mors. Qd h̄ iudei i hac morte x̄ exultauer q̄si uic
tores? Qd dū caducū ⁊ t̄renū regnū timuer pdē. regē celi ⁊ t̄re ñ dubita
uer occidē. s; nec si ēputauer uictores extitet. Si ⁊ uicer regnū. q'm̄
pdider? Qm̄ nē usq; x̄ fugē māser? Ista nāq; causa ē. q' ab eis x̄ occis'
ē. Dixerq; ap' se p̄ncipes iudeoř. ū euglista narrat. Videtis iq̄unt
q' tot' mūd' abiit p' eū. Si dimiserim' illū uiuē. uenēt romani
⁊ tollēt nb̄ locū ⁊ gentē. Et x̄ occider. ⁊ regnū ⁊ locū pdider. Qd uob
pfuit o isani iudei. q' tāti scel' ꝯmisistis? Nūqd qr x̄ dn̄o ū decuit x̄ fugē
noluistis. io ei' dn̄o caruistis? Cū illi x̄ fuiut reges q̄b' uos x̄ fuistis. facti
estis mali x̄ ui bonoř x̄ uoř x̄. P ipos cōtit cōtumatiā uřa. p ipsos dissipat
ꝯsilia uřa. p ipsos retribuit scelera uřa. Ipe aūt dn̄s quē uos ītemistis.
ñ uos x̄ uos. s; libos ēē cupiebat? q̄mo dicebat. Si uos fili' libauit. tūc
uos ūe libi eritis. Uos aūt dn̄m uřm regē. ⁊ ipsā ūam libtatē. nō solū
repudiastis. ūum ⁊ negare cupiētes clamastis. ñ habem' regē. ñ cesarē.
S; ne i h̄ q'd e glemini. q' x̄ occidistis. actū ē d' uob poti' ⁊ nesciētis. Audi
te ip̄m dn̄m dicētē p pphā. Ego dormiui. ⁊ sōpnū cepi. Sōpnū uocans
morte a ub illatā. Ceteř q' mors potuit ēē t̄duana. mxime illi' q' p
eūdē pphā alio loco dic. Nūqd q' dormit. ñ adiciet ū resurgat. Ego inqd
dormiui. i. ego q' potestatē habeo ponēdi aīam meā. ego dormiui. Nō
q'a seuistis? Sz qr isanistis? Ego ipleui qd uolui. uos i scelere reman

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sitis. Quis erigat tanta de deo nostro fratres pro redemptione ac salute. non caritas que
numquam cadit? O caritas quam magnas vires habes. de celo deum deposuisti.
O cara sanitas. o sancta et vera caritas. que tanta es in terris. quanta es in celis. que tantum
potes in hac pugna mortalitatis adhuc sollicita. quantum poteris in illa pace
perfecta et secura? Evigila itaque omnis anima christiana. et sit in te eminet virtus
caritatis. que omnia sustinet. deum imitari vestigia. Christus enim ait apostolus petrus pro
nobis passus est. relinquens nobis exemplum ut sequamini vestigia eius. Et si ille christus te
de celesti sede ad terrena descendit. tu christi te fuge terrena. appete celestia.
Si dulcis est mundus. dulcior est christus. Si amarus est mundus. omnia pro te sustinuit christus.
Via iam tibi facta est salvatore. surge et ambula. habes inquit. noli pigrescere. Sed forte queris
quare? Vides enim viam. et si queris qui ducat te per ipsam viam ad veritatem et ad vitam. Vi
deo inquis viam. et cupio ambulare. sed amara est. aspera est. Arta enim et angusta via
est que ducit ad vitam. Christus transivit. sed adhuc aspera est. Capud transivit et membra
dubitant. Sed christus inquit deus homo. ego autem homo. Tot milia martirum transierunt. et ad
huc tibi aspera est? Transierunt senes et iuvenes. transierunt pueri et puelle. transierunt
viam quam timebas. tritam tibi fecerunt. Ambula ergo viam. securus ambula. Quid enim metuis
in hac via mortem? Et mortem times. qui ad vitam curris? Si bonus es. unde in
hac vita curris. Mors tibi ianua erit que te representet. non que auferat tibi vitam.
Ambula ergo viam. immo ipse qui christus te factus est via. ipse te ducat per se ipsum ad se ip
sum. Ipse est enim via et veritas et vita. Dic ergo deo tuo. anima fidelis et pia. dic secu
ra. dic et cum propheta voce exclamans. Deduc me domine in via tua et ambulabo
in veritate tua. Hec fratres dilectissimi que dono ipsius caritatis dicta sunt sanctitati
vestre. ita inhereant cordibus et sensibus vestris. ut eadem ipsa caritas fructum in vos in
veniat operis. non folia laudis adhuc. **Sermo sancti augustini de** penitentia.

S. Cesarius Arelatensis 41. n. 67, 1082

Admoneo fratres in conspectu dei timorem vestrum. timorem meum. Qui autem non timet.
tamen non contempnit. sed malo suo. Audite ergo quod dicturus sum. quia homo
baptizatus si vitam non audeo dicere peccator. quis enim sine peccato? [illegible] vitam sine peccato
duxerit. et alia peccata habuerit. que cotidie dimittuntur in oratione dicens. Di
mitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. [illegible] ergo facit tibi quod sibi a deo cupit fieri. Quando
diem finierit. vitam non finit. sed transit de vita ad vitam. de laboriosa ad quie
tam. de misera ad beatam. de temporali ad eternam. Sive iste voluntate sua erat

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ad baptismū. siue i pīclo constitutus baptizet. ⁊ transeat. ad dn̄m uadit. ad requiem uadit. Baptisat aūt et p̄ea desertor. uiolatorq; sacm̄ti fuerit. peccat. ⁊ dn̄m repellit a se. Si aū agat penitentiā ex toto corde. s; si agat uerā penitentiā. cū uidet q̄ uidit cor eī. quōdo increpat a ꝓpha grauissi ꝯminationes dī terribiles. exclamauit dicens. Peccaui. Et mox audiuit dn̄s ⁊ abstulit peccm̄ eius. Quantū ualent. iij. sillabe? Tres sillabe enī sunt peccaui. Sed in his trib; sillabis. flāma sacrificii cordis eius ad celū ascen dit. Ergo q̄ egit ueraciter penitentiā. et solutus fuit a ligamto q̄ erat constric tus ⁊ bn̄ p̄ penitentiā uixit. p̄ reconciliationē ē defunctus fuit. ad dn̄m uadit. ad requiē uadit. Quisquis positus in ultimā necessitate egritudinis sue. accepit penitentiā ⁊ mox reconciliatus fuit. ⁊ transierit e corpe. fateor ubi n̄ illi negauim; q̄d petit. S; nec p̄sumo dicē. q̄ bn̄ hinc exit. nō p̄sumo. n̄ polliceor. nō dico. Nō uos fallo. n̄ ūb pmitto. Fidelis bene uiuens. securus de h seclō migrat. si agit penitentiā. dū sanus ē ⁊ reconciliatus p̄ea bn̄ uixerit. S; dicē aliquis. Qd ē bn̄ uixerit? Vel h nos instrue sacer dos n̄ sciam; Illū nescire te dicis. q̄ is q̄ accepta penitentia ad horā transit. si remitat illi facinora sua. si relaxat illi dī peccā sua i die iu dicii? Hic nullā securitatē nōb das. ut q̄m bn̄ uiue p̄ penitentiā de beam; docē nos debes. Dico g̃ abstinē. ab ebetate. a concupiscentia. a fur to. a uaniloqo. ab ipso inmoderato risu. a ūbo ocioso. un̄ redituri sunt rationē i die iudicii. Ecce q̄m leuia dixi. ⁊ oīa illa grauia ⁊ pestifera q̄ dico. Nō solū p̄ penitentiā ab istis uiciis se hō, suare debet. s; an̄ pe nitentiā dū sanus ē. q̄ nescit si ipsā penitentiā accipē poterit. ⁊ confitē dō ⁊ sacerdo ti peccā sua. Ecce dixi ⁊ an̄ penitentiā bn̄ uiuendū ē. ⁊ p̄ melius. Agens n̄ penitentiā ad ultimū. ⁊ reconciliatus exierit d̄ corpe. si securus exit, ego nescio. Penitentiā dare possū. securitatē aū dare n̄ possū. Quid dicitis sī attendite. Habeo planius exponē. ne aliq̄s me male intelligat. bone N̄ ūqd dico dāpnabit? S; n̄ dico q̄ liberabit. et qd m̄ dicis sc̄e epe? Qd t̄ dicā nescio. Iā dixi nō p̄sumo. n̄ pmitto. prs̄ nescio d̄ dī uolunta te. Vis aūt f̄r te a dubio liberari. uis q̄d incertū ē euadē? Age penitē tiā dū sanus es. Si sic agis. securus es. Quare securus es? Vis dico t̄? Qa

egisti penitētiā. eo tpe q̄ peccare potuisti. Si aūt penitētiā egisti. q̄ndo
iā peccare nō potes. pccā te dimiser̄. n̄ tu ipā. Sȝ respōdit aliquis. Vn̄
scis si forte dš misereat̄. ⁊ dimittat m̄ pccā mā. Verū dicis fr̄. ⁊ idō do
t̄ penitētiā. qa nescio. Nā ille idp. q̄ dimitte causā meā dn̄o. q̄d m̄ tu
ubis flagellas. ⁊ iudici m̄ dō dimittis ē illi iuditio te cōmitto. cui⁹ me
iudicio cōmido. Nā si scirē nichl̄ t̄ pdeē penitētiā. n̄ t̄ eā darē. Itēm si
scirē t̄ pdeē. n̄ te tīerē. Due res sūt. aut ignosceē t̄. aut n̄ ignosceē.
q̄ d hoz t̄ futur̄ sit. ego ignoro. Sȝ do cōsiliū. Dimitte icētū ⁊ tene cētū.
⁊ dū uiuis. dū sanus es. age penitētiā uerā. ut ē uenis i iudiciū dei.
n̄ ab eo cōfūdaris. sȝ i regno celesti iducaris. **Incip̄ lib̄ iohis. crisosto
mi. de eo q̄ nemo possit ab alio ledi. n̄ a semetipso fuit lesus.**

Scio q̄d crassiorib⁹ q̄busq; et p̄sētis uite illecebris inhiātib⁹ atq; his
q̄ p oīa tr̄e adherēt. ⁊ uoluptati pp̄e. libidinisq; fuuīt. n̄ sp̄ualem
sensū capē queūt. Nē nou⁹ uidet̄ h̄ s̄mo nr̄. ac mir⁹. et ridebūt
nos fortasse. q̄d i ipā stati titulū fiōte. inepta satis ⁊ q̄ nulli uide
anr̄ ueri similia pponam⁹. Sȝ nō ob h̄ nos a pposito cessabim⁹. q̄n
imo ⁊ eo ipo ad cōsugnāda ⁊ omī modis cōpbanda. q̄ pmisim⁹. purge
bim̄. Sȝ tn̄ paululū nob̄ i p̄ncipiis patiētie tribuāt. huiusib; absurda
uidet̄ ēē que loqm̄. n̄ in exordiis obturbēt dicētē. sȝ finē pposite
orōnis expectēt. Scio ꝑ q̄ postea h̄ nob̄ stabūt. notātes semetip sos
pous erroris. ⁊ ut dr̄ palmodiā canet. ac uenia postulabūt. p eo
q̄ min⁹ cētā nē usq; tenuere sētētiā. iniup ⁊ grā nob̄ habebūt. sīc egri q̄
a medicis recupata sanitate. Nolo q̄ m̄ igeras opinionē nē illā. q̄
apd te acten⁹ iuetāta pmāsit. Sȝ expecta paulul' orōnis nr̄e luc
tam. ⁊ te scio q̄ rectā pposito negocio sētentiā dabis. ut spinosis opi
nionib⁹ q̄ apd te sūt. rationū que a nob̄ dabūt falce resecatis. recti
iudicādi tramitē potueris ituēri. q̄nadoq̄dē ⁊ iudices scdi h̄ negotio
rūq; cōmunnū. ⁊ si uehenit uiderit. q̄ pmas negocii partes
psequit̄. p oracē. et largissimis dicēdi fontib⁹ inundātem. expectat
tn̄ ⁊ respōdētis ad h̄ psecutinē. ⁊ audiūt ē patiētia. nec
p̄mi allegatione mouent̄ ad sentētiā pferendā ⁊ si iustissimi ui

deant̄ ēē

(c) 2006 Ministerio de Cultura

que dicta sunt. Servatur autem apud audientiam eorum secundo integer dicendi locus.
Quomodo quidem hec est iudicum disciplina. primum ex utraque parte diligenter agnoscere.
et ita sententiam promulgare. Sic quia et nobis in presenti negotio. prima oratoris
pars prosecuta est inveterata apud plurimos et radicata multi temporis opinio.
que per omnem pene orbem terre vocat et astruit dicens. confusa esse omnia. nec ali-
quid recti iustique servari iam homines posse. Cotidie autem videmus ledi quam pluri-
mos. opprimi. cum omni iniuria humiles et infirmos. ex potentibus et fortibus. et
pauperes a ditioribus invadi. et sicut non est possibile numerari fluctus maris. ita
nec hii qui affliguntur. possunt numero comprehendi. quibus neque ulle leges subveniunt.
neque iudiciorum metus. neque ulla vis alia morbum hunc potest ac pruriem cohibere.
quin immo et augetur per singulos dies. fletusque et gemitus semper maiorum crescit.
Ipsi autem iudices qui ad hec reprimenda constituti sunt. graviores tempestates et pru-
riores suscitant morbos. et in tantum labes mali huius augetur. ut non nulli infelices
et stulti in tantam insanie proruperint. ut et divinam pro his providentiam culpent. viden-
tes eum quidem qui honestum et placidum vite propositum gerit. in dies trahi ad
iudicium. vexari ac perturbari. et pati extrema omnia. protervum vero et improbum. et
pessimum virum proposito augeri divitiis. potentia. honoribus cumulari. et tribi-
le omnibus fieri. et innumeris modis excruciare. ac pedibus. ut ita dicam conterere
bonos et honestos viros. Hec autem iniqua atque iniusta inequalitas. non solum in urbibus.
sed et in agris et non solum in terra. sed et in mari committitur et exercetur. Cum ergo huiusmodi
apud plurimorum mentes feratur opinio. necessario contra hanc. hic noster nunc introducitur
sermo. agones habiturus. quatinus false opinionis huius quasi antiquas deiciat
et subruat sedes. Licet ergo sicut supradiximus novum quod asserimus videatur
actum. hic tamen pollicemur. quod volentibus diligenter his que dicuntur intendere. et ve-
ra hec nostra et verax invenietur assertio. Hoc ergo est quod hic sermo noster pollicetur ostendere.
sed queso vos nullus primo perturbetur auditu. neminem posse ledi ab alio. nisi
a semetipso. Verum ut planior sermonis huius intelligentia et aptior detur. primo
discutiamus quid est hoc ipsum ledi. et ergo que materia quam vel substantiam ledi contin-
gat unicuique. Sed hoc ita demum lucidius fiet. si prius quid sit in homine virtus
et quid sit requiramus. Tunc autem vitium apparebit. unde autem contingit ei accidat
ledi. nec tamen ledatur. verbis quoque et exemplis adhibitis. clarius demonstrabimus.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Omne quod est in rebus habet aliquid quod corrumpi possit ac ledi. Verbi gratia. fer
rum erugo ledit. lanam tinea. ovium greges lupus. vinum aceti permutatio.
dulcedinem mellis amaritudo corrumpit. rubigo segeti nocet. grando vi
neam ledit. virgulta ac cultissima plantaria locusta ac bruci exercitus nocet
vel vastat. Et singulis quibusque corporibus, ne enumerando omnia longius producatur
oratio. variae morborum species inferunt corruptelam. Requiramus ergo nunc quod illud
sit. quod virtutis animi ledatur. Alii quippe alia opinantur. Oportet nos et falsas opi
niones adducere in medium. contrariisque eis ubi se veritas habeat edocere. et
ostendere evidenter. quod nocere nobis vera noxa nemo alius potest nisi nos metip
si. Alii ergo putant quod noceat homini paupertas. alii dampna. alii calumnie.
alii mors. et in his esse cunctas hominum miserias deflent. multaque miseratione
dignos ducunt eos. qui in his posita videntur. ac lacrimabiliter conqueruntur dicentes ad
invicem. Quod mali perpessus est ille? Subito direpta est eius universa substantia.
Et alius rursum de alio. Ille egrotat gravi egritudine. et desperatus a medicis. Et
alius eos qui patria carent. et ad exilia compulsi sunt. et ab hostibus depreda
ti atque in captivitatem ducti. Et alius eos qui naufragio decepti sunt.
vel incendio conflagrarunt. vel ruinis oppressi sunt. Istos omnes plangunt. lugent ab
hominibus. Hii vero qui male agunt. et nequiter vivunt. a nullo penitus flentur. Hic quod est
infelicius. sepe isti et laudantur ab hominibus. et beati dicuntur. quod est totius mali causa est.
Age iam nunc si tamen vel ab initio dispectati sumus. nemo obturbet dicentem. osten
damus quod nichil horum quae supradiximus nocere prudenti viro potest. nec corrumpere
animi virtutem. Quod enim dic michi eum qui facultates calumpniatoribus vel furibus obs
sessus amisit. huiusmodi dampna leserunt in animi virtutem? Sed si videtur. prius describamus
vel proponamus quae sit animi virtus. et vel quae ea evidentius possit agnosci. coniec
turam et similitudinem ex corporeis rebus capiamus. et videamus equi quod
sit virtus. Numquid nam videbitur in argenteis frenis. pulcris tapetibus. ac
sericis flamulis. phalerisque gemmatis equi virtus et magnificentia iudi
cari. an in velocitate cursus et fortitudine pedum. ac pectoris firmitate.
cunctisque quae aut confligendo in bellum apta ducuntur. aut pluribus peragendis? Nonne
certum est in his potius equi virtutem declarari. quam in illis de quibus superdictum est. Quod
autem et reliquorum animalium? Nonne in eo omnis probitas habebitur. si vel ferre onera

(c) 2006 Ministerio de Cultura

fortiter. uel robusta possunt moueri carpenta. Quicumque uolens aliquod probare animal ad ea respicit que ei supposita uidet. an uero diximus si membris. si pedibus. si unguis ualidum sit inspicit. Si uero si uineam probare uolumus. numquid ad hoc inspicimus si latos habeat pampinos. an illud magis aspicimus. si densior ei fructus sit. et uua fecundior. Similiter et oliua. atque aliis huiusmodi arboribus contemplamur. Sed et eodem modo de hominibus agamus. discutientes que sit uera hominis uirtus. et te ledi eum putemus cum in ipsa fuerit lesus. Que est igitur uirtus hominis. Non est diuitie. ne timeas paupertatem. non sanitas corporis. ne languorem metuas. nec fama et existimatio hominum. ne te forte hominum maledicta perterreant. Sed que est uirtus? ait: Recte sentire de deo. et recte inter homines agere. Illa enim omnia que superius diximus auferri ab homine possunt et si nolit. hanc uero si habeat auferre ab eo nullus ab eo omnino non ipse diabolus potest. nec ipse ea que possidet perdat. Sciebat hoc rex ordinem et diabolus et ideo cum expetisset beatum iob. omnem substantiam eius perditioni dedit. non ut eum pauperem faceret. sed ut pro his dolens. impium aliquem sermonem proferret in deum. Postrema denique et omne corpus eius afflixit non ut eum faceret egrum in quo nichil ledebatur. sed ut per egritudinis cruciatum si forte constrictus eius fatigari potuisset animi uirtute nudaret. Ob hoc numerosa orbitate percussit. ob hoc corpus eius tormentis multo grauioribus quam si carnifices adhibuisset afflixit. Non enim ita tortores unguibus latera sulcarent. ut ea ille uermibus fodit. Ob hoc igitur hec omnia. ut male aliquid de diuinitate sentiret. Ob hoc et amici qui ad consolandum uenerant. instigant ad exacerbandum. aiunt enim. non dum digne secundum ea que peccasti flagellaris. et multa alia huiusmodi incusantes eum loquuntur. Ille autem urbe extorris. et domo. facultatibus simul affectibusque nudatus. sterquilinium pro domo. prestrantis humum. fimum pro indumentis habebat. Sed in his omnibus non solum nichil lesit iob. uerum et clarior per hoc. ac magnificentior reddita est. Cum enim cunctis eum facultatibus atque ipsius sanitate corporis spoliasset. immensas ei diuitias uirtutum congregauit per patientiam. Neque enim tante fiducie apud deum erat iob. antequam in hoc agone desudaret. Quod si iste qui tanta perpessus est a diabolo. in animi uirtute ledi non potuit. quis erit tam cuius uideatur digna excusatio. cum dicit. ille me lesit. ille nocuit. ille impediuit. Si enim diabolus qui omni malicia est repletus. commotis omnibus uiribus suis. atque omnibus telis suis in domum suum. ut in corpus eius directis lede

(c) 2006 Ministerio de Cultura

omnino non potuit. sed magis eum ut dixi gloriosum et spectabilem reddidit. Quid ergo
Adam ingens non est lesus a diabolo et non est supplantatus atque eiectus de paradiso?
Non a diabolo eum. sed ignauia sua lesit dum obseruantiam mandati non uigilat. Sed dicis.
Quid ergo qui calumpniis circumueniuntur. proscribuntur et amittunt uniuersam substantiam non est lesus
cum patriis bonis nudatur ultima in egestate cruciatur. non. imo uero non solum lesus
non est. sed et lucra alia capiet si uigilauerit. Quid enim dic mihi apostolis intulit penuria rerum
corporalium lesit? Nonne in fame et siti. et nuditate degebant. et propter hoc clari
magis et magnifici habebantur atque ingentem propterea fiduciam consequebantur apud deum? Quid uero
autem et lazarum? Nonne egritudo. et ulcera. et egestas. ad beatitudinem duxit. et
afflictio hec mundi coronas ei in eternum parauit? Quid uero ioseph? Nonne qui obprobriis
domini et repletus est. eo usque ut et adulter putaretur. et qui seruituti subiectus est.
parentibus et domo extorris effectus? Nonne ob hec singula in admiratione est omnibus
apud homines et in magna gloria apud deum? Sed quid de exilio et paupertate. et obprobriis
illatis loquor. et quod in seruitutem redacti sunt mirabiles uiri? Mors ipsa dic mihi
quid nocuit? Iustissimo illi abel et mors amara parricidio illata. non
homicidio? Nonne ob hoc in omni orbe terrarum celebratur abel? Et quidem istud erit.
si ledit aliquis et nemo ledatur. Ita uero iam ostendimus. Nam et in ioseph leserunt
fratres sui. et nunquam eger in eum. sed ipse lesus non est. Et in abel nunquam eget cayn. sed ipse
non est lesus. Et idem illos quidem presens uirtus animi extollit ad gloriam. istos uero malitia animi
mergit ad penam. Aperte quod si ablate sunt tibi facultates tue. dic nudus exiui
de uentre matris mee. nudus et hinc discedam. Audi et illud apostolicum. Nichil intulimus
in hunc mundum. sed nec auferre quid possumus. Audisti te maledici. et infamari apud
homines. et contumeliis onerari. recordare et ante oculos pone uerba domini. quibus
ait. Ve uobis cum benedixerint uos omnes homines. Et iterum. Gaudete et exultate
cum eiecerint nomen uestrum tamquam malum apud homines. Expulsus es pa
tria et domo. recordare quia non hic habemus patriam manentem. sed futuram
inquirimus. Quid te ergo putas patriam perdidisse. qui in tota terra peregrinus es? Sed et si egritudinem incurristi grauissimam utere apostolico
sermone quo dixit. Nam et si is qui foris est homo noster corrumpitur. sed qui intus est
renouatur de die in diem. In carcerem inclusus es. adduce ante oculos iohannem
in carcere. cuius ceruicem cesum. et datum prophete caput saltatrici puelle in mercedem libi
dinis datum.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Cui ergo neque dampna facultatum. neque calumpnie neque obprobria. neque exilia. neque
egritudines. neque ipsa mors. que uidetur esse horum omnium grauior ledat homines.
quin immo et iuuet. clarioremque reddat. unde tam probabilis ledi aliquem posse. cum
ex his omnibus non ledatur? Verum ergo et apostolus adhuc aliquid assignare temptabo.
que illi soli ledunt qui ledunt. et nulli alii nocet noxa. nisi ipsis qui infert. Quid enim dic
mihi infelicius erit. quam cayn? Mors enim illa que minus fratri eius abel illata est. illum
quippe reduxit sursum per scelera. ipsum uero qui intulit habitu fecit per scelera [illegible] reidam.
Quid et herodiade miserius que caput iohannis desiderans exhibi iudicio. uerum suum caput
perpetuis gehenne ignibus dimergeret? Claruit enim non solum neminem ledi.
ab his qui iniurias ferunt. sed illos tantummodo ledi. et male pati. a quibus irrogantur
iniurie. Quid ideo est ergo ea que extrinsecus est dampnum aut amissio. aut afflictio ulla
superuenit. non leditur. que omne bonum in animi uirtute consistit. Quod ergo ais. si in ipsa
quis animi uirtute ex philosophia leditur? Nequaquam. In his enim si leditur. non ab alio
leditur. sed a semetipso. Quomodo a semetipso quis leditur? Si quando uerberatus ab aliquo.
uel facultatibus spoliatus. aut alio quolibet modo afflictus. blasphemum et impium
ex ore suo protulit uerbum. lesus inde et ualde lesus est. non tamen ab alio. sed a semetipso
per impatientiam suam. Intuere enim sic superius diximus. quanta perpessus sit iob. non ab
homine aliquo. sed ab eo qui omnium hominum scelestior est. Quid uero ille cogere non potuit. tot
suppliciis adhibitis. ut peccaret iob labiis suis ante dominum. et hoc cum neque legem
dei accepisset. neque redemptionem et ac resurrectionis eius fuisset gratiam consecutus.
Quanto magis tu his omnibus munitus. si uis. et ex fide auxilium dei inplorens non
potes superari. Vide enim paulum quanta passus est. que et numerari difficile est car
ceres. uincula. uerbera. a iudeis lapidatus. uirgis cesus. et cetera. Quid quod opus est mul
ta dicere? Cotidie moriebatur. et tamen in his omnibus. non solum nichil blasphemum ex
ore suo proferet. sed et gaudet atque exultans dicit. Gaudeo autem in pas
sionibus meis. Sed tu dicis. Si enim non blasphemauero. facultates mee auferunt.
et ideo iam inutilis ad mercedem faciendam. Occasiones iste non sunt bone.
Si tibi opera mee. et helemosine cordi sunt. audi que paupertas non prohibet
animum misericordem. Vidua enim pauper sic duo minuta. Quod cum obtulisset. super
diuitum omnem censum tibi reputabitur. Erit tibi manus plena farine. quod sufficiat
ad panem faciendum prophete. Quod si defuerint hec et numquam tibi deerit. calix frigide

(c) 2006 Ministerio de Cultura

aque. ex quibus omnes diuitias effusas. pro mica ~~[illegible]~~. Merentem namque mediocrem deus
requirit. non pecunie quantitatem. Uides quod quia ne hic quidem dampnum passus es.
quas perdidisti facultates. quin immo et lucri plurimum. Nam coronas mortalitatis
quas alii multa largiendo mercantur. tu duobus minutis uel denariis. aut pocio aque
frigide comparasti. Sed illa que uidentur eius bona. scilicet seculi huius oblectamenta a
manibus eorum tamquam uentus et umbra effugiunt ac labuntur. Et ideo si uidetur aptandum
et ipsis interiorem rerum causas et imaginem hanc que decipiunt ablata. ipsam eius in
teriorem. impuram et inmundam meretricem que complectuntur. faciem reuelemus. Meretricem
namque appello uitam hanc que in deliciis et in affluentia diuitiarum huius seculique pote
ntia transfigitur. Et maxime meretricem eam uoco. quia sine uenia habendi concupiscentia
quos decipit. Quod est turpis sit uultus eius. ac truculentus. tamen ab ea capiuntur. Et
e uideat apud eam cruenta omnia piaculis. mortibus plena. cumque circumstipari conantem
eam sodalibus pessimis. uelut quoddam anguium corona circumdari. fructum uero in his
nullum aliud. nisi interitum esse et punitionem. pertractaque proculcatam. expetitur tamen a pluribus.
et amabilis habetur atque exoptabilis. Tanta namque est eorum qui decipiuntur stoliditas.
ut eos nulla ratio ab interitu reuocet. nec euidentia eorum que indesinenter pereuntium
exempla detineat. Nonne ego istos stolidiores multo quam paruulos iudicem. qui
puerilis ludo aut cecus uoluntatibus. aut turbo uerberibus agitatur. et longis porti
cibus per curua spatia rotatur. ita intentos pueri animos tenent. ut auelli nulla
terrore queant. Ignorantes penitus pro etatis fragilitate. nichil in illo ludo
utilitatis haberi. Isti uero quod habebunt excusationis. qui in etate perfecta pue
rilem sententiam. immo et pueris inbecilliorem tenent. Cur tamen quaeso te uidere.
diuitie appetende. Pauper uero dum concupiuit diuitibus exequari. insanabilem
rabiem patitur. insanit furit. Amor tamen peccunie omnia hec humi deicit.
et pedibus conculcat. debacchatur ut meretrix. nusquam miseretur. nusquam pudet.
Que est usque dura. inclemens. truculenta. suauis tamen hominibus uidetur. et amabilis. Et quod
dico suauis. Melle ipso et fauis dulcior. Cumque eis qui eam desiderant. gladios
acuat. cotidie foueas et precipitia paret. scopulis eos mille. et naufra
giis mille illidat. et per inumanas mortes suas aliquem letatur sed ad eius salti
ianuam peruenisse. et uolutari in ceno eius tamquam sues delectatur. Cum quod sanabimus
mentes huius ceno in langoribus occupatas. Si uellet nobis paululum aurem

(c) 2006 Ministerio de Cultura

accommodare. atque animos audire. facile et absque multo labore. de cenu huius
fetore liberari potuit. Age ergo nunc qui ad homines loquimur, per contentum ad eos. cur
expetande videntur esse divitie. Respondebit sine dubio propter voluptates primo
et delitias corporis. tum deinde propter honorem quem habent in vita. et propter hoc quia faci
le possunt ulcisci qui dives est. eos qui iniuriam inferre temptaverit. et ut timori sint
ceteris. Que si virtutibus animi nichil conferunt. nec meliorem hominem secundum virtutum titulum
reddunt. Hic ergo sermo moveatur. si est in divitiis omnino aliquid quod delectari possit.
aut si est in illis aliquid honoris. Incipiamus itaque si videtur a conviviis. et affluentia
mensarum. in his divitiarum magnificentia predicatur. Conferamus mensas divitis et
mediocris. discutiamus utrosque convivas. Qui magis queso sunt quam putamus vanamque
mense capiunt voluptatem? Illi tota die attritis cubitis recubuit et cenas
prandiis iungunt. et qui ventris distentione rumpuntur. in quorum corpore. vini inundatione
velut naufragio obruta anima necatur. ubi neque oculis neque lingua. neque pes.
propriis deservit officiis. ubi non sopor ipse ad quietem datur. sed extincti somniis furentibus
deteriores fiunt. et qui sponte demones supducunt anime sue. risus et spectacula omnibus
et finis suis fiunt. nichil cognoscunt eorum que videntur. nichil sentiunt. nichil noverunt
dicere. sed turpiter deportantur ab accubitis ad lectos. In talibus conviviis. magis volup
tas est. an illis ubi cibus potusque tantus est. quantus famem depellat ac sitim? Hunc modum
vite natura docuit. illum corruptela libidinis invenit. Ubi denique in hoc et sani
tas adest. et ratio permanet. et honestas est sobrietate perdurat. Quod si tibi parum
fidei habere sermo noster videtur. utrorumque corpora animosque considera et invenies illa
magis robusta et valida. ac succi plena quam mediocribus ac simplicibus aluntur
alimoniis. Denique divites egros consideranda. quam fastidio perurguentur. quoniam quamvis
suaves eis et lauti apponantur cibi. horrori tamen eos magis accipiunt quam voluptati.
Sic ergo est per habundantiam cupiditas fuit extincta. pariter voluptas et iocunditas
perimitur. Unde et quidam sapiens aiebat. Anima in sacietate posita. favis illudit.
ostendens et ipse. quia voluptas non in natura vel dixrimine ciborum sed in desiderii rigore con
sistit. Propter hoc et propheta mirabilia narrans que in egypto gesta sunt. que in heremo
inter cetera. et iam hoc dicit. de petra melle saturavit eos. Quod quidem nusquam invenimus
quod saxo mel fluxisse. Quod ergo est quod dixit? Quia multam itineris fatigationem et ardo
rem sitis aquis frigidis saxo fluentibus fruebantur. easque multo est desiderio hau

(c) 2006 Ministerio de Cultura

riebat. Hoc ipso quod quod dulcissime potandi cupiditas explebat. aquas
illas mel appellauit non quod natura aquarum fuit mutata. sed quod dulcedo poculi.
instar mellis. sitientibus obtinuerit. Quod cum hoc ita sit. non dubitari a quoquam dici hoc
possit. nisi sit aliquis aut contentiosissimus. aut stultissimus. nonne palam est.
quod simplicior uictus et mediocris. plurimum iocunditatis habeat et uoluptatis.
eorum uero diuitiarum mense horride. ac morborum et contaminationis plene. Ceterum
diuitie suadent. ut honore quidem uel celestique careat. falsum ubi hoc requiri
honorem. non in ueritate sed nomine. Sicut enim plerumque meretricis uultus est turpis et fedus
est. pro natiuam faciei coloribus pigmentorum prostituit ad decipiendum eos qui igno
rant. quod feditas sub uelamine fuci illius contegatur. ita et diuitie faciunt.
7 et adulatione uolunt ab hominem iudicari. Neque enim uoces ille per quas iudicibus accla
mant. ex ueritate proferunt. sed ipse sunt quibus fucatur nomen honoris. et depingitur.
Nam si conscientias interroges acclamantium tibi. inuenies apud unumquemque eorum.
mille te capitibus accusari. Neque enim modo diuitie adquirunt gratiam amoris. Sed
ipsi uero tibi ostendam honorem uerum. Honor uerus animi uirtus est. hic honor neque
a cesaribus prestatur. neque adulatoribus paratur. uel pecunia comparatur. nichil fuca
te in se habet. nichil occulte. Et eius honoris successor nullus est. accusator
nullus. hic honor temporibus non mutatur. non tirannos patitur. non picturam tabule
metuit aliquando delendam. Sed uindictam ipso inimicorum sumere non possunt.
Hec est maxima causa. quare execrande diuitie sunt. et amanda paupertas.
Isti enim gladium quem deus ad usum te acuit. et facit te preuaricatorem
mandati illius qui dicit. Michi uindictam et ego retribuam dicit dominus. Uis autem uidere quantum mali
habeat uindicte cupiditas. Micam domini aufert ab homine. et concessam iam
gratiam infringit. Scriptum est enim in euuangelio. quod is qui multorum talentorum debitor fue
rat. et ueniam precatus a domino impetrauerat. est conuersus ad conseruum suum qui ei parum
pecunie debebat. hoc est qui in eum parum aliquid peccabat. exigere eum cepit
uindictam scilicet sumere. et ob hoc quod immitis fuit gratiam indulgentiam conseruum. ipse
de se sententiam tulit. ut non solum concessa iam non frueretur indulgentia. sed et
tortoribus traderetur. atque uniuersam debiti summam et suppliciis penasque persol
ueret. et ita pro uindicte desiderio. munus diuine perdidit indulgentie. Sed
paupertas inquid difficile est negotium. Non paupertas hoc sed pusillanimitas

fac. Ista & lazarus pauper fuit. & validus paupertati addebatur egritudo. que ipsam
paupertatem redderet duriorem. Horum enim alterum et si solum sit. grave est & doloris
plenum. Tamen huic bonis his omnibus multis aliquid adhuc amplius vicinitas divitis
epulantis luxuriose. magis ac magis in eum tormenta cumulantur. Qui & iacebat
ad ianuam epulantis. ut eum multo amplius excruciaret opes in oculis posi
te quae vetabantur. quam ille quae per penuriam deerant. Multo enim gravius affligit animam
qui cogitur carere bonis que videt. quam his egere que non videt. Verum non his quidem
dives ille flectitur. sed in ipse semper miseriam solitis copiis vivet. vina de
fundi. cantorum status cantuans. Pauperem vero lazarum dira fames & egritudo vas
tabat. Nec mice quidem que prociderant. ad lazarum veniebant. Et tamen ita pertulit pau
pertatem tam diram. ut neque amarum sermonem. neque blasphemum proferret. sed
sicut aurum purum in igne reddidit. ita & ille passionibus & cruciatibus examina
tus. clarior & splendidior per patientiam reddebatur. Videbat enim divitem rerum
copiis tanquam fontibus & fluminibus habundantem. sed ut ab hominibus nullum capientem re
frigerium. solis autem canibus miserandum. Ita enim erat egritudine resolutus ut
ne ipsos quidem abigere valeret. Hoc ergo non fuisset summe philosophie. haec omnia
non tam patienter pertulisset. Vides quoniam qui se ipsum non ledit. a nullo potuit
ledi? Fames illa. habundantiam futurorum bonorum parabat. egritudo illa.
vitam conciliabat eternam. Ulcera illa que canes lambebant. splendorem glorie per
angelos ministrandum ferebant. In humum & crudelis divitis despectus. atque
ad ianuas eius cubile contemptum. patris ei abrahe piissimos sinus & beatitudi
nis eius consortia permutabat. Quid vero paulus apostolus? Nonne in nimiis tempta
tionum subiectus est plagis? Et quod ex omnibus his ledi est. Nonne per hoc gloriosior
factus est? Nonne permansit idem paulus. & idem vocatus est apostolus? Est ergo autem iudas
unus fuit & ipse quidem ex xii. & vocatus fuit apostolus xpi. sed neque quia unus ex xii. fuit.
neque quia vocatus apostolus est. prodesse ei quicquam potuit. non habenti animum virtutibus
deditum. Sed paulus cum penuria & plagis cursum cucurrit qui ducit ad celum.
iudas ille vero et cum prior vocatus esset in apostolatum. & simul cum ceteris gratia donatus.
celestique edoctus esset philosophiam habuisset & donum sancti spiritus. ita ut
& mortuos suscitaret. leprosos curaret. ac demones effugaret. atque idi
gentium etiam ei esset commissa dispensatio quia avaritie per hoc latens in eo vitium sanaret.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Erat enim fur: et tamen non sic quod perficere in illo potuit. Sciebat autem Christus quod avarus
esset iudas. et pro amore pecunie periturus. et non solum non arguit eum Christus hoc vitio.
sed et latentibus medicamentis curare voluit. ipsi committens dispensationem pecu
nie. ut habens in manibus quod desiderabat. pernitiosa passio. expleta cupiditate cessa
ret: et non caderet in illam mortis foveam. sed minoribus illius maiora reprimeret. Sic in
omnibus qui semetipsum non leserit. ab alio ledi non potest. et si omnis contra eum coniuret orbis.
et si permutatio rerum ac temporum fiat. et si omnes insidientur. sive amici sive ini
mici dolo vel fraudibus impugnantes. tamen commovere ne parum quidem poterunt eum
qui constantiam tenet. et animi virtutibus vigilat. sic e contrario ignavum et desidem
qui semetipsum perdit ac deicit. et si mille adhibeas medicinas. meliorem facere
et emendare non poteris. nisi ipse per se quod in se est apponat ac conferat. Hoc est quod nobis et
illa parabola quae illis scripta est. quorum alius super petram hedificavit domum
suam. alius super arenam. non ut arenam aut petram intelligamus. neque ut edificemus
ex lapidibus et lignis domum. sed ut hoc esse intelligamus vel virtutem animi vel ignaviam.
et ut hinc advertamus quod non qui se ipsum leserit. ab alio non potest ledi. Ideo ergo plu
via neque flumina cum impetu descendentia. neque venti validissimi commovere
poterunt domum super petram fundatam. quia qui se ipsum non perdiderit. non a semetip
so fuerit motus. nulla superveniens temptatio deicere eum poterit. aut movere.
Arena autem est res mobilis et fluens. quae sine dubio instabilitatem atque inconstantiam
designat animorum. Nam et arene sponte rumpuntur. Qui vero animi sui ignavia perditur.
et nullo urgente sponte defluit et resolvitur. sic et iudas ille non solum
nullo extrinsecus impellente delapsus est. sed e contrario a pluribus adiutus remediis.
stare non potuit. Vis autem ut hoc non solum per singulos gesta. sed et per populum doceam:
Quanta ergo iudeorum populum cura extitit. divine providentie? Nonne omnia ut ita
dicam creaturam. ergo emendationis eorum ministerium preparata est? Nonne in medio mari.
siccum iter apertum est eis. et quod fuit ipsis salus. ibi inimicus eorum venit interitus? Quadra
ginta annis in deserto. non arando neque seminando vixerunt. laborem messis et aree
nescierunt. usus mole eis et excoquendi panes necessitas non fuit. feminas quoque
eorum nulla textrine sollicitudo constrinxit. mercandi causa non extitit. macel
li nemo pro comparandis carnibus requisivit. sed hec omnia fuit eis verbum dei. et paravit
eis mensam in deserto. laboris et sudoris expertem. Hec enim fuit natura manne cibus

cotidianus. et saporem sui desideriis uescentium subministrans. Omnium namque illo
tempore. neque indumenta attrita sunt eis. neque fuit in illis infirmitas. medico nullus
indiguit. medicamenta nemo quesiuit. Eduxit enim eos in argento et auro. et non
erat in tribubus eorum infirmus. Sed qui quasi reliquisset iam mundum hunc. et ad alium meliorem
transisset. ita cibus ac potus absque labore ex uerbo dei prebebatur. Et quod fuit super
omne miraculum. ne forte eis ardor radius solis adureret. uberi nubis per diem de
super tegebat. et cum ipsis quoque abisset. circumferebant tecta ista celestia. Sed ne
noctis quoque tenebrarum absque solatio relinquerentur. lampas namque eis ignis uerbo
dei accensa lucebat. que non solum illuminandi. uerum etiam iter ostendendi munus
tantum prebeat in deserto. Quid uero de sequenti dixeri petra. aquas emittente? Quid
multitudine auium. que densitate sui terram texerunt uniuersam? Iam in egypto que facta
sunt mirabilia. quid repetam? Adde et uirtutes que consummate in deserto. bella cotidie
gesta. et uictorias sola dei inuocatione adquisitas? Non enim inpugnantes. sed ut
choros agentes protensione manuum triumphabant. Illud autem quemadmodum narrabo. quod
quia egyptii aquas contra se pugnantibus strauerunt. muros iericho in uoce tubarum
atque circuitione deiecerunt. ita ut aduersariis. magis chori psallentium. quam
exercitus uiderentur hostiles. et quod mystica magis putarentur consummare quam bella.
Hec enim omnia uoces erant quedam domini celi et uniuersitatis dominum predicantes. Nam
et mare hec clamabat cum pedibus transirent. hoc et cum extinguerent aduersarios. hoc
nili in sanguinem aque uerse. hoc eruptio ranarum predicabat. et exercitus locusta
rum. hoc erugo et scinphes. et omnia illa que gesta sunt. siue in egypto siue
in deserto. prodigia nunciabant. Ubi quidem erat eis. et litere que deleri nunquam possent.
quas legerent et haberent semper in cordibus suis. Sed tamen post hec omnia tam euidentia
diuine uirtutis insignia. et post uniuersam gratiam que eis super cunctos mortales
data est. infideles extiterunt et ingrati. Capud namque uituli adorauerunt. et deos
sibi quesierunt alios. cum tante et tales dei uirtutes ab eis adhuc in oculis ha
berentur. At uero niniuitarum populus alienigena et barbarus. nullis prius diui
ne prudentie beneficiis assuetus. non legibus. non preceptis ullis. aut operibus
illuminatus. hominem uidit habitu naufragium. uultu peregrinum. nec
unquam prius sibi cognitum. primo statim ingressu dicentem. adhuc triduo et ni
niue subuertetur. et ex istis solis sermonibus conuersi sunt ad timorem dei. con

tinuo abiectis ꝑoris uite malis. ad uirtutē se ⁊ iusticiā cōtulerꝰ. Vi
dit # dn̄s q̄a recessit unusq̄sq; a uia sua mala. Q̄m recessit dic
in. Magna erat malitia eoꝝ. uulnā īsanabilia. Hoc enī indicat
ꝓpha ē dic. Ascēdit malicia eoꝝ usq; ad celū. s; tn̄ tāta eoꝝ iniquitas
que usq; ad celū fuerat extēsa. tꝰ solis dieb; uno naufrago homine
paucis uīb cōmonētē. ita extīcta ē et deleta. ut tale a dō testimonium
accipe mererētur dicēte. Et uidit dn̄s q̄a discessit unusq̄sq; a uia sua
mala. ⁊ penituit a malitia q̄ dix. ut facēt eis. Vides qm̄ q̄ itentus
ē ⁊ uigilat. suiq; meminit. n̄ solū ab hoīb; n̄ pot ledi. s; ⁊ imminētē
celitꝰ irā repellit. q̄ ū semetipsū ꝓdit ⁊ ledit. ⁊ si mille extrinsecus.
diuinis bn̄ficiis fulciat. n̄ ei sufficiet ad salutē. q̄a neq; uideis tanta
mirabilia q̄ i eis collata sūt ꝓfuer. neq; alienigenis q̄ nich eoꝝ adep
ti fuerāt obfuit. Qd̄ ū q̄ trib; pueris dicemꝰ. i q̄s tot illata mala
a nabuchodonosor. uirtutē tn̄ ai eoꝝ neq̄q̄ ledē aut īfringē potuerūt.
Vinxit q̄dē eos nabuchodonosor ⁊ misit i fornacē ignis. s; nich ledē po
tuit. imo ⁊ magnifice ꝓfuit. Maiorē nāq; eis glā. tirānica crudelitas
adq̄siuit. In medio # fornacis positi. ⁊ barbarico i eos icēdio. plusq̄m
flāma fornacis ardēte. clarissimāq; q̄ oste suscepere uictoriā. ⁊ tres pue
ri captiui. totā gētē ē rege parit miracli magnificētia duxē capti
uos. q̄ꝝ glā oīb; sclis refertur ⁊ canit. Sic ḡ qui ī ipi n̄ nocuit aliis
ei nocē nō potuit. Indubitata sētētia tenē debemꝰ. q̄ siq̄s ledit. eadē
nāq; q̄ i ꝑncipiis ꝓposuimꝰ. ⁊ i fine cōfirmabimꝰ. Siq̄s īq̄m ledit a se
metipso leditur. nec ab ullo. ⁊ si inuinn sit q̄ noceat. ⁊ si ōs q̄ trā et
mare habitat. cōueniat ad ledēdū. nocē neq̄q̄m poterit ei q̄ a semetip
so n̄ leditur.

De susceptiōe psalmi quinquagesimi. omelia augustini.

Pictores imitāt arte natā. ⁊ colores colorib; ꝑmiscētes. uisibiles depī
gūt imagines. ⁊ faciūt hoīes. ⁊ aīalia ⁊ arbores. ⁊ reges. ⁊ rusticos.
et barbaros. ⁊ pugnas ⁊ rixas. torrētes sāguinū. ⁊ lāceas. ⁊ loricas. ⁊ scu
ta. et sedē regalē. ⁊ iꝑatorē sedētē. ⁊ barbarū subditū. ⁊ fluuios
decurrētes. et cāpos uariis floribꝰ adornatos. ⁊ oīa que uidētur ꝑ artē
imitātes. mirabilē historiā uidētib; ꝑstat. Sic ⁊ ꝓphe. uelut q̄dam pic

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tores sunt uirtutis ac milicie. Descibūt etenim illi. peccatorē. iustū. penitētē.
stātē. cadētē. surgētē. titubātē. Imaginē talis ē eorum desc̄ptio. ne cereus
h eadē addiscam? 7 ista quidē desforis cōsidantes imagines. nichil ad quirun
luē. Qd enim m pdest regis 7 cōsulis imaginē intueri. ē neq; rex fieri
possū. n quidē cupiā? Que erit m utilitas uisionis. cuius desidiū n habeo?
Quod 7 si desidauo. punior. Qd m pdit. hoiē uidē locupletē. 7 iopem?
Si eni paup fuero liuore tabesco. 7 si diues fuero. alijs inuidia ero. Dimitte
illas imagines. 7 cōsidā hanc istoriā. Si uidero cōsulē. quid ad me? Qd
si uidero pcōrē cecidisse 7 surrexisse. erit m uisio ad doctinā. Si ui
dero iustū stātē. uisione ad sollertiā 7 philosophiā deducor. Ex hac
nāq; uisione addisco ētam. 7 erudior ad uictoriā. Qd si uideo istū supplā
tatū cōtristor quidē. s; cautior cd tō inuenior. h ait oia mi tinsitorie neq;
sine causa s dicta. S; quia psalm qui hodie lectus ē. i. imago. ad hanc nos
discipline doctinā adducē. Sic eni ait ppha. Miserere mi ds. s. m. m. tuā.
& scdm. m. m. t. d. i. mā. h ē imago. psalmū eni imaginē uoco. Video
enim diūsas i psalmo psonas. pccēm isurgen [illegible] occisioni deditū.
penitentiā astatē. 7 secantē di medīā desup adducentem. S; pus
quam ad psalmū ueniā. iustū est ei suscēptionē uob ennarrare. Sic
eni hnt imagines subscēptiones deorsū fixas mīnii colore. i quibus scēptū ē. qui
reges. 7 quot plurimū euicit. In psalmis u desup titulus ē fixus. q causa sit. 7
ppt quid. psalmus dict sit. Prebete itaq; uris attēcius aures. n eni cd paruo
iminet narratio uob. Psalmus dd ē uenisset ad eū nathā ppha. qndo intruit
ad bersabee uxorē urie. h ē suscēptio. Discamus g qs ē nathā. 7 q sit
bersabee uxor urie. 7 qndo ad eū intiuit ppha. 7 qd ppt istū psalmū scēpse
rit. Nō eni oms psalmi i dd scēpti s. nec oms ab eo cōscēpti s. neq; eni tantū
in passionēs ppas edix. s; 7 aliorū casus cecinit. qndo dix. Sup flumina. b.
a. s. 7. f. d. r. s. Manifestū ē q n cd illo die psalmus. neq; eni prex i babilo
nē. neq; uidit barbarā regionē. neq; sedit i alienā tra 7 fleu. s; que
uideis uētā eēnt narrau. Vnde ait tēn die foder man mas. 7. p. m. d.
o. o. m. n utiq; passiones ānutiat suas. s; crucē dni. i. sacrificiū orb tre sa
lutē genū humino pdix. Imago eni ē psalm. uariā i se cōtines disci

(c) 2006 Ministerio de Cultura

plurā qūo q̄d̄e suā. q̄n āt alien̄ enūtiat. Ra g̃ psalm⁹ iste n̄ alienas
passiones enūtiat. s; ꝓpas idicat dicēs. q̄n uen̄ ad eū nathā ꝓpħa. Sup
scriptio psalmi cōstrīg̃ nos. ⁊ n̄ sinit nos lōgi⁹ euagari. ⁊ ad alia ferre mē
tē. s; stat ea demōstrās. q̄ docet text⁹ psalmi. Cōsidate diligent̄. siue iusti.
siue peccores. Utriq; em̄ parti utił ē psalm⁹. Iusto q̄d̄e ne ꝑ negligētiā
⁊ desidiā torpescat. peccori āt ne semetipsū despiciat. Utriq; em̄ ꝑi
culosa ē cōtēptio. ē ⁊ itus ꝑ negligētiā cadit. peccor ē despauit ꝑit. Ut
g̃ neq; iste i ruina ꝑmaneat. neq; ille i lapsib⁹ despet. dicebat. Utriq;
parti ē utił psalmi decātatio. Incipio ħ dicē. ꝓphe peccm̄ g̃nde ⁊ pessimū.
s; nemo derogēt d̄ n̄b. Di em̄ meā hūano gn̄i ꝓuidētiā faciēs. ⁊ bene
gesta scōꝝ ⁊ peccātiū negligītiā i mlt⁹ cōmutauit. ū alioꝝ uulnera.
aliis ꝓuideat sanitatē. ⁊ iusti naufragiū fiat peccori stabilior port⁹. Quo
ħ iustū peccasse legero. ⁊ penituisse. iā n̄ despabo de mea salute. Propt̄
h̄ em̄ ⁊ g̃ra sp̄s. n̄ solū bene gesta scōꝝ. s; negligītias memorauit.
Nō āt ꝓpt̄ illos tantū ꝯscribi uoluit. s; ꝓpt̄ illos q̄ forte simili;
passioni obnoxii erūt. Volo g̃ ostendē huc fortissimū uirū. lap
sū. uictū. surgentē. pugnantē. uincentē ⁊ coronatū. Nec em̄ oste
do eū solūm̄ lapsū. ⁊ iacentem. s; exurgentē. ut ex utraq; parte
tiui lucrū sit. ⁊ si forte peccauis n̄ despes. s; c̄rās ilico ad singu
dū. nec dicēs apd̄ temet ipsū. ve m̄. ve m̄. ꝑii. peccat⁹ sū. forni
cat⁹ sū. homicidiū ꝑpetrāui. ne despes. habes ħ salutare positū. remediū
delictoꝝ. Cū g̃ uidero iustū talia uulnā suscepisse. ⁊ saucium fem. ⁊ itū
ꝑ penitētiā ad salutē reduisse. cōfestī ad exomologesim curro. ⁊ audact̄
fōtē lacrimarū ꝓfūdo. Ut g̃ ꝑ illi⁹ cōfessionē. tuā mlt⁹ cognoscas salutē au
di q̄ dicā. Multi sepi⁹ uiri ⁊ mulieres ifirmitatē pessimā cōtrxer̄. ⁊ gemu⁹
⁊ lacrimas ꝓfuderūt ⁊ multa medicamina expēsa s̄. ⁊ nichil ꝓualuit medicina.
s; pulētudo emarcuit. ⁊ corp⁹ distabuit. anxia fit. p⁹ h̄ mulier hesitans.
⁊ dicēs. Q̄ uadā. q̄d faciā? Peccunias largita sū. medicos uocaui. medicam̄
ta expēdi. manet ifirmitas. n̄ sanat̄ uuln⁹. In his g̃ cogitationib⁹ cōstitu
ta. euen̄. q̄dam d̄ his q̄ ad uisitādū uen̄āt dicē. ⁊ ego aliq̄n simile sustī
nui ifirmitatē. s; ille ⁊ illa posuere m̄ medicamina ⁊ libata sū a dolore.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Hec cu audierit ifirm⁹. rogat ł mulierē demōstrari q̄ illico cōtulit sani
tatē. Et illa dicet. Uade ad angustu locu. q̄ ē iuxta illā ⁊ illā domu.
et ibi inuenies. Sic ⁊ tu qui mecat⁹ es. ⁊ omicidiu ꝑpetrasti. hoc aut ē
pessimu uuln⁹. ostēdā t̄ q̄m ille curat⁹ ē. ⁊ q̄lē iposuit medicinā. ⁊
n̄ dico uade ad āgustu locu. ⁊ itroga illu ⁊ illu. Nō ē op⁹ ut labores. ⁊
anxi⁹ q̄ras. ⁊ huc ⁊ illuc discurras. Sz h̄ te stātē facio suscipe medicinā.
tātu dilign̄ti⁹ q̄ dicunt adtēde. Iste ḡ d̄d adolescēs ⁊ pastor. ciuitates q̄ppē
aufugiēs au⁹ turbas. ꝑ h̄emu philosophat. nec̄h cōmune secularu hūi. n̄
negociationes. n̄ aliq̄d difficile isti⁹ mūdi. sz ex parua etate i deserto
habitabat. ⁊ sic i portu tranq̄llo i h̄emo sedēs. ⁊ oīu curā hūi. regni
celeste meditat̄. Iste ḡ d̄d adolescēs erat ualde paruul⁹ q̄ppē etate. se
nox āt mēte. ⁊ etas parua nec̄h ipediebat tātā ūtutē. ⁊ c̄ eēt adoles
cēs. adūsātes ł fortit̄ supabat. n̄ robore corpis. sz ūtute fidei attende
dilign̄ti⁹ q̄ dicēt. Cōtigit aliq̄n displicē dō regē iudeoꝝ. mittit samue
lē illico d̄s ad h̄ paruuli patrē. ⁊ c̄ uenisset samuel ad iesse patrē d̄d.
adolescēs i h̄emo oues pascebat. Ñ cessabo sep⁹ adolescētē n̄arre.
ut nullꝰ neq: iuuenē culpet. neq: collaudet senē. Nō eñ canicies laudabi
lis. neq: iuuēt⁹ culpabilis. Multi q̄ppe ⁊ i iuuētute philosophiā de
mōstrar⁹. ⁊ i senectute lapsi s̄. Nā tres pueri i ignē s̄ missi impio
regis. et q̄ ūtute celesti p̄diti erāt. q̄ ł bn̄ iuuēctō adq̄sierat. flāmas
i rorē cōūter⁹. Sz ⁊ daniel c̄ eēt. xii. ānoꝝ. leonū rabiē i omi māsue
tudinē cōmutauit. ⁊ ferocitatē illoꝝ fidē cōstrigit. Neq: eñ iuuenē culpes.
neq: senes laudes. Nō si fueris sobri⁹. nec̄h te nocebit i māta etas.
⁊ si fueris negligns. senect⁹ t̄ nec̄h ꝓdēē pot. Canicies āt sapiētie. nō
capilli cādidi reqrunt. Iste ḡ paruul⁹ c̄ eēt. maiu ūtutu possidebat
aīu. Veni ḡ s̄cs samuel ad iesse cōstituere regē. n̄ uallat⁹ m̄titudi
ne militu. nec ābitione supba adueniēs. sz cornu i q̄ erat scīn oleu
hūs i manu. ⁊ dic̄ ei. Misit m̄ d̄s ad te. ut ex filiis tuis cōstituā re
gē. Estimās ille ꝑmogenito aptā filio dignitatē. adduc̄ eu i medio.
Cui dic̄ samuel. tūseat. n̄ eñ eē plac; dō. Venit ⁊ scd̄s. n̄ placuit
ille. Similit̄ ⁊ terci⁹. ⁊ q̄rt⁹. ⁊ q̄nt⁹. ⁊ reliq̄. Iā itaq: cōplebat nūm⁹

(c) 2006 Ministerio de Cultura

filiorum et quem querebat non inueniebat. Dicit ei samuel. Numquid defecerunt filii? Erubuit pater. Habeo iste unum paruulum et contemptibilem et pascit oues. Tu autem regem inquiris? O pater, paruulum et pastorem quem dicis: homo despicit sed deus coronat. Non enim sicut uidet homo uidet deus. quia homo in facie, deus autem in corde. Numquid magnitudinem corporis queritis? et ingenuitatemque animi desideramus? Considerate diligentius. Non dixit ei deus uade et unge mihi quem. sed unge mihi unum de filiis yesse.
Sed cur dubie non specialiter quem nominauit. ne scilicet quem pater ... quod passus est yoseph.
Sicut enim illi audiscentes fratrem in regem inductum esse et postmodum multas iniurias uendiderunt.
sic formidinis erat ne et isti hunc eadem perpetrarent. Una ignorantia cautela effecta est maior. Stabat ergo propheta hesitans et querebat unum de filiis eius. Cui ille. Non habeo ipso hic intus preter paruulum pascentem oues. Uos sunt qui semetipsos adornant extrinsecus et depingunt? Nolo pulchritudinem corporis honestatem mentis requiro. Quid est enim speciosa mulier? Sepulcrum dealbatum. non fuit sobria, casta. Pulchritudo autem sine his uirtutibus precipitium patens est uenenum insipientibus compositum. Decor enim corporis infirmitate marcescit et pulchritudo egritudine tabescit, tabescit.
Mentis autem pulchritudo inmortalis est et eterna. Si ergo uideris uirum aut mulierem speciosam ne mireris. Nam et arbores roboree cum densis sint foliis et altitudine excelse. attamen non habent fructum hominibus aptum. sed porcis afferunt cibum. Vinea enim per terram repens. maturarum uuarum affert fructum. Quid ergo uis. uineam an arborem? Puto te uineam eligere magis que leticia est ad hominum usus. quam arborem animalium escam. Quid apes uiliores? Quid pauone pulchrius? Quid formica sapientius? Ut apis quidem dulcedinem in se habet et aculeum. pauo uero solummodo in pennis est. non in fructu decorus. Formica uero contemptibilis hominibus. sed magistra uirtutum est. Venit ergo de pascuis quem et ungitur iussione domini oleo benedictionis. ministerio quidem hominis. sed dei nutu. quod superposuit capiti eius cornu crismatis. omni diademate preciosius. frater habens regnum. non lorica induitur. non protegitur clipeo. non telis munitur? sed habens benedictionem dei omnium potentiorem. Post hunc facientibus peccatis. insurrexerunt allophili et uastauerunt regionem iudeam. et est agens. missus a patre frater in castra ebreorum unde euentum rei. Venit ergo quem non utique erat exercitus et uidit castra barbarorum ualde munita. et armis splendentia et de suis uulneratos plurimos. et nutu dei processit pastor ad pugnam. et qui bello fuerant assueti. pauore tremebant. et ille qui arboribus

[illegible]

(c) 2000 Ministerio de Cultura

⁊ libra ⁊ fonab' delectabat'. cū uidisset alienigenā ꝓuocantē ad singlare cer
tam. irruit i eū sp̄c dn̄i ⁊ dix ad barbarū. quis ē iste icircūcis'. q blasphe
mat castra dn̄i? Respondit alienigena. Unde t' supbia ista ⁊ audatia. ut au
deas cōgredi mecū? Et maledixit philisteus dd̄ ⁊ dix. Ueni ad me ⁊ dabo
carnes tuas uolatilib' celi ⁊ bestiis terre. Dix aūt dd̄ ad philisteū. Tu uenis
ad me cū gladio ⁊ asta ⁊ clipeo. ego aūt uenio ad te i nōie dn̄i exercituū. dī
agminū isrl̄. quibus exprobasti hodie ⁊ dabit te dn̄s i manu meā ⁊ pcutiā
te ⁊ auferā capud tuū a te. n̄ ptimescā corpis pceritatē. cū īsipientē no
uerī tuā mentē. n̄ paueo magnitudinē nauis. s; cōtēpnā. que gubnato
rē n̄ habes intus. quippe cū sciā te aduersariū dī eē. Dic m qb' armis cōfidis.
o dd̄? Nō carnalib' ipo. s; spūalib'. Arma & nra. n̄ carnalia s; spūalia
s. S; quom i his ē sic exiguus cōfidis? Cōfido qa magister ē dn̄s. cōtēptibilis
quidē ad arma. s; q̄ mittit m fortis ē. Ipse & mare cōuertit i aridā. petrā dis
rupit ⁊ flumina emanauerūt. ⁊ q̄ helemita multa mirto magis unū supbis
simul pstnnē potest. ⁊ hoc pot quidē, sino pueniens narrarī. S; redeam' ad or
dinē istorie. Interea uenit ad fr̄s dd̄ ⁊ dic eis. Quid dabit uiro. q abstulit
capud ei'? De mercedib' disputat. n̄ ut mercedē accipiat. s; ut illos firmiores
reddat. Quid g̃ faciunt fr̄s? Imm inuidia. imm liuor. Dic ad eū maior frat̄
suus. Quare uenisti ⁊ quare dereliquisti paucula oues i deserto? Ego noui su
pbiā tuā ⁊ nequiciā cordis tui. quod aūt n̄ possis pugnare manifestū ē. O
zel'. oī inuidia. oī malitia cumulata. Inuidia ignis inextinguibil' ē. &
sicut tinea comedit uestimētū. sic inuidia eū quidē q zelat cōsumit. eū aūt
cui inuidet clariorē reddit. Nā ⁊ ioseph hē a fr̄ib' passus ⁊ illi quidē q
inuidie fascib' urebant. de libtate ad seruitutē adducti s. Cui aūt iniuriā ē. rex
cōstitutus ē. Imm emuli. imm fr̄s. nos ipo scim' supbiā ⁊ malitiā cordis
tui. Que & erat necessitas. aut quod desidiū tuū. s; ut uidēs plui adue
nisti? S; qd ipi sapiētissimi iuuenis uidēdi ipo tantū plus causa ⁊ uos
a patre huc missus sū. Audito h uerbū ē de q sciscitat' sū? Et cū h dixisset.
ad aliū transiuit locū ⁊ similit' interogat dicēs. Quid dabit uiro q hoc interfecit
gigantē? Fr̄s zelant' ⁊ extimet introducit ad regē. q sedebat mestus. et
formidine plen' ⁊ dic ei. Nō cōcidat cor cuiq q i eo. ego famul tuus uadā

(c) 2006 Ministerio de Cultura

et pugnabo adversus philisteum hunc. Non metuat dominus meus rex. Videte hostiam.
mente ingenuam. in die leticie & virtute confitentem. Quod cum rex, Non vales inquit
resistere philisteo illi: nec pugnare adversus eum. quia puer es. hic autem vir ab ado
lescentia sua pugnator. Ne dixeris quia parvulus sum etate. sed considera quia gratia
dei in sensu sum. Quod ergo tanto operis est? Non ei credebat rex. Cogitet enim virtutes ex
pone suas. Dixitque david ad regem. Pascebat servus tuus patris sui gregem. et
veniebat leo vel ursus tollebatque arietem de medio gregis. et sequebar eos. et per
cutiebam. eruebamque de medio eorum. et illi consurgebant adversum me. et apprehendebam
mentum eorum. et suffocabam. interficiebamque eos. Erit ergo et philisteus hic incircumcisus. quasi
unus ex eis. Credidit rex signum magnitudinem. et dixit ad david. Induere ar
maturam meam. et sic egredere. Quod cum fecisset: iuxta morem progredi non valebat. quia
non permittebat hoc fieri deus. sed ut nudus vinceret. et non armis saul virtutem victorie
partiretur. non diceret rex. quia armis vicerit meis. Relinquit arma. et induit fiduciam.
egreditur nudus. et loricatus fide. et miles iactat lapidem. non nata corporis fixus
sed virtute fidei ex uno ictu funde percussit blasphemum. Quem corruente cu
currit. et accepto eius gladio. amputavit caput eius. ut impleretur illud quod scriptum est.
In operibus manuum suarum corruet impius sonitu sempiterno. Hic namque in nomine domini repor
tavit ex hoste victoriam. et abstulit in tempore illo obprobrium a filiis israel. Iste ergo
talis ac tantus est vir. etate doctior. usu tristior. processu temporis sapientior. de quo
dixit deus. Inveni david filium iesse secundum cor meum. O preclara preconia. o laudes
excelse. o virtutum magnitudo. Iste est inquam qui bestias superavit. qui goliam interfecit
leonem suffocavit. ursum strangulavit. qui in iuventute senior. adolescens in corpore.
mente grandevus. qui in regali culmine vitam monachi imitabatur. Dicebat enim.
Non margaritis ornabo lectum meum. sed lacrimis per singulas noctes lavabo stra
tum meum. Nam aut homines non solum in nocte. sed in die dormiunt. Ille autem in die procu
rabat palatium. et in nocte vacabat deo. ut si forte aliquid peccati contraxisset.
per noctem lacrimis expiaret. et tamquam in portu quieto degens. familiaris colloque
retur deo. Iste ergo talis ac tantus vir. spiritus gratia habens. qui usque ad ethera celi pe
nit. et deus merere laudari. Qui devicit bella qui nullas machinas adversum
se superavit. per sobrietatem. per modestiam. per castitatem. cum obtinuisset regnum.
et gentes subiugasset. et pax universa teneret. tunc negligentior et segnior factus est.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ut addiscatis quantum boni sit tribulatio. quae tamquam utilitatum omnium maior est. Interea dum
h securitas esset. contigit ut meridie deambularet in solio domus regiae. quia curioso
oculo eminus uidit mulierem lauantem se ex aduerso. super solarium suum. Erat autem
mulier pulchra. Sed pulchritudo non est in culpa. quia pulchritudo: dei est donum. Vidit
igitur mulierem lauantem se. uxorem militis. Aperuit itaque in uanum oculos. et susce
pit sagitte ictum. Audiant curiosi. qui pulchritudines considerant alienas. audiant
qui spectaculis insaniunt theatralibus. qui ad excusandas excusationes in peccatis
dicunt. spectamus quidem. sed nichil nocemur. Dauid tantus ac talis lesus est. et tu te pu
tas non posse ledi: Ille lesus est. qui tantam habebat spei gratiam. et tu quomodo credis po
tero sine uulnere euasisse: Et ille quidem non uidit meretricem. sed in solario domus
sue: tu autem in theatro. ubi et locus contempnat animam sapientis. Ubi non solum res
infaustas. sed et audis spurciloquia. et ex ipso incessu meretricis habituque moli
ris. ubi et auditu et cantu diabolico leduntur aures. et undique perimitur mens tua.
Visus de eo quod uides. auditus de eo quod audis. et reliqui leduntur sensus. dicente propheta.
Mors intrat per fenestras uestras. que oculi nostri tamquam fenestre sunt anime. et cum tante
sit corruptele. et tanta pernicia. quomodo possum tibi credere quod a talibus bestiis uul
neratus non sis: Numquid lapideus es aut ferreus. homo communis nature subditus
infirmitati. ignem contingis et non ardebis: Pone lucernam in fenum: si potes dicere.
quomodo non exuritur fenum: Quod igitur fenum est:/ sed et uita nostra. Uidit igitur lauan
tem eam se. et pulcram nimis. suscepit sagitte ictum. diffusum est uenenum. misit
ad eam rex. cui illa resistere non ualet. At ubi uenit ad eum. operatus est iniquitatem.
impleuit concupiscentiam malam. iubet eam redire ad domum propriam. Hec dico.
et in medio profero uulneratum. ut omnes astantes uideatis quomodo curatur. Nam
et medicus cum putrefacta uulnera secat. hortatur adstantes sibi ut uideant quomodo sa
nat egritudines arte. Medico nunc est propheta regem secat. cunctos oportet
astare. ut uideamus putredinem malam. quomodo euadere possimus. Pessima et
numquam impleta est concupiscentia. peccatum consummatum est. et non erat qui curaret. Con
cepit itaque mulier. et rex putabat uiz eius posse latere. Nam et si propheta erat.
tamen concupiscentia obcecauerat illum. Pregnans igitur facta mulier. uadit
ad regem. et dicit ei. O rex pu. Et ille ait. Quid habes: Pregnans ego sum.
pullulat peccati mei fructus. accusatorem meum intrinsecus habeo. in uentre

(c) 2006 Ministerio de Cultura

pfero pditorē. si uenit & uidit uir m̄s. q̄d dicā? Q̄d loq̄r? q̄m excu
sationē pdā? Videte & admiramini frs. q̄ntu mali sit delicti & pc̄ci
obnoxiū fieri. Rex milite timet. & formidat subditū. Impator coro
nā gestabat. icapite & ɔfusiōis obpbria metuebat. Nōne tu īpator. nōne
gladij potestatē habes? Habeo idq. s; cōscientiā pc̄ci mei timeo. O igno
minie accusatr. Pc̄cm q̄d putabā latē manifestū ē. Timeo. q̄m cōtudisti
m̄i & irā fecisti. Si uenit uir m̄s. q̄d dicā. q̄d loq̄r? Inueniet ħ m̄i ɔfusiōā & oc
cidet m̄i accusatore clamāte. Pspicis iā breuit q̄le sit. & q̄ntū malū? pc̄cm.
Q̄d ḡ? Rex pudoris ex cogitato ɔsilio. pc̄cis addic̄ pc̄cm. In tp̄r illo ioab dux
exercit⁹ dd. i pcīctu pl̄ij adūs⁹ ppl̄m amanitar; a rege fuerat direct⁹. cū q̄ &
urias pręerat. Scribit ḡ rex ū ad se uenir; urias. & dicēt ordinatīonē belli.
ū sub hac occasiōe crimīnis celaret adulteriū. Venit urias d̄ castris. & itāut
ad regē. itrogat⁹; d̄ apparatione belli. Respōdit omia pspa ēē. & uictoriā
parā ēē. Audiuit rex q̄d miles uicit. & dolet q̄d ip̄e sit uict⁹. Miles suus ad
ūsario⁹ subdidit. & rex a libidinis cōcupiscētia supat̄. Miles inimicū pst
uit. & rex a pc̄co supat̄. Miles uictoriā adnūtiat. & rex p̄ cōfusiōe sua
pc̄cm timet ɔfiti. Vicim⁹ idq. & supauim⁹. Stupebat rex. & p̄ ɔfusiōe pc̄ci
pugne uictoriā n̄ sētiebat. eo q̄d ip̄e sit uict⁹. Vide itaq; clemētiā dī q̄m
cōsilia hōiū. q̄ i mile suis celari cupiūt. admittit. Dic̄ militi. Vade i
domū tuā & laua pedes tuos. & resume te paulisp. q̄a d̄ bello uenisti.
Pt q̄ c̄am o dd. sollicit⁹ es? Dic m̄. Ille enī nesciebat ad domū suā pg̃e.
aut lauare d̄ itīnē cōsueūat pedes? Ob h̄ ḡ plenū pietatis do cōsiliū. si
poto. Q̄ pacto obūbrare sceleris magnitudinē & uulnū supducē cicatrīcē
puto. ū illi dicat ēē q̄d meū ē? Q̄d ḡ miles ad ista? Q̄m idq possū. cū ar
cha testamti. & uniūs⁹ exercit⁹ sup faciē manet. ū ego igrdiar domū meā
& comedā. & bibā. & dormiā cū uxore meā? P salutē tuā. q̄d n̄ faciā hāc rē.
ū ego i delicijs. & alij i pugnā. H nesciēs dicebat miles. obpbriū afferēs
regi. q̄ uoluerat eū subdole iducē. ū posset suū obtegē uuln⁹. Q̄m ḡ
celare n̄ potāt adultiū. copulat homicidiū. & ex cogitato cōsilio. fac̄ epl̄ā.
& remittit adducē exercit⁹. hc̄ cōtinētē s̄monē. Pone idq uriā ex aduso
belli. ū fortissimū sit pliū. Dic m̄ ob q̄ c̄am? Scilicet. ū iterficiat̄. Q sug

(c) 2006 Ministerio de Cultura

natā ep̄lam tradidit militi. O īfelicitas pc̄i. Gladiū pc̄i aduersū se nesciēs porta
bat. q̄ iniusticiā fuerat pass⁹. et ep̄lam ferebat sāg̃ne plenā. sicq; p rex. O por
tet ꝛ succidē ea q̄s pc̄a. Stetit ḡ ī pugnā. occis⁹ ē. Ecce duo pc̄a. homicidiū
ꝛ adulteriū. Homicidiū: adulterii fructus efficit. ꝛ nulla cogitatio sceleris: ēm
ē. H dico ꝓpt pccores q̄ s mltoꝝ maloꝝ s̄ cōscii. ū audiētes: d̄ sua n̄ despēt
salute. Scēptū ē ē n̄ mecabis. n̄ homicidiū fecis. Duo h pmī mādata trāsgress⁹
ē. Unde uulnerat⁹. qm urias ībello occubuit. statī exultauit pcc̄m. Te p rex ad
eū nathā ꝓpha. cōsūmatū ē pc̄m. ipleta ē iniqtas. ablat⁹ ē e medio q̄ in
iusticiā fuerat pass⁹. Venī ḡ ad eū nathā ꝓpha. ad ꝓphā uenī. Qm̄ ob causā
uenī? Certe ꝛ dd̄ ꝓpha erat. qm ḡ se ipm curare n̄ potuit: Sic ē medici
qn egrotāt alioꝝ medicoꝝ auxilio idigēt. ꝛ ifirmitas obliuioni dat artē.
sic ꝛ h ꝓpha. Ille ꝓpha: ꝛ iste. s ille san⁹: iste aūt grauī uulnē sauciat⁹. Di
cūt ei. Nathā ꝓpha adest. iubet ū igrediat. Ingredit ḡ ꝓpha. cōspicit regē
sedētē ī solio suo. amictū purpura ꝛ capd̄ p̄cioso lapide ornatū. hinc inde
uallatū psidio militū. ē magnā glā exultātē. dic ad dd̄ regē. Smo m̄ ad
te. o rex. O sapiētia medici. ītruit portās gladiū ū secaret uulnus. s ifir
mitatē n̄ ostēdit. ne abhorreret medicinā. abscōdit ferrū. n̄ sub uestimēto:
s sub uelamine narrationis. Statī enī ū itruit n̄ dix. o inique. o imūde.
o adult. o homicida. Nō us⁹ ē nuda coargutione. n̄ cause iactauit fidu
ciā. s erat ferrū abscōditū. Qd̄ ḡ dic: Causā habeo. Cui ait rex. Dicito m̄
causā tuā. Qm̄ duo uiri erāt ī ciuitate una. un⁹ diues. ꝛ alt paup. Diues
habebat oues ꝛ boues. paup aūt nich habebat. pt unā ouē paruulā. qm̄
emat. ꝛ nutierat. eratq; illi sic filia. Cū aūt pegrin⁹ aduenisset qdā ad diui
tē. parcēs ille sumē de ouib⁹ ꝛ bub⁹ suis. ū exhibet conuiuiū. paupis ouē tulit.
ꝛ pparauī cibos illi pegrino. Duo hoīes: iurā ꝛ dd̄ adduce psonas. i ciuitate:
paupculā ouē. mulierē dic. h ē uxorē ei⁹. q̄ adultata ē. q̄ d̄ mensa ei⁹ uescebat.
ꝛ d̄ calice ei⁹ potabat. ꝛ ī gremio ei⁹ cubabat. Cōsidā paupē icētiue pieta
tis habē fulcimina. i diuitib⁹ aūt supbia mlta. apd̄ paupes uxor ꝛ ācilla
ē. ꝛ pcreat filios. ꝛ ipa mat ꝛ nutrix ē. ap diuites aūt n̄ ē ita. s ē genita
uit filiū. statī eū tradit souis ꝛ erubescit fieri nutx. q̄ facta ē mater.
X ps aūt n̄ ita. ip nutritor ē nr̄. ꝛ p cibo: ꝓpa nos carne pascit. ꝛ p potu:

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nob suum sanguinem propinauit. O uis que in gremio eius cubabat. Venit que peregrinus ho
ad regem illum. Quis itaque est peregrinus? Concupiscentia uidelicet. Ut que illius ostenderet
castitatem. peregrinum concupiscentiam nominauit. Nunquam enim alienas nuptias dilli
pauit. neque umquam conspexerat oculis. sed percussus in illa muliere. perdidit castitatem.
Y enim peregrinus. i. nunquam ei agnitus concupiscentia. ad illum diuitem uenit. et ille non acce
pit de gregibus aut armentis suis ut peregrino illi pararet epulas. sed misit
et rapuit ouem pauperis. que in sinu eius cubabat. et de mensa eius edebat. Cum hoc
que audisset rex dauid. iratus est ualde aduersus hominem illum. et dixit ad natan. Vi
uit dominus quoniam filius mortis est uir qui fecit hoc. Ouem reddat in quadruplum. et ipse pu
niatur gladio. O iudicium superfluentem iustitiam. non erat enim illa amoris fibra ut
iuste non diceret. Iubet quod ipse in quadruplum secundum legem reddi. lex enim precipit furatem.
quadrupli restitutione uindicari. Iste autem et legem est transgressus iubet quod ipse et ipsum inter
mi. et in quadruplum obnoxium damnum. Promisit itaque sententiam et iudicium eliminatum.
Cum hoc audisset propheta iactat omnem umbram imaginis. et in medium profert gladium.
et cum fiducia dicit. Tu es rex. qui hoc opus fecisti. O iactura. non gladio se cecidit sensum
doloris. sed in impendio accusationis. Cum autem oportunitas occultam narrationem. et non ti
meris? statim percussit. et abscidit sine gladio plaga uulnera. sed hoc solummodo dicens. Tu
es rex. At ille uelociter rediens ad conscientiam. tamquam fidelis et bonus sermus. supplicior cul
pam confitetur et dicit. peccaui domino. Vides et in dolore ingenuitatem animi. Hic dixit ad eum.
O rex cur non considerans fragilitatem humanam? et non temetipsum carnalem intelligis. aut
nescis me in culmine constitutum regali. cur me impegisti enim? Sed quod dicit. Pecca
ui domino. statimque propheta. Dominus abstulit peccatum tuum. non morieris. O arguta penite
ntia. o uelocior indulgentia. Dic que tu ipso priores iniquitates tuas. ut iustificeris. Per
opera quidem exacerbasti. sed fideli confessione penituisti. Hoc dico ut audiant peccatores.
et qui in multis deliquere delictis. ne desperent de medicina domini. tantum fideliter? et non
subdole peniteant. Peccaui domino et ille ait. Dominus quoque transtulit peccatum tuum. et non morie
ris. Tu quidem dixisti reum gladio interimi. ego autem dico. non morieris. Videmus que quomodo
sit curatus? et qualem receperit medicinam. Quando autem dominus iustificat. quis est qui condempnet?
Et post hoc uerba. habuit propheta in domum suam. Hoc autem omnia egit nathan. ut ostenderet hoc uiri
benignitatem. et initium eius correctionem. Non solum autem post penitentiam palam facit uulnera
sua. sed et in positum uniuerse nationum eadem manifestat. et psalmum scribit. ut non

(c) 2006 Ministerio de Cultura

remissiores p⁹ penitētiā efficiant͛ hoīes. sꝫ ut sciāt q̄ntā tabulā trag. ecta
subitrāte ꝯ penitētia. ueni ⁊ fiducia. q(ue) ego saluat⁹ sū ipo. q̄re n̄ alii
m narrāte saluēt: Dn̄s m̄ cōcessit. ꝓpt͛a sebo. ut ⁊ uuln͛a ⁊ medicamēta
unusq(ui)sq(ue) cognoscat. n̄ timeo cōfusionē. q(ui)a salutē meā desidō. Sꝫ tu o dd̄
qm̄ mecat⁹ es ⁊ homicidiū ꝑpetrasti. iō penituisti ⁊ remissionē a dō m̄uisti.
Ꝓpt͛a temetipsū publicas. ut sciāt mec⁹ ē ⁊ homicida. discat qm̄ si cōu(er)s(us)
penituerit. pot ad salutē uenire. Volo g̃ ostēdē ub. q(ue) psalm⁹ n̄ tātū
pc̄ōrē. sꝫ ⁊ penitētē demōstrat. et h' caritati uīe sebo. ut nemo ꝗ post
penitētiā applaudat. ⁊ q̄si secur⁹ uiuat. sꝫ magis caut⁹ uiuat ꝗ agat. ut sa
lutē suā i portu t̃nquillitatis custodiat. Volo g̃ ostēdē eū q(ui) sanat⁹ ē ⁊ melior
sui fc̄s. Sꝫ forsitā dicis. qm̄ denuo desidāns iuent⁹ ē ⁊ iterū pugn̄ ⁊ iterū
pcīm: Sꝫ qm̄ emēdauit. ⁊ desidiū sui dō optulit exponā. Cōtig(it) q(ue)dā
tp̄e ab allophili⁹ obsidi bethleem. ē cast⁹ possuissēt i ualle gigātiū. Qd
ē audiuissꝫ dd̄. ꝯt͛ir exercitū suū ⁊ ueniebat ꝯ eos i dieb⁹ messis. Desidāu
at ⁊ ait. Qs m̄ daret potū aque d(e) cisterna q(ue) ē i bethleē iuxta portā:
Irruper̄ g̃ tres uiri fortes ꝯ filisteos q(ui) uallauer̄ urbē ⁊ ui hauser̄ aquā.
⁊ attuler̄ dd̄. At ille noluit bibe. sꝫ libauit eā dn̄o dicēs. Ꝓpici⁹ sit m̄h
dn̄s. ne faciā h'. Nūq(ui)d sāguinē istoꝝ hoīū q(ui) pfecti s̄. ⁊ aīaꝝ piclim bibā:
Noluit g̃ bibe. Itm̄ pugn̄ cogitationū. iterū disceptatio. sꝫ illa q(ui)dē cōcu
piscētia lege ꝓhibebat͛. h' uero i tp̄re estus sitiēti necessaria ⁊ debita
erat. Qd ē fortissimi uiri cōciti ꝑrexissēt. ⁊ i piclo aīaꝝ suaꝝ exhibuis
sēt aq̄ cupitā. qm̄ tinseuites aduersarioꝝ m̄ltitudinē. Allata g̃ aq̄ itellex
rex q(uo)d fecit. q(ui) i pugn̄ ualidissim̄ siti suā n̄ ualuit sustine. idq; uicit
desidiū sui. q(ui) sciuit alieno piclo adipletū. ⁊ allatā accipiēs aq̄ bibe
noluit. sꝫ semetipm̄ rephēdit. ⁊ dn̄o libauit eā. Nō ꝯ aq̄ erat sꝫ sāguis.
n̄ nata sāguis i causa erat. sꝫ desidiū ⁊ uolūtas sua. Vides g̃ qm̄ iā
castigat͛. q(ui) post cōcupiscētia. ꝓ m̄diū cautior fc̄s ē. ⁊ q(ui) corp⁹ amauerat.
⁊ ruerat. aq̄ desidātā necessariā ⁊ licitā bibe noluit. ⁊ uictor sui
fc̄s ē. Hꝫ at loq̄r ꝑpt͛ eos q(ui) fornicati s̄. Cōcupisti forsitā metrēt ⁊ pec
cati. face n̄ debueras: sꝫ si cupis age penitētiā. q(ui) maxime debes:
q(ui) ⁊ sc̄li dāpnū sētis ⁊ aīe detrimētū. ne adicias pcīm sup pcīm.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

⁊ forsitã dicis. Q̄m̄ possũ m̄ abstin̄e? Dabo t̄ ɔsiliũ. Uxorẽ habes lici
tã. utẽ uoluptate. si ñ habes. expedit nube. q̄ fornicari. s; ñ possũ ip̄e
m̄ cõtin̄e. h̄ p̄ illa inmunitat̄ ẽ ⁊ negligentie tue. q̄ dĩ p̄cepta ɔtēpn̄e
malles. q̄ face. Q̄d si ostēdo t̄ aliq̄. nec uxorẽ h̄ntẽ. ñ fornicatẽ. s; sobriũ
⁊ pudicũ. q̄ habebis excusationẽ? Q̄ ille q̄ p̄ē i pelago h̄ s̄cti nullo q̄s
sat naufragio. ⁊ tu i portu ɔstitut̄. ad naufragiũ ɔuergeris. H̄ns
uxorẽ. fornicaris m̄g. aut mechari. ⁊ q̄m̄ ip̄s possũ icētiua uīncẽ
passionis? Fruere uxore q̄ p̄cep̄ b̄s paul̄ dicēs. P̄p̄t fornicatiōnẽ aut
un̄sq̄sq; uxorẽ suã habeat. ⁊ una q̄q; uirũ suũ hãt. Mulier sui corp̄is
potestatẽ ñ h̄t s; uir. similit̄ ⁊ uir sui corp̄is potestatẽ ñ h̄t. s; mu
lier. Si g̃ alicui̊ uenit m̄etr̄is affect̄. ul̄ s̄mo. reuolue it̄ temetip̄m
h̄ p̄cepti s̄etētiã. ⁊ dicito. q̄m uir sui corp̄is potestatẽ ñ h̄t. ubi h̄
s̄ebe i facie tua. ⁊ dicito m̄etr̄i. Q̄d m̄ uocas? Nō ẽ meũ corp̄. s; uxo
ris mee. ñ audeo p̄dẽ alienũ. Dotes ei ñ potes mutilare. neq; facul
tates ei̊ expēdẽ. ⁊ q̄m̄ audebis corp̄ ei̊ feda polluere macla? Dicito
ei debiti h̄ uxoris ñ tuũ. dicito ei x̄. q̄m̄ m̄b̄ h̄ ɔ̄ corpre s̄ x̄. Scio ~~multas~~
multas mulieres p̄ bonã ɔuisationẽ lucrasse filios suos. ⁊ castitatis
exēplo puocasse ad pudicitiã ⁊ prudēti cõsēsu. ñ reliq̄sse uiros suos.
Q̄d si tu abstines sine illi̊ uolũtate. tribuis illi fornicãdi licētiã. ⁊ p̄ccm̄
illi̊ tue iputabit̄ abstinētie. Cõsidate fr̄s b̄i pauli pietatẽ. q̄ tanq̄
bon̄ medic̄ ig̃ss̄ cubiculũ ⁊ q̄ residēs. sanũ dat ɔsiliũ. sciēs fragilita
tẽ humanã dic̄. Nolite fraudare inuicē. ñ forte ex cõsēsu. ad tēp̄. P̄p̄tea
ip̄o accepisti uxorẽ. ⁊ tu maritũ. ũ iuicẽ ɔsētiatis. ⁊ pari ɔsilio q̄ meli̊
ẽ eligatis. Uis abstin̄e. sũmũ ẽ q̄ cogitas. noli iuicẽ uiro tuo. p̄suade
illi ũ habeas duas coronas. ũ ñ i cõtinētia ⁊ castitat̄ iurgiũ h̄ant. Sobiet̄
⁊ luxuria ɔtētio. ñē ⁊ ũ pax ẽ. ibi oĩa p̄sp̄abũt. ũ sobrietas lucet. ibi
unanimitas abstinētia coronat̄. Ubi aũt itēp̄atia dnat̄. ibi pugne ⁊ cõtē
tiones ñ deerũt. B̄s paul̄ taq̄ bon̄ dispēsator uniũsũ orbē desponde
x̄ cupiēs dic̄. Honorabiles nuptie ⁊ cubile imaclatũ. q̄b̄ ⁊ ip̄ dñs itfuit.
⁊ pietatis sue largit̄ ẽ munia. aq̄ mutãs i uinũ. Figualit̄ ostēdebat ũ
itcessu ūginitatis. nuptie q̄ q̄i genales ⁊ licite s̄. nutu dĩ palmã absti

(c) 2008 Ministerio de Cultura

25

nētie mentꝰ. Curre ḡ q̄ntū potes. si lassatꝰ es. ad pedē reuoca pedē. dicēte
paulo. Vos aūt reuitamini uīm i idipsū. ne temptet uos sathanas ꝓpt īcōtinētiā
ūrā. Castitas aūt sine comitibꝰ suis. i. ieiunio. ⁊ tēpātia. cito lassescit. Ideo n̄ hīs
q̄i ad nuptiis roborata fuerit. ꝑfacile coronabit. Tria aūt h̄ s̄. Virginitas
Nuptie Fornicatio. Nuptie medie. fornicatio deorsū. uirginitas sursū. Vir
ginitas nāq; coronā h̄t. nuptie laudē mediocrē. fornicatio penā. Vide ḡ
si abstinēre uis ē cōsilio facito. ⁊ sic arripe id. cōsulās tuū corpꝰ. qᵉ sūmā n̄
ꝯsidās. tāq̄ bonū pedagogiū adhibe t̄ ieiuniū. ⁊ tēpātiā. ⁊ ꝑge fideliť q̄
desidasti. Quā ⁊ ē q̄s natare disponat. pᵘˢ cōsidat ⁊ librat si erumpare pos
sit natādo. ꝙ cepit. Sic ⁊ tu. bonū ē ꝙ habes. s; si meliorē partē cupis. sapiē
t̄ arripe. cōsiliatorē habēs paulū dicētē. ⁊ q̄ h̄nt uxores. sic sint tāq̄m n̄
h̄ntes. ut ꝑ abstinētiā ⁊ bonā cōuersatiōē. i h̄ sclo. cōsciētiā purā h̄ntes coro
nari i futᵒ meream. Per x̄p̄ dnm̄ nrm̄. Explicit homelia s̄ augustini. d' sup sep
tione psalmi q̄nq̄gesimi. Vita sci serapionis.

Omnibꝰ ḡ rectis moribꝰ iste scs iohs elemosinarius adornatꝰ n̄ h̄ carebat.
Valde aūt diligebat eloq̄ d' actibꝰ scōꝝ patrū. ⁊ eoꝝ q̄ elemosine cul
tores fuer. Unde ē unū dieꝝ recitaret d' uita sci serapionis. q̄a ē uēdidit;
n̄ ferť amictū suū. ⁊ dedisset egeno ⁊ itꝫ ꝓcessisset; paululū illic ⁊ frigus
patiēti obuiasset. ⁊ illi tunicā ꝓbuisset. ⁊ q̄a nudꝰ sedebat. tenēs scm
eūglm̄. ⁊ īterrogatꝰ a q̄dā. q̄s te expoliauit abba:' Demōstrās scm eūglm̄.
ait iste. Et alio tpr̄e uēdēs h̄ ipm eūglm̄. ferť dedisse i elemosinā. Itm̄ dis
cipl'o suo īterrogātē. abba. eūglm̄ tuū ubi ē:' At ille dix eī. Crede fili. ꝙ h̄
q̄d dix m̄. uēde ꝙ habes ⁊ da paupibꝰ. ipm uēdidi ⁊ dedi eis. ut i die
iudicii fiduciā habeā ap dm̄. Et q̄a itm̄ uidua mulier petiit ab eodē
scō serapione elemosinā. q̄m esuriebāt filii eī. ⁊ n̄ h̄ntē aliq̄d omino. tradidit
se ei. ut eū uēderet. ad inimicos grecos. q̄s x̄ianos fecit īt paucos dies. H̄ legēs
scs iohs scā serapionis stupefactꝰ. ⁊ admiratꝰ sci idustriam. totꝰ lacrimis
ifectꝰ. uocauit oēs ꝓpos dispēsatores ⁊ dix ad eos. Vado philo x. q̄d ꝓpe
hōi colloqnti d' actibꝰ scōꝝ patrū:' Credite m̄ qr usq; hodie putabā.
ꝙ ul' aliq̄d facerem. d̄as q̄s habe possū pecunias. nesciebā aūt q̄d i se ipos
uēderent q̄dā. cōpassione pximi supati. D' scō iohe elemosinario.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Mortalitate aliquando ciuitatem comprehendente. ibat et ipse sanctus ut uideret
funerum obsequia. Valde enim dicebat hoc esse proficuum. sepulcrorum consi-
derationem. Multotiens enim residebat et his qui morituri uexationem in exitu
anime patiebantur. et ipse eorum oculos propriis manibus claudebat. Suscipiebat autem
et collectiones pro defunctis pie et sine dubio proficere. Et enim dicebat. quia ante
paucum tempus captiuus ductus est quidam ad persas. et reclusus est in carcere ibi. qui
appellabatur lethes. i. obliuio. Quidam ergo fugientes illinc. et uenientes in cyprum.
et interrogati a parentibus illius. si forte uidissent eum. respondentes dixerunt eis. quia
nos propriis manibus sepeliuimus eum. Non autem erat iste. de quo interrogabant eos.
sed alius eius imaginis. Dixerunt autem eis mensem et diem ipsius obitus. Illi uero tamquam
pro mortuo. faciebant ei tres collectas per singulos annos. Post quattuor annos itaque
uenit in cyprum. fuga lapsus a persis. Dixerunt ergo ei sui. Vere frater. nos audiuimus
quia mortuus esses. et memoriam tuam faciebamus ter in anno. Cum ergo audisset quod
in anno faceret pro eo memoriam. interrogauit eos in quo mense hoc celebrarent. et illis di-
centibus in theophania. et sancta dominica atque pentecoste. Quibus ille dixit. Vere in
his tribus temporibus anni. ueniebat quidam candidus ut sol. et dissoluebat me inuisibiliter
a uinculis ferreis. et a custodia. et deambulabam tota die. et nemo recognos-
cebat me. et in crastinum inueniebar uinctus ferrea portans. Dicebat ergo sanctus. quia
ex hoc discimus habere dormientes quietem. quando pro eis collectas facimus. De duce qui
Quidam a debitoribus suis oppresso mutuum dare distulit.
districtus. non habens unde redderet. uenit ad ducem quendam. ut mutuaret sibi dare
quinquaginta libras auri. et dicebat se dare pignora. si uellet dupla. Annuit ergo
dux dare ei. sed ad presens distulit. Ex actoribus ergo contingentibus eum. uadit ipse ad
portum a quo ciuitati recipiunt. uidet ad mitissimum iohannem patriarcham. et non dum pene
necessitatem ei narrauerat. dixit ad eum. O fili si uolueris. en quo uestior uestimentum.
Erat enim et admirabilibus bonis suis. et hoc possidebat. quod non posset uidere aliquem
de necessitate sua lacrimantem. quin statim se propriis rigaret lacrimis. Unde et mox
petitionem uolentis ab eo mutuum accipere. adimpleuit. In sequenti uero nocte. uidit
dux in uisione quod staret super altare quidam. cui offerebant multi oblationes. et
pro unam quam ponebant. accipiebant centum pro ipsa de altari. Erat autem et patriarcha
post tergum eius. Iacebat ergo ante eos una oblatio. in uno scamno. et dixit quidam duci.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

O dn̄e dix. accipe illā oblationē. ⁊ affer ad altare. ⁊ tolle p̄ ea cētū oblatio
nes. Ille ū pigritāte. cucūrit patarcha licꝫ p̄ tigū staret. ⁊ tulit hāc an
eū. ⁊ obtulit ⁊ accep̄ sic os cētū d̄ altari. Puigilās itaqꝫ n̄ potat discer
n̄e sopnū. Misit statī ad eū q̄ uoluit accipe mutuū ū p̄staret ei. Cui
dux dix. accipe q̄d petisti mutuū. Et ille respōdēs dix̄ ei. Añ te tulit
dn̄e mercedē tuā patarcha. Sꝫ tc dn̄e differēte m̄. cōpulsꝰ sū ad il
lū tāqͣ ad portū cōfuge. Multa ꝗ erat uis īqetudinis exactoꝝ. Cū h̄
audisset h̄ mox recordatꝰ ē sōpnij ⁊ dix̄. Ve dixisti. qͣ añ tulit m̄ce
dē meā. ⁊ ue illi q̄ uult facē bonū ⁊ differt. D̄ statis. fem̄ bi iohis. ad

Pergēte aliqn̄ scō iohe ad ecclām. suscep̄ eū mulier muliercul.
p̄cidēs ad pedes ⁊ dicēs. Vindica m̄ dn̄e qm̄ iniuriā patior a genō
mō. Quib̄ dā h̄ d̄ obsequio eiꝰ q̄ habebāt fiduciā ap̄ eū dicētib̄? O dn̄e
ē ueruꝰ fuis. causā eiꝰ faciet. Respōdit sapiētissimꝰ. Sꝫ qm̄ ds oronē mā
suscipiet. si ego istā p̄posuero? Et n̄ recessit d̄ illo loco. usqꝫ dū satis

Malitiā reseruātē q̄ndā. D̄ militia reseruat. ei fieri faceret.
cōrꝰ aliū p̄ncipē. Audiēs h̄ magrꝰ iohs. monuit eū sepe. ⁊ suasit
ad cōcordiā. q̄d n̄ potuit. Q̄dā die misit ad eū scs q̄ p̄ re publica. ⁊ fac̄
missas i oratorio suo. nullū hn̄s secū n̄ ministrū suū. Cū h̄ dn̄ica orō
nē ichoasset. cepūt tres tātū illi. pr nr̄. ⁊ cū puenissēt illi ad s̄mo
nē q̄d dimitte nob̄. d. n. s. ⁊. n. d. d. nostꝛ. inuit ministro patarcha
ū taceret. Siluit ⁊ patarcha. ⁊ remāsit solꝰ p̄ncebs dicēs tibū. dimit
te nob̄ debita nr̄a. sic ⁊ nos dimittimꝰ? Sꝫ statī cūsꝰ scs. dic̄ ei man
sueta uoce. Vide q̄d dicas. qm̄ sic ego dimitto. ita ⁊ tu dimitte m̄h.
Tāqͣ ab igne cruciatū se statī ferēs p̄dictꝰ p̄ncebs. cecidit i faciē. ad
pedes sci dicēs. Quecūqꝫ iusseris dn̄e. faciet s̄uꝰ tuus. Et recōciliatꝰ ē
inimico suo c̄ oī iūtate. Alia de bō iohe.

Supbū aūt itin si uidebat aliquē bs. h̄ē q̄pe n̄ arguebat. Quādo
aūt eū i secreto sedētē uidebat. afferebat d̄ humilitate s̄mones.
ū p̄ tale magistiū sensū peruēret supbū. ⁊ modestū faceret ita dicēs.
Miror dn̄i mi. q̄d m̄ ū recordat misera aīa mā humilitatꝰ q̄ demōstrā
uit nob̄ sup̄ trā appares filꝰ di. s. tumesco. ⁊ extollo sup̄ frēm min

(c) 2006 Ministerio de Cultura

si fuero modicu aut pulchrior eo. aut ditior. aut gl'osior. n intelliges voce
diuinā. q dic. Videte a m q mitis su. ꝛ h. c. ꝛ. i. r. a. u. Neq; scdm voces
cogitās. qm gpā tiā. gpā cinem. gpā tumē. ꝛ n hoīe se noiabat. Et ꝑ sacia
qn dnm uide inuyt. tc imūda labia se habe ꝓnūciauī. Qd eni ē. Ve sū hu
milis. Nōne d' luto fcs sū. uīn sibi latēs. Nōne hō q putat habe glam.
u flos feni marcescit. Et Wi̅mdi ꝛ alijs plurib' uib' sapiētissimi'. q̄ d'
se dicēs. eū q̄ supbiā habebat. cautio ꝯburēs ꝓderat eī' aīe. Intelligebat
aū ī q̄ uiles habebat. q̄ d' eo patarcha itimaret. alia.

M vitā aū ꝛ d' scā cōuersatione curā habebat. ꝛ ū īr dieꝝ uolens
mitos resecare. u n egderet p' solutionē sci eūglij d' eccla ꝛ otio
sus, sermonib' p orōnib' uacaret. Jd fec. Relicto mox lecto scō euāglio
ecclam ꝛ ip̄ exiut. ꝛ sedit ē̄ rida. Oib' u obstupescētib'. dix ad eos justus.

Fili u oues. illic ꝛ pastor. aū itē te intro ꝛ igdiar. aut manete h. ꝛ ego
manebo h. Ego ꝓpt uos desce̅n in scām eccla̅ nā potam inmet face
i episcopio. Semel g ꝛ bis. fec h scema ille bs. Erudiuī ꝛ ī h plebē mg
nifice ꝛ emēdauit. S'mo s̄ augustini epi. d' unitate trinitatis. ꝛ de
incarnatione dni.

Legislator scm moysē ꝓpto dl pcepta
dātē u dix. Audi isrl' dns ds tuus. ds un' ē. Nō pot ēē maior. n pot
ēē minor. n pot numari. dicēte ꝓpha dcd. Magn' dns nr ꝛ mgn̄ ūt'
ei'. ꝛ sapie ei' n ē num'. O ptime nostis ista frs kmi. q corde fortit
tenetis catholicā ūitatē. Audite tn breuit' d' adiuuāte dno ꝓposui ex
planādū. Ds un' ē pr. ds un' ē filius. ds un' ē spc scs. Nō tres dij. s; un'
ē ds. Tres inocabulis. un' i ditate substātie. S; dic m heretic'. [illegible] si unū
s. os f icarnati. nō. Ad solū x ptinz caro. Nēpe aliud ē aiā. aliū ē ratio.
tn i aiā ē ratio. ꝛ una ē aiā. s; aliū aiā agit. aliū ratio. aiā ūū. ratio
sapit. Et ad aiā ptinz uita. ꝛ ad ratnē ptinet sapiā. Et ē unū sit aiā sola
sucip uitā. ratio sola suscip sapiā. Et unū sit tn nec aiā sine ratione.
n ratio sine aiā. sic ꝛ pr ꝛ filius. licet unū sit. ꝛ un' ds sit. ad x solū pti
net caro. sic ad solā ratnē ptinet sapia. lic; n recedat ab aiā. Ecce aliud.
In sole calor ꝛ splēdor. ī uno radio s̄. s; calor exsiccat. splēdor illuminat.
Aliud excip calor. aliud splēdor. ꝛ lic; calor ꝛ splēdor ab iuice n queāt separi.

39. 2196

(c) 2006 Ministerio de Cultura

excipit splendor illuminationem non fervorem. Suscipit calor fervorem non illuminationem. Aliud simul aliud singulare agunt. et tamen ab invicem non separantur. Sic et filius excepit carnem et non deseruit patrem. non se divisit a patre. Suscepit ergo filius carnem in proprietate. et tamen pater et spiritus sanctus non defuit maiestate. In divinitate equalitas. in carne sola filii proprietas.

Cum ergo unus sit deitas. una divinitas. implevit quod carnem Christus pater et spiritus sanctus. sed maiestate non susceptione. Vis scire quia cum eo erat pater et spiritus sanctus? Evangelista refert. quia Ihesus plenus spiritu sancto regressus est a iordane. Ecce quomodo Ihesus Christus suscepit carnem. et tamen spiritus sanctus non defuit maiestate. Si celum et terram implet pater. implet spiritus sanctus. carnem Christi deserere non potuerunt. quem in divinitatis unitate inseruerunt. Adhuc citharam respicite fratres. ut musicum melos sonus dulcibus reddat. Tria pariter adesse videntur. ars. manus. et corda. et tamen unus sonus auditur. Ars dictat. manus tangit. resonat corda. resonat quod auditur. non ars. non manus sonum reddidit. sed ea pariter cum corda operantur. Sic non pater non spiritus sanctus susceperunt carnem. et tamen cum filio pariter operantur. Sonum sola corda discutit. carnem solus Christus accepit. Operatio in tribus constat. sed quomodo pertinet ad solam cordam soni redditio. sic pertinet ad solum Christum carnis humane susceptio. Ergo iudee? Contra naturam inquis virgo parere non potuit. Et detestandus manicheus? non caro erat inquit. virgo esse non potuit. Si virgo peperit. fantasma fuit. Profero quod historia veteris testamenti. necessarium exemplum contra iudeum. quomodo sonuit in auribus nostris. Dominus moysi precepit. quod singulis tribubus virgas afferri. allate duodecim sunt virge. inter quas una erat que aaron fuerat sacerdotis. Posite sunt a sancto moyse. in tabernaculo testimonii. Virga autem aaron post alteram diem inventa est protulisse flores. et frondes et peperisse nuces.

Delectat michi hoc misterium cum caritate vestra contra perfidiam iudeorum commiscere. ut intimem. que figura inveniatur sacramenti. Virga hoc protulit quod ante non habuit. non radicata plantatione. nec defossa sarculo. non animata succo. non fecundata seminario. Quod est illi degenere universa iura nature protulit virga quod non semine surgere potuit. non radice. Virgo ergo non potuit contra iura dei filium generare? Virgo habuit contra pariendi. virga autem alia die quod nata non habuit germinavit. Illa enim quod cursus novo misterio peperit. virga autem alia die quod nata non habuit germinavit. Contra naturam inquis iudee virgo parere non potuit. Deus enim qui numinis mirabile contra naturam signum ostendit ut asina loqueretur. ipse mirabilius facere voluit. ut Christus de virgine nasceretur. Audiat et versutus ille manicheus aliud sacramentum. Solis radius

(c) 2006 Ministerio de Cultura

specular penetrat. ⁊ soliditaté ei' isesibili subtilitate pficit. ⁊ talis
uidet' itiusec'. q'' extinsec'. Itaq; ferr' n' e igdit' uiolat. n' e egdit' dissi
pat. qe i igs. su ei' ⁊ regssu specular integru pseruat. Specular g' no
rupit radi' sol. integtate ugini' igss' aut regss'. nuq'o uitiare potue
rat ditate. S; qd ultra imoram. Audiat, xan'. q' n' uult audire iude'.
au mniche. ut ille pficiat i fide redept' ⁊ ille deficiat iduratus. Virga
illa un' aiebam' aaro. ugo maria fuit q' nb' x' uer sacdote cocep. et
pepit d' q' cecin' dd' dic. tu es sacdos i etnu. scdm ordine melchisedech.
Q' ysaias pha aptissime maria scam designat dic. Exiet uirga d' radice yes
se ⁊ flos d' radice ei' ascedet. ⁊ requiescet sup eu sps di sps sapie ⁊ itellect'
⁊ c. Sunt aut h' q' dic' specialit q' dicunt. vii. don' sci sps. Primu donu e
sps s sapietia. q' dm cognoscim' ⁊ credim' creatore nrm. Que u' major
pot ee sapietia. qm ut ueru dm intelligam' ⁊ i eu credam' q' nos fecit.
Sic ip' dns ait. H' e aut uita etna. ut cognoscat te solu ueru dm ⁊ que
misisti ihm x'. Scdm donu e itellect' p que scas scripturas itelligim'.
ut itellige potim' ul' qd nos debeam' face. ul' qd uitare ⁊ h' ipm alios
edoce. qm se ⁊ i bonis exceat ⁊ a mal' abstineat. Tciu don e cosiliu.
p q' cofessione pcco nro facim' ⁊ p cosiliu frm nro. qb' cofitem.
⁊ uita nra emdam'. Na scptu e. Oia fac e cosilio. ⁊ p' fcm n' penitebis.
Qrtu don e fortitudo p q' tribulationes h' secli fortit toleram' ⁊ os isidias
dbli p fortitudine mti nre euicim'. ut possim' c aplo dice. gras ago
ei q' m cofortauit. i. dno mo ihu x. S; h' tn n' nris uirib' possum' face.
Ideoq; dicam' c pha. Fortitudo mea ⁊ laus mea dns. Et itm. Fortitudine
mea ad te custodia. Qntu don e sciecia. p q' possum' saluare aias eo
q' pcca ⁊ p astucia dbli seducti s. Magn' u' sciecia deb; ee istructus.
q' se ipm deb; ituer i. q' ipugnatione dbli. h' mlto maiore sciecia iduget.
q' ⁊ se deb; defende ⁊ alio uita corrige. Sextu don e pietas p qm
peccata [illegible]b' i nos. cognoscim'. p q' ⁊ amicos diligim' i do ⁊ inimicos
ppt dm. Ua u' pietas e nec sibi n' aliis noce. Septimu don e timor
di. p q' nichil aliud face audem' n' q' scim' dni nri ee uolutate. p q'
mala uitam' ⁊ bon agim'. Na scptu e. Initiu sapietie timor dni.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

& us uir q timet dnm. Ideo g h uirga nuces pduxit. uirgo dnici corpis fuit.
Nux .n. trina ht in suo corpe sube unione. coriu testa. & nucleu. In corio
caro. i testa ossa. i nucleo itior aia copat. In corio nucis carne signifi
cat saluatoris. q ht i se aspitate ul amritudine passiois. In nucleo
itiore declarat dulcedine diuitatis q tribuit pastu. & luminis sub mi
nistrat officiu. In testa lignu isereres crucis. q n discreuit ea q foris
& itus. s; q terrena & celestia fuerat. mediatoris ligni iposicione socia
uit. dicete aplo. Qm ip p sangne crucis sue pacificau oia q i cel s. & q i tris.

Vita sce castime.

Narrauit qda senex dices. Qa erat qda uirgo
puecte etatis ualde. q pfecat i timore di. & itrogata a m qrs ea
ad hac couisione adduxisset. Illa igemiscens. cep ita dice. Nich qde o mirabilis uir.
c adhuc eem paruula. erat pat modestus ac masuet morib. debilis
u & ifirm corpre. Plurimu at tpus i lecto laguorib detinebat. tataq;
erat ei taciturnitas. ut ab ygnoratib eu ee sine uoce crederet. Mat u m fuit
egtrio. curiosa absq; m & q ulli os q erat i regione hac. tpior eet. Sermo
nes u ei ita ad uniusa mouebat. ut putaret oe corp ei lingua ee. i ebeta
te at uinu c uiris luxuriosis demorabat. Corp at suu ita i turpitudi
ne abutebat. ut pauci d uico illo potuisset effuge ei libidine. Nuqm
morb ei ocerit. s; a natiuitate usq; ad ultimu die. itegru sanuq; corp
suu habuit. Int h cotig q pr m moreret. & cotig u aer comot eet.
& pluuia. & thonitrua aere cotbaret. & neq; nocte neq; die imber ces
saret. Triduo naq; s lectu sine sepultura fee eu mane. ita ut hoies loci
illi dicent. sic .n. di erat inimic iste. ut n tra eu recipiat. n sepultura.
S; tn adhuc pluuijs & tepestatib imnetib. uix sepulture eu tradidim.
At u mat mea p h licetia plurim accepta. c pbitate maxima corpis
sui libidine utebat. & pstibuli deinceps facies domu nra. i tatu ut
du adhuc paruula eem. defecit suba nra. Cu g mors m illa auferret.
tata muit funis pspitate. ut & i putaret aer simul in exe—quijs
deduce fun ei. Ego at p obitu ei puellare egssa etate. qda die ad
uespa u fieri solet. cogitare cepi atq; sidare. cui uita eligem imita
da. utru patris q modeste. ac sobe uix. S; rursu cogitaba illud. q a

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nil boni in hac uita secut⁹ sit. s; ꝑ omne tēp⁹ ĩfirmitate. ⁊ tribulatione
ē ſupt⁹ ē. ũ n̄ sepultā eū neq; tēra recipet. S; i ũ matris mee uitā secuta
fuero. q̄ omne tēp⁹ uite sue ĩ luxuriā. ⁊ ĩ aliis neqⁱtiis cōsūpsit. ignoro.
Et ē meñs mā idubio eēt. tādē matris mee uitā seq̄ placuit. Adueniēte ũ
nocte. cōtinuo sopor m̄ accedit. ⁊ forte q̄pā sexˀ g̃ndis corpe. aspectu aūt
terribilˀ. ītrogabat m̄. Dic m̄ inq̇d q̄s cogitat⁹ cordis tui. Ego ꝑ timore
omē cogitatiī oblita. nich ei dicebā. Ille ũ negāte m̄ reuocabat ad me
moriā uniuīsa q̄ meditata fuerā. Dixit m̄. Veni g̃ ⁊ uide utrosq; pa
trē ac matrē. ⁊ q̄ uolueris uitā elige t̄. ⁊ apphēdēs manū m̄ ducebat.
Ducēs aūt m̄ ĩ quēdā cāpū ingnū hntē ꝑadisos mitos. ⁊ diūsos fructus.
⁊ pulcritudinē ienarrabilē. Occurrit aūt m̄ pat mis. ⁊ osculat⁹ ē me. Ego
ũ circūplexa eū. rogabā ũ ē ipo manerem. At ille dicē. Nē inq̇d n̄ potes
h eē. si ũ mā uestigia seq̄ uolueris. uenies huc n̄ ꝑ multū tēp⁹. Cū aūt
depcarer manē ē ipo. q̄ m̄ ducebat itē ~~rursū~~ m̄ trahēs ait. Veni. et
ostēdā t̄ matrē tuā. q̄ igne exurit. ũ scias ad quē hoꝝ declinare uitā
tuā studeas. Statuēs aūt m̄ ĩ domo tenebrosa. ĩ q̄ matrē mā ĩ fornace
usq; ad collū dimīsā uidi. dētib⁹ stridētē ⁊ ĩ igne ardētē. ⁊ īmmū mi
tū fetorē fieri. S; illa m̄ ēnens ē ululatu clamauit. filia mā. heu filia
ꝓpriis opib⁹ h patior. Opa fornicatiu⁹ ⁊ adultiq n̄ m̄ credebāt tormta
eē. ebetatē ũ ⁊ luxuriā n̄ arbitrabar eē penas. ⁊ ecce q̄nta cruciamē
ta sustineo. ꝓpt paruā libidinē. ⁊ ecce ꝓpt exiguas delicias. q̄nta
exsoluo tormta. Ecce ꝓ ctēptu di. recipio mcedē. Misere inq̇d mī fi
lia mā recordare nutimtoꝝ q̄ a m̄ secuta es. miserē mī q̄ igne ardeo.
⁊ porrige manū tuā ⁊ educ m̄ d loco isto. Me aūt recusāte h face. ꝓpt
eos q̄ ibi astabāt. rursus clamabat ē lacmis. filia mā adiuua m̄. me
mto doloris mī. idie ... part⁹ mī ⁊ ne despicias m̄. q̄a ĩ gehēna
ign⁹ depeo. Ego aūt ē ... lacmis cōdolēs ei. cepi ingemiscē. Exurgē
tes ũ hi q̄ erāt mecū ĩdomo. causā mugit⁹ mī audiētes. accēdētes sta
ti ignē. ⁊ ītrogabāt q̇d habē. Ego aūt narraui eis oīa q̄ uiderā. ⁊ sic
iā uiui delibaui. ũ patris mī sequerer uitā. ēta tēra ꝑ micā di. q̄ pene
sit his qui maligne uiuere uolunt. De quodā solitario.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Solitarius quidam erat nominatus in inferioribus partibus egipti. et hic solus in cella
sua sedebat. Et ecce iuxta operationem sathane quedam mulier inhonesta
audiens de eo. dicebat iuuenibus. quid uultis mihi dare. si deposuero istum solita
rium uestrum. Illi autem constituerunt ei certum. quod dandum esset ei. Que egressa uespere uenit
ad cellam eius uelut errans. Cumque pulsasset cellam. egressus est ille. et uidens eam turbatus est
dicens. quomodo huc uenisti. Que cum miseratione uiscerum pulsaret. introduxit eam in
atrium cellule sue. et ipse ingressus est in cellam suam et fleuit. Et ecce infelix
illa clamauit dicens. Abba. fere me comedent hic. Ille autem pietate motus dei iudi
cium timens. introduxit eam ad se. Diabolus uero cepit uelut sagittis stimulare cor eius
in eam. Qui cum intellexisset diaboli esse stimulos. dicebat in semetipso. Vie inimici
tenebre sunt. filius autem dei lux est. Surgens ergo incendit lucernam. et cum inflammaretur desi
derio. dicebat. quoniam qui talia agunt in tormenta uadunt. Proba ergo te ipsum ex hoc. si
potes sustinere eternum ignem. Et mittebat digitum in lucernam. Ardente uero digito
suo. non sentiebat propter nimiam flammam concupiscentie carnalis. Et ita usque mane
faciens incendit omnes digitos suos. Illa autem infelix uidens quod faciebat. a timore uelut
lapidea facta est. Et uenientes mane iuuenes ad monachum illum dicebant. Venit
huc mulier sero. Ille autem dixit. et ecce ubi dormit. Et ingressi inuenerunt eam mortuam.
Qui dixerunt. Abba mortua est. Tunc ille reuoluens pallium suum quo utebatur. ostendit eis
manus dicens. Ecce quid mihi fecit filia diaboli. perdidit omnes digitos meos. Et narrans
eis quod factum fuerat. dicebat. Scriptum est. non reddas malum pro malo. Et faciens
orationem suscitauit eam. Que conuersa caste se egit residuum tempus uite sue.

Quidam pater familias cum tota domo sua magno hospitalitatis studio
conferuebat. Cumque cotidie ad mensam suam peregrinos susciperet. quadam die
peregrinus quidam inter alios ueniens ad mensam ductus est. Cumque pater familias ex humili
tatis consuetudine aquam uellet in manus eius fundere. conuersus urceum accepit.
Sed repente cum inter manus aquam fundere uoluisset. non inuenit. Cumque hoc
factum secum ipse miraretur. eadem nocte ei dominus per uisionem dixit. Ceteris diebus
me in membris meis. hesterna autem die me in memetipso suscepisti. Ipse enim in iudi
cium ueniens dicam. quod uni ex minimis meis fecistis. mihi fecistis. Ex
plicit

De exterminatione mali. et promotione boni

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quid est tibi mare quod fugisti: et tu iordanis quia conversus es retrorsum? Exclamatio est. vox ista prophete est admirationis. admiratio est exultationis. Videbat et divinum quoddam miraculum. non unum tantum. sed geminum. utrumque magnum. utrumque mirum. utrumque valde stupendum. Videbat mare ante conspectum israel fugere. videbat iordanem contra suum impetum in fontem reflectere. videbat utrumque hebreo populo cedere. et proficiscentibus locum reliquisse. Ad horum non novum? Ad horum non mirum? Utrumque itaque contemplabatur. et ad utrumque mirabatur. et de utroque congratulabatur. Exclamat ergo in voce exultationis et confessionis. Quid est tibi mare quod fugisti: et tu iordanis quia conversus es retrorsum? Geminum miraculum fit in exitu israel de egypto. secundum autem fit in exitu israel de deserto. Quis michi tandem det alas ut in perfecte deserere regionem dissimilitudinis? Quis mihi dare possit introire in terram promissionis? ut et ego videre possim fugam maris. conversionem iordanis? Pulcerrimum spectaculum satisque iocundum. videre aquas maris fugientes. videre aquam iordanis redeuntem. amaram recedere. dulcem refluere. amaritudinem deficere. dulcedinem redundare. Quisquis hec videris. miror si non et ipse exclames. Quid est tibi mare. quod fugisti. et tu iordanis quia conversus es retrorsum? Non quia solent fieri huiusmodi miracula. non ante veros iudeos. non ante bonos hebreos.

De gemina confessione. et gemina promotione.

Confessio facit iudeum: transitus facit ebreum. Iudeus siquidem confitens. ebreus transiens interpretatur. Est confessio vera. et est confessio ficta. Similiter est transitus bonus. et est transitus malus. Confessio vera facit iudeum verum. et transitus bonus facit ebreum bonum. Accuse tibi mala tua. accuse deo tuo bona tibi: confessio vera. confessio recta. Illa est criminis. ista est laudis. utraque sane utilis. utraque laudabilis. Similiter est duplex transitus. utrumque quidem bonus. utrumque necessarius. Qui transit de malo ad bonum. bonum quidem transit. et qui transit de bono ad optimum. bonum et ipse transitum facit. Cognosce ergo et confitere mala tua. et noli in ipsis remanere. sed transi ea. et factus es transitus primus. et confessio prima. Similiter confitere deo de bonis tuis. lauda ipsum pro donis suis. et noli torpere in ipsis. sed nitere quantum potes ad meliora. et transi ad optima. et factus es transitus secundus. et confessio secunda. Ad confessionem primam solet fieri miraculum primum. et ad confessionem secundam miraculum secundum. Nam confessionem siquidem criminis. efficitur fuga maris. et ad confessionem laudis. statim convertitur iordanis.

Quomodo confessio criminis valeat ad extinguendum nihil.

Omnia namque in confessione lavantur. conscientia mundatur. amaritudo tollitur. timor fugatur. tranquillitas redditur. spes revivescit. animus hilarescit. Siquidem beati qui lugent. quoniam ipsi consolabuntur. Quid est lugere. et contristari. hic maris tempestatibus agitari. Et quid est gaudium consolationis: nisi fuga maris et absentatio doloris.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Audi iudeū ēmuū sua ɔfitētē· ⁊ attēde aū eū aq̄ maris fugiētē. Dixi inq̄t ɔfitebor aduū m̄. inī. m. dn̄o· ⁊ tu r. ipi. p. m̄i. Iniq̄tatē ɔfitebat· ⁊ mīre fugabat· q̄ ipietas remittebat. Impietas q̄. mīre ē. dulcē sicq̄ aq̄ facē n̄ potest· s; ē· ⁊ amaritudo ei⁹. amaritudo amarissimi. Qd̄ queso dulcedinis h̄t iniqtia· qd̄ obsecro dulcoris h̄t iracūdia· qd̄ suauitatis ipatiētia· Ih̄mōi ū arbitror aq̄ q̄lib; amare ē. ⁊ am̄re facuit. q̄ nulli penit⁹ sape. nemini placē possūt. Vides ne ḡ q̄le sit h̄mōi mīre magnū· ⁊ spaciosū manib⁹. q̄ p̄ appellari malitie· nā ē ⁊ aliud. q̄ p̄ dici miserie. huīs ⁊ ipm minime q̄dē dulcē aq̄. s; mur⁹ ̄ tū am̄rā. S; felix q̄ drāt amīri usq; ad mare. ū nlli subiaceat culpe. nlli subcūbat pene. ⁊ tm̄ ū n̄ drēt ei oīs iniq̄tas. n̄ eū opp̄mat ulla aduersitas. Felix attēcius ɔspectū mīre fug̃. malitia recedit. miseria cedit. ɔsciētia ɔlarescit. Nūqd nā q̄ ei h̄mōi ē fiducialit̃ psallere n̄ p̄. qd̄ ē t̄ mare q̄ fugisti· Si uis ḡ ⁊ tu fac q̄ntā bone ɔfessionis iudeū. ɔfitē ex corde pēm tuū. ū possis ⁊ tu uidē tale spectaclm̄. tam ḡnde miraclm̄. ⁊ psallē nō dubites h̄mōi ẏmnū. Qd̄ ē t̄ mīre q̄ fug̃. Qm̄ ɔfessio laudis ualeat ad ɔmotionē boni.

Sed nc̄ illud ɔsiderem⁹. q̄m ad ɔfessionē laudis solleat fieri ɔūsio iordanis. S; h̄ meli⁹ ū arbitror. expando q̄ disputādo discim⁹. h̄ certi⁹ expiēdo. q̄ loq̄ndo. ɔbam⁹. Denuq; satage ⁊ tu ɔfiteri. mirari. ueñari di potētiā. di sapiētiā. di miaā· ⁊ ctus sis q̄ q̄nto pl⁹ laudabis. tāto ardēti⁹ amabis. Ne te ḡ pigeat diuinā grām mltū laudare. ū mltū ames. mltū amre. ū mltū desidēs. Q̄nto q̄ uehemēti⁹ desidābis. tāto citi⁹ obtinebis. q̄ mltū ɔcupiscis. Ama q̄ p̄⁹ ɔtēpnebas. ɔtēpne qd̄ pri⁹ amabas. ⁊ secur⁹ sis. q̄ ɔūs⁹ ē iordanis. Dilige dm̄. despice mūdū. ⁊ uere fatebor. q̄ iordanis ɔūs⁹ ē retrorsū. Qual̄ q̄so ista ē ɔūsio iordanis. q̄ mirabit. q̄ laudabit. q̄ amabit. toti ipetū amoris. toti inundatiē dilectionis. totā affluētiā delectatoīs magna cūfestinatīe ɔuertere. n̄ deorsū. s; sursū. q̄rere h̄ sursū ē. n̄ q̄ sr̄ trā. ita ū uacet ɔfiti possis. q̄ iordanis ɔūs⁹ ē retrsū. H̄ causa ū arbitror extitit. ē ɔphā fieri iudeū. n̄ piguit. n̄ puduit. eo q̄ uacit agnouit. q̄a bonū ē ɔfiti dn̄o. ⁊ p. n. t. altissime. Jn̄ ē illa firmā ɔfessio. ⁊ deuota ɔmissio· Cōfitebor dn̄o nimis i ore mō. ⁊ i. m. m. lau. eū. Nōne iudeū se ēē uoluit. ē dix̄. lauda aīa mā dn̄m· Nōne

[·]ı salsa uađ.

[m]ltū am̄ra.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

aquas iordanis deorsum fluere prohibuit. et animam suam blanda allocutione ammonuit:
spera in deo quoniam adhuc confitebor illi. salutare uultus mei et deus meus. Nonne iordanis flucta
conuerti desiderauit. et ait: conuertere anima [illegible] mea in requiem tuam, quia dominus benefecit tibi. Conuertere
sic audiens et tu non ambis fieri iudeus: et confiteri domino quoniam bonus. quoniam in seculum misericordia eius:
et inueniaris dignus, cui dignetur dominus ostendere tam grande miraculum: ut cum propheta psallere
possis: quia iordanis conuersus est retrorsum. Ad primam commotionem uirtutis sit in contemptu mundi.

Sed non illud quaeso tibi satis sit, ut fias iudeus: nisi efficiaris pariter et ebreus.
Sunt profecto idem ipsi ebrei qui et iudei: licet ex alio iudei, et ex alio ebrei. Nam
confessio ut dictum est iudeum: et transitus efficit hebreum. Denique et tu ipse si in
egypto es transi et desere egyptum: et fecisti quondam bone spei hebreum: et uide-
bis in fuga maris magnum illud et stupendum miraculum. Sed si teipsum et desertum
transire studueris: uidebis adhuc maiora uel in conuersione iordanis. Primus ergo transitus
sit iste: de egypto: secundus de deserto. Primo transi de mundo ad te [illegible] ipsum: secundo
de te ipso in deum. Mundum amasti. mundum despice et transi: desere curas seculi. et
age curam tuam: et incipias esse cultor heremi. Recedens de egypti tenebris. de erroribus
mundanis. ad secretiora cordis: nichil aliud inuenies. nisi locum horroris et uaste
solitudinis. Hec est terra illa deserta. inuia et inaquosa: conscientia uidelicet diu neg-
lecta. sine inculta: spinis et tribulis obsita. et omni horrore plena. Oportet ergo te
egyptum deserere: et heremum petere. Si cupis fugam maris oculis tuis aspicere:
sicut et dauid elongauit fugiens et mansit in solitudine. Imple preuaricator quod preua-
ricatoribus precipitur. ubi dicitur. redite preuaricatores ad cor. et factus es transitus primus: et de-
certo recte appellaris hebreus. Ad secundam commotionem uirtutis sit in contemptu sui.

Redi ergo ad teipsum: et omni custodia custodi cor tuum. Sed ue tibi si remanes ibi.
Noli ibi remanere: sed transi pergens et pertransies in locum tabernaculi admirabilis.
usque ad domum dei. Transi ergo et teipsum. perge in deum tuum: quere. et apprehende summum
bonum. Audi illam que clamitat in plateis: ausculta uocem sapientie: ad hunc secundum
nos transitum admonentis. Transite ad me inquit omnes qui concupiscitis me. Desere mundum:
et factus es transitus uirtutis de egypto. Contempne te ipsum: et factus es transitus uirtutis de deserto. Pri-
mum ergo transitum facit contemptus mundi: secundum transitum efficit contemptus sui. Ad primum
transitum mare fugatur: ad secundum transitum iordanis conuertitur. Fuga maris: exter-
minatio amaritudinis. Conuersio iordanis: reordinatio caritatis.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Uis aptius audire. **Quomodo per contemptum mundi fiat exterminium mali.**

plenius nosse. quomodo ad primum hebreorum transitum. quod ad mundi contemptum fiat fu-
ga maris amaritudinis exterminium? Statim absque dubio. si egyptum deserue-
ris. si mundum post te totum reieceris. perit causa timoris: causa doloris. radix
amaritudinis. Radix siquidem omnium malorum. cupiditas. Cum enim potes mundum
plene euadere. et corporis nulla est propria concupiscere. nulla est aduersa pertimescere. quod
iam erit quod tuam mentem potest perturbare? Quod queso recte in fuga maris accipi-
mus. quoniam nullis fatigationibus perturbationibus? Denique non turbetur cor uestrum. neque formi-
det: et mare ante conspectum uestrum fugiens abiit et recessit. Puto quod mare iam non erit amplius. quoniam absterget
(et lacrimam ab oculis ... quoniam iam non erit amplius) neque luctus neque clamor. sed non ullus dolor: quoniam priora transierunt. Quid est enim timor et
tremor. dolor et mors: nisi aque maris amare nimis. omnis omnino expertes dulce-
dinis? Veni in altitudinem maris huiusmodi. propheta non fallor: et dicentem. Timor et
tremor uenerunt super me. Et illud. Tribulatio et angustia inuenerunt me. Mare huiusmodi
offendunt. qui etiam egyptum deserunt: desertum petunt: promissionis terram concupiscunt.
Oportet enim nos per multas tribulationes intrare in regnum dei. **Quod contritio animi. ne sit in adiutorium: ne ad firmamentum boni.**

Huiusmodi mare. alii habent ante se. alii iuxta se.
alii autem post se. Qui ante se habent: est eis ad impedimentum. Qui iuxta se habent: est eis
in adiutorium. Qui post se habent: est eis ad firmamentum. Sic utique israelitis egyptum deseren-
tibus. desertum intrare uolentibus. et ad promissionis terram suspirantibus. prius habuerunt
mare ante se ad impedimentum profectionis: post habuerunt iuxta se. in adiutorium defensio-
nis. quoniam erat eis pro muro a dextris et a sinistris: tandem habuerunt post se in firmamentum
securitatis. inimicis eorum ab eo submersis. seu inclusis. Ante nos futura: iuxta nos
presentia: post nos preterita. Mare ante nos: timor futurorum periculorum. Mare iuxta nos:
labor incumbentium certaminum. Mare post nos: dolor perpetratorum malorum. Mare ante
nos: timor pusillanimitatis. Mare iuxta nos: labor sollicitudinis. Mare
post nos: dolor penitudinis. Timor pusillanimitatis impedit. labor sollicitudi-
nis munit. Dolor penitudinis protegit. Alius aliorum uitam considerans et studium.
et uideat multos et post professionis uotum reuersi ad uomitum. redire ad seculum:
non saltem audet inchoare bonum. Iste ante se mare habet. sed ad impedimentum. Quod enim est
cordis trepidatio. mentis hesitatio: nisi quedam quasi maris fluctuatio? Qui enim hesita-
uit. similis est fluctui maris: qui a uento mouetur et circumfertur. Alius habet timorem uiri-

(c) 2006 Ministerio de Cultura

liter calcat: miros fluctuationes ante se fugat: cordis sui temptationem castigat:
ad toleranda pro domino quelibet pericula animum fortiter preparat: et pro hac parte psalmiste non
dubitat. mare vidit et fugit: eo quod omnis inutilis temptatio ante eius conspectum fugiat.
atque discedat. Sed qui sollicitus est adhuc. quomodo debeat vel bonorum negligentiam cavere.
vel malorum subreptionem declinare: patitur quod mare quasi non ante se. in utroque tamen latere:
eo quod oporteat hinc ad bona. illinc contra mala. constanter agere. multum laborare. et ubique
sollicitum esse. Sed felices illi quos iam virtutum exercitia. laborum certamina. non tam fatigant.
quam delectant: qui hoc solum plangunt. quod tot ante acte vite tempora. vel in iniquitate consumpserunt.
vel in vanitate perdiderunt. Talibus modi est mare post tergum se habere ostendit: sicut ille qui dixit. Re
cogitabo tibi omnes annos meos: in amaritudine anime mee. Quis autem dubitet. huiusmodi hominibus
mare post tergum relictum esse. ad tutissimum firmamentum: et subversionem inimicorum:
Solet enim amaritudo penitentie non solum perpetrata mala satisfaciendo delere: verum et
illud in nobis consuevit efficere. ut que non licet. non libeat repetere. De utili et inutili contritione.

Consideremus et illud. quomodo hoc maris aque amaritudinis unda. alius sit extra viam.
alius in via. Quis dubitet hanc vitam esse viam. ad vitam futuram: Alius dolet pro his que sunt
presentis vite: alius pro his que sunt vite future. Qui pro his dolet que sunt in hac vita: huic est mare in
via. Cui pro illis dolet que sunt extra hanc vitam: illi est mare iuxta viam. In hac vita et bona.
et mala: in illa vita. aut sola bona. aut sola mala. Itaque que in illa sunt. multum a se differunt:
et nulla se similitudinis vicinitate contingunt: eo quod inter illa chaos magnum firmatum
sit. in quo aliqua consimilis qualitatis comportio reperiri non possit. Sed hec vita. inter illa que future vi
te sunt bona seu mala. quasi media interiacet. eo quod ad utraque seu hinc. seu inde. aliqua simi
litudine appropinquat: quia bona et mala permixta habet. Illos igitur vite bonis. bonorum suorum
quamvis umbratili similitudine iungit: sicut et iuste illius malis. malorum suorum imagi
naria affinitate sociat. Extra igitur hanc viam sunt que post hanc viam occurrunt. Extra quidem
et iuxta. non solum qualitatis similitudine: sed temporis cohesione. Statim ut ista deserimus:
illa absque mora inveniemus. Qui igitur pro his timet. dolet. et plangit: mortis undam.
amaritudinis affluentiam. quam maris aqua iuxta decessus sui viam effundit. De gemina cordis compunctione.

Merorum pro bonis eternis: mare est a dextris. Merorum pro malis eternis:
mare est a sinistris. Sane. si sane mentis sumus: pro utrisque debemus timere. dolere:
et amaris compunctionis lacrimis affluere. Ista timeamus amittere: illa timeamus
incurrere: et habemus geminum mare. muniens nos fortiter: et ab utroque latere. Recte ut

(c) 2006 Ministerio de Cultura

arbitror mare quod in uia occurrit. quod perfectionis nostre iter impedit. quod perfec-
cursu|nostri includit. iuste securitatis uiga perimus? diuine dilectionis consolatio
ne tiremus? futuri examinis recordatione amouemus? Omnis quia metus noster. omnis
mor noster. amoueatur a uia: et per unam inutilium mundane uite sollicitudinem.
conpunctio nostra duplicatur ad geminam. uel per timorem mortem. mala diluamus
eterna: et per desiderium lacrimas. bona mereamur eterna. Felices qui et hoc geminum
duplicis moris mare pertranseunt: qui omne future expectationis ambiguitatem
et metum longe post tergum reliquerunt: et uniuersum diffidentie luctum. certe spei
securitate transcurrunt. Utinam et in nobis absorbeatur huiusmodi metus et mor. a superue
mentis fiducie securitate? fugiat atque discedat et huiusmodi mare. ut possi
simus et nos cum propheta psallere: quod est tibi mare quod fugisti. Nonne mare puta
mus dimiserat illum aufugerat. qui dicebat. bonum certamen certaui. cursum
consummaui. fidem seruaui. de reliquo reposita est michi corona iustitie. quam reddet
michi in illa die iustus iudex? Ecce quomodo mare omne longe reliquerat post ter
gum: nec erat unde iam contristari uel conturbari debuerit. et dicebat. Nichil michi
Seo quod conscio De uano uel uero mundi contemptu. ——— conscius sum.
Illud esse dicimus? quod usque hodie tam multos uidemus egiptum deserere.
qui non merentur tamen in maris effugio. tam grande miraculum cernere? Si uere egiptum
deserunt. si uere ebrei sunt. eo quod de mundo transeant et hebreorum transitum faciant?
est et primum saltem miraculi experimentum non capiunt? An forte reliquerunt seculum pro
fessione. non autem et conuersatione? habitu. non affectu? Si gloriari oportet? possum
pro hac parte tamen gloriari. Si ipsi hebrei sunt: et ego. Sed uidete ne forte non suf
ficiat nobis et uobis: mutasse locum. non animum. Celum non animum mutant: qui transmare
currunt. Quod sic iuuat transire? et hebreum non facere? Absque dubio in exitu
israel de egipto. perfugium maris indicat: quam recte uel quisque huius uocabuli dignum
tatem uendicat. Quam sit difficile ad perfectum sui contemptum pertingere.
Transeamus ex egipto corpore: transeamus et corde. Sed neque hoc nobis pu tare
mus posse sufficere: grandis enim adhuc restat uia. si ad secundi miraculi
unionem uolumus pertingere. Procul dubio non est eiusdem facultatis. seu facilitatis.
egiptum exire. et hebreum pertransire? mundum relinquere. et se ipsum uincere:
et posse se ipsum. preire. Illud quippe modicum quod. modico tempore perficitur: hoc

(c) 2006 Ministerio de Cultura

p' multos labores. p multas teptationes. uix tādē aliq̄s ⁊ a pauci' ꝯsumat'.
Illud uni' diei ē opus. h' uix p' mlta tēpa explem'. Durū. dificile. grāde.
se ipm relinq̄re. se ipm bn̄ inspicē. ⁊ plene despicē. pfecte pbare. ⁊ penit'
ipbare. H' labor. h' gemit'. prauū ē cor hoīs ⁊ iscrutabile. et q̄s cog
noscet illud. Filii hoīū usq; q̄ graui corde. dura ceruice. ⁊ idomabili corde. et
q̄s uicet illud. Quib' mdis mens ad plenū sui ꝯteptū eruditur.

O quocies necesse ē loca mutare. q̄ sepe castra fugere. q̄t teptationes
tolerare. omia pbare. q̄d bonū ē tenē. ab oī spe mala abstinē. O q̄cies
necē ē. ire ⁊ redire. et q̄ retro s̄ obliuisci. ⁊ i anteriora oblyuisci. extendi. et
ite p' tergū redeūdo cape experiētiā sui. et p ꝓpriū defectū. ꝓpriā ifirmitatē
edoceri. O q̄cies necē ē. tot errorū de uia. tot ābiguitatū opaca. tot uitiorū
mōstra icidē. pluslrare. aspicē. an̄ q̄m q̄s hemi extrema teneat. et ad
humilitatis ultima pueniat. ⁊ ad sūmū sui ꝯteptū pfecte attigat.
O q̄cies necē ē ad dī miā cōfugē. ⁊ it tot picla desp̄hēsū. diuinam
ptectionē q̄rere. ⁊ grā īpetrē. O q̄m stupēda magnalia. o q̄ iocūda
miracla. o q̄m admirāda bnficia. i tot diuinis reuelationib'. i tātis
uisitationib'. i talib' ꝯsolationib' experit'. mirat'. ueñant'. q̄s hemi uas
titas. ⁊ ꝓpe ifirmitatis magnitudo docuit. nl d' sua uirtute ꝯfidere.
s; totū d' dī pietate psumē. iactare i dño curā suā. ⁊ ponē i dño dō
spē suā. Ibi expiri licet i celestis cibi dulcedine. q̄ magna multitudo
dulcedinis q̄ abscōdit ds diligētib' se. gustare ⁊ uidē q̄ suauis
dñs. ⁊ pbare q̄ bon' isrl ds his. q̄ r. s. c. Ibi q̄ ascēdit i mōte dñi. ⁊
appinqnt pedib' ei'. accipiēt d' doctrina ei'. plures ⁊ pfitēte'. q̄m
magn' ūr' ei'. ⁊ sapie ei' ñ ē nuī'. Nouit utiq; h' q̄cq; i illa tra deser
ta. inuia. ⁊ inaq̄sa. sic i sco apparuit ei. u uideret u. suā ⁊ glā suā. illi'
sētētie expimētū capies. q̄m magn' dñs ⁊ laudabil' n. ⁊ magt. ei'. ñ
ē fi. S; q̄s enumare sufficiat. q̄ inumina h' inori [illegible] alter
nātiū uicissitudinū. nc desolatiū. nc ꝯsolatio [illegible] nū
expiri oportat. q̄ mlta huane ifirmitatis [illegible] idicia.
q̄ mlta diuine pietatis argumita. hemi habita [illegible] tonib'.
diq; elatonib' unde ꝯtigat. anq̄ hemi extrema attigat. pfecteq; hu

militati'

(c) 2006 Ministerio de Cultura

metas apphēdat: ⁊ anq̄ iordanis ūda uenīētib⁹ cedat. E cūq; retrorsū̄ i fōtē redeat: ⁊ huāna q; aīa sua spnēs. sese ↄtēpnēs. tota i dm̄ tēdeat: ⁊ i illū a q̄ omē datū optimū. ⁊ omē doñ pfectū. p desidiū currat: et ad dm̄ fōtē uiuū. totū amoris sui ipetū retorq̄at: Qd sup flu amor sui. it successi

O felix aīa q̄ dignā es. p q̄ dignat dūs tā gnde miraclm̄ ūtutū difficult̄ facē. ē liceat tale spectaclm̄ uidē. aq̄s q̄ iferiores s. ⁊ qlib; desidiorū̄ uicē. flueta q̄ ad ima tēdūt. decurrē atq; deficē: ⁊ aq̄s q̄ desr̄ uenīūt. desidia q̄ desursū s. i una mole ↄsistē: ita ū ūacie possit psallē. unā petij a dño. h. r. ū. i. h. i. d. d. o. d. u. m. O ifelix aīa. q̄ tardas. q̄ nō festinas. q̄ mltū nō anhelas currē. ⁊ uidē. mirari. ⁊ obstupescē. flueta iordanis p̄mo cursum fugē. ⁊ i uno loco stare: et i uno eūuitatis desidio imobilit̄ ihere: p⁹ea in iferiorib⁹ penit⁹ deficē. ⁊ i supiorib⁹ paulatī cresce. Qd putas obsecē mira culi. qd ēē pdigij. iordanē retro agi. ⁊ tm̄ fluminis ipetū i supiora reūti. psertī si tpre messis fiat. q̄ solet iplere ripas aluei sui: Cū eñ cepit semē illud q̄d cecidit i trā bonā. pducē de se fructū. aliud trecesimū. aliud sexa gesimū. alid cētesimū: solet nimir eo tpre iordanis unda alti⁹ itumescē. ⁊ ū ē huana aī. magna q̄d se estimare: magnū se aliquē credē: ē uidit se mltū fructū facē. ⁊ ad maturitatis messē puenire. Et nec mir q̄ maio ra q̄d se ipo estimat. eo maiori dilectione dignū se ēē iudicat: magnūq; ē ualde. si ū usq; ad supfluitati⁹ nimia effluat. ⁊ iuste eq̄tatis metas. utili tatisq; ripas ū excedat. Putū g putas. q̄ magnū miraclm̄ ee estimas. eo ipi uilescē. t ipi mag magisq; displicē: eo pcipue tpre. ē icipit ūacie magn⁹ ēē. magnusq; oīb apparere: Solet sane. h; neq; h mirū ē. tpre gla ciat frigoris. seu ⁊ estiui feruoris siccitate. iordanis aq̄ minui. atq; decres cere: ⁊ q̄lbet elata mēs. it malicie frig⁹: ⁊ nimie ↄcupiscētie estus. i ipi uilescē: ⁊ [illegible] q̄minus i uita ifirmitatē suā recognoscē: ⁊ a sua de se est[illegible] matione ū modicū detumescē. Qs queso tam iman[illegible] desipiat: q̄ s ipi it scelera et flagitia. cūq; nō dis[illegible] pliceat: S; illd magnū erit. si i tpre messis. et ⁊ uir[illegible] tpre ūtutū successi. possit iordanis undas uir alue[i] sui ripas includē: ⁊ amoris puata ipetū. it modestie metas

(c) 2006 Ministerio de Cultura

cohibe. Magnum erit. si non erumpat ad illicita: ut effluat ad inutilia. Magnum
erit si non se ipsum diligit: non quaerat quae sua sunt. sed quae expediunt. Jordanis autem ipso scriptura:
ripas alvei sui tempore messis implebat. Implebat inquit: non excedebat. Nec tu
ergo ut puto non erit. ripas implere: sed ripas excedere. Quomodo gradatim itum ad sui

Primum est. cuique amorem sui ad certam contemptum et promovendum.
mensuram restringere: ut profundum merearis et magnum illud stupendum miraculum
videre. Jordanem videlicet primo quasi cursum figere. dein intumescere: tandem retro ire.
et ad altiora ascendere. Et illud quod primum. cohibe videlicet excessum et si magnum;
non tamen mirum: sed ad montana cursum reflectere. mirabile spectaculum. et spectabile
miraculum. Vere et absque dubio. aliud est amorem sui temperare: et aliud est suspen-
dere atque reflectere. Aliud est moderari amorem sui: et aliud magnus contemptus
sui. Puto non sine causa. non nisi in iordane celebratum est tale miraculum: quia interpretatur
descensio eorum. Sed quae est ista descensio. nisi cordis humiliatio? Vel quorum eorum. nisi
ipsorum descendentium et sponte humiliantium: Quorum enim descensio voluntaria non est. an
ipsis quod est: sed eorum quorum non est. qui ipsis non potest. Oportet ergo ut spontanea sit. ut
eis prestet: et eorum vacare possit dici. Nusquam sponte descendisse. nisi in his quos iam
perfecisse credunt. de quibus legitur: deiecisti eos dum allevarentur. Oportet ergo ab
omni inutili elatione descendere. et humiliari spontanea voluntate. quia multo
magnum illud miraculum videre: non sicut illi inviti. deiecti. ad laudem operis dei.
quamvis ad nullam utilitatem sui. Fit ergo in iordane tamen in descensione eorum in descen-
sione descendentium. in humiliatione humiliantium: tam celebre factum. et celeste
miraculum. Quanto ergo maior es. humilia te in omnibus: et tenes ripas iordanis:
dignus cui iordanis cedat. et dominus tanta miracula ostendat. Quomodo vano amore

Vis videre aquas iordanis cursum figere: exhausto. amor in dei amore dilatatur.
et in uno loco stare? Mihi autem inquit adherere deo bonum est. p. i. dño. d. s. m. a. Vis
videre aquas inferiores decurrere. atque deficere? Renuit consolari anima mea. Vis
videre aquas superiores intumescere et sursum crescere? Quemadmodum desiderat cervus
ad. f. a. i. d. a. m. ad te deus. Denique et tu non eas post concupiscentias tuas: et fiunt
aquas. Noli diligere mundum. nec ea quae in mundo sunt: et deficient aquae inferiores. quae deorsum
currunt. Denique delectare in domino: et videbis superas stare in uno loco. Di-
liges dominum deum tuum ex toto corde tuo. et ex. t. a. t. et ex. t. m. t. et videbis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

aq̃s uehement̃ itumescẽ. ⁊ i magnã tumoris molẽ ɔsurgẽ. Puto n̄ inuenie
q̄ eas lati᷒ expãdas: q̃ n̄ toto corde diffūdas. ⁊ p totã aĩã extẽdas. ⁊ ex
eis totã mẽtẽ repleas. O q̃ uehement̃ h̃ salutaris unda itumuerat. i eo pec
tore q̄ dicebat: cupio dissolui ⁊ eẽ c̄ xp̄o. In hãc illud sẽtẽtiã currit: q̄d
ꝓpha psallẽdo d̄ se ip̄o ꝓnũciauit. Defec̄ i salutare tuũ aĩa mea. S; q̄lis
queso erat illa aq̃r̃ iundatio. ũ pat̃ exclamare cogit̃. ꝑ parricida filio:
absalon fili mi. fili mi absalõ. q̃s m̄ det ũ ego moriar p te. fili mi absalõ.
Puto locũ reperiri n̄ posse: q̄ se posset lati᷒ expãdẽ. Maiorẽ siq̄d caritatẽ
nemo h̄t: q̃ ũ. a. s. p. q̃. p. a. s̃. Sic ⁊ illa iundatio itumuit n̄ modicũ:
d̄ q̃ habem᷒ dñicũ testimoniũ. Dimissa s̄ ei peccata multa: q̄m. d. m. Ad
mir̄ q̄so si ꝑcl̄ apparebat. q̄ m̄ltũ tumuerat. Uultis nosse q̃ ꝑcul
apparuit illi᷒ dilc̄tionis iundatio. q̄ tm̄ estuabat: q̄ se ⁊ usq; ad pedũ
deosculatiõẽ unctioneq; iclinabat. Amen dico uob. ubicũq; p̄dicatũ fuit hoc
eugłm i toto mũdo: dicet̃ q̄d ⁊ h̄ fec̄ i memoriã ei᷒. Uultis aũt adhuc apti᷒
nosse. q̃ ꝑcul apparere possit: si tm̄ ad istar mõtis itumuerit. In h̄
cognoscẽt oẽs q̄ m̄i estis discipli: si dilc̄tiõẽ h̄ũtis ad inuicẽ. Quã lõge
obsecro apparet. q̄d oẽs cognoscẽ oportet. S; necce ẽ uti tã dixim᷒ uere
caritatis flueta. ad istar mõtis itumescẽ: q̄ uolũt tã ꝑcl̄ apparere.
S; forte adhuc mõtẽ q̄ris: ad c᷒ similitudinẽ aq̃s itumescẽ legis. Uide
ne forte sit ille mons coagulat᷒. mons pinguis. mons dom᷒ dñi ꝑpat᷒
i u̾tice mõtiũ: eo q̄d dñs exaltauit illũ. ⁊ donauit illi nomẽ. q̄d ẽ sup oĩe
nomẽ: ũ. i. n. i. o. g. f. c. t. ⁊ i. f. Ad istar h᷒ mõtis. ad similitudinẽ illi᷒ magni
ne mirabilisq; dilectionis. q̄ aĩã suã posuit p oĩb᷒ suis. aq̃s itumes
cere debẽ cognoscat: q̄ eas ꝑcul apparere. ⁊ dñicũ p̄ceptũ iplere
desid̃at. Hoc ẽ p̄ceptũ meũ. ũ d. i. s. d. u. Audi similitudinẽ: ⁊ adhibe
imitatiõẽ. Sic dilexi uos iq̃t. Similitudo dilc̄tionis: ẽ istar mõti᷒ q̄ntũ
amauit nos. q̄ ꝓ mortu᷒ ẽ p nos. Siq̄d nã h᷒ mõtis similitudinẽ
i sua dilc̄tione n̄ tenuer̃: qui p xp̄o lapidati s̄. secti s̄. tẽptati s̄. i occi
sione gladii mortui s̄. Ideo n̄ arbitr̄ i oĩẽ t̃rã exiuĩ son᷒ eoꝝ. ⁊ i
fi. o. t. u. e.: n̄ apparuissẽt ꝑcul. n̄ ab oĩb᷒ uidentib᷒ illos. oĩs
imitarẽt̃. S; q̄d q̄so mirum. si ꝑcul apparuer̃ aq̃. q̄ sic scptũ ẽ. usq;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ad sartan itumuer͛. Sartan itꝑtat̃ t͛bulatio eoꝝ. Tribulatio aũt eoꝝ. q̃d
ẽ aliud. sc̃lm q̃d d͛ iordane iã dixim᷒. n̄ t͛bulatio t͛bulatoꝝ. Tribulatio aũt
uoluntaria. cuiq; ẽ sua. Qm̄ ꝑ q̃sq; patient͛. seu ꝑ libẽt͛ scꝑit. suã ẽẽ fac̃. q̃
siue eã uoluntati deserũnt cogit. Sic ᵹ descẽsio. descẽsio eoꝝ ẽ. q̃ se spõte
humiliãt. sic ꝑ t͛bulatio. t͛bulatio eoꝝ ẽ. q̃ ꝑ dño t͛bulatiõẽ amãt. Illa itaq;
t͛bulatio ẽ t͛bulatoꝝ. q̃ t͛bulati᷒ iputat̃ ad iuitũ. Vide ᵹ aq̃ ille q̃ supio
res erãt. q̃ntũ creu͛ãt. q̃ntũ tumuerãt. q̃ se ꝑ usq; ad sartan extẽderãt.
O fortis ũ mors dilc̃tio. q̃ te usq; ad sartan extẽdis. ꝑ usq; ad uoluntariã
t͛bulatiõẽ sinũ tuũ expãdis. Qualis q̃so ẽ ista dilc̃tionis dilatatio. q̃lis ẽ ista
aq̃ꝝ inundatio. cor suũ extẽdẽ. ꝑ dilatare usq; ad uoluntariã t͛bulationẽ.
usq; ad spõtaneã passionẽ. usq; ad uotiuã mortẽ. Ne dubites ᵹ se i eo
loci. extẽdisse aq̃s supiores. q̃ntiẽs uides i t͛bulatione gaudẽtes. ꝑ suã ꝑ
dñm t͛bulationẽ amãtes. sic ibãt ap̃li gaudẽtes a ꝯspectu ꝯcilii. q̃m
d. h. s. p. n. i. ꝯti. pati. De uano amoris defectu. ꝑ ũo amoris ꝓfectu.
Ergo aq̃ supiores usq; ad sarthã ascẽdũt. ꝑ aq̃ iferiores usq; h' itẽde. ꝑ
ad mare descẽdũt. Ille ascẽdit ꝑ crescit. iste descẽdit ꝑ decrescit. pẽsa;
Ille crescit ꝑ itumescit. iste decrescit ꝑ deficit. Pulcꝛũ spectaclm. aq̃s
supiores cc̃a sarthan itumescẽ. ꝑ aq̃s iferiores i mari deficẽ. h' itende diligẽt.
ꝑ obstupescẽ uehemt͛. Elige ibi tã magnis tãq; mirãdis. q̃d p͛. q̃d ãplꝰ
mireris. an aq̃s i mõtanis n̄ defluere. s; itumescẽ. an aq̃s ex aq̃s nõ
itumescẽ s; deficẽ. Aq̃ aũt iste sc̃ptũ q̃ iferiores erãt. i mare solitudinis
q̃ nũc uocat̃ mortuũ descẽder͛. usq; oĩno deficiẽt͛. Que ᵹ iferiores s.
necẽ ẽ i mare descẽdẽ. ꝑ i mare deficẽ. Scim᷒ aũt q̃r aq̃ q̃lib; dulces
sit. q̃m ẽ i mare ꝑueñit. dulcedinẽ suã s͛uare n̄ possit. Que ᵹ i mare
descẽdũt. cito amarescit. ꝑ dulcedinẽ amittit. Risꝰ iste aũt ũtatur in
luctũ. ꝑ gaudiũ i mõrẽ. h' ẽ aq̃ in mare descẽdẽ. ꝑ dulcedinẽ amittẽ. et
dulcẽ i amarã uertẽ. Risꝰ sane ꝑ gaudiũ dulcẽ aq̃ facẽ. ꝑ h' mõri q̃lib;.
q̃ ardẽt sitit. tã libẽt unꝰq̃sq; ꝑ bibit. S; luctꝰ ꝑ mõr. dulcẽ facẽ n̄ potest.
n̄ h' mõri bibẽ hoĩes facile uolũt. Q̃tiẽs risꝰ i luctũ ũtit͛. totiẽs aqua
iferior i mare labit͛. ꝑ i amarã mutat̃. Neq; ꝑ risꝰ ad supiores aq̃s ꝑ
tinẽ potest. q̃ ab ore ũitatis dictũ ẽ. ue uob q̃ nũc ridetis. q̃a plorabitis.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

q' s g' i. istorumq; aque i mare descendere atq; deficere. n carnales 7 infimas de
lectationes i dolore cordis 7 penitendo extinguere. Q. ait qd' peccatum deserta
tione plangit 7 gemit. q supuenientem horret 7 respuit. q futurum timet. 7 de
clinare satagit. qd aliud q dulcem i amaram uertit. Si itaq; si ita e q supe
mirabamur. q adhuc usq; miramur. dulcem i amaram uerte. gaudium deficere. delec
tationem dolere. 7 i hunc modum dulcem i mari deficere. Nne aq. ecca sartan itumes
cit. Nne aq i mari deficiunt. Sicçine homo de tribulatione letaris. sicçine homo
de delectatione turbaris. O mirum. o stupendum. In uoluntaria tribulatione. gau
dia cumulant. oncessantes delectationes dolore spontaneo extinguuntur. Cap. [...]
Sed quod queso hic sibi uult. uariam amoris defectum. mentis perturbationes deficiunt.
Quod uocatur mare mortuum. i quo contigit tam celebre fieri. Vnde queso tale nomen ac
cepit. Nam quod prius non habuerit. ex eo septa satis innuit. quod ait. mare solitudinis.
quod nunc uocatur mortuum. Puto quod non omne mare solitudinis. non omnis amaritudo desolationis
imo hic ipsum mare de quo mentio loquimur. aut digne tali nomine censetur. non debet dici mortuum.
non forte i illo contigat predictum miraculum. Scimus quod mortuum est omnino se
mouere non potest. Forte hic mare. postquam iacuit unda defecit. postquam influentem 7 impellentem gurgitem
non habuit. a suo feruore defecit. 7 tumescentes illas atq; ebullientes fluctuatio
num suarum procellas amisit. Impetus siquidem influentis iordanis. eiusq; rapidissimus
illapsu suo uehementissimo. ipsum impellebat atq; exagitabat. 7 tranquillum 7 quietum
esse penitus non sinebat. Ibat ergo tunc temporis tumens 7 spumans. 7 multum exestuans.
7 quasi ad commotionis 7 inquietationis sue iniuriam uehementer indignans. Sed postquam cepit
influens inundatio deficere. 7 commotionis causa perire. cepit 7 ipsum mare ab illa sua
procellosa exagitatione quiescere. 7 quasi mortuum. motum post tunc inquietationis amittere. et
nomen mutare. Sic nimirum. sic torrens uoluptatis carnalis. 7 uehemens impetus car
nis. quamdiu urget. solet esse causa timoris 7 indignationis. Solet sane conscientiam totam
turbare. amaritudinis fluctibus exagitare. 7 profundissimam illam humani cordis abys
sum. ab imo euertere. 7 magnum illud mare. magnis tempestatibus agere. Omnes siquidem celesti
desiderio feruentes. puritati studentes. 7 ad perfectionem tendentes. quamdiu turpes delectationes
ex carnis impetu sentire coguntur. necesse est ut infimis desideriis. 7 ad ima fluctibus uelut
tet. Hic est quod sibi irascitur. quod sibi indignatur. 7 ad ultimum se ipsam seuire uidetur. Puto quod
hec nimirum perturbatio 7 tumultuatio. uehementissimaq; fluctuatio. non facit mare mortuum. sed

(c) 2006 Ministerio de Cultura

uiuum. sed ualidum. sed inquietum est. Sed postquam cepit inferiores aquas decidere atque deficere. et in
fimarum delectationum fluxus languescere. atque euanescere. incipit et conscientia pariter ad pacem
et tranquillitatem se ipsam paulatim componere. futuri iudicii metum magis magisque de
ponere. et illas preterite indignationis et anxietatis estuationes amittere. ad mortuum simi
litudinem. temptationis et perturbationis motum non habere. In hoc itaque mundo. carnalis uolup
tatis profluuium exhaustum atque exsiccatum. penitusque absumptum: facit mare inualidum.
et infirmum et tranquillum. et quod iure debeat dici mortuum. Vides etiam ut arbitror. quare recte
mare suum nomen mutauit. mortuumque nomen accepit. Quia inferiorum decursu aquarum deci
dit atque defecit. Cum quanta cautela debeamus cordis perturbationes delere.

Notandum autem quoniam mare hoc debeat iuxta aliquid permanere. mare secundum aliquid mortuum
esse: nam semper nocere est. quod perpetrati mali penitere. odio et detestatione persequi. et
perhorrescere. non tamen illa semper deflere. et temptare: sed post dignam satisfactionem et
concupiscentiam edomitam. consolationem recipere. et ad spem uenie securitatisque quietem animum
reformare. O uere felix mortuumque hoc. cui datum est. cordis perturbationes et efficere tempes
tates compescere. et magnas illas et mirabiles elationes maris. ad tranquillitatem compo
nere. Unum scio non dubitare audeo. quia quamdiu amor ad multa spargitur. et ad ima deriuatur:
numquam ad plenam pacem perducitur. numquam ad uere securitatis tranquillitatem serenatur. O anima infelix
et misera. usquequo sollicita es. et turbaris erga plurima. Porro est unum fit necessarium.
tandem aliquando fige desiderium: dilige unum. Felices illius ciuitatis ciues. quorum participa
tio eius in id ipsum. Congregentur aque que sub celo sunt. in locum unum: noli sinere eas fluere
deorsum. An nescis quia qui dimittit aquas suas. caput est iurgiorum. Quid per ima desideria
defluis: quod tibi est bonum perit. gaudiisque lugendis. An nescis quia omnes aque que deorsum
erunt. in mare descendunt. Omnia sicut flumina intrant in mare. et omnis infima delecta
tio desinit in dolorem. Risus enim dolore miscebitur. et extrema gaudii luctus occupat.
eo quod omnis dulcis aque in mare descendat. et dulcedinem amittat. Transit enim mundus:
et concupiscentia eius. Et scimus quia sine dolore non relinquitur: quod cum amore possidetur. Quanto
ergo melius est quod sursum sapere. quod sursum querere. et Jordanis fluenta in sinum fontis recur
querere. ut audiamus et nos illam congratulationis uocem. in usum nostre confessionis conuersationis assumere. Quid
est tibi mare quod fugisti. et tu Iordanis quia conuersus es retrorsum. Ab hoc loco agitur de studio contemplationis. et quoniam ut

Sed non illud hic in loco pretereundum quantum ualeat ad reformationem uis amoris.
puto. quanta arte quoue industria effici ualeat. ut se ultra Iordanis conuertat.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

et spontaneo nutu. in suum fontem recurrat. Aliud siquidem est nosse quid expediat. uel quod
fieri oporteat: et aliud. non ignorare quomodo optime valeas. quod utile. seu et ne
cessarium fore non dubitas. Quis non desperet tanti fluminis impetum posse in montana
converti. quis sibi presumat natalem illum humane affectionis cursum rapidissimum impetu
que ad ima vehementissimum posse cohibere. et contra deflectere? non arte accipiat.
quod se illud speret efficere. Denique cursum aque desuetis impeditum sepe audivimus.
frequenter et vidimus. neque hoc impossibile iudicamus. Nam aliud est innecessariis
appetitibus et natalibus affectibus sepe consensum cohibere: et aliud. affectionem muta
re. et humane concupiscentie profluvium in intentum montanum convertere: et spontaneo quodam
intimi amoris nutu. quasi more in super celestium desideriorum concupiscentias assurgere.
Parum ergo puto. nam uel cuiusquam hominum in proferre scientiam. discamus ab eo qui docet
hominem scientiam. Audiamus itaque quod nobis in hoc negotio proponat: uel quod in rei exitu
promittat. Cum posuerint inquit vestigia pedum suorum sacerdotes. qui portant ar
cham federis domini dei universe terre. in aquis iordanis: aque que inferiores sunt decurrent
atque deficient: que autem desuper venerunt in una mole consistent. Oportet ergo ut au
dimus archam federis domini presentem habere: si concupiscimus inferiores aquas deficere. et
superiores in una mole consurgere. O felices. qui eam et si non semper. vel certe frequenter
presentem habere possunt. in cuius presentia tam magna tamque iocunda miracula fiunt. Sed
quid est ista queso archa federis? nonne forte illa divinorum donorum prerogativa. gratia
videlicet contemplationis? Quid est illa archa deaurata? nonne humana intelligentia.
celestis sapientie fulgore splendida. et divine inspirationis luce irradiata?
Quod recte intelligimus per illud venerabile sacrarium et sacrorum divinorum recondi
torium. quod spiritale spiritualium virorum intellectum. qui secretorum divinorum sacratiora
et sapientie archana. et per intelligentiam capit. et per memoriam custodit. Sed
quid illud dicimus. quod hec archa dicitur archa federis? Numquid quia dare solet hanc
tantam gratiam in signum dilectionis et pignus caritatis? qui diligit diligentes se. et suo
dignos efficit amore. in tantum ut ab illo mereantur audire. iam non dicam vos servos.
sed amicos. quia omnia nota feci vobis que audivi a patre meo. Hanc itaque archam non semper presentem
habent: qui contemplationis gratiam ex parte quoque subtrahit. quo eam secundum tempus habere
consueverunt. Archam ergo presentem habemus: quando ex inspirante gratia. radium contemplationis
accipimus. Archam istam nobiscum portamus: et divine contemplationis diligentes isti

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Luminis et studio sapientie salutaris per investigationem seu retractationem vehementer intendimus. **Quomodo investigatio et retractatio salubrium valeat ad corrigendum animum.**

Isti nisi fallor arche nostre baiuli. quibus solet vel in alta sustolli. vel in anteriora deferri: ignotorum scilicet investigatio et cognitorum retractatio. Sine his nempe cito aut deorsum labitur: aut retrorsum repellitur. Sine retractione siquidem ab oblivionis lapsu non custoditur: et sine investigatione ad cognitionis profectum nunquam promovetur. Solet autem ut novimus officium sacerdotum esse: circa salutis custodiam. curamque animarum vigilare. Debet ergo investigatio nostra. debet et retractatio nostra. circa salutaria. circa saluti obnoxia diligenter intendere. indesinenter insistere: ut sacerdotum sibi dignitatem minus videbuntur. et nominis honorem deserent. O quam digni sacerdotes. o quam idonei arche portitores: investigatio salutarium. retractatio salubrium. Horum sacerdotum officio ad iordanica fluenta archam nostram deferimus: cum per investigationis et retractationis studium. ad desideriorum nostrorum considerationem nostre contemplationis oculum reflectimus. Ad horum utique ingressum. archeque accessum. videbis cursum iordanis. impetumque dissolutius. primo lentescere. post modum stare: tandemque retrorsum redire. Absque dubio. affectus humane profluvium. quanto perfectius inspexeris. quanto plenius agnoveris: tanto profecto amplius mirabis. tanto vehementius detestabis. Considera ergo frequenter contemplare diligentius cordis tui luxum: desideriorumque profluvium. Vide ergo amorem tuum. vide quam erraticus quam pro desiderium tendat. vel unde pro fastidium recedat. Videbis quomodo sublimius ad yma labitur: et quomodo simul ad infima diruitur. Absque dubio cum hec ceperis diligentius inspicere. profundeque intelligere: incipies et pariter cum propheta proclamare. Quid mihi est in celo: et a te quid volui super terram? **Quod facilius est animum corrigere: quam eius intima penetrare.**

Verum illud quanta putamus admiratione dignum. quantaue iocunditate amplectendum. quod non vult deus miraculum suum diutius differre. nec expectationem nostram in longum protrahere. nec urget nos usque ad iordanis yma descendere. et usque ad illud humani cordis inscrutabile profundum penetrare. antequam incipiat promissionem suam implere. Utique quoniam ipse cognovit figmentum nostrum: non vult nos diutine prestolationis mora suspendere: Unde et scies. quoniam pravum est cor hominis. et inscrutabile. Quis hoc digne comprehendat. quis explicare sufficiat. quanta sit stulticia. quanta infinita miseria. summa bona sponte deserere: infima bona avide querere: eterna gaudia fastidire. transitoria ardenter concupiscere: et pro perituris

(c) 2006 Ministerio de Cultura

p̄ma īfirma p̄de. ⁊ nulla extra terere. Hic ḡ ꝯsidatiꝰ i ꝓhēsibilitate. ea ee
uidet. ē a dn̄o usq; ad h īinsitatis ꝓfūdū penetrre n̄ cogim̄. ne a q̄ue nō
n̄ m̄ difficilia. s; ⁊ īpossibilia erigē uidet̄. S; qd ait sc̄ptura. Ingressis ist
sacerdotib; iordanē. ⁊ pedib; eoꝝ tīctis ī parte aq̄. steter aq̄ descēdētes ī uno
loco. ⁊ ad īstar mōtis ītumescētes. apparuer̄ p̄cl. dū adhuc ūtis obsc̄e. q̄m stati
ad p̄mā ītictiōnē pedū. iordanis icepit cohibē c̄sū. ⁊ ꝯūti retrorsū. ex parte
aq̄ n̄ audis attigātr. ⁊ iā iordanis fluēta. ipetū suū ī se ipa retorq̄bāt.
Quātū ualeat ē ꝓfūda admiratiōe īfirmitatis n̄re ꝯsidatiō diuīs īhere.
Sed q̄s ista q̄so pedes sacerdotū. ad quoꝝ ītictiōnē. iordanis ꝯūtit̄ retrorsū.
S; si p sacerdotē recte intelligim̄ inuestigatiōnē. qd recti intelligit̄ p ei
pedē. q̄ ē corpis imū. q̄ inuestigatiuꝰ ꝓfūdis. Res ḡ sacerdotis. ē ꝓfūditas
pedē. Res h inuestigatiua. Res ḡ ē ī aq̄ pōnē. ꝓfūda inuestigatiōe occulta penetrāre. Res h
inuestigatiue. Res ḡ ē ī aq̄ pōne. ꝓfūda inuestigatiōe occulta penetrē. Res h
cemodi ī aq̄ tīgit. q̄n mēs adiuētiuis sue subtilitate miratur. ⁊ ī sua am
miratiōe delectat̄. Sed ñ ē tīgi. ⁊ n̄ afficī. qd ē afficī. ⁊ n̄ ꝯtēplari. mirari.
delectari. Et q̄uis inuestigatiōis n̄re pedes n̄ usq; ad gurgitē ima extēdim̄.
q̄r desideriōꝝ n̄roꝝ errores n̄ n̄ ex parte penetrām̄. ipos tn̄ pedes q̄uis n̄ n̄
ī parte positos. mītū ītigim̄. ⁊ mītū obstupescētes. q̄ uix t̄ ex modica par
te ꝯphēdim̄. Debem̄ ḡ cōtīnū ītim̄ ꝑscrutādo. eo usq; saltē ī aq̄s descēde.
donec possim̄ inuestigatiuis n̄re pedes plene ītīgē. ⁊ aīmū n̄rm sup
errores n̄ri ꝯsidatiōnē. ī āmiratiōnē. ⁊ stuporē ꝯūtē. Nā h ypin q̄ ꝯphēde pos
sum̄ q̄ stulticiis ⁊ errorib; n̄ris. puto posse suffic̄e nob. ī tm̄ ut iordanis
c̄sū sui ipetū ult̄ cohibeat. ⁊ nutu spōtaneo ī sup̄iora reūtat. ꝑtine cō
suetudinis q̄ uia dāpnās. atq; detestās. moꝝ suoꝝ lapsū spōte coher
cēs. ⁊ ī sup̄na ꝯūtēs. Puto q̄ tc̄ tēpis ꝓpha ꝑ aq̄s iordanis. intelligētie
sue archā leuauerat. ē gnālē. n̄ q̄ suo tm̄. s; q̄ q̄lib; corde humano. // chm
sētētiā ꝓferebat. Uniūsa uanitas. oīs hō uiuēs. Videbat iordanis
fluēta currere. cui ꝑ icrepatiōnē exclamaret. Usq; q̄ diligitis u. ⁊ q.
m. Uidebat n̄ c̄sū suū terminaret. ⁊ q̄ ī mari deficēt. ē ducēt. In magni
ne ꝑtinsit hō. s; ⁊ f. ꝯ. Profūde pedes ī aq̄ tīxerat. ē ī hāc āmiratiūs
uocē erūpet. Qd ē m̄ ē ī celo. ⁊ a te. q. u. s. t. Puto q̄ ad hāc pedū ītictio
nē. ꝯsidatiuisq; āmiratiōnē. iordanis ima desideriōꝝ deserēs. ī sup̄iora redeat.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

fortemque repetat, et tamen non dicat: Renuit consolari anima mea, memor fui Dei et delectatus sum. Quomodo post plenam correctionem sui animus ad eternorum contemplationem introducitur.

Nemo ergo debet hoc ipsum quod comprehendi valet de corruptivis sue consolationis negligere, neque hoc negligenter et quasi in transitu videre, sed statim ad arche ingressum, injectionemque pedum, quasi illi figere moras, atque inherere, donec aqua superior crescat, inferiorque deficiat, populusque Hebreorum totus pertranseat. Ut enim cepimus vitam nostram revolvere atque discutere, perscrutationisque nostre pedes in aquam figere, statim nos in semetipsos animum nostrum affici, et ad hujus consolationem mirari et indignari debemus, et in hoc admirationis nostre spectaculo libenter immorari, donec interiorum amor intumescat, inferiorum autem omnino deficiat, totaque desideriorum nostrorum turba pertranseat, tamque promissionis spei sue certitudine tangat et teneat. Tunc demum non arbitror tempus erit, ut et ipsa intelligentie nostre archa promissionis terram intrare possit, cum votorum omnium voluntatumque plebem premiserit. Prius enim necesse est bonum Domini in terra viventium credere, sperare, diligere, multumque desiderare, quam debeamus cognoscere et intelligere, et facie ad faciem videre. Nisi enim credideritis, non intelligetis. Qui diligit me, inquit, diligetur a Patre meo, et manifestabo ei meipsum. Manifestationem ergo precedit dilectio, et dilectionem sequitur manifestatio. Precedat archam affectionum turba, et turbam subsequatur contemplationis archa. Prius oportet promissionis terram tenere per desiderium, quam per intellectum. Puto quod apostolus totam cogitationum affectuumque suarum multitudinem transmiserat, cum dicebat: Cupio dissolvi et esse cum Christo. Sed enim si quid de hujus vite desiderio reliquerat, qui non ipsam vitam pro nimio ejus desiderio diligebat? Sed nec arbitror quod prevaluit contemplationis sue archam in terram lacte et melle manantem inducere, ut videret bona Jerusalem omnibus diebus vite sue, et ex revelatione Domini diceret: quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit. Certior siquidem ipse non gloriatur, scimus hominem raptum usque ad tertium celum, et audisse ibi archana verba que non licet homini loqui. Quod in futura vita per eternorum contemplationem animus ad omne desiderii sui beneplacitum relaxetur.

Puto quod nos ipsi, post istius familie tanteque multitudinis transitum, cum ceperimus contemplationis nostre archam illuc inducere, et non tam per speculum et in enigmate, sed facie ad faciem videre, cum tenuerimus actu quod interim tenemus affectu, jam ulterius necesse non erit Jordanem alvei sui fluenta suspendere, et cursus sui impetum retinendo cohibere. Absit absit, cum corruptibile hoc induerit incorruptionem, et mortale hoc induerit immortalitatem, absit inquam absit, ut adhuc necesse sit castigare corpus et in servitutem

redigere. atque et tota mortificari tota die: quam ipse christus testatur. Fulgebit sicut
sol in regno patris sui: et tolletur impius ne uideat gloriam dei. Quod uobis omnibus dicet apostolus.
nolite diligere mundum. neque ea que in mundo sunt. Et fecit dominus nouum celum et nouam terram:
iuxta quod ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptionis. in libertatem filiorum dei. Et licet
in creaturis decor sit tunc quam nunc incomparabiliter maior atque uenustior. corporeisque ob
lectamentis dulcior iocundior. atque iocundior: nichil erit quod concupiscentias ipse
inuenire possit: in omnibus his que sensus corporeus attingit. Nesciet concupiscentiam
carnis. nesciet concupiscentiam oculorum. concupiscentias ipse extinguere. sed accendere:
non refrigerare. sed amplius inflammare. Neque ergo tunc deesse ibi occurrerit: spirituali amori
diuine dilectionis. alimenta ministrabit. Tunc absque dubio animus delectabitur
ergo delectabitur. Delectabitur in rebus spiritualibus. delectabitur in rebus corporalibus et ingre
dietur et egredietur. et pascua inueniet. Tunc reuertentur aque iordanis in alueum suum et fluent
sicut ante consueuerant. Iordanis alueus: commodi appetitus. In huius alueo: aque iordanice
cum impetu feruntur: quia cordis desideria et iuxta commodi sui appetitum. huc illucque
deriuantur. Quo putas tendit huius decursus aquarum. non in beneplacitum. Quod ergo est aquas ut ante
consueuerant currere: nisi beneplacitum sequi et apprehendere: Naturaliter quod omnis appetitus ad com
modum tendit: et hinc alueum ductum. sequi in suo illic desiderio nemo prohibet. Multa
hic placent. que tamen non decent: et ideo fieri non debent. Necesse est ergo in hac sepe uita.
aquarum impetum cohibere: et concupiscentiarum uiolentiam uiriliter frangere. Nichil illic libe
bit: non quod liceat. Nichil ergo oberit desideriorum fluenta pro toto effluere: et ad
omne beneplacitum deriuare. Hoc non arbitror libertatis licentiam propheta sperabat. et sperauit
bat: cum spiritu psallendo proclamaret: Voluntaria oris mei beneplacita fac domine. Sepe
et supra modum sunt alia. uoluntaria oris. et beneplacita cordis. Quia alia interim concupis
cimus: atque alia ea que ore probamus. Alia sane sunt ea per sepe que placent ex sententia:
atque alia que placent ex concupiscentia. Illa placent ex iudicio: ista ex desiderio.
Illa ex diffinitione: ista ex delectatione. Rogat ergo propheta. ut eadem ipsa que sunt uoluntaria.
sint et beneplacita: ut in unum conueniant. licet sepe occurrant. uotum et beneplacitum. sen
tentia et concupiscentia. iudicium et desiderium. diffinitio et delectatio. Voluntaria
oris mei beneplacita fac domine: ut quod ex proposito placet ex dilectione. placeat et ex delectatione:
et sola libeat ex delectatione. que licet ex deliberatione. Transeat ergo transeat populus
hebreorum. transeat et archa post ipsum in illam terram lacte et melle manantem. in supernam

illā ⁊ sēpitnā iocūditatē: ū tādē aliqn facie ad faciē uideat. q̄ mito desiđio
tātope aū q̄sierat. Tr̄āseat ḡ gaudiꝰ illa tot desiđioꝝ tīna. tūseat ⁊ tāꝰ re
tica illa itellugētie archa. illa itna ⁊ etna gaudia: ū ul tē iordanīꝰ liberꝝ
ꝯsū recipiat: et oīs huiꝰ afferꝰ licēt ⁊ libe ionie se biplaciti uoluat:
⁊ humanꝰ aīmꝰ ipote sūmꝰ spūalibꝫq; bonis firmiꝰ imobiliꝰq; iherēs,
i rebꝰ erīorībꝰ ⁊ iferiorībꝰ nich ꝯtdictꝰ iuenat. Ni fallor: illa q̄ supiꝰ
itumuerat unda, maiori q̄ꝰ pꝰ ipetu i alueū suū redet: et latꝰ expā
det. mōuq; pstine limitatoīs excedet: eo q̄ amor uq; dilatat. maioris
icēdii alimita ubrima repiat: et ob h q̄q̄ uisū feruētiori desiđio ad oīa
ruat. Q̄m q̄dā i hac ꝫ uita ad eiꝰ ꝯtēplatione sublevātur:

Sed h q̄d d arce ꝯtsitu legiꝰ. ⁊ i hac uita scđm aliq̄ mōū ipleri
posse uideꝰ. Pbat h aplicū illud testimoniū. q̄d ⁊ supiꝰ ptulimꝰ:
q̄ adhuc talia dicētē. i hac corruptibili uita degē ū dubitanꝰ. Scio ig
hoīē i x̄. siue i corpe siue ext corpꝰ nescio ds̄ scit. r. u. ad. c. ⁊ scio h
//hoiem hoi q̄m raptꝰ ē i padisū: et audiu archaū ūba. q̄ ū licet. hl. Ecce ū
ꝯtēplatiuis sue archā itduxerat. q̄ i tēy ⁊ celi secreta itellugētie ocłm fi
xerat. Puto aūt q̄ ū ipe paulꝰ usq; i id loci archā leuasset: ū totā illā de
siđioꝝ suoꝝ familiā illuc pmisisset. ⁊ tm̄ ū oīa arbitrarēꝰ ū stercora. ut
x̄ lucrifaceꝰ. Multi ū arbitr hāc d q̄ loqm pmissiois tīā p nīitū pos
sidēt: q̄ illuc archā suā iuxta pauli similitudinē itduxē ū ualēt:
eo q̄ adhuc aliq̄s d itna illa affectionū suaꝝ familia. ext hāc tīā p
desiđiū retinet. Sꝫ; ē h oīs hebreoꝝ turba iordanē tūsierit. ē ⁊ ipa sederē
archa i tīā pmissiois subiecta fuīt: q̄d q̄so iā obererꝰ ꝯsū suū re
petē. ⁊ iuxta morē i alueū suū refluere. dū m ꝯgrue utilitatis seq;
necessitatis ripas ū excedat. dū m estatis modestieq; alueū sequēs.
ad supflue libertatis cāpū ū effluat. Qd ꝗ ē. hebreoꝝ turbā iordanīꝰ
alueū tūsire: ū celestia desiđia. ⁊ ad futurā glā tēdētia. carnis appe
titū eo usq; pdomuisse. q̄ iā ultꝰ ū possit ea irretire. l ipedire. Et
q̄dē aūq̄ ipīs dm̄. ē dm̄ archa tūseat: ne hoꝝ tūsitū iordanis īpe
diat. necēē ē eiꝰ decursū cohercē. ⁊ carnis ipetū frāgē. ⁊ aīmū
sepe ⁊ a necessaria ꝯcupiscētia auitē. Nūq̄ ꝗ humanꝰ afferꝰ ad

eternitati desiderium perfecte inflammet. nunquam humanus intellectus ad eternorum contemplatio
nem plene acuitur. non enim cura in rebus et licitis minimum necessariis. siquidem forti
ter repellatur. Eo usque oportet corpus castigare. et in servitutem redigere. donec ulte
rius non possit minorum profectum ullatenus impedire. Sed postquam preterit turbam. archaque conti
tatem transmisit: et in quantum spiritalibus exercitiis obviare non potest. utilitati sue alveum seq
cumque habuit. hinc est quod multos sepe iam vidimus nimia prius abstinentia corpus afflixisse.
morbosque graves immo incurabiles incurrisse: eosdemque postmodum post edomitam concupiscentiam.
post acceptam divinitus gratiam. rigoris pristini frenum laxare: et corpori suo in cibo et potu.
in sompno et vestitu. multo amplius quam exacta sanitas postulasset, indulgere. Nam hi sepe
spiritalibus studiis militat: quod vir plenus gratia. corporis vires. in quantum utilitas p̃ exigit.
aut reparat. Caveat tamen debet quod si iam statim hanc licentiam indulget. non aquas nimis relaxet:
ne utilitati sue alveum deserant. modestieque ripas excedant: fluant saltem ut antea
consueverant: et quod scriptum est. quod alvei sui ripas impleverant. hi non arbitrentur. soli illi bn̄fa
cere noverit: qui iam ea que sursum sunt sapuit: qui celestium dulcedinem iam degustaverit: qui
terrena fastidivit: qui archam suam. in illam promissionis terram iam introduxerit. Nec potest
non arbitror ad profectum exteriorum bonorum fastigium pertingere: qui interiorum bonorum dulce
dinem. non dum meruit gustando sentire. Puto quod propheta non prius gustasset dominus quam suavis
est dominus. et quam magna multitudo dulcedinis eius domine: puto quod non hi per experimentum di
dicisset, illo omnino ex sententia dicere non posset. Revertere consolari anima nostra. Ne ergo semper
necesse sit. iordanis cursum cohibere: oportet archam nostram in eius ulteriora transponere: sed non
illud licet, non possimus omnem illam votorum nostrorum terram pervenire. *Ubi semper oportet post ẽ*

Debet sane harcha ne *platus studium providere: quod debeamus per desiderium tenere.* i causa
Decum, quod sequi non permitti semper. In loco horroris et vaste solitudinis. terram precedat.
in terram promissionis ingredientis tibe succedat. Recedat ad infra: subsequitur ad divinum. Citra
iordanem. quod pertinet ad nos. ultra iordanem. quod super nos. hic iubemur discutere. et approbare:
et p̃sea tenere. Omnia igitur probate: quod bonum est tenete. Illic percipimus credere: ut quoque meam
et intelligere. Nisi credideritis igitur: non intelligetis. Debemus ergo quamdiu adhuc in deserto sumus,
quamdiu per heremum iter agimus: archam nostram ante nos premittere: et subtiliter providere. quod debat
ultimum familia per studium vel desiderium subsequendo tendere. Ut possimus igitur dominus videre
et nosse, per quam viam ingrediamini: que prius non ambulastis per eam. Hinc illo sapientis sententie
convenit: est dicere. Et palpebre precedant gressus tuos. Sed ad illa que ultra iordanem sunt. que sensum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nostrum excedunt. melius interim desiderio quam studio, affectu quam intellectu: eo quod iubemur
extra in archam promittere: melius sit in hac parte. interim desiderare. quam interim discutere:
in illuc mentem nostram introducere. quod non valemus virtute irrumpere. Ubi enim scrutator est maiestatis:
opprimetur a gloria. Illuc ergo procedat: in visam ostendat. De gemina perfectione. quam semper oportet
Sed in illud quod forte modo divinum voluit tacere praeterire. [illegible] in nostre perfectionis habere.
Spatio debeat subsequentem extra praeire. Sit igitur inter archam spatium cubitorum duum
milium. Ubi scire debes quod sit archam extra esse: vel quid archam extra praeire. Cum quales per formam vel desi
dia sumus. diligenti contemplatione attendimus: archam nostram ubi est [illegible] perfectione humilis. Cum in
quales nos esse oporteret. subtilius aspicimus: intelligentie nostre archam ante faciem nostram promit
timus: in quantum necesse sit. in ignoremus. Quid quaeso gloriari potest, vel totum facere quod utiliter facere
potest: vel totum posse quod fieri oporteret. si fieri potuisset: Sic est; non totum volunt quod
valent: sic non totum valent quod debent. Sed ulterior est facultas quam voluntas: et necessitas longe
remotior: quam facultas. Remittamus ergo archam nostram non solum usque ad considerationem nostre pos
sibilitatis: sed et usque ad speculationem necessarie utilitatis: ut attendamus non solum quid
melius facere possemus quam facimus: verum et quid melius fieri oporteret quam possumus. Mille ergo
cubitos mille archam suam ante faciem suam promittit: quid diligenter attendit, quod frequenter
aspicit. ut per interim esse potuisset: sed quod possibilitatis sue nil neglexerit. Sed usque ad duo
milia cubitorum. ultra progreditur: quia non solum frequenter sed pene indesinenter contemplatur. quam innumera
non faciat: et quam innumera non et facere valeat: quod fieri oporteret. si ad illa adimplenda sua
virtus non succumberet. Cum aliquid fortiter agere volumus: cubitum nostrum extendimus: et non recte
per cubitos virtutum exercitia intelligimus. Millenarius perfectionem significare solet: que ma
iorem numerum nostra computatio non habet. Duo ergo milia cubitorum ut arbitror. geminam perfec
tionem designare videntur. integritatem videlicet voluntatis et plenitudinem fortitudinis.
Sed quisquis non dum totum valet quod debet: sed non totum quod explet quod valet: utique perfectione caret.
Quid ergo est intelligentie sue archam. usque ad duo milia cubitorum ante se ipsum promittere: nisi
prudenter providere. quantum vel desit. ad geminam perfectionem. quam neutram non dum potest adimplere.
Dicam utique: dicam quod sentio: illum solum hoc divinum preceptum implesse puto. solum illum in interim
existimo archam suam duobus milibus cubitorum promisisse: qui se ipsum indicat. gemine
perfectionis non saltem exordia huc usque apprehendisse. Nam si vel unum quod cubitum de tanto spa
tio ambulando. accedendo. [illegible] proficisset: et consummare perfectionis primordia. saltem sibi
arrogasset: duobus milibus cubitorum retro post archam. se ipsum remanere non noverit. Quid mirum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

profectum, summaque humilitate fundatum: quatenus semper properet, et festinando proficiat, et proficiendo festinare: et hanc est semper humilitatem servare, ut et semper in bono proficiat, et tamen semper nec profectus initia habere se credat. Unde spectaculum videre archam praecedendo festinantem: aspicere turbam subsequendo accelerantem: et semper tamen in itinere tantummodo ad invicem eodem durare. Quanto promovetur archa: tanto apostolus festinat et turba: et quanto turba sequens apostolo appropinquat: eo et archa praecedens iter suum accelerat. Sane profectus gratiae, quanto melius agnoscimus: tanto ardentius et concupiscimus: et quanto amplius accedimus ad amorem: eo perfectius illuminamur ad agnitionem. Semper invenies virum illum qui possit eam ante se duobus milibus cubitis elongare: quae in hac vita numquam possunt in unum convenire: velle, posse et debere. Haec futuri temporis, non vitae praesentis. Ibi sane sicut totum volet quantum valebit, sic totum et poterit quod iure debebit. Hactenus et actionem superat agendi facultas, et faciendi possibilitatem excedit debiti necessitas. Constat autem unum ex alto esse: quod excitat verum velle, crescere et posse, et est utrumque incremento crescere et debere. Quanto quidem ardentius bonum appetimus, eo facilius efficimus: et quanto maiora possumus, eo et maiora debemus. Iuxta hunc modum, necesse est archam semper in anteriora procedere: et subsequentem turbam post ipsam properare. Clarum autem tibi esse debet, quia ad terram promissionis properas, quod archam tuam ante faciem tuam praemittas: nisi iter tuum duobus milibus cubitis praevenias: et quae sequi debeas ostendat. Satage ergo in profectibus tuae considerationis et contemplationis, eo usque in ulteriora penetrare: ut vacare te credas, et saltem primordia seu per affectum seu per effectum nondum attigisse. Exemplum formae propositae considerationis.

Vultis audire hodie duobus milibus cubitis post archam iter agentem: et profectus virtute non saltem vel primordia arrogantem? Dum adhuc inquit ordirer: succidit me. Non dicit dum adhuc texerem: sed dum adhuc ordirer. Quid est ordiri, nisi praemeditari: et quid texere nisi facere? Saepe quid aliud est ordiri texenda, et texere ordita: nisi praeordinare facienda, et facere praeordinata? Dum adhuc inquit ordirer, dum adhuc praemeditarer: dum adhuc per meditationem quaererem quid facere debuissem, et nondum plene potuissem invenire: misit manum suam et succidit me. Nondum inquit aliquid texeram, nondum bonum agere inchoaveram: non licuit mihi ordinatae vitae telam incipere: quia dum adhuc ordirer succidit me. Fateor quia iam bonum facere proposueram, iam quomodo fieri posset disponebam: et iam tela mea ex magna parte ordita erat: sed dum adhuc ordirer succidit me, et non potui propositi mei telam non dicam perficere, sed nec inchoare. Videtis quomodo vir iste fuit

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quid de se tam humiliter sentit? qui se nondum bonum salutis primordia arrogat, et adhuc ordiri se credat? Quid ne ille est adhuc ordiri videtur telam quam multi texerunt? qui diligenter consideravit, et invenit, et vidit, quid esset utile filiis hominum. quod facto opus est sub sole numero dierum vitae suae? Quid ne et ipsi videtur adhuc ordiri non texere qui diu studuerat cognoscere rationem. quam adhuc quaerit anima sua, et non potuit invenire? Ecce hoc inveni dixit ecclesiastes, unum et alterum: ut invenirem rationem, quam adhuc quaerit anima mea et non inveni. Quid bonum. quod quaeso magnum. homo iste crederet se fecisse? qui fatetur se quaesisse non tamen invenisse. quod facto opus esset sub sole numero dierum vitae suae? Constat quod intelligentiae suae archam. ante faciem suam praemiserat? qui quod per desiderium vel actum sequi debet quaerebat. Sed reputat ut arbitror desideriorum suorum contra quam otiosa stare. qui rationem quam quaerebat fatetur se nondum invenisse. An adhuc audire desideras apertius hominem vix saltem bonum exordia ascendere? et quasi duobus milibus cubitis iter post archam legentem? Audi igitur quod dicat. Et dixi nunc coepi. haec mutatio dexterae excelsi. Vix tandem aliquando inquit coepi, et qui diu incepisse se minime credidi, vix sero coepi fieri bonus de malo. vel de isto. Qualem me inveni. talem me esse praeiudicavi? non puduit imperfectionem meam confiteri. Sed dixi nunc coepi, haec mutatio dexterae excelsi. Quid dicendum quando vel ex toto, sed nunc. Nec negat se minime coepisse; ne putes eum plusquam duobus milibus cubitis post archam remansisse. Vix tamen quam bonum exordia tandem apprehendisse se commemorat, ut iuxta divinae institutionis normam. archam suam se subsequi ostendat. Sed ne quis eum vel hoc ipsum bonum exordium sua ascendere credat: audiat quod huic sententiae adnectat. haec mutatio dexterae excelsi. Non enim sufficere potuit. ut diceret haec mutatio dei: nisi diceret haec mutatio dexterae excelsi. Ipsum enim voluit hoc opus ascribere: maluit designare ex descriptione. Excelsum dixit qui hoc fecit, et dexteram nominavit. Ac si aperte dicat. Ille hoc fortiter fecit: qui fortia potenter efficere consuevit. Erat sane in oculis eius admirabile talem de malo ad bonum converti? qualem se meminit quondam fuisse. Quid quaeso ille alius de profectus sui tenuitate confecisse se credidit? qui omnes iustitias suas. pannum menstruatae mulieris comparavit? Habemus itaque quomodo debeamus archam nostram ante faciem nostram ad certam mensuram praemittere: ut quotiescumque proponimus numquam audeamus de duorum milium cubitorum spatio. praesumptuosa existimatione aliquid minuere, arbitrantes nos saltem vix perfectionis primordia attigisse. Debemus itaque quamdiu in deserto sumus. in arcae nostrae provectione. profectus iter colligere. et quod bonae possibilitatis studium sequi oporteat. alta consideratione perpendere. Ubi quod pertinet ad meditationem vel contemplationem. et quantum valeat ad virtutis promotionem.

(c) 2008 Ministerio de Cultura

Sed non est eiusdem facultatis presentis vite ordinem disponere et future gloriam existimare,
visibilium qualitatem discutere et invisibilium eternorum quantitatem pensare. Que enim in terra sunt
difficile estimabimus, et que in prospectu sunt invenimus cum labore; que in celis sunt autem
quis poterit investigare? Invenire itaque que in terra sunt difficile; investigare autem que in celis
sunt impossibile. Hic est quod apostolus monet: Noli igitur altum sapere. Merito ergo archa domini non
nisi per hebreorum introitum in illam promissionis terram inducitur, quia quod nostra intelligentia perscruta-
tionis sue passibus irrumpere non sufficit, divine revelationis manuductione intromittitur.
Non tamen negamus quod future vite qualitate non nulla, immo multa et magna esse, que possunt et
investigando querere et ratiocinando invenire et argumentando astruere. Invisibilia
enim dei a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur. Neque quidem ergo negligenda sunt,
que per investigationem inveniri possunt; sicut et illa ex nostra virtute non presumenda que nostram presumenda
intelligentiam et humanam rationem excedunt. Illa sunt secundum rationem, ista sunt supra rationem. Illa
debemus alta perscrutatione diligenter inquirere, ista debemus ex divina revelatione
humiliter expectare. Illa pertinent ad meditationem, ista ad contemplationem. Nunquam autem
ad eternorum bonorum desiderium plene accenditur, qui qualia vel quanta sint studiose preme-
ditatur. Et sic nunquam sine ingenti desiderio ad eorum contemplationem sublevari meretur.
Ita sane in eternorum concupiscentia sine vehementi studio perfecte non inflammatur. Hic
est quod ante introitum veri in promissum regnum exploratores premittuntur, et tamen non prius terre
ingressum archa non introducitur. Quid est enim exploratores ante introitum suum premittere, nisi illius
terre in quam festinamus intrare qualitatem sagaci perscrutatione velle prenoscere, et intentionem sue
cogitationis celestium bonorum exploratores in invisibilium perscrutinium dirigere,
et meditationes suas in id opus destinare, ut per investigationem inveniat unde pos-
sit affectuum suorum flammam in eorum amorem urgere? Premittamus ergo ante faciem nostram
exploratores nostros, sicut et illi israelite quondam premiserunt suos; nec semel tantum,
sed alios post alios, secundos quoque post primos. Quotiens de futuris bonis sperandis seu promerendis
subtiliter aliquid querimus, nuntios exploratores ante nos ipsos premittimus. De

geminis premeditatione premiorum, videlicet, et meritorum.

Sed aliud est querere qualia vel
quanta sint, vel cuius nostri boni debeamus de meritorum retributione sperare, atque aliud
studiose investigare quibus studiis vel exercitiis valebimus ea viriliter optinere.
Illud est primum, aliud vero secundum. Primum investigare bona speranda, secundum bona facien-
da. Quis enim se ad laborem certaminis fortiter accingat, ut incedat magnitudinem ex

(c) 2006 Ministerio de Cultura

diuini retributione prouocat. Sed quo perdit eternam retributionem credere et desiderare. non pari
studio querat quis. non agnoscat. quibus initiorum studiis possit eam acquirere. Necesse est ergo.
initio post initio mittere. et exploratores alios post primos dirigere. Primi initii scilicet explo
ratores premiorum. secundi initii scilicet exploratores meritorum. Illi scilicet exploratores retributionum.
isti exploratores operum. Sic sane. scilicet alii exploratores qui mittuntur a moyse. atque
alii exploratores illi. qui mittuntur a iosue. Alius scilicet quos premittit diu propheta. alius scilicet quos
premittit diu athleta. Aliud est officium prophete. aliud est officium athlete. Prophete officium
est. predicere futura. athlete autem officium est. preordinare facienda. Ad illum pertinet prenosse
futura credenda. ad istum pertinet premeditari fortiter agenda. Illud est prescientie.
istud est prudentie. Ille est prouidere. iste est prudere. Quod est prudentia. non exploratio
futurorum. et quod est prudentia. non exploratio faciendorum. Habemus itaque duo genera ex
ploratorum. utrumque negotiosum. utrumque necessarium. Primum uidetur ad moysen
pertinere. secundum uero ad iosue. Iuxta hanc itaque similitudinem cogitatuum nostrorum alii
debent esse futurorum prouisores. alii faciendorum prouisores. utrique quasi occultorum exploratores
et ignotorum perscrutatores. Vultis audire hominem qui futuris premeditantem et iuxta
moysi similitudinem exploratores ante faciem suam premittentem. Meditatus sum in
nocte cum corde meo. Numquid in eternum proiciet deus. aut non apponet ut complacitior sit adhuc.
Aut in finem misericordiam suam abscindet a generatione. Aut obliuiscetur misereri deus. a. c. i. i. m. suas. Vultis
audire hominem qui faciendis prudentem. et ad iosue similitudinem exploratores ante
se destinantem. Quid retribuam domino. pro omnibus que retribuit mihi. Vultis audire unum de
similibus exploratoribus. quid explorando inuenit. Et quia ad illam primam prophete questio
nem. ex sententia respondit. Absterget inquit deus omnem lacrimam ab oculis sanctorum et iam non erit
amplius neque luctus. neque clamor. sed nec ullus dolor. quoniam priora transierunt. Ecce quam propicium
dominum in futuro iste prouidit. quem ille dubitat querit. an adhuc complacitior sit. Sed ad secundam
non arbitrium explorationem respice. quam alias inuenit. uin et dicit. Bonum est confiteri domino. et psal.
n. t. altissime. Ad primos itaque exploratores pertinet negligentibus animis ita persuadere.
ad secundos autem perditos animos. et ad omnia paratos. ad agenda instruere. Attende quod est in omni i
nitia exploratores boni qui regionibus illis reportare soleant. uel quanti ad eri
gendo animos ualeat. Hec ipsa que reportant. et studio talia querere et renuntiare. ut et tu
ualeas in similium concupiscentias. audientium animos erigere. Vox exploratoris est. Opor
tet corruptibile hoc induere incorruptionem. et mortale hoc induere immortalitatem.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Vox exploratoris est. Fulgebunt iusti et tamquam scintille. i. h. a. d. iu. n. et reg. in eternum. Vox
exploratoris est. Quam magna multitudo dul. t. d. quam absc. t. t. Nunc pro ma perticata est.
Iste explorator egregius. terram illam lacte et melle manantem non [illegible] diligenterque visam
perlustrasse. et intraturis in illam audet tam audacter promittere: Inebriabuntur ab ubertate
domus tue: et torrente. u. t. p. e. Nonne in his verbis illam exploratorum sententiam convenire
videtur. ubi dicitur: Venimus in terram ad quam misisti nos. que vere fluit lacte et melle.
ut ex his fructibus cognosci potest: Quam speculationi (exploracionis) priorum. oportet vehementius

Oportet nos arbitror. huic speculationi quam alie vehementius incumbere et insistere.
Et plane quam secunde meditationi frequentius insistere: eo quod facilius sit. ducendo vita.
quam persuadere laboriosa. Hinc esse arbitror. quod filii Israel in prima legatione mittuntur plures:
in secunda autem exploratione. mittuntur pauciores. Et merito sane. Sicut enim in prima perscrutatione
ut dictum est. fit exploratio priorum: in secunda autem exploratione. fit perscrutatio minorum. Sed
incomparabiliter maiora sunt futura beatitudinis premia. quam possint esse quecumque merita nostra. Non sunt
enim condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam. q. r. i. n. Multi igitur sunt qui mittuntur primo: pau
ci autem sunt qui mittuntur secundo. Merito multi mittuntur. ubi multa queruntur: et ad pauca querenda. pau
ci diriguntur. Illic duodecim. hic duo inveniuntur: illic senarius. hic geminatur unitas. Unitas.
a qua senarius inchoat. inchoationem recte designat: sicut et senarius pro sua perfectione:
perfectionem designare constat. Quod igitur ibi queritur. est ad perfectionem non ad inchoationem. Quod autem hic
invenitur. videtur esse ad inchoationem. non autem ad perfectionem. Ibi est perfectio nostre glorificationis:
hic est. non nisi quedam inchoatio nostre sanctificationis. In illa glorificatione. erit exterminatio omnium
malorum: et plenitudo omnium bonorum. Sed in hac nostra sanctificatione nec est plena exterminatio
vitiorum: nec perfecta consummatio virtutum. Ibi plena securitas: perfecta iocunditas. Hic
nec plena puritas: nec perfecta integritas. Ibi plena securitas. ubi nullum malum timetur:
ibi perfecta iocunditas. ubi omne bonum possidetur. Hic non plena puritas. ubi vitium reluctatur.
hic non perfecta integritas. ubi infirmitas durat. Ibi igitur ex gemino perfectionis securitatis
et iocunditatis: una beatitudo consummatur: ubi senarius duplicatur. et duodenarius perficitur.
Hic ex gemina imperfectione puritatis et integritatis. nostra sanctificatio inchoatur: ubi ex gemina
tione unitatis in duodenarii consummationem. utique senarius perfectionis sue exordium
capiat. Recte igitur in illa legatione. duodecim exploratores mittuntur: ubi gemine per
fectionis beatitudo. per investigationem queritur. Recte duo in ea delegatione diriguntur:
ubi perfecte sanctificationis vix quedam exordia inveniuntur. Denique duodecim sunt si bene

(c) 2006 Ministerio de Cultura

meminimus. qui mittuntur in prima exploratione ⁊ xii. sunt qui iubentur explorare. Sunt ⁊ duo
sunt qui in secunda exploratione mittuntur: ⁊ duo sunt qui perscrutari percipiuntur. Quarta sunt quę cum prima
exploratione dici possunt: sed hęc non digne explicentur. propter sintagma requirunt. Quod
Sed non cum secunda latius aliquid dicamus. sufficit speculatio minorum in duobus constat.
Sicut in ista exploratione. illa sufficienter quęrere: quę ad illam prophetica admonitione pos
sit sufficere. Declina a malo ⁊ fac bonum. Sufficit itaque sollerti prouidere: quomodo caute mala caueamus. quomodo
discrete bonum perficiamus. Alia est premeditatio in cauendis malis: alia premeditatio
in complendis bonis. Sed licet utraque sit alia: nulla tamen debet esse sine altera. Simul eant. simul
certent: sicque inuicem succurrant: quia sine adiutorio alterius. negotium suum numquam plene
explicant. Hi sunt uiri arbitror exploratores duo: prouida cautela a malo. prouida sol
lertia in bono: quos debemus ante faciem nostram premittere: et profectum nostrorum itinera preexp
tare. Ite ait iosue ⁊ considerate terram: ⁊ urbem iericho. Considerate igitur terram. regionisque
qualitatem: diligenter inquirite locorum oportunitatem: ut preuideamus quid in loco oportunius
possimus castra figere: ut necessitatis articulo expediat declinare: unde oporteat
cotidianis usibus necessaria petere. Considerate ergo ⁊ inquirite quę sunt utilia: quęque oportuna.
⁊ usibus necessaria. Considerate autem non solum bona. sed ⁊ mala: ⁊ commoda ⁊ incommoda:
munimenta ⁊ pericula. Considerate ergo terram: ⁊ urbem iericho. Considerate urbem. muni
tionum firmitatem. hostiumque multitudinem: ut scire possimus quomodo oporteat obsi
dionem ordinare: qualiter oppugnare: contra quales bellum agere. Inspicite ergo terram. et
urbem. Inspicite terram quam deus fecit: ⁊ urbem quam humana inuentio instruxit. Discu
tite bonum, quod deus creauit ad bonum nostrum: ⁊ malum quod homo inuenit in malum suum. Consi
derate terram ⁊ urbem: naturam ⁊ consuetudinem. Distinguite bonum creationis: ⁊ malum
corruptionis: bonum conditionis: ⁊ malum consuetudinis. Si naturę bonum cognoscimus:
scimus quid excolere. quid nutrire. quid multiplicare debeamus. Si morum nostrorum malum perspi
cimus: quos hostes cauere. quos aduersarios oppugnare. quales inimicos interficere oporteat.
non dubitamus. Ecce quales exploratores debemus ante ingressum nostrum premittere: ut sciamus.
contra quę mala cauenda. ⁊ ad quę bona agenda. debeamus uigilare. Qui tales exploratores
ante faciem suam premittit: errorum quidem uia minime formidabit. Quid sit meditatio.
Sed ille uirtutum exercitus secure incedit. sicque de uię certitudi ⁊ quid sit contemplatio.
ne nichil diffidit: quem exploratorum sagacitas instruit. ⁊ acies ordinata
antecessio. in suo itinere dirigit. Parum nobis sit ante hebreorum castra exploratores

(c) 2006 Ministerio de Cultura

dirige: faciam⁹ et archa nostra p⁹ exploratorum uestigia. faciē nrā pcede.
Primum ē sacerdotum tonē. meditantium nrarum. exploratione perquirere et inuenire
et p̄sca tandē oportet in contemplatione adduce. ut possim⁹ nota et xpmtā et familiaria
ire hre. Contemplatio ptinet ad arce euectionē. sicut meditatio ad explorationē. Aliud
ē contemplatiuus. aliud ē meditatiuus. Meditationis ē pscrutari occulta: contemplationis ē
admirari pspicua. Sicut meditatio ē. occulte ueritatis studiosa inuestigatio: contemplatio
ē. pspicue ueritatis iocunda admiratio. Que aut occulta s̄. solēt ad manifestationē
pduci: in exp̄ssa meditatione: ut ex diuina reuelatione. Ubi g̃ reuelationis gra
psentē hēmus: meditationis officio n egem⁹. Ubi aut diuina reuelatio deficit: mens
humana. n modo ad meditationis studium ex necessitate recurrit: et qsi ad exploratorum officia refugit. Sed quod mens humana. de moz instructione potius meditationum explanatione cognoscere: debz item in contemplatione adducere: et in eorum continuatione et desiderium animi roborare. Sic cum meditationis adiunctio. in contemplatione adducitur:
quod aliud q̃ uia p⁹ explorata. ad arce euectionē repetitur. ut uirtutum turma absq;
dubitationis scrupulo secure subsequitur. Per meditationē itaq; agitur: ut quod utiliter
fieri debeat n ignoretur. Sed et contemplatio illud efficere solet: ut adiuncta ueritas
memorie tenatius inheat: et desiderium acrius inflamet. Per meditationē g̃ ad bonum
instruimur: et p contemplationē in bono solidamur. Hec ideo ut arbitror: cur debeamus
pfectuum nroz uiā. et meditationis explorationē. et intellectualis arce pcessione
pceptare. Hucusq; de boni pmotione. abhic de custodie confirmatione.
Libet et illud considerare. quod sit quod dominus iubet de Iordanis medio. de loco ubi steterunt sacerdotum pedes. [illegible] colligere. et in loco castrorum ponere: et alios uniuscuiusq;
collectos. in priori loco reponere. Transi⁹ g̃ qualis ille sit locus. quo sacerdotum pedes tpr
faciendi miraculi subsistunt. Et quod inde loco. p⁹ celebratum miraculum castra figenda
s̄. Quis dubitet supra humana uirtutem ee Iordanē retrorsum ire. et aquarum congeriē in unam
molē consurgere: Quis quso n mente excedat. tam stupendum miraculum de sua uirtute p
sumaret: Ubi g̃ debz animus sub tante rei expectatione spē suā figere. n in fiducia
diuine [illegible]. Sed ē alius locus. loco huic ualde dissimilis: subreptio uidelicet
diffidentie. et desperationis. locus sane horridus. plenus timoris. plenus sollicitudinis.
et quē denuq; decet castra munire. uallo cingere. excubiis custodire: eo quod non
sit tutum apud imminentia pericula. in ulteriora pcedere. Illum primum. tempore diuine uisi

apides
ufficientie:
stantis
et magne
tis? pscip
[illegible]
ne pietatis.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tationis: istum autem securrimus temptationum probatum. Solus enim divine pietatis dispensatio. hominem nunc
sua visitatione confortare: et tamen vario temptationum genere probare. Visitat igitur iob eum di-
luculo: et subito probat illum. Ecce duos locos assignavimus: unum confidentie. alterum diffidentie:
unum quo solent divinum miracula contingere: alterum quo oportet castra figere. Qui confidit in domino.
mutabit fortitudinem: assumet pennas ut aquile: curret et non deficiet. Nonne totum
super hominem est. fortitudinem mutare: iuxta aquile similitudinem volare: currere. et
non deficere: Sed hii tamen soli illi possunt: qui de divina pietate. non de sua fortitudine presumunt. Sic
petrus super undas ambulare potuit: quamdiu confidentie locum. spei pede tenuit. Sed postquam cepit
hic sue securitatis locum deserere: non potuit eum unda in sinu suo sustinere. apostolum liberare. Vides quomodo
ventus validus superveniens. de loco confidentie ad locum eum diffidentie deiecit: eo quod dominus iuxta
morem suum visitasset eum diluculo: et subito probasset illum. Sic filii israel post tempus visitationis
miraculum. venerunt ad locum castrorum. De confirmatione mentis in bono: et obduratione mentis in malo.

Assignavimus differentiam locorum: videamus et duo genera lapidum. Puto esse
unum genus lapidum bonorum: puto esse et aliud lapidum malorum. Ad lapides bonos.
pertinent quibus mentis confirmatio in bono: ad lapides autem malos. quibus mentis obduratio. in
malo. Quid est videre: soliditas. stabilitas. firmitas. gravitas. et multa in hunc modum. Unde et vi-
dentur quodammodo in se lapidum similitudinem retinere: et per similitudinis iure. tale sibi nomen item
vendicare. Quos dicimus de cordis duritia. tenacia. vel obstinatia: quos de asperitate. austerita-
te. et crudelitate: Nonne hi lapides nomen defendunt: qui in se lapidum similitudinem tra-
hunt. Sed priores illi pertinent ad lapides bonos: sicut isti posteriores ad lapides malos. Sed
puto non esse eiusdem facilitatis. bonos vel malos lapides invenire: eo quod difficilius sit bonos
lapides: quam malorum copiam reperire. Omne enim preciosum rarum. Boni ergo colliguntur de medio ior-
danis: mali autem de quibuscumque locis. De illis septem sunt eos querere. vel invenire oportet. manifeste
designat: de his autem ad inventionis locum determinare. qui superfluum iudicat. De malo presump-
tionis seu desperationis.

Sed illud videtur mirum magnumque admiratione dignum.
Si quod iubemur bonos lapides de bono loco collectos: in malo loco reponere: malos autem
lapides undecumque collectos in bono loco aggregare. Locus bonus. presumptio confidentie: locus
malus. desperatio diffidentie. Sed tamen debemus in loco confidentie congregare lapides malos: et in loco
diffidentie. congregare lapides bonos. In die bonorum ne immemor sis malorum: et congre-
gasti lapides malos in loco bono: et in die malorum ne immemor sis bonorum: et congregasti
lapides bonos in loco malo. Vos enim est lapides bonos de medio iordanis. de loco videlicet

(c) 2006 Ministerio de Cultura

facti per diluvium colligere. in statum nostri. quales tempore divine visitationis fuimus. diligenter retrac-
tare. et cuius firmitatis statim unaquaque virtute exerceamur. subtiliter investigare. me-
moriterque commendato. Qui quasi in testimonium tumulum erigere. Sed numquam talium lapidum
copiam habemus. nisi per divine visitationis et inspirationis gratiam accepimus. Testatur hoc quod
potestis dicitur. Sine me nichil potestis facere. Sed non lapides bonos est usquam colligere. nisi ex eius operatione.
Sed malorum lapidum innumeram multitudinem facile invenimus. quos ex tota vita nostra
copiose et ad manum colligimus. Ad quod ergo opus fuit horum locum designare. quo ubi
possimus unusquisque cogitare. Cogitet ergo quisque quantum duricie. quantum obstinationis fuerit. quando
eum divina gratia deseruit. Sed quisque ipsi relinquitur et hoc faciens. malorum lapidum tumulum erexit.
In hunc itaque modum possumus tumulos erigere. et diversos e diverso constituere. hic
unum de lapidibus bonis. illic alium de lapidibus malis. Bonorum lapidum congeriem
instituit qui dixit. In eternum non obliviscar iustificationes tuas. ps. c. xviii. Malorum
lapidum tumulum erexerat. qui dicebat. Quoniam iniquitatem meam ego cognosco et peccatum meum contra me est semper.

Quoniam ex malorum nostrorum recordatione oportet presumptionem reprimere.

Si etenim tu in locum confidentie te ipsum tenere presenseris. et mentis tue altiora presu-
mere presumpseris. memento status quo aliquando fuisti. et ad malorum lapidum congeriem
oculos reflectens. te ipsum in humilitate custodi. Bonum est sane presumere. non de tua tamen
fortitudine. sed de divina pietate. Ad hoc malorum lapidum in loco bono cogitatio cuique valeat.
ut pro malorum suorum memoria. numquam de suis viribus presumat. Discat ergo unusquisque presumere.
non de se ipso sed de Deo. Sepe tamen in presumptionis loco occurrat malorum suorum recordatio.
Illa sane presumptionis fiducia divinum placet et magnalia impetrat. quam humilitas
commendat. Qui confidunt in Domino sicut mons Syon. Sic e contrario abhominabilis est illa presumptionum
fiducia. que generat superbia. Non enim salvatur rex per multam virtutem. s. et gi. ii. s. i. m.
u. sue. Maledictus enim homo qui confidit in homine. et ponit carnem brachium suum. erit enim
sicut myrice in deserto. et non satiabitur cum venerit estas. Quoniam utilis ergo erit putamus
in hoc nostro loco. illa presumptionis malorum lapidum cogitatio. viciorumque recordatio.
que nos poterit custodire ab hoc execrabili superbie tipo. et protegere ab hoc nostro maledicto.

Quoniam ex bonorum nostrorum recordatione oportet desperationem repellere.

Sic sane periculo imminente. temptatione superveniente. cum presenseris animum tuum
desperatione tangi. et ad diffidentie locum deici. et ad pertinacium castrorum locum
devolvi. debes bonorum lapidum tumulum presentem habere. et ad virtutum perpetrandum

memoriam oculos reflectam: et ex earum recordatione, spei et fiduciam reformare.
Sic iob rebus nudatus, filiis viduatus, ulcere percussus, cum se in loco castrorum desperationis
cerneret, et desperationis malo se pulsari presentiret, ut diffidentie malum
temperaret ad bonorum lapidum acervum recurrit, et ex bonorum recordatione castra
sua undique munivit, et desperationis insultus fortiter repellit cum dicit. Oculus fui
ceco, et pes claudo. Pater eram pauperum, et causam quam nesciebam diligenter investiga-
bam. Conterebam molas iniqui, et de dentibus illius auferebam predam. Sic et ezechias sub ne-
cessitatis articulo. ad hoc munimen lapidum recurrebat. cum circa vitam diffideret,
et ex bonorum actuum suorum representatione. divinam misericordiam provocabat, periculique suarum
obtentu. diffidentie periculum propulsabat. Memento inquit domine. quomodo ambulaverim coram te
in veritate et corde perfecto, et quod bonum est in oculis tuis fecerim. Debemus itaque et nos promp-
tum et familiarem habere sub omni tempore temptationis. antiquorum bonorum memoriam
presentem tenere, et in hanc consuetudinem in continuum usum duximus? qui lapides bonos.
et iuxta divinum documentum electos. in loco castrorum collocavimus. Nichil enim aliud est
electos lapides in unum locum aggregare, nisi divine confirmationis et corroborationis qua-
litates diligenter retractare. memorieque commendare. Et nichil aliud est. eos in loco castrorum
fixisse. nisi horum memoriam in omni temptationis articulo firmiter assuevisse. De .xii. prin-
cipalibus virtutibus in quibus solidatus est animus.

Nos autem de medio iordanis alveo. per divinam
virtutem siccato. et ad numerum .xii. lapidum colligimus. qui statum virtutum nostre
quasi sub divine visitationis tempore fuit. diligenter discutimus, et quales et tempus in una-
quaque principalium virtutum iuxta aliquid fuimus. subtiliter exquirimus. hoc enim singulos de
singulis tribubus homines. singulos lapides tollere: quorum firmitati iuxta aliquid ad singulas
virtutes. per aspirationis gratiam aliquid extitit. vacare invenisse. Quod autem de .xii. filiis iacob
sentiamus. ex quibus originem traxerunt hee .xii. tribus. alio loco iam diximus. Per ruben et symeon.
intelligimus timorem et compunctionem. per levi spem. per iudam caritatem. per ysachar. locu-
pletatem. per zabulon securitatem. In gad intelligitur abstinentia. In aser patientia.
in dan et neptali. circumspectio et speculatio. In ioseph et beniamin. discretio et insi-
bilis contemplatio. horum autem tribuum in hoc loco ostendere iam nolumus. de quibus quid nobis rectius
videbatur. alias iam diximus. Sed quia ex tali sobole. secundum suum in .xii. tribus multiplicatum
esse confidit. discat quales lapides de medio iordanis tollere debuerit. et hanc
virtutum perveniendi. usque ad ex[...] titulum promovit. Recolat ergo quod roboris. quod

fortitudini. et firmitati. ad diuine aspirationis afflatum se senserit hausisse. et hic est
lapidem electum. de loco damnato tulisse. Sed non per singulos de singulis dicendum uobis. hic lapidum
electio fiat. hanc conlatationis sue opera per singula quis dinumerat (diuinas) uirtutes exerceat. et lapidum suorum
numerum usque in duodenarium extendat. Cogitet quam quasi cuiusque post iordanis conuersionem. hic diucius
receptum ipse. cogitet in quo sub tempore diuine uisitationis. et uigoris fuit iuxta aliquid.
in uno quibus uirtute. Cogitet quanta soliditate tempus eius fuit in timore. quanta grauitas in
conpunctione. quanta stabilitas in spe. quanta integritas in caritate. quanta maturitas in iocunditate.
quanta asperitas in seueritate. Cogitet quam austerus fuit in abstinentia. quam robustus in patientia. quam
sollicitus in circumspectione. quam attentus in spectatione. quam cautus in discretione. quam quietus in contem-
platione. Cum autem hec omnia plene perspexerit. memorieque mandauerit. tumulum conse oportuit
erigere. Infiniti negotii esset. et quod nemo omnino explere potuisset. si iubet dominus omnes de omnibus
tribus lapidem suum tollere. eo quod nemo sufficeret seipsum digne pensare. quod sit ad omnia. non
dicam in omni. sed in uno solummodo quibus uirtute. Sufficit ergo unum aliquid pensari et insigne esse sui
desiderii. per omnes has quasi decem uirtutes seggregare. taliaque memorie usum firmiter.
et ieiunium recordationis. sub omni diffidentie periculo. contra desperationis insultum pugnare. Facile
enim animum suum. quibus deiectum. quantalibet temptatione pulsatum. ad spem diuine mi-
serationis. statimque confidentie reparat. quod quasi aliquando ex diuina operatione fuit. ad me-
moriam reuocat. Omnino et absque dubio. libenter se exercet in tali studio. et datum est nosse
quid ualeat. et quam utilis sit hic huiusmodi lapidum studiosa collectio. De soliditate timoris.

Quam utilem quidem putamus illum lapidem. quem primo loco posuimus. soliditatem uidelicet
timoris. per quem mens fundatur in solido humilitatis. Quantum autem ualeat. dominica
illa sententia probat. que dicit. Super quem requiescet spiritus meus. nisi super humilem et quietum et trementem sermones
meos. Hic est lapis offensionis et petra scandali. non forte dubitet hic esse lapidem. quem reproba-
uerunt edificantes. f. e. i. ca. an. Superbe et inutiles et suam faciam statuere uolentes. nil solent
molestius pati. nil amplius indignari. quam apparere despecti. et uiles uideri. De grauitate con-

Sed et secundum lapidem quem dicitur est grauitas conpunctionis. apud ieremiam puto punctionis.
posse reperiri. qui petiuit capiti suo aquas. ut lugeret interfectos populi sui. et datum ei
non dubito ab eo qui conuertit petram in stagnum aquarum. ... Hanc eandem petram. apud
petrum puto inueniri posse. eo quod tactus dolore cordis intrinsecus. egressus sit foras. et
fleuit amare. percutiens uirtutis silicem. egresse sunt aque largissime. et factum est irriguum superius.

Terciam petram que est longanimitas De spei longanimitate et irriguum inferius.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

spei. ap̄ iob ñ dubito posse reperiri: qui qui fūdebat riuos olei: nūq̄ ⁊ leuebat
dolorē corpis sui. Sp̄abat ·ꝗ usq; ad mane: īt tot dāpna. doloꝝq; ulnā.
nūq̄ exhaustꝰ oleo spei sue: nūq̄ diffidēs de unctione diuine mīe: ⁊ si occi
dit me ī eū. ī ipo sp̄abo. De caritatis integritate.

Quartā uero ap̄ petrū petrīn inuenio. ē dictū eē ñ dubitam̄ a dño: tu es
petrꝰ ⁊ sr̄ hāc petrā edifi. ec. mā: eo qđ diligebat x̄ dñm ex toto corde suo.
⁊ ex tota aīa sua. ⁊ ex tota mente sua: ū acie agnoscēs qđ ip̄e eēt x̄ filiꝰ di uiui.
Vobiscū inuenit caritatis integritatē. Si eā ap̄ petrū ñ reꝑias: qui corda cordiū inspectorē.
audeo ꝓfiteri ⁊ dicē. dñe tu scis qa amo te. De maturitate iocūditatis.

Quintā aūt petrā ap̄ ꝓphm̄ illū eē. dubitare qis audeat: qui ꝓpha dñi. et
certā ꝓphetie dogmata uerificat. Hs igr̄ ꝓphs. q scit iubilationē. Beatos
utiq; eē qis neget. qs dñs cibauit adipe frumti ⁊ de petra melle sa. et iocū
ditatē ⁊ cenū ⁊ exultationē: thesaurizauit sr̄ eos. Audiuit ū arbitror. q̄le sit
⁊ hūc lapidē īt cetos possidē. q fluit iocūditatis melle: ⁊ saciat itimē in
gaudiū dñi sui ītna dulcedine. Vale qso erit qtiēs oportunū fuit. de petra
melle saciari: ⁊ de torrēte uoluptatis iuina bibē. ⁊ iebariē. Hēc qnt' ille
ū dēm ē lapis. q dicit ē maturitas iocūditatis. Nil ḡ leuitatis hēt. nil ei cadu
cū. nil carnale sapiat: ad magnā aūt maturitatis grauitatē aīū ꝯponat. q
solū iī esurit ⁊ sitit. qđ de hī lapis manat. De asperitate seueritatis.

Sed ille ū arbitror dimicabat ī lapis sexto: cui dictū ē a dño. Ecce dedi faciē
tuā ualētiorē faciebꝰ eoꝝ. ⁊ frōtē tuā duriorē frōtibꝰ eoꝝ: ū adamātē ⁊ ū
silicē dedi faciē tuā. Cōtēbat ḡ ieremias exasꝑatē domū isrl̄ ī adamāte ⁊
silice: eo qđ eēt atta frōte ⁊ duro cordē. Stāsq; ī porta domꝰ dñi āuūciabat
eis scelā eoꝝ: uba eoꝝ ñ timēs. ñ uultꝰ eoꝝ. Hūc lapidē tenet ī manibꝰ. rex ille
fortis ⁊ potēs ī ꝓlio: ī q dicit ē fortis armis. ⁊ uir bellicosꝰ ab adolescētia sua.
Reuelauit ·ꝗ dd ī philisteū. ī funda ⁊ lapide: ī noīe dñi. ⁊ uos ecce q̄ibꝰ armis.
ille adolescētulꝰ ⁊ ꝯtēptꝰ. ⁊ statura pusillꝰ. dicit goliā gigātē imanissimū:
eo qđ docꝰ eēt a dño. docta ūre manꝰ ad ꝓliū. ⁊ digitos suos ad bellū. Habe
bat sane arma ñ carnalia, sꝫ potētia a deo. ad destructionē munitionū:
⁊ erat ī eis pugnās. ⁊ destruēs. omē altitudinē extollētē se. adūs scientiā
dei: ⁊ ī captiuitatē redigēs omē intellectū ī obsequiū x̄. Sup os ·ꝗ docētes se

(c) 2006 Ministerio de Cultura

intellegeret: et tecum fiducialiter annunciavit iusticiam domini in ecclesia magna. Sic et ipse de se ipso de preterito prophetavit: et de futuro promittit. Annunciavi igitur iusticiam tuam in ecclesia magna, ecce labia mea non prohibebo, domine, tu scisti. In Christo itaque habens ulcisci omnem inobedientiam, arguebat elatos: corripiebat inquietos: et insuper increpationum lapides et correptionis asperitate. dicebat invitatis adulatoribus. Et cum esset vir mitissimus in populo suo et mansuetissimus. memento igitur domine David et omnis mansuetudinis eius. cum esset igitur tante mansuetudinis. nichilominus tamen in matutino interficiebat omnes peccatores terre: ut disperderet de civitate domini omnes operantes iniquitatem. **De austeritate abstinentie.**

Septimum lapidem dicimus esse: austeritatem abstinentie. In hac petra Samson obtulit domino olocaustum: et obtinuit de sterili gignere virum fortissimum virorum, ad ignominiam gentium et gloriam plebis sue israel. Puduit sane eum tandem aliquando diu pavisse sterilem, et que non parit: et ultra noluit sic non debuit debitor esse carnis. ut secundum carnem viveret: sed castigans corpus suum et in servitutem redigens. hedinasque carnes in abstinentie petra immolans: ignisque carnium et carnibus ipsis accepto celitus igne consumens. Fluxaque corporis restringens. noluit de cetero ire post concupiscentias suas. Sicque impetu carnis edomito. impetum spiritus roboravit: quia carnis infirmitate fit fortior.

De robore patientie.

Post hos lapides sequitur robur patientie: quem lapidem in petra pro octavo loco annumerasse. Ecce lapis fortissimus: omniumque durissimus. Hunc lapidem tenet in manibus celestis milicie signifer ille prothomartyr stephanus: et fortis est ei turris fortitudinis a facie inimici. Inter lapides. lapidum se primitus sustinuit fortiter ictus: et non timuit lapidantium minas. non eorum impetum. qui stridebant dentibus in eum. O lapis fortis et durus: sed dulcedine plenus. O petra robustissima: sed pietate plena. Miraris quod hoc audis. quomodo in patientia sua possedit animam suam: sed mirari potius debuisses. quomodo animus sub tanta persecutionis amaritudine. non amiserit dulcedinem suam. Ab inimicis premebatur: et pro inimicis precabatur. Sustinebat seviciam humanam: et suscipiebat gloriam divinam. Ecce igitur vidit celos apertos: et ihesum stantem a dextris virtutis dei. In terris premebatur: et de celis consolabatur. Affligebatur ex illata miseria: afficiebatur ex inolita misericordia: gratulabatur ex inspecta gloria. Ecce sub uno eodemque tempore. videbat inferius unum compatientem: videbat superius unum iocundantem. Ecce quomodo de eodem pectore manabat pietas cum iocunditate: iocunditas cum pietate. Ecce quomodo de eodem vase manat oleum cum melle: oleum pietatis cum melle iocunditatis. Que ergo est ista in lapide isto olei et mellis impermixta confusio: et confusa permixtio? Miror si non mirari. quomodo pugnator fortis sub uno eodemque momento. suggebat mel de petra: oleumque de saxo durissimo. Mira virtus patientie: et quam digne penes petram

(c) 2008 Ministerio de Cultura

hu' petre. q' i tāta copia distillat oleū ē melle. Q'nta q̄so olei ⁊ mell' copia īēē de
p̄bēat. ū mīa nulla malicia minuit'. ū dulcedo. nullo dolore attenuat'. Immo
mir' imodū crescit ex dolore delectatio. ⁊ ex passiōe ꝯpassio. Q'r sane ē lapida
ret. mḡr miserabat' inimici s' q' in'bs suis. Positis genib' orabat dicēs. dn̄e ne
statuas ill' h' pc̄m. q' nesciūt qd faciūt. Ecce qm̄ ad positionē genuū. effusū ē
oleū. ⁊ q'd certe uīū oleū effusū. fc̄m ē nom̄ ~~suū~~ eius. Sicq' ad miserationē inimici. fc̄a
ē effusio olei. itm ū adolescēs q' genua sedebat. respx' sic ex odore unguēti. Incur
uato nāq; corpe ⁊ iclinato lapide. cep' oleū effluere. ⁊ fc̄m ē sic unguētū i capite.
⁊ descēdit i orā uestimēti ei'. q' uestimēta s'uabat. Velocit' g' surgēs. q' diu sede
rat. i tenebris ⁊ umb' morti. cep' currere. i odore unguētoꝝ. Exultāsq; ū gigas ad
currēdā uiā suā. q̄cq; erat i pecc' spē. illuc [illegible]. ⁊ q'd certe fc̄s ē x' bon' odor i

Nonā petrā inuenio ap' ezechiā. **de sollicitudine circūspectionis.** — [illegible] loco.
Inuenio eā ap' amici sp̄osā sp̄osiq; amicā. cui d' [illegible] icāticis. Surge amica
mīa. speciosa mīa ⁊ ueni. colūba mīa i foraminib' petr'. i cauña macerie. Sic ⁊ eze
chias ad sp̄ose similitudinē q'etē eligēs. secretūq; captās. sedēsq; i foraminib'
petr'. seu i cauña macerie. sic pull' hirūdinis sic clamabat. meditabat' ū
colūba. O q's m dabit pēnas sic colūbe. ⁊ uolabo ⁊ reqescā. si forte possim
euolare i id loci. ū passer inueñ s' domū. ⁊ turt' nidū s'. ū repo. pul. suos.
v' q̄so q'cq' tuti repiet'. si i foraminib' p'ceciu pet' ñ inueniet'. ū studiosa
p̄meditatio. q̄cq; p'iecta añ q' eueniat p'uidet. ⁊ uēta p'ueniēs. ex p'teri' futura
colli[illegible] git. ⁊ q'd dubiis reb'. ñ dubio' euēt' sepe p'nosc'. Q'd aut' ē aliud
circūspectio. ñ circūstātiū maloꝝ sollicita sagaxq; p'scrutatio. Ad hāc
ptinet p'teritoꝝ maloꝝ recordatio. p'sētiū ꝯsideratio. futuroꝝ p'meditatio. ū
scdm nom̄ suū uacit' sic circūspectio. hui' assiduitas hoīē cautū effic'. ⁊ q'ntū
possibile ē. tutū reddit. **De assiduitate speculationis.**

Decim' lapi' dicet' ē. assiduitas speculationis. Iacob declināns a facie fr'is sui dās' locū
ire. dū pegre p'ficisceret'. festināns ne fug' sua. fieret yeme aut sabbo. hūc
lapidē i itin'e inuenit. inuentūq; capiti suo supposuit. ū ñ h'ret ū capud suū
reclinaret. dū i uia obdormiret. In h' lapide. i pace i id ip'm obdormiuit. ⁊ reqi
esceret. ⁊ i itin'e reqē inueñ. q' ñ i cubiculis stratisq; p'purei' inueniri possunt.
q' mollib' uestiūt' ⁊ i domib' regū s'. Reclinato itaq; capite sup' iacob i h'
lapide. clausisq; oculis ꝯcupiscētie. q' ap'tos legim' i p'mo parēte. dū i hoc

(c) 2006 Ministerio de Cultura

reclinatorio alta quiete sopitus dum exteriorum omnium liberius obliviscitur, animus eius ad interiora
evigilat: videtque quod prius vigilans et videns videre non poterat. Scalam usque in celum porrectam.
Animus eius erectus erigitur, dumque in gradibus scale conspicitur: non per visibilem formam, invisibiliumque
figuram, et intellectibilium intelligentiam, spectantis animus sublevetur. Felix cui invisibilium
scientia fit scala ad invisibilia cognoscenda. Pulcrum est spectaculum videre huius scale sca-
laria in congruo proporcionaliumque locata, et usque in summum ordinate distinctionis continua-
tione producta: et per multiplicem causarum differentiam, dignitatumque disgregatione ordinate
distinctam, distinctamque ordinatam, paulatim se animus ad superiora promoveat, provectusque
gradibus semper ad altiora conscendat, donec invisibilia dei, a creatura mundi, per ea que facta sunt in-
tellecta conspiciantur, et dum in gradibus scale videantur. Et quasi solus hic, non in hoc reclinatorio dormiens
videret: quod hic vigilans efficeret. non ascensionis sue scalam usque in celum protenderet, et invisibilium
spectationi, spectationem invisibilium continuaret. Quod quidem in hac ascensionis tempore angelice
occasionis alludium sponte se ingerit: non humane investigationi, divina revelatio oc-
currat. Itaque videntur angeli in hac scala nunc ascendere, nunc descendere, et nunc ad summa, et
nunc ad ima animum erudire: non in divinis et humanis. Multa quod per se ipsum non potest, ex divi-
na revelatione cognoscat. Et possent quidem angeli sine scale ministerio pro desiderio suo arbi-
trio, sive in ima descendere, sive ad summum evolare: si opus esset divine inspirationi. Nulla
revelationum suarum manifestatione, ulla corporee similitudinis instrumenta querere: si
vellet nos primo per speculum et in enigmate, et non statim facie ad faciem videre. Ascendunt itaque
angeli in hac similitudinum scala, atque descendunt: atque alii post alios nunc ascendunt, nunc des-
cendunt: non dum multiplicium revelationum alia ingeritur, alia subtrahitur: spe[...]culantis
animus multiformiter illuminetur: ut que simul pro intelligentie sue exiguitate capere non
potest, succedentes et per morarum intervalla singillatim intelligat. Ecce quod invenimus: quod
in hoc lapide obdormivit. Felices quibus vertitur in scalam, quod aliis solet esse in ruinam. Felices
quibus exteriorum scientia fit scala ascensionis, non ruina dejectionis. Felices quibus scientia illa
que inflat, non est ad inflationem: sed ad inflammationem eius que edificat. Felices quibus temporalium pulcri-
tudo fit eternitatis instigatio. Oportet ergo non aliud velle, caput in lapide reclinare, et in hu-
ius spectationis desiderio animum obdurare, et huic studio pertinaciter insistere: qui cupit hanc ascen-
sionis scalam invenire. De certitudine discretionis.

Recte certitudinem discretionis invenimus lapidem dormimus quod si diligenter querimus, cum apostolo
Paulum invenimus. Tantum sugillat qui discretionis dono confidere, cum et consilium suum examinatione
ordine presumunt: non fideles consilium dicunt. non divinum preceptum nihil. De ...

iste preceptum domini non habeo: consilium autem do. Hic est quasi alius scilicet ipsum in exemplum conversationis proponit:
et vitam suam in exemplum formam sequentibus ostendit: et dicit. Imitatores mei estote: sicut et ego christi.
Et recte sane: eo quod statuerit dominus super petram pedes suos: et direxerit gressus suos. Is enim ut
arbitror lapidibus viatorum illorum via strata erat: de quibus propheta per admirationem exclamat.
Quam speciosi pedes evangelizantium pacem: evangelizantium bona. Hiis nisi fallor lapidibus integre
ille patriarcha ioseph. quem princeps ipsorum constituit dominum domus sue. et principem omnis
possessionis sue. ut erudiret principes sicut semetipsum. id est secundum prudentiam. doctrina hiis igitur lapidibus pla
teas egipti recte incedens stravisse: et tamen ut non haberent filii israel necesse fuit in luto et latere
omnibus diebus vite sue. Horum adhuc lapidum penuriam propheta sustinebat. et sub magna
discretionis inopia laborabat. cum adhuc fixus esset in limo profundi: eo quod nondum super petram constaret
tanti eruditio consilii: et tamen ut domino proclamaret et diceret. Quousque ponam consilia in anima mea?
Sed quia hiis limum profundi nunquam plene evasisset: ut hanc quasi quoque loquitur in petram tandem aliquando invenisset.
In petra igitur exaltavit me: et nunc exaltavit caput meum super inimicos meos. Quia quasi hiis generibus lapidum viam sibi non
stravit: nunquam munde incedit: nunquam stabiles gressus figit. Qui vult igitur firmiter et honeste
incedere: debet nil omnino inconsulte agere: et qui debuit lapidibus constare sibi viam stravisse. et post
secure incedere. Omnia igitur sapienter fac cum consilio. et nunquam penitebis. De quiete contemplativus.

Lapidem duodecimum omniumque novissimum: invenire possumus ut arbitror apud dominicum
sepulcrum. Dictum est enim super eodem. lapis [illegible]is: tranquillitas contemplativus. De hoc genere dictum
lapidum. ioseph ille ab arimathia sepulcrum sibi incidit: sed christus in eo mortuus quie
vit: quia quietem quam prudentia sibi per meditationem querit. et per diffinitionem describit: sapien
tia per contemplationem invenit. et per experimentum apprehendit. Semper vero prudentia querit. et
semper querere debet illam quam christus docuit pacem: ut non turbetur unquam formidet. Semper studet ut
talem pacem inveniat: semper nititur ut vanam vel securitatem defendat: sed semper invenit quod de preterito
doleat: quod in presenti oppugnet: quod in futuro caveat atque pertimescat. Potest igitur animus
hanc pacem per prudentiam sollerter querere: et per meditationem subtiliter investigare: nunquam eam
tamen nisi per sapientiam et contemplationis gratiam potest invenire. Sed cum ceperit animus per puram intelligen
tiam semetipsum excedere: et illam incorporee lucis claritatem totus intrare: et in hiis que intima
minus videt. quandam interne suavitatis saporem haurire: et ex eo intelligentiam suam condire.
et in sapientiam vertere: in tantum illi mentis excessu. pax illa que neque turbatur. neque formidat.
inveniatur atque optinetur. ut fiat silentium in celo. quasi hora dimidia: ita ut contemplantis
animus nulla alterantium cogitationum tumultuatione turbetur: nichil omnino inveniens.
unde quod per desiderium petat. vel per fastidium arguat. vel per odium accuset. Ad summam

(c) 2006 Ministerio de Cultura

itaq; pace cponit. q i h lapis sepelit. q in cteplationis inmobilitate tot colligit
atq; cocludit. Neq; n lapis iste. sic ille iacob solo capiti supponit. neq; sic ille
potior pedib subsistit. s; toto corpi coaptat atq; applicat. Hic itaq; lapis totu
corp abdit. totu includit. ab oi parte cphendit. eo qd pax illa q oine sensu exsu
pat. oine sensu humanu funditus absorbeat. et i diuinu qndam habitu piore aie
parte. felici transfiguratioe mutat. Iacet h corp suu sensu et motu. i h diuico monumto.
nich sensualitas. nich agit imaginatio. et ois iferior uis aie. a pprio iam uiduat offi
cio. Non n h lapideu monumtu. sic saxeu illud patriarche iacob reclinatoriu. s;
pit corp uiuu. qmuis sopitu. n recip corp n mortificatu. Aliud e dormire. aliud
e obire. Aliud spm suu totu i se ipm colligere. et aliud e sup se leuare. et se ipm
deserere. Aliud e appetitu cohercuisse. exterioraq; curam cordi excidisse. atq; aliud e
ipm s i obliuione uenisse. Oportet g. an q itine liceat i illud itime qeti secretu.
et sume tranqllitatis archanu. oportet inqua ut fiat illa ualde gnsa. et ualde mirabil. n
dissolutio aie et corpis. s; alia ac mlto mirabilior. mltoq; gsior. illa denuq;
e ista e tipa diuisio uidelicet aie et spc. Hanc au i nob opari solet sic testat apls.
uiu ille dei sermo. et efficax. et penetrabilior oi gladio ancipiti. et ptingens usq; ad
diuisione aie et spc. Ad qso uspia caritas hac diuisioe mirabilius cenit. ut id qd
eentialit unu e. atq; i diuiduu. i se ipm scindit. et q simplex i se. et sine partib
cstat. a se ipo diuidit. atq; separat. Neq; n i hoie uno. alia eentia e eius spc. atq;
alia eius e aia. s; prs unu eadeq; simplicis nature subia. Non enim i h gemino uocabulo.
gemina subia intelligit. s; e ad distinctione ponit. gemina uis eiusde eentie.
una superior p spm. alia iferior p aiam designat. In hac itaq; diuisioe aia.
et q aiale e. i imo remanet. spc au. et q spuale e. ad suma euolat. Qd corpule
eu atq; feculentu. qsi corp emortuu desicit. et recedit i se et sub se ipm. qd uitile
subtile et defecatu e. qsi spc effiat ascendit. et transcendit iterius et ultra semetipsu.
alta qes. e sublimis requies. ut oine q humanit moueri solet. motu oine amittat.
ut ois q e mot diuinit fit. et i dm transit. H ille spc effiat. et i man patri
cmendat. [illegible] ille sopitator iacob scala idiget. ut ad celu ne dica ad pmu
celu [illegible]. Qd qso scala idigeat. q pat ipe man baiulat. ut ad tcy celu secre
ta rapiat. [illegible] i cin ut glie et dicat. dextra tua suscepit me. tenuisti manu dex
[illegible] i uoluntate t. d. m. et c. g. s. m. Non g op h ste. spc ille q medio sublat.
[illegible] scale. n eget i illa sublimitati sue ascensione. sustentari auxi corpe

(c) 2006 Ministerio de Cultura

similitudinis. ad umbrationem: non uidetur facie ad faciem. non per speculum et in enigmate.
Mentior si ipsi quod re ipsa tale non asserit: qui eternum est. Nos autem omnes reuelata facie gloriam
domini speculantes: in eandem imaginem transformamur a claritate in claritatem. tamquam a domini
spiritu. Vides ergo quid agat et intelligis non arbitror quid ualeat. illa diuisio anime et spiritus:
de qua superius iam diximus. Spiritus ab infimis diuiditur: ut ad summum sublimetur. Spiritus ab anima scin-
ditur: ut domino uniatur. Qui enim adheret domino unus spiritus est. Felix diuisio et expectabilis se-
paratio. ut quod passibile. quod corruptibile dinoscitur. suis interim passionibus moriatur: usque
adeo ut nichil passibilitatis. nichil corruptibilitatis interim sentiat: ut et illud quod spiritale.
quod subtile. usque ad speculationem diuine glorie sublimatur: et in eandem imaginem trans-
formatur. Pars igitur inferior componitur ad summam pacem et tranquillitatem. pars autem superior sub-
limatur ad gloriam et iocunditatem. Sic faciem Moysi. superiorem sane corporis partem. a con-
sortio domini glorificatam agnouimus: ita ut non possent filii israel intendere in uultum eius propter
claritatem ipsius. Quis ergo digne dicere. quis explicare sufficiat. quid fortitudinis. quid
uirtutis. quid pietatis. quid perfectionis. in excelsis sui glorificatione. spiritus acquirat. quamuis pere-
grinationis sue protelationem. usque in diem tertium non excedat: et si silentium moram. usque ad
dimidiam horam non producat: licet. eat et redeat. in similitudinem fulguris coruscantis.
Sic Moyses sanctus de consortio diuini colloquii. cum clarificato uultu quasi cornua reportat:
ostendens quid uirtutis. quid fortitudinis de eius contubernio contraxerit. qui dat uirtutem et
fortitudinem plebi sue benedictus deus. Redit igitur tandem. et reuertitur ad se spiritus ille. qui
longe excesserat super se: et quod passibile et corruptibile posuerat. quasi inpassibile.
et incorruptibile. ad pristini status comparationem resumit: et in nouitate uite resurgit.
Quod est uidetur: ad illatam iniuriam hilarescere. obiectam contumeliam non erubescere. de
tribulatione gaudere: immo hec in nouitate uite ambulare. et secundum aliquem modum
se ipsum inpassibilem ostendere. et suis passionibus non subiacere. Ecce quo usque proficiunt: qui in
hoc lapide requiescunt. Multa [illegible] que de hac materia dici potuissent: sed non hoc loco dici debuissent [illegible]
et moderate digressionis mensuram non excederem. Puto autem hunc nouissimum genere lapidum
omnium esse dignissimum. atque preciosissimum. Numquam tamen debemus spernere: sed singulos salta
de singulis querere: et in unum congregare. Notandum sane hoc esse primum opus quod in terra promis-
sionis fieri precepit: ut diuinorum [illegible] operum eternum memoriale. primo omnium consti[illegible]
Sic in his lapidum tumulo. dominica illa eterne hereditatis promissio. usque fecerat [illegible]
usque secure possiderent. Vt hec beneficiorum diuinorum operatorum obliuiscerentur ad memoriam
optinenda promouit, uos meruit. Explicit.

Gt uelꝫ anguis senis labitur annus.
Currimus absq; mora. cito tansit n redit hora
Ad mortem cursus breuis ē. n unde recursus.
Mors subito ueniet. puluis caro sordida fiet.
Mundus transibit. sua gła cassa peribit.
Nullus i hoc fructus. seqtur sua gaudia luctus.
Infima tēp nam. ardēt sūma petamus.
Regnū celoꝝ. requies ē plena bonorum.
Hic n algores. nebule. nox. cauma. calores.
Hic uiret eternū tēpus. sine tēpe uernum.
Hic sol iusticie radiat. splēdorq; sophie.
Hic oms iusti. iuuenes formaq; uenusti.
Ut sol fulgebūt. dno simulesq; manebūt.
Nil ibi decrescit. nil languet. nilq; senescit.
Nil deformat. nil tristit. nil uariatur.

No ibi merores. os pcul sūt dolores.
Cuncta manēt tute. sūt oia plena salute.
Omis exultat. omis laudādo resultant.
Angelicusq; chorus. nurāda uoce sonorus.
Hoc laudāt qd amāt. h scła p oia clamant.
Est ibi sollēpnis. iocūda diesq; phennis.
Dulcis cōcēt. formosa sonora iuuentus.
Pax ibi iocūdans. qi flumē ūq; redūdās.
Vnanimes cuncti. i uno pectore iuncti.
Omia noscētes. i sua corda uidentes.
Hicq; senatores. i sūt q; minores.
Oma cuiq; . cuiuslibet urbsq; deusq;.
Copia sūmarū. plenissima deliciarum.
Est ibi grant. constant. sufficienter.
Nī ibi deficiet. ds omib omia fiet.

Versus dierum egyptioꝝ uniuscuiusq; mensis totius anni.

Prima dies mensis. i septima truncat ut ensis.
Quarta subit mortē. ꝓsternit tercia fortem.
Primus mandētē. dirumpit qrta bibentem.
Denus i undenus. ē mortis uulne plenus.
Tercius occidit. et septimus ora relidit.
Denus pallescit. quindenus federa nescit.

Tredecimus mactat. iulii denus labefactat.
Prima necat fortē. sternitq; secūda cohortem.
Tercia septembris. i denus fert mala mēbris.
Tercius i denus ē. sic mors alienus.
Scorpius est quīt. i tercius ad mala cinctus.
Septimus exanguis. uirosus denus ut anguis.

Perscripto libro sit laus et gloria Christi

LIBER · S̄ · MD · S̄ · CCBS

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Sollempne gloriosissime matris Christi memoriam que singulis fere sabbatorum diebus a plurimis per orbem terrarum ecclesiis devotissime obeunt laudem et honorificentiam celebrantes, nostre stilo lingue prosequi cupientes, non solum eiusdem venerande virginis excellentiam pro modulo nostro septem attollere testimoniis, verum etiam cur precipue sabbati die eius regine sollempnitas recolatur, scilicet quare dulce est et ipsi celebritati evidentem exemplum per rationis formam assignare proposuimus. Unde primo dicendum occurrit quod statutum a patribus legimus ut totiens psalmodiarum repeticionibus nos deo cotidie offeramus quotiens diei et noctium horis sol et luna orbem lustrare videntur. Iustum est enim quod prima earum ab offensis nostris quas prima et secunda et tercia hora commisimus nos emundari rogamus. Hora quoque tercia ea que quarta, quinta et sexta hora commisimus. Sexta vero hora que septima, octava et nona deliquimus. Nona similiter hora que decima, undecima et duodecima peccavimus. Unde quia xii diei horas in quatuor conclusimus, prima videlicet, tercia, sexta et nona hora, similiter xii noctis horas in quatuor complectimur, vespertino scilicet, completorio, nocturnali et matutinali officio. Que quatuor officia procul dubio statuta maiorum traditione ad totam noctis obsequia pertinere tota securitate loquuntur. Verum quia ante tremendum iudicem non est speciosa laus in ore peccatoris, maiorum quoque traditione sacratissimo instituto, ut eidem tremendo iudici matrem totiens de die noctuque horis tota devotione hymnorum et psalmorum laudibus aptatam, per quod in predicto filii sui

obsequio nimium deliberate et negligenter exsequuti sumus, per ipsius regine officium quod gratuito ad debitum pensum addidimus veniam consequi mereamur, ipsa scilicet impetrante que singulari privilegio in celo super omnium angelorum et sanctorum choros apud filium suum omnium creatorem et redemptorem attollitur, ut terribilis hostibus, amabilis vero angelis et hominibus bone voluntatis invenitur. Suppliciter et ultimo in fine ebdomade die sabbato videlicet eius vero dulcis matris sollempnitas specialiter agitur, eo videlicet quod die que dicitur resurrectionis, id est festivitati filii sui per xiii annos congrua habetur. Hac nempe laudabili ratione in esse illa post celsis sanctis specialiter intro universorum conditori filio suo domino nostro connectitur. Sic et eius festivitas post celsis sanctorum omnium motionibus in cunctis filii sui festivitati coherens celebretur. Non enim virginum quod partes per orbem ecclesie vel angelis vel apostolis martiribus confessoribus virginibus vel sancte cruci aut generaliter cunctis aut specialiter unum ex ipsis pro suo quisque affectu certos assignant ebdomade dies, sabbati vero die sola sanctissima et virginibus sanctissima que mater virgo dedicatur. Nec virginis sancte ab eius excluditur consortio vel honore, cum exemplum innuens virginitatis [illegible] magna sacra dominica [illegible] sabbato virgini matri domini nostra fuit nuncupata, quod in sabbato domini requievisse legitur, in hac quoque virgini specialiter requievisse et se sibi et thronum et cubiculum et talamum et reclinatorium et sic alium titulum assignavit. Hunc tamen sensum similiter dicens Salomon: creavit in ea requiescere in tabernaculo meo. Et qui creavit me requievit in tabernaculo meo. [illegible] laudem canit. Et qui creavit me requievit in tabernaculo meo. Et ecce tabernaculum dei cum hominibus, tabernaculum dei et virgo virginis. Habitabo in eis et inambulabo, et ero quasi [illegible]

(c) 2006 Ministerio de Cultura

7 ego i eo. Rege ẽe itaq: dñs habitat
7 i habitat i scis. R' geñ 7 i ucro ugini
habitauit 7 i habitau ẽ i ea ii iohs qui
in acent' ẽlaĩ statĩ p' angelica nunciacõ
ẽtas more ubũ caro factũ ẽ 7 i ea uq;
ad tps pariẽdi i habitauit. pea qi nĩ fu
cies ad nos ẽ abitau 7 sic ẽ sinu patris i a
uisibilr i ugine descẽdit. ẽ ugini ad
nos uisibilr i forma hois egdiens uiã
suã p ugine abitau. Q̃z ũ dĩ sedes ma
ria fuit. habs ex eo q dr. gia uisti. s. ẽ
sapie. Vr hi maria ptrũ. sta ẽ i eog
uistis ds spalr cũ sedat i maria di
sapia cũ spalr q corpalr tota resedit
7 q alys p parte. hinc ex toto diuini
ẽ i fusu. S. 7 q cũ di maria fuit.
habs ex lib regu ii dr. Fec rex salomõ
thin ẽ ebore gnde 7 ustiu illũ auro
fuluo. 7 erat tronũ apte pciosu 7 erat
due man hic in tenẽtes sedit. 7 duo le
ni iuxt singlas man 7 xii. leuncli. Nõ
fuit tale op' i uniuisis regnis. Singla h
ad laude uginis singlari fuit pertinam
Qa salomõ pacific' dr illũ innuit signat
p q pax tris inuciata ẽ capitib; anglis
Glã i ex. d. 7 icl. C' tñ ebne 7 gndis fuis
se dr. p q ut ugmis designat. Qz i ebne ẽ
pp eximiã castitati integtate 7 gndis pp
excellentissimã ei pcon aliis dignitate. qz
oiu i se integt 7 ptinarie scep auctore
ut uinto dice possit. Ego mat pclere
dilectois. 7 c. 7 magnitudis 7 sce. s. hẽ
thu dñs auro uestiuit. quia p' habita
te i ea sapiã di. que auro cõpat. tota ũ
uirtutib' sapiã 7 mitis resplendinit. Rotũd'
fuit tñ a parte pciou qz nõ solũ i aia q
ãimor pars hois dr. s; 7 i corpe q pcior
pars hois itelligr adeo oĩnẽ pfeccnẽ q
prouidentiã signatã ẽ habuisse. nõ se cor
palr cõtinuisse ñ dubitat. ut ut uinto
dice ualtat. In me gra oĩs uie 7 uitatis
i me oĩs spes uite 7 uitutis. Q̃d pfectu
apte ẽ. ẽ i qua oĩs uia uitatis 7 uitati
hõ cõlligr. ẽ uenit'. Due man' hic tri
sedit tenentes. actiua 7 cõteplatiua uita
itelligitr. q qlr i maria fuiut uide.
actiua fuit qz nec helisabt iã grauida 7 se
nẽ ei ministratura uisitauit. nec puer in
egiptu fugiẽs anxia tulit. nec i cana
galilee p aqua aufieda 7 i uinũ muta
tanda ministros ẽ diu iussione sollicito
ẽe curauit. nec filiũ suũ int uicinos 7 cog
tos p triduũ sollicita qsiuit. 7 qd pta emine.
Cũ usq; ad ipã cruce cũ ceteris mulierib' q
ihm a galilea secute fuant. filios mini
stris eu secuta sit. Cõteplatiua ũ uite ita
uicta fuit ẽ cõuertentib' d ihu adhuc puo
signis. ẽ ea scptũ sit. Maria ãt cõsuabat
o. u. h. c. i c. s. Q̃d ii stuporis amiratis
t dilectiois. i illa intus ei collatiũ putas
eã habuisse. cõtulisse. Cũ se angli nu
cia stupeda audisse. an partũ 7 i par
tu 7 p partũ uginitatis sue gra 7 gla
se ñ amisisse. angelos i ortu filij cõcini
sse. pastores stellã. magos 7 mistica mu
nia se cõspexisse. tacita sec iñte cõferret.
Cũ ist' hoie paruulũ gemos fouet q ẽe
dm ñ dubitaret. 7 octa. ulta filio suo ñ
tã hoi se pbe uero. q unigenito cõngit di
patris altissimi filio. Ad quã purã cõte
platione hac felice mulier i his oib' cõsce
disse. Vos tenis dm custodes. gabriele 7
iosep itellige. qz alr spalr alr ũ tpa
lr ad cõsuadũ 7 cõtestificadã diuina tm
integtate marie cõcesso fuisse ñ uinto
dr. P. xu. ũ luctos ut q. ẽtanti pacis
ẽ tã spectanda ugini cõcinuisse signati
ñ dubium. Q̃d tal op' i uniusis regnis
ñ fuit. hic liqdo colligr. ẽ ipa ẽ se' ugo
ẽstat. tanta in dicet oĩs. g. qz fec m dns

(c) 2006 Ministerio de Cultura

mag(is) q(uam) potest e(st). Non enim solum omnis humana
generatio. s(ed) (et) omnis militia celestis hunc mulier
em d(omi)n(u)m mag(is) fecisse testatur. q(ue) sup(er) omnem humanam
(et) angelicam naturam exaltatam veneratur. Ut enim
omnia in celo (et) in terra sunt et facta per filium
in quem [illegible] hodie invenit nu(m)quam recessum edat
Refert autem accubitum thalamo et reclinatorio [illegible]
[illegible] de accubitu in amoris canticis dicitur. Dum esset
rex in accubitu suo (et)c. desiderata virgo dicat.
Dum esset rex ipse in accubitu suo in mea carne
mea pro mundi salute humiliatus. nardus mea id est
Ihesus xpistus. mea extitit nardus que in talis
idolum [illegible] redolere fecit. [illegible] ex
se q(ue) ex me odorem respexit. ipsi [illegible] odorem suum
dedit. Quem odorem? Odorem caritatis (et) humilita
tis. odorem diligentie et remissionis. Que
caritas (et) humilitas [illegible] remissio. que spine
per naturam nardi significatur. [illegible] Ca
lida que est humilis (et) [illegible] miseros. Calor
caritatis [illegible] fuit. q(uia) p(ro)pter nimiam caritatem
qua dilexit nos deus. filius factus est [illegible] mulieris. humi
[illegible] accubitu [illegible] maneret
humilitatis servi formam sua accipiens [illegible] fac
tus obediens patri usque ad mortem. compassionis [illegible] que
[illegible] et [illegible] ihesus [illegible] per
transiit benefaciendo et sanando omnes op
pressos a diabolo. Dat quoque nardus ista ad odorem
suum. Quem odorem? redemptionis generis humani. [illegible]
[illegible] p(re)dicationis evangelii. de quo odore apostolo
[illegible] Odorem notitie sue manifestat deus
per nos in omni loco. Christi bonus odor sumus deo in omni loco
[illegible]
[illegible]
in toto mundo [illegible] redolet odor filii [illegible]
[illegible]. Aliter [illegible] flos [illegible]
[illegible]
[illegible] Aliter flos olive [illegible] suave op[illegible]
odor [illegible] Aliter rose [illegible]
flagrans [illegible] rutilat [illegible] ex martir
ior(um). Aliter flos lilii [illegible] fit vera

carnis de incorruptione virginitatis. Aliter flo
[illegible] magis [illegible] humidum [illegible] ultima loca
[illegible] humiliatur se [illegible] sublimat [illegible]
[illegible] purpura [illegible] suavi. Aliter spica
est ad maturitatem producitur. [illegible] bonorum operum p
fectio ad satietatem [illegible] iustitiam esuriunt
[illegible] la [illegible] viriditatibus suis replet
mundi agrum odore boni operis. Ecce
odor filii mei [illegible] Audiamus odorem ipsi [illegible]
[illegible] nardus inquit mea dedit odorem suum. [illegible]
nardus marie [illegible] redolet [illegible] perfecte [illegible]
ipsi celum aperit. [illegible] rex altissimi filius pa
tris in ea accubuit. [illegible] illa [illegible]
esse, absit. [illegible] o. d. p. [illegible]
[illegible] altissimi [illegible] benedictionibus [illegible]
[illegible] benedixit terram suam et dedit in ea [illegible]
[illegible] ut sic ipsa benedictionis terra da
ret fructum suum. dominum ihesum xpistum. S(ed) [illegible] fuit [illegible]
[illegible] benedictionis [illegible] Caritatis [illegible]
[illegible] et humilitatis benedicte. ut ipsa sequeretur [illegible]
[illegible] remissionis [illegible] et diligentie [illegible]
[illegible] superdicti nardi [illegible]
Calore [illegible] caritatis [illegible] maria flagrans [illegible]
[illegible] ut lege edocta fuerat. dominum ex toto corde
tota anima. tota virtute et ex omnibus viribus suis
dilexisse. [illegible] integritatem castitatis et virgi
nitatis [illegible] sine alicuius [illegible] exemplo primi
[illegible] obtulisse, [illegible] maledictum legis [illegible]
[illegible] maledicebat. [illegible]
ab auctore legis spiritu sancto edocta fuerat. mag
[illegible] placere fecunditate bonorum operum [illegible] filio ge
[illegible] incorruptionem [illegible] quia iam [illegible]
[illegible] morsibus [illegible] pullulabat. [illegible]
[illegible] spiritualis observare [illegible]
[illegible] adhuc fuerat [illegible] iam [illegible] parabat
hospitium filio dei [illegible] prima [illegible] mulie
[illegible] virginitatis amore [illegible] plena
[illegible] sola inter omnes mulieres divina et hu
mana [illegible] humani [illegible] totius mundi salu
[illegible] fecundus [illegible] caritate [illegible]

q(ue) ex desiderio
[illegible]
redolet
mora [illegible]
flos

carne marie. [illegible]

[illegible]

[illegible] sponsus procedens de thalamo suo [illegible]

[illegible]

generare [illegible]

[illegible]

[illegible] agnum. hec psalmista [illegible]

[illegible] de thalamo suo [illegible]

[illegible] tabernaculum [illegible] sponsi [illegible]

[illegible] in sole posuit [illegible]

[illegible] tabernaculum [illegible] filius [illegible]

[illegible] in sole posuit tabernaculum [illegible] sicut stella maris [illegible] stella solem [illegible] margarita [illegible]

[illegible] sol [illegible] maria [illegible] sol [illegible]

[illegible] firmamenti [illegible] mundi mare magnum [illegible]

[illegible] stella [illegible] sol [illegible]

[illegible] stella [illegible] sole [illegible]

[illegible] thalamo [illegible] sponsi [illegible]

[illegible]

(c) 2006 Ministero per i Beni e le Attività Culturali

toci cetis capud est. Iuxta illud apostoli: Vir est ca
put corporis ecclesie. Et nos sumus membra. Filie
[illegible] maria. [illegible]
et sponsi celebratur siue [illegible] supra [illegible] redi
mendo aliquid dicamus [illegible]. Fer
culum fecit sibi rex salomon de lignis libani. Colu
mnas eius fecit argenteas [illegible]
[illegible] filio. [illegible]
[illegible] ferculum fecit sibi
rex salomon de lignis libani. Ferculum [illegible]
[illegible]
ferculum [illegible]
[illegible]
[illegible] ferculum [illegible]
[illegible]
[illegible] Salomon [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] apostolos [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ex lignis libani. ex lignis
[illegible]
[illegible] ligna [illegible]
[illegible]
[illegible] sponsi [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Columne [illegible]
[illegible]
[illegible] doctrina [illegible]
[illegible] bona uita [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Eloquia domini [illegible] eloquia
casta [illegible]
[illegible]
[illegible]

plaus [illegible]
[illegible]
[illegible] sponsi [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] doctrina
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] passionis
[illegible] fide
[illegible]
[illegible] domini [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sponsi [illegible]
[illegible] salomon. [illegible] ferculum
[illegible]
[illegible] filio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] memoria de

(c) 2006 Ministerio de Cultura

uotao obsequi i cordib fidelium fideli et deuenatione diletione oi studio oi loco omni die oi hora infatigabili portat. Est et et eis q indui plene nom ei t scitate nouit undiq; gentilib iudeis hereticis. quia p ea - n ei dns p pria salte operi digno sit uoce pdicationis emittitur. Refert e qui dignitatis gta uanitis potestia mi mor excellentia tam ab isipientib q a sapientib. tam iustis q in iustis tam religiosis q irreligiosis. u q; tanta comdat - celebrat. S; - qd dicam q hr contra eu q ferri e. hic eni iudei gentils - heretici plima sophistice o uirginitate ei fidelib obiciunt. inuria - falsa q filiu ei aeterne assumi partu argumtat. hic fideles fidi scuto muniti. ex munitissimo scie scripture muro telissima scie spe iacta ad repellenda mach hoptiui sophismatu iaciunt - ad ancedn hac diu porta spin didissimaq; toci cuitim ualua toto agmin - ifideli conatim sup d libani q respic o damascu porta. unde assingunt tis libanu. Et ecceda t sac scipta un fideles qi i specta tantissim tantis porta respi aut sep q damasco q tpr pot sagnis - signat amicos t puos hoies. q sagnie i. uitas nita suffocatr. t sana doctrina mea subitte manit. Et haec g ab heticas p usitas facit repellr. q filio mare ipiq mat falsis obiectionib depauhe n uerent.
Comdauimus maria x ex scim i q - hac e n ip fert. e ppe ti di comd hoc. Et q i sci sui auctor e u q; collaudat. Et lignis libani scim mie scim e. Ha si in aliis scis fortaido costantie. mitior celsitudo. mitacior spesitas. boni opinionis odor. scietie uegtas. toci pfectiois excellentia repit i maria mat x. h in te securi pleni osfluxisse ex subsequenti

hr totissimi exprimat. Ha si dubet q cedi nim i ferro - i argento fuisse phibir q; b i libro sapie dr. Sapia edificauit sibi domu e. i ea colunas vii. fili di patris ubu di - sapientia patris que de se testat dicens. Ego sapia ex ore a altissimi pdiui. h sapia lapsu hoie reuare dignata. puido osilii sui archano no p anglm n p pphan. s; p semip a humanu gen amorcas laqo eripe. mediator posita - i cpsp e d. uni - uitenis oculis uideri n poterat n debebat. ex stirpe primi parentis ni ade. n aliud n ex alio gene carne assumes. eaclu ad nos i a p carne uisibil accessit. Que ppea n aliud q ex gene nro i carnam uoluit ut eos peccat q corrupit. habet ergo e ne suo carnis uisificatam. q iusta i iniactam. n ex copta carnali s. iiatte spe si patri. ad pplestiam o deceptorem nrm secure pugnatam. ut poss diuinitate plena atq; inmunda pcedet. Justo eni uiro iustissimo hospitium iustu - dignu hospitium ppari debuit. I uisu e q hospitiu ppitu e domi. talam utiq; uteri uirginal. Ut ipso de ea dicat e. tq ea ds - pelegit e. Et q ad nos dns in apls actu in e. S; hac elegit - pelegit. Et q cum ea cu ceteris scis s pelegit ea in ceteros scs. ut mitabit qd nouum - eremum ac pcipuu qdda q ea opare inter nos - qd ysaias dicit. faciet mg d. n. f. s. Multi gtre n ut q h nouum. qu ipse genatois huane mod pcedenti scis adeo dispositis pausserat. puis n hoie n amulier - n aiuro. s; ex deo. Ematio amuliere s; aiuro illam u posteros cu aiuro q amuliere. Et p istituit modo ip nouit et fieret hoc n aiuro. s; amulie ni tm - de h adeo nouu erat. ut n i scis patri pcesserat. n p uirgini parcu subsequi sit. dicat q tam ysaias. e c c e uigo. cp

dicat uirgo cōcipiet

f. astis uos e audiui uirginem accepisse. uirgi
nem peperisse. uirginem post partum permansisse. Po
uim namque sit tanta deuotio feminae est. Hec electa est que
et perfecta. Hec domus dei .vii. in ea columnis excisis.
vii. columne .vii. sunt dona sancti spiritus. videlicet spiritus
sapientie et intellectus. consilii et fortitudinis. scientie et pietatis et spiritus timo
ris domini. Ex quibus duo animam adam dirigunt. at
duo foris perfectam ostendunt; per vii. uero que conti
nui dicitur. ad vii. predicta sollicitam efficiunt. Sa
pientia namque et intellectus animam in contemplatione dirigunt
quoniam sapientia amare. intellectus conferre cognitionem
Quam magis per cognitionem ad animam descendimus. Sa
pientem reddit. eamque per sapientiam amatori coniungit
Qui non amat quod intelligit non est amandum. uel econtra
et amans esse cognoscere. Qui uero non amat quod intelli
git [illegible] esse amicandum. ingratus et insipiens fore
probatur. Vero qui amat quod amandum esse intelligit.
sapiens esse demonstratur. Et quia sapiens est [illegible] sagi
tta amoris per fenestram cognitionis penetrauit.
cum bonum quod cognouit. sapere amoris probau
it. Hee autem due uirtutes ita coniunguntur et co
plantantur. ut una sine alia noceat. alia uero
sine alia minus ualeat fiat. Amor namque sine
cognitione minus ualet habetur. Cognitio uero sine
amore inutilis esse probatur. Hinc et enim dicitur
Bernardus [illegible]. Ad cumulum namque decep
nationis. consistat in eis sola cognitionis. quando non
est in illis sapor dilectionis. Cognitio uero que per
amorem animam ad sapientiam erigit. [illegible]
eam eidem consociat. ut sic ipsi unitur et ipsa
unum est ipso et in ipso fiat. Hec igitur duo quibus in
maria fuisse [illegible]. Amoris scilicet et
cognitionis in ea plenissime fuisse [recte] conuincitur. A
mauit enim quod cognouit sicut omnia amandum esse.
Instructa namque lege spiritus sancti. cognouit domi
nus pura mentis et corporis castitate que [illegible]
[illegible] posse adherere. et ei
plus placere angelice [imitationis] forma que
diuine nature puritate intuente [illegible]
que humane [illegible] dilectionem

[illegible] quod ore [illegible] amplecti. Nam maria
que magdalena dicitur contra dimissa sunt ei peccata multa
quoniam dilexit multum. Quod per multum dilexit. remissio[ne]
cessit amor. ut sequeretur remissio. Itaque
[illegible] hec regina nostra dicere [illegible] in contrarie possu
mus. quod concessum est multum. quam prius dilexit multum
Recte namque fuit debitum [illegible] nequaquam in ea dilec
tio minuit [illegible] cognitionem [illegible] in ea in
sua cognitionem et dilectionem plenissimam. Et tunc
domini [illegible] intellectus [illegible] digne [illegible]
studiis [illegible] ardore et cognitionis in consi
ne. [illegible] Et unigeni
ti dei patris [illegible] splendore diui
nitatis [illegible] corporalis [illegible]
putas ea amore et cognitione dei perfecisse q
[illegible] alioque doctrina [illegible]
suum maiestatis presentiam. se adeptam fuisse
mirum et ineffabili modo gaudebat. Vnde
quod superiores factum est [illegible] cognitione et amo
re [illegible] ad adherendum diuinum sapientie in gra
templatione [illegible]
sociatur et sicut ipsi unitur et ipsi unum est ipso.
et in ipso fieret. Duo autem dona que sequuntur. consilium
et fortitudo sunt [illegible] et consilium ad prosperitatem. for
titudo uero pertinet ad aduersitatem. Cum enim quis per
prosperitatem extollitur. spiritu consilii necesse est re
gatur. ut tanto quis prosperitatis [illegible] aliis fiat gra
uior. quanto per consilium aliam sapientiam [illegible] dis
tinctus sit prudentior. Sic autem uere potentes consi
lium [illegible] statum in [illegible]
[illegible] per potentiam [illegible]
[illegible] fortitudo uero que ad aduersitatem se erigit
atque ad sufferendum molestias patientie
clipeum apponit. [illegible] per dolorem
[illegible]
Et sic [illegible] magis fiat [illegible]
gis ad patiendum fuit promptior. Hee igitur due u
irtutes hic in homine perfectum faciunt. Qui sibi
prosperitate sublimatur. sese per consilium regit
[illegible] per aduersitatem [illegible] fortitudinis [illegible]

alia .ii. ea in exterius perfectam faciunt

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nactim ceu qq; aponit. Hec q duo qstit
i maria regina mu̅di extitit. attenda m
i psp(er)itate eni̅ (et) ad(ver)sitate ipa fuit. i
utraq; n(on) q(ua)lib; s; maxima gl(ori)e nullus
mortaliu̅ simile hui(us). In q(ua)nta n(am) psp(er)i
tate q(ua)s ho(m)i(n)u̅ mansisse putas. q(ua)n reg(is)
altissimi mat(er) extitit. du̅ tanti pig
n(us) i ut(er)o gestaret. q(ue)m o fouet. (et) e(um) q(ui) o(mn)ia
c(on)tinet. oscl(u)a aura. lac s(an)c(t)issimu̅ p(re)bet
q(ui) i m(en)tib(us) s(an)c(t)o(rum)... (et) munera q(uo)q(ue) mir
a da a(c) stupe(n)da facie(n)te p(re)ca videt. Si
salomo(n)is diuitias (et) sapi(enti)a p(re)ferus. ecce
pl(us) q(uam) salomo h(ic). Si alexandri magni po
tentia(m) (et) fama(m) adhibas. audi respo
d(e)nte iob. Altior celo. latior t(er)ra. p(ro)fu
dior abisso. (et) p(re)sta. Si asce(n)dero i. c. t.
v. e. si. d. i. i. a. Si ad extrema maris suo
olapso. ubi manu tua (et) d(e)x(ter)a t(ua) t(enebit) m(e).
Cu(m) q(uo)q(ue) tanto filio psp(er)aret. n(on) tam(en) i elatione
extollebat(ur). Audi(e)bat e(ni)m sp(irit)u (con)silij (et) im
gen(ium) (con)silij angelo instruebat(ur). regebat(ur) (et) g(lori)
ficabat(ur). h(ec) fres attendite q(uo)d ia(m) i mari
(con)dam fuerit(ur) gl(ori)e (et) q(ua)n(ta) p(re)mia re
fulgebat(ur). q(uam) si q(ui) i celesti iherl(usa)l(e)m p(er)ma
p(ost) resurrec(ti)o(n)e corp(or)u(m) s(an)c(t)i (et) a(n)i(m)a(rum) qe(n)
pl(e)nu(m) gaudiu(m) p(er)fecta erit sanctitas. tam
maria adhuc (et) i mortali. tot. t(ra)c(tatib)us
a(n)g(e)lo(rum). tota illa q(ue) uide desidam expe
ctatio s(an)c(t)o(rum) simul (et) co(n)p(ar)ate (et) habitasse.
(et) future gl(ori)e pacis (et) gl(ori)e. (con)g(ra)tulanti(bus) (et) co
mitanti(bus) eam angelis dei. particepe ia(m)
sp(irit)u (et) corpore s(e)p(ar)atim (con)dam ia(m) te fieri i
cepisse dubitandu(m) n(on) e(st). Cu(m)q(ue) p(ro)sp(er)a
(et) felicitatem mundane. p(re)dicta marie
felicitatis (et) p(ro)sp(er)itatis insignia excedu
n(t) sunt. Adu(er)sitate q(uo)q(ue) p(ro)maxima nulli
alia simile regina p(er)pessa e(st). Cu(m) (enim) tertiu(m)
o(mn)iu(m) c(re)atore ab ip(s)is factura (et) creatura sua
colligari. alapis cedi. sputis (con)spui. spi
nis coronari. cruci affigi. lancea p(er)fodi. (et)
de ter o(mn)i(u)m c(re)atoris mat(er) cerneret. q(ua)nta
putas ei a(n)i(m)am humana affectio (et) (com)passio
nis ad(ver)sitate mou(er)it. uisceribus p(er)forari
i (con)trice gladio c(on)su(m)ebat(ur). Cu(m) igi(tur) dolor(um)
i suo filio tot indigna uideret i(n)fligi. (et)
o(mn)io n(on) frangebat(ur). (et) aliud aurit(us). (con)figm
to amore. ac s(i) de u(m)a gl(ori)e tam ulte(rior) vi
det gradatim. Simile huic ad(ver)sitas
nu(m)q(uam) alia uir (et) mulier i(n)s ex(t)at q(ui)
q(uia) tal(is) filii tal(is) mat(er) talia tanti uiri opp(ro)b(ri)a
audit(us). Vn(de) i(nte)r(it)o utiq(ue) ta(m) filii q(uam) mat(ris)
dice(re) p(otest). O uos o(mn)es q(ui) t(ra)nsitis p(er) u(iam). a. (et) u. s. e. d.
s(icut) d. m. Co(m)p(ro)bat(us) e(st) i marie dolore(m) ubi asi
mo(n)is dice(n)tis (et) tua(m) ip(s)i a(n)i(m)a(m) p(ertransibit) g(ladius). S; s(an)c(t)a
si perire n(on) potuit. q(uia) tanto sp(irit)u fortitu
di(ni)s robo(ra)bat(ur). patie(n)tie sp(e) (con)forta
ta. (et) g(lori)a i(n) resurrectio(n)is filij sui se (con)solada(m).
sp(iritu) s(an)c(t)o p(er)i(m)o ia(m) nouat. Vn(de) factu(m) e(st) ut
tanto fieret ex filij triu(m)pho lacior. q(uan)to p(er) p(ro)fe
ta fuerat (de) ei(us) resurrec(ti)o(n)e c(er)tibilior. h(ec) (nam)q(ue)
erat illi fortis q(ue) ea(m) q(uo)d se d(omi)no (con)figurat sp(e)
sui fortitudi(n)i robo(ra)bat. De q(ua) p(er) s(ui)a dic(itur)
Q(ue) e(st) iste. r. g. d(omi)n(u)s i(n)q(ui)t f. (et) p. d. p. i. p.
q(ue) mu(n)di h(uius) p(ri)ncipe(m) triu(m)phauerat i(n) ligno.
Aliarum duo. s(ci)e(nti)a (et) pietas. adea q(uo)q(ue) excita
noss(e) p(er)tinet. (con)sc(ienti)a p(ro)p(ter) s(ci)e(nti)am h(ui)us que in
mu(n)do s(un)t sorti(u)n(tur) bne. (et) p(ro) pietate p(ri)
mus opa(m). E(s)t a(u)t(em) s(ci)e(nti)a p(er)fecta rer(um) cog(ni)tio
ut(er) ne i(n) mutabilitate(m) a(b)i(er)int. q(ua)m pos
sid(e)ntib(us) c(on)ferat(ur). q(uo)d q(ui) sapi(enter) i(n)q(ui)rit.
h(ec) i(n) mutabilitate eas habe(re) cog(nosci)t. n(on)
p(os)sid(e)ndo eas posse (con)ferre. (et) du(m) res mu
tabiles p(er) s(ci)e(nti)a(m) e(ss)e (con)sid(er)at. ab amore ear(um)
a(n)i(m)u(m) reuocabat. at(que) ad i(m)mutabilitate(m)
p(er)hac i(n)tuitu(m) s(ci)e(nti)a ascendit. Pietas u(er)o
cordis (con)tritio e(st) ex afflic(ti)o(n)e (et) (com)passio(n)e p(ro)xi
m(i) desce(n)de(n)s. q(ua)m s(anct)i ex actio(n)ib(us) habu(n)dau(er)it. In
nu(m) patie(n)ti(a) ad subueniendu(m) exte(n)d(i)t. Na(m)
nu(m)q(ue) b(e)n(e) p(ro)ximo tr(ans)(ue)r(ti)t. q(uo)d ex habu(n)da(n)
tia subsidiu(m) (con)ferre ualeret. p(er) hac q(uo)q(ue) u(ero)

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ta tes quisq; reb9 bne utat. ut exacio
b9 pfecto ostendat. Et notandu e. qd scia
differt a sapia. Q2 in sapia hois tract
ad sui creatoris pfecta adhesione subl
uat. Scia u. qua reb9 bn e utat creatur amor
creat. differt ut a csilio. qm p csiliu dis
cit qmu uti debat scipo. Duo ista i ma
ria fuisse sn dubio credim9. ta reb9 huj9
n inmutabilitate i ee. n possidnab9 p
se oferre. n dicq q maria diun uicarie
ptna s; nq aliqs recte philosoph9 igi
tur. uanitas uanitatu dixit ecclastes et oia
uanitas. et apls. Uanitati creata subiecta e
no uolens. ipa q creata. l. a. s. c. i libertate
glie f. d. et tc illi immutabilit adhebit
ap q n e trasmutat n u o. Lic; cu mu
tabilitate i filio suo excaptiuitate sta
gilitate maria pspexerit. et tn diuini
tatis potencia et natura i mutabile i
illo ta phnsibile ee spu intellect9 tucd
t. De pietat u q ea maria habuit.
qd necce e scire. qm n potuit mulsn
copati q tota pietatis cpassiois et mide
fonte. mudo dirmaq. S; et usq hodie
n cami. pietatis et mede mat di idicat
e. qr sic sup e d odore marie tractatu e
et docuimu. n tpalem necessitat et in
pacoz [illegible] oi seui ad
ea toto spu pclamant cotidie ad opa
ciedu ad subueniend pstoe. Ioq; sa ge
nat mat eccla toto spu pclamat di
ces. sca maria succurre miss. i. p. r. f.
o. p. p. i. p. o. i. p. d. f. s. Porro pspu ti
moris q ula9 dr ad oes supdicta uni
tes sollicitat. Et qto mag fit timid9
tato mag q ulla qtam qre subsidi
u e curios. Huc spu timoris et s'm
tis excelsa bta ugo maria habuisse
credida e. duo qppe gna s timoris. Ali e
n timor sui. ali filiat. Ib dns aut duo

recrit. amore. s. et timore. Ait eni sic
si dns ti e timor meus. et si dns ti e ho
nor meus. honore pamore pones. Ut a n
honorat q n dilig. et si honorare uid cr
Vita eni se eamosse ee pfitet. q e fide q
p dilectione opat n imitat. S; h beatissi
ma ugo dnu filiu suu et honorauit
et amauit et timuit. honorauit ut dig
nu do habitacim i uiscis et corpis sui
hospitio spaui. Amauit. qr et celi9 amor
se puenta repleta i nouo actu cpabili
dilectionis igne se abeo dnum extari
He n illa ei extacio q dix. Magnificat. a.
m. d. e. e. sp. m. qr respex h a. s. Audisti
humilitate. Attend et u humilitat amore.
na sep timor humilitate comitat. et ma
xim i puellari sexu. Didicerat h sacra
ugo q quato magna aliqs e humilite sei oib9
et q stat uideat n cadat. Timor i maria
n fuit s; filiat fuit. pfect eni qsq iu
diligendo dnm timet. n abeo dist cadet.
Et ato q eu q dilig offende timet. qto
se si ado n diligat. micheel ppd. ha
g amore filiali maria filiu suu et ti
muit et dixit. qr ipu filiale amore
fuit et timore. n ut celi sci tin spali. s;
spali simile corpali. ecia [illegible] filiu suu
q diu sciat amore. q ipa mab9 cstabat
recissime obfuisse sin dubio fateid e
hec e g. s. sp. s colune. qb9 dom marie
fulta e que et argentee fuisse pb9 nc.
qr recte e [illegible] tu patriarchar figuris.
tu pphar pconus. tu aploz et eugliste
seu doctoz testimonis cpbat. Hij eni
oes colune argentee i domo dni fuere et
s. qr h ecclam doctrina. uita. uirtus. tota
tes. p mudi latitudine nitijsse. Sonu
isse no dubitat. Recte g b uga inter
ligna libani. q sui in moracium spali
eminuit. qr cuctis celsior. cuctis clarior

(c) 2006 Ministerio de Cultura

cunctis mirabilior effulsit. Nunc de recli
natorio mariae aureo agamus. Reclina
torium aureum dominus in caelo ei superdictus facit.
Cum spiritus precipue ceteris fidelibus premittit eius
que sue visionis gloriam coruscam preparando
sic precipue ceteris mariam ei supra ceteros gratia
omnis quedam ... fecit. ei ex ipsa requies
nostra dominus ihesus christus. id est mirum movemini ipsi
in regnum. ipsaque maria ad capessenda con
templandaque in effabile sue visionis gloria mi
rabiliter ... sue maiestatis presentia co
ram ... facie ... et nunc ... tantum ... vitam
... reddidit. unde merito ipsi reclinato
rium aureum dicitur. ... auri figure ... precio
... claritas ac dignitas ... Claritas quia
eadem ipsa claritas in ea refulsit. que ... in
...na ... unde qua dicitur Claritas dei illumi
navit eam. et lucerna eius est agnus. ... illius de qua
dicitur. Mulierem fortem quis inveniet. procul et de
ultimis finibus pretium eius. Mulier fortis
maria dici valet. quia fortior eius. fortior
se ipsa extitit. fortior etiam. quia ... ulla
nullo peccati fomite agebatur. quando primum
... suasionis consilium ... Neque ad
hunc ... carnis que eam ...
gitet. ... fieri ... debet ... maria peccati ... fomite ... extur
pe ... sed huic ... fomite ...
... valde tenuissimum ... ferri
... reddidit. unde facta effecta sem
ipsa ... et ... filium ... na
te ordine ... effecta sum
... omni ... patrare prohibuit. ... de
... primum ... ad ...
populum ... ascensu. Maria autem
... salva virginali ... filium creatum
... sed ... celestis ... a fore
asserebat ... dubia ... promissionis effec
tu. ... fortis ... fidei
fortis ... ple ... typis illa que

fortem illum armatum atrium suum custodientem
cum armatura sua prostravit. Fortior quia sicut scriptum est
maria dicitur excussisse. quia feminam sexus
fragilitatem ... et omni muliebri
sexui gloria ... actio. Cuius pretium procul
et de ultimis finibus fuisse dicitur. quia assumimus ce
lorum ab ... dicitur. ab ultimo omnium fine procul
enim est christus videlicet. filii ipsi mariam. Recte
ergo reclinatorium hoc aureum vocatur. quia tante dig
nitatis gloria ... magnitudine ... clarita
tis refulget. hoc reclinatorium illud dicitur.
... se dominus ... digito ... in ma
Digito dominus in hac ... scripsit. quia spiritus sanctus ...
te ... per digitum designatur. ... misteria
in ... ministerio ... virginalem
ambiguum. ... dominus ... fecit reclinatorium
... fecit ... recli
natorium ... auro refulgens ...
de ascensu mariae purpureo. Ascensus fer
culi purpureum esse describitur. per quod ... purpureum ...
... ascensus ... dignitate ... dicitur ...
... ascensus ... in
... suo disposuit. ...
ascendendo. ... maria pre
... ponitur. hic ... ascensum virgo
singularis habuisse ... dicitur. quia ad ipsum
supremum ... esse ... pervenisse ...
... superdictum ... septem
... ascensum. ... videre potius ... pur
pureum ... ascensum. maria in corde
suo ... domino ... Media hic
... caritate constravit ... unde ... in
... id est ... mariae ... car
tate constrata sit. ... caritas ... caritate
in medio mariae ... filias
ihrusalem. ... maria ... sic ... superne
patrie celestis. sed ihrusalem filias. fideles di
co animas. caritas dei diffusa est in cordibus in mariam
in cordibus nostris. per spiritum sanctum qui datus est mariae
... unde huc ...

huc stricti carmis. dilige mariā. ve
nerare eā. et continuo ē ipsa dicens. Ego m̄r
ē p. d. et s. s. Transite ad me oēs q concupis
citis me. et a geñationib; meis adimplemi
ni. Generatio matris filii ei. Generat m̄re
fideles oēs filii ei. Sicut recip filii ei. sic
cristum agnoscit. fideles ipsi. inuenisti pt
eciā dilectionis. ingredi in matre plenitudi
tatis. contemplati perhenniter fructum. ptin
gere felicissimum carmis. Sed; in maria
cotidie int̄ media castra christianorum cla
mat Ego mater pulchre dilectionis. Venite ad
me oēs q concupiscitis me. Quasi dicat Ecce
sto ad hostium et pulso. Sed ad h. n. sunt
mea hostia. ubi ad uos ingrediar. s; ego
in filio meo et in cordib; apiat. Si ergo
concupiscitis me si diligitis me si pecora
illā dilectionis. ego mater sum. si pecora illi
pignus meum. et ad uos ... sum unde dicit
datis. venite ad ... sum in eum ad tam dilec
tum. tam carum pignus meum. ut uobis parebo. Ec
ce fratres. ecce maria pignus suum filium suum
carnem ... dicā sua uob offero. Quā
aliquis peccator ueniā concupiscit qui ...
pro etiam ad gratiā. ... peccatorib; ... in
uis mariā. et inuenies ... ipse. maria
in pectore carnem et ostendit dulcedine toci
piangis et dolendo. intercede et compassionis
miserie. hec est q stat pro nob fiducialiter p
cessis. ... que n fatigatur. stat pro ... in
immensa seculi ciuitate. Et cotidie ... aug
ri sanctorum et implorat cum filio suo pro nob as
sistens. ipse christus sanguis maria q p
ut filii ei pro nob ... suscep. ad patrem pro
filium suum incessanter respondit. Ecce fratres
karissimi ... in maria ... que ... ...
mi ... ad ... redemptorum in
eam ... possit ... dominus donare
... ... spalia et spalia
... ... uenatione ... ...

... q ... illi dies sabbati ... o
lus. ... eo die sabbati tantum consummam
sunt ... op ... sex dies. prima
tiā autem in fine seculorum ... e op. p
in ... humane. quod per sex etates seculi ap
... penas totam ... uero ... opa
... ualde ... sopib ... ...
q illa ad similitudinem factas. ut ... hoi sub
... ad salutem ... lapsum hoie ...
pura illa qui modice aliquid sex dieb opera
... ... seruantib op possit. ... p
mordialium opum. ultimo illo sabbati die fac
te. requies autem nob ... spalium ... uel
tam mundi etate per mariam data est. Iure
itaq; requieuisse die ea spalit collaudamus i
maria requieuisse. ... p q ... q laboris
nri ... et regem ... de operis i
prima parte hui operis huiusq ad assignandā
diei sabbati ... matris excellentia. ...
... ... sabbato ... in eis ... ...
... multiplici intellectu et fide. Diuine
largitatis bonitate ... ... tenui lic
studio. pro tamen affectu ... ualuim
ta ... ... consignanda et distincte contemplādi distinctione
figurare huius uirginis potentia. ... consideratio
ne opum q in prima sex dierum ... ... ado
... maria facta. spiritu sancto duce procede lib;
In principio ... ... primum ... mdane i
... et ... lucem celum similiter et terram. ...
q septum ... unum i ... c. o. s. A luce itaq;
op ... ... q n ... lucis
auctore ... i ... op suum ...
aret ... s. e luce et i luce manifestare
u p luce q facta erat uidentur. facta e aut
... illa ... doctorib; placuit in suprema
mundi parte. illo ... ... angeli qui
... luce facti ... i intellectuali. sc
... uocatur. ... ignium ... ab ardore
... ... ignium dicitur. ... agitis
... e ... Verax e in laudare ...

(c) 2006 Ministerio de Cultura

libri macentinii et iubilaverunt omnes filii
dei. Nam lucis nomine spatium et corporalis lux
intelligitur. Spatium non ista pars creatura. per
quam facta sunt omnia. sed quia dicitur prima omnium
creatura est sapientia. intellectualis videlicet et an
gelica natura. Cum hi mane creatae in
diem. Celum intellectuale materia est. quod est lux
in luce ordinata facta est. Quando lux ista
illuminatur fides. primo in diis luce fidei
dedit. quae prima est in divisione fides. sed per hanc
fidem vero invisibilium apparuit presentia sua
qui videns luce ambos. hoc est filio dei
apertius. hos appellant diem illos autem
vero apostolus fuisse aliquo tempore. nec a. li
d. hic fidei lux manifeste. per hanc et promissio
nibus divinis temporibus credam. vel te perfecte il
luminatum. et ut angeli et novo ad incompara
bili filii dei conceptu credita effecta sunt du
bitationi respondit. Ecce a. d. f. m. s. v. t. Nam
angelo predicante. quomodo fiet. quoniam v. n. cog
nosco de celestibus nuncii promissione hesitans. q
ui falli non falso velle credebat. sed respon
sione tamen per modum scire cupiens. id responsum
sollicita fuit. vero non id angelus zacharie d
ubietatem dubitantem penam mox tacitum dicens. Ecce
q. ero. t. m. r. Vere mane quod statim cre
didit. helisabet laude intur dicens. Beata q
ue credidisti quoniam. p. f. i. r. q. d. s. t. a. hac fide
nostra illuminata intellectualis non facta est qui
tacite cum credidit iuxta apostolum dicentem. Scio
cui credidi et certus sum. Credidi propter quod locutus sum. quod ma
ria per hac credidisse sermo precedit vel loquente
tempore verba eius ille. Magnificat anima mea d. et e. s. m. i. d.
procul dubio agresis credidit. quod sciebat. quod ma
teriter. quod promiserat. fides quia ea loquitur. Et
haec est quod et hac fidei luce lux illa cui
nubilis erat. quod ergo dei manus mundo
effudit. et quod est apostolus. q. a. i. e. u. l. m. ha
bitantibus et ei non est. facti est in ipso. una est
tamen e. l. h. s. hoc est r. e. n. o. h. lux venit

q. r. o. h. u. l. h. m. ideo quod est illuminans
sed quod creatum uno est quod esse habebat. est post
quod aliis illuminari meruit. Sed non est illu
minatio et non natura donum non debuit
ipsum largitas non primum accipiendi
et non omnes homines in hunc mundum venientes
in lumen illuminatur. quod natura ipsius capaces
factas et lumen intelligentie perpetue. sed l. e.
h. illuminat. non quod est sic dicatis illumi
nantes. sed quod aliunt illuminari per lumen omnes q
ui illuminantur et non illuminato illuminatio
num omnium lumina. sic illuminari ab illumina
tore. Et quod sicut omnium est lumen accipere. non
solis est lumen quod illuminatur. Et ex quibus
per creaturam. sed unum nisi ad nos pro
duxit. non enim in patre videre et ad ipsum ac
cedere possent. Et a sic ait venerabilis pater
dionisius in ierarchia sua primum ad pa
trem luminum patrem accessum habemus. Ds est
vide per lumen illum accessum habemus. quod
lumen perpetuum est cui lumen est quod christi
[illegible] est apparere lux filius lumen et
unum lumen pater et filius. et dicitur pater principa
liter lumen. non quod in se et cui lumen quid
lumen sic ad lumine lumen id principiat
lumen filius lumen de lumine. Pater lumen
non de lumine. De quo lumen pater et filii
sic unus dei pater et filii. sed quod principium dicitur.
Hoc ad hunc valet intelligi quod pater princi
pale pater lumen dicens. Video cui nominis fidelis
et aliquid lumen est. quod non per patrem equalis est.
Pater quod ipse christus dominus est et solus deus. filius est
et solus. sed unus deus. et est lumen christus ideo
deus est et totum lumen quod est de patre. quod est
hoc est quod ipsum christum hominem lumen fuit.
et eo quod virtute demonstratum principale
lumen patris revelatum. Sed lumen huius
tatis christus hominum fuit lumen donans
et lumen hominis illuminans et ipse fuit pater
in lumine quod christus. de cui pater ue

(c) 2006 Ministerio de Cultura

[illegible] plura habentis [illegible]

[illegible] ad principal lumi patris [illegible]

[illegible] sapia patris revelatur [illegible]

[illegible] invisibil' [illegible] sapia ei

facta ē visibil' ut ad invisibilia [illegible]

[illegible] invisibil' [illegible]

[illegible] illuminaret nos [illegible]

efficer ad principal lumi [illegible]

[illegible] ad principal lumi patris. Ecce maria [illegible]

[illegible] splendor [illegible] figura [illegible]

[illegible] splendor patris [illegible] figura subst [illegible] imago [illegible]

dei. Splendor [illegible] splendor [illegible] Communis [illegible]

[illegible] imagine [illegible] in splendore ignis [illegible]

[illegible] splendor ignis. Ignis [illegible] lux ab igne [illegible]

splendor [illegible] ignis [illegible] splendor [illegible]

[illegible] splendor [illegible] splendor [illegible] patre [illegible] filio [illegible]

[illegible] splendore ignis [illegible]

Splendor [illegible] patris [illegible] figura [illegible]

patre [illegible] imago [illegible] patris [illegible] sigillo [illegible]

[illegible] imago [illegible] sigillo [illegible] ab illo [illegible]

[illegible] patre [illegible] filio [illegible] ad patrem [illegible]

[illegible] sigillum [illegible] imagine [illegible] ad nos [illegible]

[illegible] sigillum [illegible] ignis [illegible]

ne humilitatis gradu est in regia et co [illegible]

[illegible] assimulitudo in me [illegible]

[illegible]

Speculum [illegible] filius [illegible]

[illegible]

[illegible] speculum [illegible] immutatis [illegible]

[illegible]

[illegible] speculum et sin [illegible]

[illegible] filio [illegible]

[illegible]

[illegible] speculum [illegible] filii [illegible]

[illegible]

[illegible] in loco [illegible] intervallo [illegible] spatio [illegible] commutabiliter

[illegible]

hoc speculum [illegible] filii [illegible] magnitudine [illegible]

[illegible] hoc sigillum [illegible]

[illegible]

(c) 2006 Ministerio de Cultura

splendida

in celo quasi luce candido in virgine uera luce
fidei. et sancti spiritus obumbratione decorata. illumina
ta celum colorum cum superna uirtute radicata con
tinuatur constabilitum. Ecce que primi diei as
signatione. Nunc ad secundum diem ducente eodem
spiritu sancto transeamus. Secunda die fecit deus firma
mentum non aliud eodem die fecisse memoratur.
sed et ipsum in medio aquarum. Ad quod autem agiogra
phus distinctum declaras. ut diuideret aquas que erant
sub firmamento ab aquis que erant super firma
mentum. Contra autem sunt qui de firmamenti istius natura
aliquam questionem pertractarent. non humana inuestigatione
ea relinquenda potius quam discutienda iudicant.
Utrum uidelicet ex puro igne factum sit siue ex ae
re aut ex aqua uel demum ex duobus aut tribus
horum commixtis. et si solidum substantia. ut quasi
palpabilem contineat spissitudinem et eiden
da sit. et utrum ipsum calidum uel frigidum aut
de aliis qualitatibus existat. multa quererent. si
tamen aliquid certum sciri potuisset. Ego autem in quo
busdam harum rerum que ad liquidum attinent. non tamen mul
tum laborandum uideo. quas non sit ulla comprobatio
non auctoritas cui fides adhibenda sit placet.
Solum hoc quod legimus eodem sine dubitatione debe
mus. quia factum est firmamentum ut diuideret aquas
ab aquis. hoc est ut partem aquarum inter ambitum
suum concluderet. partem uero extrinsecus segrega
ret. quod uero ad tropologiam spectat. uidetur ex
tra se quantum que hec per se facta edocent. Terra est
in illo uiatoris mundo quem inuicem. in deo quod
deus habuit huius operis formam et exemplar. ubi
uidelicet quedam de eius potentia consistunt. sen
suales uidelicet natura hominis. Celum autem sursum
puritas intelligentie et quidem immortalis
uite motum per hominem ad istum firmamentum
media uero negatiua. Ut tamen dissimi
lis in utrisque homine natus. magna quedam
desideriorum motus hic in fluctuatione et in
certa semper motu alterno tendunt obeunt.
que et alium quod subeant ex istis firmamentum

presumpta aperte et alii quasi sursum per contempla
tionem integras eleuat. inde uero fit aliquo
tiens ut contrarius motus confusionem gignat. nisi po
tentia interuenies ab inuicem diuidat. uolu
ntas discernat. aperte contrarias diuidit.
uideat quod apostolus dicit. Caro concupiscit aduersus
spiritum et spiritus aduersus carnem. hec enim sibi inuicem aduersantur. quod fit
uidelicet quod ex carne deorsum trahit. quod quod ex
spiritu in superna inhiat. summum illum et recomm
tabit bonum abies. Pia est ipsa ratio firmitas
dicens ratio conscientie qui firmamentum quedam sese in medio
collocat. atque hic fit celestes aquas. illic autem
eas que sub celo sunt. separans disponit. non per inferi
ora corrupenda superiore animam priuatur in sicce non
quod ipsa quasi sursum est sicitas quod ea que subtus sab
iecta et unita sese sunt relinquit. Sed ad
huc de predictis aquis non uideo quid per hoc fit
magnum et prescriptum abreuiatum in explicabit
que tertie diei opus memoratur. et aque que sub
celo sunt congregantur in locum unum. illae non que super celum
sunt congregantur. non restringuntur in locum unum. sed di
fuse relinquuntur atque expanse. que qui coartari
noluit colligi. Quod puritas hec sunt uidetur. non quod
caritas dei que exsuperat omnem sensum diffusa est
et effusa uidelicet illum quem effudit in nobis habundanter.
et illum effundat deus in nobis et qui expansis cor
dibus unus et hoc tertia die. id est per spiritum sanctum. quod dicitur est nobis.
que tertia per in trinitate reperitur. uide sunt celestes
aque. Ista est certa bona caritas. apostolus dicit quod
sub uertice. Adhuc excellentiore et excelsiore
in spiritu celeste. quod dicit. uiam ubi demonstrabo. Si linguis
hominum loquar et angelorum. si habuero omnem prophetiam. sciam mysteria
omnia. si habuero omnem fidem. caritatem autem non habuero
nichil mihi prodest. Iam quedam uidetur quia dicit aquas que super
celum sunt non debuerunt colligi in unum coartari. quia
caritas semper amplificanda est et dilatanda in quo latitudo
pandit tam celsitudo sublimat. Non enim est ubi non
excrescat. nisi caritas non aliud se semper extollat. Verum
que sub celo sunt aque congregantur et constringuntur in unum locum.
Quoniam affert anime inferior cupiditas carnis, aperte chori

(c) 2006 Ministerio de Cultura

vnde & cogendus, cetaque terga constringendus
non ad illicita se extendunt : in cetera vite
sue succrescat. utique spiritu et corpori peccator
coalescat. Inde est quod paulus egregius predicator
precepit viros non velato capite orare. Mulieres
vero semper velari. significans sermone per mares debere
non celatum in ideo certum esse semper exercendi. Vnde sunt
continuatione orationis. In fronte vero per quod declinatur
ad actionem corporalium. ad agenda. sed inferiora.
semper cohibenda. et refrenanda. Vnde non idem alibi
viri diligite uxores vestras, et mulieres subditae estote viris
vestris. Item castigo corpus meum et in servitutem redigo. Quod
viri claustrales et religiosi nocte sunt obedientia
faciunt et faciunt uoluntate. Hec autem que hic figuratiuum [virginum]
virginum agunt. sub compendio est sua quod prosequitur
in apocalipsi iohannes tangitur cum ait intra
templum vidi quod duo templa per fuisse tangitur, vnum quod
idolorum fuisset. alterum vero templis lucis semper in urbe. ergo
duobus templis vnum est electorum. templum quod fecit dominus templum quod
electi in hedificare. quod in audiui quartum et semper de
diis qui ante subalia profectum. Fecit fuisse in
preciosum. Veritas inter predictos templum. istum posuit
deus firmamentum lucissima uirgine maria
qui inter sui dixit firmamentum. quod confirma doctrina
na confirmat. uirtutibus illustrat. bonis moribus
fundatur et uirtute. et aqua aquas quod sub firmamento
sunt in vnum locum. in una fide ibi vero consolidat.
predictis tamen aquis etiam sui sermonibus et carnalibus
obseruacionis commissis. Et in predicta virgo eo nomine
hec in futurum nec tantum in firmamentum.
Vnde merito mater ecclesia applaudit ei dicens. Gaude
dei mater quia hoc sit in vniuerso mundo. fuerit
pariter aduersa fuerit virgo nec demum firmamentum
firmamentum quod non aduersa probatur. Non proprie
quod potest extollere. Audito autem quod se concipere
in sibi statim in tanta deus precipitauit magni-
tudinis singularis, de bene humilitatis pessimum
deo reddidit dicens. Ecce ancilla domini. fiat mihi secundum
verbum tuum. Non idcirco vnquam fructum pocius dominum videre
filium suum. dominum gloriose crucis pectore quam

est potencia patris tercia die resurrectum post
tam fide sponsam et vocatum dominus firmamentum celum
Merito sicut Hugo beata appellatur celum a
celando dictum. quod omnia que audiuit erat et ab angelo
a pastoribus. a magis. ab ipso. in simone secundum
modum et ipsius diligenter seruabat. omnia conferens
in corde suo. Vnde post ascensionem domini inter apostolos
residens magistra eis spiritum facta est fir-
mamentum. docens et confirmans eos in omnibus que
ipso dicta fuerant. Hec autem secta ~~sunt~~ ut
eadem [simpliciter] dicta sufficiant. Hec autem glossa tribus
diebus in quibus ornatur mundi perfecte est sub
compendio prosequimur. Sicut autem in primis tribus
diebus dispositio est huius vniuersitatis machi-
na. in partibus suis distributa. firm-
amento desuper expanso. aqua in terra reuelatur
atque in imo residente. in suo pondere libra-
ta. collectisque aquis mobilibus inter sua re-
ceptacula. aere serenato. quatuor mundi
elementa propriis locis distincta sunt et ordina-
ta. sic ornatur eorum tribus item diebus sequenti-
bus. explanatio facta est memorat. Quar-
to quidem die qui fuit primus in tribus sequentibus. or-
natum est firmamentum. sole luna et stellis.
Quinto qui fuit secundus aer in volatilibus et
aque in piscibus ornari meruerunt.
Sexto denique die. qui fuit tercius terra
in ornatum bestias accepit. iumenta repti-
lia. ceteraque animancia. hominem autem nouissi-
me factum esse describit. Quia terra et in
terra. non tamen ad terram neque propter terram
sed ad celum. et propter eum qui fecit celum et
terram. Factus est quod homo non quasi orna-
tus. sed quasi tocius orbis dominus et
possessor. Verum hec tercia propositum
ad laudem deuotissime virginis. ad
alia transitum huius succincte refe-
ram. Tres itaque dies. quibus mundi huius
fabrica rudis ornatum accepit. tres sunt
quibus sic ornata. et ita ordinata est ecclesia.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

assignat. Lum legis. Scdm grec. Tem
eruditi. Primu relacionis. Scdm
p tiocinij. Tem remunitionis. Prim
natis Scdm uenire. Tem gle. Prim
dam S dm doctr. Tem exibi. sm
exibit cognicioni. Scdm iuuenis agere.
Tem mini preces. Tres sunt leges stare
h ingelimam eq uadit aur et et sol
institui que scri q n solis i oudibit pa
im uaris instaurum. vas luna adaml
placebat. Tpes ut tere facta e sol em
tram adlut ferens. lege iudimspei
lige egree ent. sp solilissimis pene
leprophit decrei euaneas. Vii dr.
se p nic. p. e. e. p. r. v. s. e. sy
ermutat e & stella marinna phie
ans opusistrassa se om scos. muna
ta mua accrem sa stessim canit dic
amaus. I elem. a l. e. u. s. r. n. e
n. ademata fam pen brsis sic drs
p luna. qe legis. post sol qe gre
rumpn & aurore. nichil indumim
e sta stella maunius. alius os celi
celeuas stellis piorum. q evidenter. Vet
h sp in ei simblans. lux ameri i liqu
u eram urses ilge maliam dnq
odor. luna qeo. qa is p solui ins
nec. sigleri pulchro caligans falt
ne nod en formis. alr uenit
tpoi nebula obducuar. Venies aut
usq a celo. s. che. s. s. apotnib. b
sit castificari ei d pentr mudann
ut epullum cet mudin. qua ab e
pedu agens. ad osuria inseruam
den d lunq soln faciq. ubi pulie
ea subuacim cosoepm. sed hac nag
cruc dic amaus. pulc in luna. s
gne sigo maria an q toinper. pari
p eo elem sum ur sol. spetia iuiciis
luce alicis. nunid pov pel amum

Vt pac amo. Cu d poris lestr in
mulle d bam legrue mneme seno
vt fiare i illa en singlaro e angelo q
mesum. p mi lg sicrgo luna. q
umbrosa e dur. qui fit. q. u. p. e
S. fugant iguans mubis. ab eod m
gelo plenarie aelo. factu o sol plen
luminis e dir. Lon. a. d. f. m. s. n. r.
l mori nacg. vij dies. nuesis suum
ore i alius et. omnem aury duncy
mirabilur de. ga qua ermuia eger
e i ugim. Incognita prodmere q de
adar. suscitado gloriosissim reparitur.
Vt apu rustrica aure purissime u
gecipit q ad pm pacat die puitu
re ugitiea eo nadi silvri mirabi
lr sed ud. Vt pulsi autore ei sun
reper q d ad sibe ima seupus resabi
lr coplavi. Vt stella iacob undiatr
anima celestib mortem. q d ad remi
l mgi xpe spis reundm ut a dic ms
ede. Adaur uigit aparmionis amig
Rennsit ua cogitons diume. p lar
tiam magidis humane. Ab hac q dra
mutu h uz uenia iusti gri. Angli
luna. Celi preciosat ui regina ee
ms medat ut dua s rom inferor et
uinima. Iniscong sup uerdi fidann
ui legns fe stiplanti adsparetes eyi
milaq mona sicque oupiores. i aus
ca uenado q ad pmiam assipres
p laudanie loquer spe ef mu. cum ne
eon. merues perue dmi elmi. uom
p lumen apareri sps sal i scela solu
l s que sapiena sedi uuunu errenaq
pulcq. brudnemet singlares sepie
fuit. ea que suma eme cia pemia
udus nus coia spu mosgentes ef
pariles alage. udiri ma asecendrag
p aiam. S illis q grada. subugas

(c) 2006 Ministerio de Cultura

cōteplat· stupeq nesciens · spiri
tus in uoce [illegible] ait. Que ē
ista que ascēd · p desertū · s u f.
e m̄ r· ~ uniuersi. p. p. Querite ip
i spū· ~ nos i eode spū ei respondim'.
q hec ē filia pncipis. p eo q d se pca
alibi dic q pleri sunt gressus tui i. e
f pncipis. Calciamēta q sic dui[illegible]
sciut de pelle mortua anialis fiunt.
l' [illegible] ac se affectiones. quib' [illegible]
di pedib' de hac uoluntate i illa q
de loco ad locu mutant. Habes g si
lia affectionū aut pedes [illegible]
d mortificatioe ppe carnis gradient
assidue. eo q d simplr. iuxta illud
salomonis. Qui ambulat simplr. i. e
~r uitiis, repugnans [illegible]
[illegible] pma [illegible] [illegible]
nouisse ~ nec audisse legit. Celus [illegible]
to ui planet de qua loquimur. c q ista
sabr ~ [illegible] di ~ hesp
ma. c hodierna die gl'osa assūptione
i uniuso orbe toti pfusis gaudiys
sca mat celebrat [illegible] de quo uno
[illegible] ferente opē idignate idigni
se laudare. Hic assensu [illegible] sa
pies c dic. que e ista [illegible] i [illegible]
q sol[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ascēdet
[illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] i [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sup se
[illegible] sup hoi[illegible] [illegible] [illegible] Dnig
[illegible] [illegible] diligenti [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] pmu i [illegible]
[illegible] [illegible] ~ sup se i sup sua nat
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] beatissima ab [illegible]
[illegible] ascendisse no [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

plu q angli [illegible] ipi sui [illegible]
[illegible] [illegible] uoce. Res mira [illegible]
ai incredibile admirandi. ipuella
ugine i delicata. metaphoris expie
rie ignara. celeste misterium i [illegible]
[illegible] ~ uita angelorū. qi hūana co
[illegible] ia affectari. l' [illegible] i carne
pt carne uiue. ñ terrena s, celestis
e uita. [illegible] ē d [illegible] carnis in
fortitudine [illegible] [illegible] h uirgo
[illegible] ascend [illegible] [illegible] modis p [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ac psequi orē
ti sum'. [illegible] dns q ascēd i uirtute [illegible]
plici. obediens. fidelis ~ humilis. Fuit
eni h sca diuine ispiratōni obediens ~
aglice nuntio credula [illegible] i hu
[illegible] pfunda. Que ordine dd pat ei
humilium exponit dicens. Audi filia ~
u. n. a. t. Audire eni frequt [illegible]
[illegible] pagina obedire. Un dns in
euglio. q habet aures [illegible] audiat. Ita
[illegible] dno [illegible] [illegible] sue carnis
respondit dicens. Qs potest eu audi
re [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] bona tre comedetis. i. si
obedieritis. Que sensu ide pphā alio
i loco exprimit dicens. hodie [illegible] [illegible]
ei a. h[illegible] obedieritis. q d q exponens
subd. nolite o. c. ura. Dic g. Audi fi
lia. q. d. O bndicta maria que ē mea
stirpe [illegible] origine. audi i. diuine
ispiratōni obedi. que potis carnis [illegible]
[illegible] calcare. [illegible] [illegible] offenie [illegible]
[illegible] ~ maiestati do tuo exibe. ut sit ipa
[illegible] [illegible] p qua ē consessu pars [illegible]
[illegible] i uiscera matris. [illegible] [illegible] uid
[illegible] ut ex [illegible] scripta locis apparet
[illegible] [illegible] Gustate ~ uidete. i. p ex
[illegible] [illegible] [illegible] credite q̄m sua
uis e dns. Gustare eni [illegible] ē [illegible]

(c) 2006 Ministerio de Cultura

illud. Xc gustasset, uoluit bibere. X
alibi. Si uideris qui tollat âie eius
quod perijt. Si uidisti, hoc est si in hac fi
de perseueras. hoc enim primo intelligo
dum philosophus quod dicit. qui tollat aie. &c. q.
p. Oia enim possibilia sunt credenti. sicut in
tas dicit. In iudicium ueni in hunc mun
dum ut qui non uident uideant. i. credant
i. ut e f. dic quod o filia unice dilecto
rum uide. i. crede. sumens illud aue
gabrielis ore. mutans nomen eue. fac
tum mutans eue simplici confessionis fe
ma sincera. illa enim ab hoste seducta
ab eius fide que adiecit a domino cito
discessit. tu in apparente fidelis consula
ta fide prestita angelice salutationi signata
tu in solitudine que est. aue maria g. p.
d. t. t. d. Sequitur inclina a. t. Incli
nate humiliate esse non dubium habeas
atque nouit. D. e. u presta. Inclina. a.
t. m. i. humilia gloriae tue altitudinem
in ad quam tam humanum non attigit. Ince
linauit e i d. i. sanctos predicatores humili
ando modificauit ut in supplicium cedat per
nouatam descendere ut ibi inclinauit se. e
dignatus s. i. t. Inde humiliauit se exinani
uit in seruilem formam suam. a. i. sic s. T.
seu. suscipere non in lapide sterili ut ad
mirarentur eius s. in terra fructifera ferentem
fructum uel l. e. o. Inclina quod o filia
mea igitur deo aurem t. i. humilia te in oi
bus que tibi parantur diuinitus magnifice
singularitatis spiritualis in puritate. Meritis
suis clamans eue matris est. que inflata
superbie in superbia corruptum uitam eius
humilitas adoria que nutriuit tantum te.
esset oi tempore. ut illa non esset in fornace
que non lucet nisi superbie. Vel sic inclina
in uia dei. tunc incedes. a. Sed si

per uenientem gabrielem salutatione. aue igitur
maria uere. obediente & timore audiuit.
Ecce obedientia eius. Postmodum salutationem audies
quod conciperet. non contradixit. nec non dubita
uit. ut zacharias. sed credidit. Unde elisa
beth ad eam. Beata que credidisti. q. p. i. t. e.
q. d. s. t. a domino. Unde non fuit tacens ut za
charias in pena sed loquens in opus laudis
eructuans in gloriam. Magnificat anima mea dominum. Ec
ce pia fides. Demum pro omnibus apparuit pho
auditus & intellectus non superbia tamen
tu. a. singularem prerogatiuam muneris. sed huma
nas humilitate. odore ipsius deuotionis domino
oblata dicens. Ecce non dico sponsa. non di
co mater. non dico alia. sed humiliter dico. a
ncilla d. f. m. s. u. t. Ecce humilitas exi
mie hodie super omnes angelorum. uides quia
quod tamen hoc quod ad summum ascensum pertinet
diuinum a euangelica uirtute consistit.
Ne quod taliter in quanto se ascendit. apientes
esse sua gloria precedam. Huic ascensui sic
supplices dam. Fuit enim facti mun
dus singularis. i. p. uelle. Fuit mirabi
lis ascensus benedicte dne dum uirum non cog
nouit. concepit Significans dum ligo permanens
peperit, permansit dum conciperet mundum tota
in conceptus fuit admirabilis. quod conceptus na
tam concepit. obumbrauit brutis altis
sima est celebratur. Non enim a uicino sed a
longinquo non concepit ligo beata. accepit. Non
enim uir concepit. Leo quia sepia dic. fac
iuncta qui nauis institoris de longe portans
pro se. Nauis institoris nauis mercatoris
panis autem portat. Beata quod felix ligo p
to grauitate sua concepit. nauis in
corda et pacis. mundum meum. istite
nos facta est mundi portam portans. Ecce
que pre istorum per mundo soluere cuius
filius in manibus pre erit in hoc mundo

(c) 2006 Ministerio de Cultura

[illegible] Q̄d intelliges [illegible]
[illegible] D[illegible]
[illegible]
[illegible] ex sanguin[e]
[illegible]
[illegible] Q̄ [illegible] sermone [illegible]
[illegible]
Sic exaltauit celi [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] causa [illegible]
[illegible]
[illegible] lapide ab
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Maria [illegible]
[illegible]
[illegible] sapientia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Maria [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] facit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] odore [illegible]
[illegible] Dum
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] odore [illegible]
[illegible] gaudens [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible] sapientia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

f. Sidone fec(it) & uendidit, & cingulum tradidit chananeo.

habes. 7 eni in carne ambulans. n sed
carne militabat. 7 quadiu cingulu
cananeo. Cananeus humiliat interpr. illa
humilitatis signat. q humiliaa sem ipm. f.
s. a. m. Dung cingulu q lubos stringim
fortitudine carnalia desideria intendi
intelligim. Sigulu q dedit cananeo
dum mortis castitatis sue fortitudine
no sibi ei attribuit. sed q tegit. hoc na
de i ea 7 ipe e omi fortitudine. s. e a.
h ac qd ipa dic. q f. m. m. q. p. e. di
disti itaq qd multitus sic ipa de sua
ple consequitur. unde i qd mund. Na
ipe mund o ipse forte pdit. p hac
natione e uite restauro. qd o
du i nouit. Itaq manifesta p
uti obscurioribus duum inde
de itaq filii di filii mulieris p
ne humilitas. ut filii mulier. e
e filii di p gram adoptius. Nde
apls. Misit inquit ds filiu sui. f
m. ut pos sede humilitatis a
fact e eni filii uginis sub fu
legis. ut nos adure legis plura
Illa ig qua piect e has miser a
sectatorum di iudicantis 7 dicentis v
ne forte sumat de l. u. 7 u. i e.
ne hodierna ugin dns ... ogt
dam nob gratia debitu. 7 oblig
iustiae formo dissolu. atq p
cu di libertatem dei. Vicem dabo
de ligno uite q e i padiso di. m
uita uiuet 7 n morietur. h eam
tolo qfirmare lico. Inquit eni fac
sib. l. p. e. q. s. t. e. r. Gn soli e
qualequi. magna fecit q potes
i magnificat dns facere nobis Q p
tas i gtam sue fecunditatis tenuit
toti mundi eternas diuitias fecit co
municari. Q illa mulier n p nec

pea fec 7 n p
te filie cogre
e. n. Maria
usa. ut ea
n gphar p
mulctm ma
tabnacli o
a ad reuo
plo pse
ca
a

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

105

OPERA
S.S AUGUT
ET CHRIS.

SS. saeculo
XIII

75

(c) 2006 Ministerio de